COSMA BRAŞOVEANU
un martor incomod
EDITURA MILITARĂ
COLECŢIA SFINX]

Nik Stratilat pătrunse în sediul miliţiei învârtind invitaţia între degete. Păşea calm, cu degajarea inocentului conştient că peste zece minute neînţelegerea se va clarifica. Edificarea e de regulă însoţită de scuze şi zâmbete pline de o duioasă înţelegere. Pictorul avu o scurtă ezitare, apoi îşi continuă drumul.

Rezemat de o uşă, la capătul culoarului, maiorul Pătraşcu îl însoţea cu privirea.

EDITURA MILITARĂ, BUCUREŞTI, 1979

CAPITOLUL!

O pereche potrivită

— Cine-i. lipul?

Nik Stratilat îşi privi lung soţia:

Amantul tău!

În viziunea fecioarelor de pe bulevard care împrimăvărează gândurile adolescenţilor fluturându-şi stambele, (pictorul Stratilat era „de milioane, soro, mai ceva ea Alain Di] on!”, printre studente trecea drept mascul bine; cele ce şi-au isprăvit studiile şi nu mai au ce învăţa despre bărbaţi îl considerau o excepţie fericită. Doar femeile măritate îl ignorau şi e firesc, legitimii rămân în oi ice competiţie inegalabili, cel puţin când. sunt de faţă…

Individul era superb. Ochii păreau două bucăţi de gheaţă înmuiate în venin, avea trăsături virile, buze senâsuale, dinţi sănătoşi. Judecându-l după siluetă, ai fi fost dispus să crezi că şija consumat cel puţin jumătate din viaţă în sala de gimnastică. Înşela, era prea ocupat pentru aşa ceva: şaisprezece ore din douăzeci şi patru muncea conştiincios cu sticla de coniac într-o mână şi paharul în cealaltă. Îşi trecu degetele prin părul grizonant la tâmple. Inelul fulgeră scurt. Purta cămaşă din crêpe de chine, cu jabou, haină neagră şi pantaloni reiaţi, la butonieră o garoafă roşie, deschisă şi învolburată ca o gură de

ibovnică.

Mara Stratilat se încruntă imperceptibil.

„A aflat!”

Îşi sorbi jus-ul privindu-l printre gene.

— Amantul meu! Hm! Care dintre ei?

Semăna cu o explozie de artificii diferit colorate, un bibelou japonez încărcat cu dinamită. Tăietura ochilor mari, negri, se pierdea undeva spre tâmple, avea (pomeţii uşor ridicaţi, dantură de păpuşă.

Bărbaţii folosesc de regulă mâinile în descrierea unei femei frumoase. Receptivi la anumite curburi, sunt dispuşi, să – treacă uşor tocmai peste elementul esenţial: tenul.

Mara Stratilat ştia foarte bine care e primul ei atu. Îşi purta chipul sculptat în fildeş cu demnitate princiară, zâmbea rar pentru a evita ridurile.

Se aflau la o masă în apropierea ringului. Barul, vag luminat din considerente care nu aveau nimic comun cu economia de energie electrică, se umpluse. Pentru consumatorii constanţi, soţii Stratilat reprezentau perechea ideală. Însoţeau în chip fericit frumuseţea, distincţia, amabilitatea şi dragostea, căci ce altceva puteau să însemne evitarea frecventă a cunoştinţelor – nimeni, niciodată nu fusese poftit la masa lor – privirile lungi, aprinse, aruncate unul celuilalt?

Pictorul râse:

— Cu alte cuvinte în viaţa ta ar exista mai mulţi bărbaţi?

— De ce nu?

— Te lauzi, fetiţo!

Mara Stratilat ridică indiferentă din umeri dar în priviri îi ardeau flăcări negre.

— Mă rog, dacă ideea te consolează…

— Mă amuză. Dă-mi voie, după opt luni de căsnicie să te cunosc. Mi-ar fi fost de ajuns opt zile. O bătu uşor pe podul palmei. Nu eşti genul!

— Admirabil!

— Nu ai vocaţie de femeie uşoară. Scuză-mă. Îţi spun lucruri dezagreabile.

— Fii serios, m-am obişnuit.

Pictorul zâmbi fermecător:

— Nici temperamentul fetelor cu lasere în priviri nu-l ai!

— Mere u amabil?

— Mereu lucid. Cu amicul de la bar e altă istoria; dacă eşti cuminte, într-o zi, o să ţi-o povestesc

— Ce. Înseamnă să Xiu cuminte?

— Să renunţi la teribilisme şi să-ţi iasă din cap, pentru numele lui Dumnezeu, că ştii să minţi! Nu ştii! îi sărută degetele. În clipa asta te întrebi cum să – procedezi… Să te ridici tremurând de indignare – îţi permiţi să mă jigneşti et caetera, figura ţine de cele mai multe ori, să încerci să mă convingi că mi se năzare, ori să iei lucrurile uşor: zâmbete, mi hohot de râs discret cu fluţuirări de bucle, badinerie conjugală à la jrangaise sau, în sfârşit, cum ne imaginăm noi că se petrec lucrurile pe acolo…

— Ce mă sfătuieşti?

— S-o laşi baltă. Şi să fumezi mai puţin. Făcu semn picoliţei. Curăţă, te rog, masa.

Femeia rupsese ţigara. Între degete.

— Iritată?

— Plictisită! Crâncen!

— Ai şi de ce, e un local deocheat, mâine seară mergem la biserică.

— Mă oboseşti, Nik!

— Deci te-ai hotărât. În regulă.

Mara Stratilat îşi clătină buclele:

…– Eşti incorigibil! Te crezi al naibii de inteligent;

— Sunt!

— Nu vreau să te jignesc dar uneori am serioase îndoieli. N-ai observat că întotdeauna îţi las ultimul cuvânt?

— Întotdeauna am dreptate.

— Nu. Am obosit şi ştiu că e inutil. Şi mai ştiu că.:

— Detest melodrama, draga mea.

— Ai nevoie de un pretext! De opt luni trăiesc sub semnul provizoratului, niciunul. din noi., nu crede în căsnicia asta!

— Fată dragă, îţi interzic să debitezi inepţii cu carul; rămâi cât îmi livrezi în mod curent. Niciodată n-am. păşit pe un teren mai solid ca acum când există şi un al treilea! O privi îngrijorat. Nările îi fremătău. Ce-ar fi să renunţi la program? Nu eşti în cea mai bună dispoziţie.

— Prostii!

Se ridică. Pictorul îi prinse raâna:

— Ascultă sfatul meu, fetiţo: nu încerca să te sinucizi. Am nevoie de tine.

— Minţi, Nik, te iubeşti prea mult.

Bărbatul avu un râs scurt:

— Succes!

Mara Stratilat părea desprinsă din pânzele lui Degas: o figurină graţioasă şi tulburătoare. Senzaţia de păpuşă eterică o accentua, tutn-ul vaporos, o spumă albă, rot undă, fixată în jurul şoldurilor.

Privirea pictorului rima cu a celorlalţi consumatori. Lucru ciudat pentru că* nimeni dintre cei prezenţi nu afişa expresia aceea imposibil de confundat a însuraţilor care îşi surprind nevestele îmbrăcate sumar. Se rezemă încântat de spetează urmărind-o atent.

Mara evolua pe o frânghie întinsă, sus. aproape de tavan. Un număr inedit, cu figuri dificile care-ţi tăiau respiraţia.

„Jocul cu moartea! reflectă pictorul. Sper să nu aibă inspiraţii tâmpite!”

Îşi răsuci capul. Bărbatul rezemat de bar îl privea fără expresie. Se întoarse alungind fumul de ţigară.

„Totul depinde de ea, Logic, trebuie să accepte, deşi, verificat, logica şi femeile nu fac casă bună împreună”.

Orchestra amuţi brusc. Mara Stratilat ajunse la mijlocul frânghiei şi căzu în şpagat. Întâlni ochii omului rezemat de bar şi pentru o clipă simţi că-şi pierde echilibrul, t seară de seară o ţintuise cu privirea. O privire

grea; tristă, puţin ironică. Nu-i trimitea flori împreună cu propunerile obişnuite, n-o aştepta la ieşire. Ajunsese s-o obsedeze, lucra neatentă, de câteva ori era să alunece, S-au întâlnit întâmplător pe stradă.

„Mă numesc Adam”.

„Ce-mi reproşezi?”

Părea decepţionat, zâmbea amar.

Gratiile în spatele cărora ţi-ai închis sufletul. Păcat; se va sinucide! Sufletul dumitale se va sinucide, doamnă t Nu sunt nebun, ştiu să văd dincolo de aparenţe”.

A salutat-o scurt şi a plecat.

Izbucniră aplauzele. Mara Stratilat coborî pe ring. Două picoliţe îi aduseră buchete mari de flori. Trecu printre mese mulţumind prin cnicsuri scurte şi zâmbete lungi. Adaro îşi sorbea ginul la bar ca de obicei. Îi şopti din mers:

— Ştie!

— Ştiu.

Pictorul oferi chelnerului o atenţie de-o sută, douăzeci şi cinci picoliţei, alţi douăzeci şi cinci portarului. Fură însoţiţi la ieşire cu plecăciuni, pe măsura bancnotelor. Mara Stratilat făcea reclamă lui Tiffany de pe Fifth Avenue, magazinul acela modest, frecventat de şomeri ea Rockeffeler şi Morgan – flăcăii încă nu şi-au găsit un serviciu pe măsură –, blănarilor din Ştefan Plate şi caselor de modă de pe bulevardul Madeleine.

Studenţii care întindeau de-o cafea şi din minut în minut răspundeau timid chelnerului cu pumnale în ochi că nu mai doresc nimic îşi dădură coate;

— Ăştia de pe aici n-au auzit de chestia cu egalitatea socială…

— Lasă, Dodule, mâine-poimâine intrăm şi noi în pâine, să vezi trai…

Pictorul deschise portiera Cadillac-ului albastru, cu farurile mobile, ascunse ziua, o ajută să urce şi trecu 3 a volan.

— Nik, spuse femeia, n-ai impresia că exagerezi?

— În ce sens?

— Azvârli pur şi simplu banii.

— Îi investesc!

— Te-ai întrebat ce gândesc vecinii?

Pictorul râse:

— Pentru băieţii de la controlul veniturilor am acte, poţi fi liniştită. De ceilalţi nu-mi pasă, nu colecţionez impresii agreabile.

Porni. Mara Stratilat privi în spate. Rezemat de uşa barului Adam îi făcu un semn mie.

...Trei zile după întâlnirea de pe stradă, trecuse pe la cimitirul Bellu. Se împlineau doi ani de la moartea unei verişoare, abordase un doliu de circumstanţă şi o tristeţe care nu convingea pe nimeni. La capătul aleii l-a zărit pe Adam. Privea şirul de cavouri, crucile strâmbe. uitate. N-o văzuse, n-ar fi văzut-o dacă nu i se adresa:

„Dumneata?”

Adam a tresărit. A recunoscut-o greu.

„A! Doamna cu sufletul prizonier!”

„Ce faci aici?”

„Mă gândesc”.

„Nu risc să întreb la ce anume”.

„Surprinzător. În general îţi pui tot felul de întrebări incomode. De regulă noaptea înainte, de a adormi, Mă înşel?”

Ironia era groasă.

„Eşti un om ciudat!”

„Dumneata o femeie splendidă”, Ridică braţele: „Nimic de făcut”.

„Ai reuşit să mă înspăimânţi, nu mă pot concentra pe parâmă”.

„Regret”.

„Îmi reproşezi ceva? Ce anume?”

„Ţi-am răspuns acum trei zile, pe stradă”.

„În definitiv cine eşti dumneata?”

A zâmbit trist:

„Aş da mult s-o ştiu. Nu iubesc calamburul dar, după biblie probabil că Adam, fiul omului. La revedere!” „Aşteaptă!”

Şi-a aprins o ţigară, l-a privit curioasă. Un bărbat tânăr, bine făcut, cu ochi mari, migdalaţi, fără excentricităţi vestimentare.

„Spune-mi, te rog, ai idee în ce an trăim? Cum se cheamă planeta pe care calci?

„E foarte important?”

„Extrem!”

Au pornit spre capelă. Adam mergea cu privirea în pământ şi mâinile la spate.

„Da, doamnă. Din păcate… M-am născut cu cinci veacuri mai devreme, plămânii mei au nevoie de alt aer, uneori pur şi simplu mă sufoc. Prea multă agitaţie, prea mult zgomot, vorba lui Will, pentru nimic. Pentru că mai devreme sau mai târziu totul devine de-o inutilitate ilară. Un adevăr descoperit, probabil, într-o grotă de un strămoş în timp ce se încălzea la foc sau muşcă dintr-o pulpă de mamut. Uită-te în jurul dumitale şi dacă poţi înceai că să simţi ce înseamnă momentul acela, inevitabil. Ce se întâmplă cu ambiţiile, voinţa fermă sau încăpăţânarea, după. Toată lumea, e de acord că într-o anumită. zi, de dorit cât mai târziu, ne va vizita doamna în negru. Unii, din ce în ce mai puţini, se întreabă chiar cum va fi. Acestea sunt gânduri. O privi lung, intens. Gânduri. – pe care eu le simt, le pot pipăi, au formă şi culoare. Şi dor…”

S-a oprit surprinsă:

„Culoare şi formă… Nu-i exclus”.

„Gândul de o clipă e palid, fără vitalitate de dimensiuni incerte, îl suporţi mult mai uşor”.

„Interesant!”

„Nu-i aşa? în ochi îi jucau lumini stranii. Mă. temeam că mă crezi nebun. Sunt chestiuni greu.de înţeles, eram hotărât să nu-ţi vorbesc…”

„Continuă”.

„Nici acum nu sunt convins că e bine. Dumneata ai altă conformaţie psihică, alte preocupări, nu vreau să-ţi alung surâsul”.

„Continuă! Te rog!”

Adam a tras adânc mireasma florilor în piept:

„Într-o toamnă, acum doi ani, mă plimbam pe aleea asta. Întotdeauna m-au fascinat duşii de pe lume... Pentru e clipă, o singură clipă, am avut sentimentul că nu mai sunt. Înţelegi? Gândul că nu exist s-a strecurat în mine, căpătase dimensiuni concrete, palpabile. Dacă-mi crestam pielea cu un bisturiu puteam să-l văd..."

— E ceva în neregulă, fetiţe?

Pictorul conducea repede ţinând volanul cu o singură mână. Mara Stratilat reveni în maşină:

— Ce întrebare?! A fost" o seară reuşită, ţi-am mai spus...

— Ai dreptate. Mă bucur.

...Au mers pe jos până în centru. Adam a vorbit tot timpul, fericit că ea poate să-l înţeleagă. Era obsedat, de ideea spiritului încătuşat de problemele imediate, teoria: „că Dumnezeu şi sfinţii ar fi cosmonauţi, fiinţe mult mai evoluate de pe altă planetă, îl tulburaseră adânc.

„E îngrozitor, îţi dai scama? Nu poţi trăi iară să crezi n ceva. Mi-am ales divinitatea, o formulă comodă la îndemâna oricui, şi acum aflu că arhanghelii au populat ferra făcând amor cu străbunicile noastre!

„Dumneata ai totuşi un ideal. Gândul".

I ochii îi luciră aprinşi.

t. „Da! Sunt convins că gândul ar guverna universul dacă oamenii l-ar elibera de poveri. De fiecare dată când reuşesc să-l simt mă cutremur. Nu-ţi imaginezi ce forţă uriaşă ascunde!"

„Spune-mi, cu ce te ocupi?"

A râs:

„În sensul obişnuit, nu sunt prea ocupat. Mulţumesc, lui... poftim, habar n-am cui să-i mulţumesc! problemele materiale nu-mi dau bătaie de cap. Am moştenit o sumă tare-mi îngăduie să mă îmbrac decent, şi să-mi procur materialele necesare".

„Ce materiale?"

„Nu-ţi spun. Am toată consideraţia pentru capacitatea dumitale de a sesiza anumite chestiuni, dar subiectul ăşta. rămâne tabu Dacă reuşesc, într-o zi o să

mai auzi de mine. Până atunci, îţi promit să evit barul, nu vreau să te am pe conştiinţă”.

„Te aştept!”

„Bine, o să vin”.

N-a venit.

— Amajiin j.

Mara privea prin parbriz fără să vadă uşa garajului.

— Vrei să dormi în maşină?

— Poftim? A, da…

Pictorul o ajută să coboare. Zârobea.

— Acelaşi program?

— A intervenit ceva nou?

— Eşti inegalabilă, fetiţo! Prepară-mi, te rog, un vermut până termin cu maşina. N-avem cianură, dar poţi folosi cu succes stricnina…

— Spiritual?

— Încă n-ai observat că-ţi ghicesc cu cel puţin cinci secunde înainte de a se fi cristalizat, orice dorinţă? Sunt un soţ atent.

— Te simţi foarte bine, nu-i aşa, Nik?

— Excelent.

— Te plâng!

Mara urcă treptele afişând un aer plictisit.

Vila soţilor Stratilat privea cam dintr-o ¡parte, uşor arogant, construcţiile vecinilor cu câştiguri obişnuite. Un imobil după gustul maurilor, cu nelipsitul patio plasat în incinta clădirii, departe de ochii curioşi ai dâmboviţeinilor. La dorinţa pictorului fuseseră plantate jur-împrejur arbuşti şi flori exotice. Putea fi folosit în orice anotimp, întrucât avea acoperiş glisant de sticlă iar temperatura constantă era asigurată de o instalaţie specială. O lumină albăstruie, savant difuză, scălda orhideele căţărate pe liane.

Mara, într-un chimonou pluşat, intră împingând măsuţa pe rotile cu băuturi în apropierea fotoliilor de răchită. Turnă vermut într-o sondă, adăugă puţină lămâie şi se aşeză.

„M-am comportat lamentabil. În loc să înlătur, i-am întărit bănuielile. Dacă Adam nu venea în seara asta… /4…

Adam dispăruse. A trebuit să intervină întâmplarea ca să-l întâlnească. Intrase la Nestor să comande un carton de trufe. S-a ciocnit cu el la ieşire, căuta un telefon.

„Eşti hotărât să mă ocoleşti?”

„Da, doamnă!”

„Mă cheamă Mara”.

„Da. Mara, Jocul ăsta nu e de mine, n-am nicio şansă”.

„Ce ştii despre femei?”

„Cine ştie ceva?”

„Am priceput, se poartă scepticismul, e un curent, o modă”.

„Observ că atunci, în cimitir, ne-am pierdut amândoi timpul…”

„Oferă-mi o prăjitură. Te rog”.

S-au aşezat la prima masă. Mara nu-şi putea desprinde privirea din ochii lui. I-a spus:

„Ţi-am făcut o impresie oribilă, recunoaşte”.

„Observ, a repetat, că aştepţi complimente. Ei bine, doamnă…

„Mara!!”

„Ştii foarte bine că oricare bărbat şi-ar vindesufletul să te aibă!”

„Cu excepţia dumitale!”

„Cu excepţia mea. Deşi…”

„Spune”.

Ochii lui Adam s-au aburit.

„M-am îndrăgostit până peste cap de dumneata. Îţi iubesc mersul, rochiile, părul, iubesc aerul pe care îl respiri, asfaltul pe care calci…”

„Taci! Te-aude lumea”.

„Nu ai destulă fantezie ca să înţelegi ce se întâmplă cu mine când nu te văd. Şi totuşi… I-a strâns degetele: Mara, ştii că aş fi putut să te conduc în garsoniera mea „cinei minute după ce te-am cunoscut?

L-a privit surprinsă:

„Lucrez la bar dar nu sunt animatoare!”

„Lasă copilăriile, cedai gândului meu fără să ştii, fără

să-ţi dai seama”.

„Nu înţeleg”.

„Ai auzit de hipnoză?”

„Astea sunt poveşti, Adam. Scuză-mă, dar nu cred o iotă”.

A clătinat din cap.

„Spune-mi, te rog, unde-i soţul dumitale?”

„Acasă. Lucrează”.

„Peste opt minute va trece pe trotuarul de vizavi! Pariem?”

„O să pierzi, nu-l cunoşti!”

„Uită-te la ceas!”

Era ora şase. Adam şi-a concentrat privirea. Ochii negri muşcau. La şase şi opt minute pictorul era în dreptul florăriei. Mara a exclamat sufocată:

„Cum ai reuşit?”

„Fii atentă, acum o să scoată batista, o să-şi tamponeze fruntea, apoi îşi va aprinde ţigara la filtru. Urmăreşte-l!”

Nik Stratilat execută comanda întocmai. Şi-a şters fruntea, a aprins ţigara, a azvârlit-o tuşind.

„Acum crezi?”

„N-aş vrea să ne vadă împreună, şi-ar putea – imagina – orice…”

„Nicio grijă, ÎI trimit acasă”.

Pictorul a urcat la volan, dispărând grăbit. Mara încremenise.

„Eşti extraordinar!”

„Încă nu, Mara, încă nu…”

„Cum ai procedat?”

„Ştii cât mi-ar trebui ca să-ţi explic? Viaţa e totuşi scurtă”.

„Pur şi simplu nu-mi revin. Eram convinsă că-s trucuri, aveam un coleg iluzionist care îşi aducea oamenii lui în lojă…”

„Vânzător de iluzii, într-un fel sunt şi eu. Cumpăr şi uneori vând…”

„Îţi dau cuvântul de onoare că nu intru în amănunte,

spune-mi dacă ăsta-i subiectul tabu”.

Adam şi-a coborât privirea.

„Da. A respirat adânc. Gândul poate degaja o forţă incomparabil mai puternică decât explozia nucleară, va furniza omului energia necesară pentru zboruri care depăşesc viteza luminii, medicii vor dispărea pentru că gândul va fi un strălucit chirurg. Şi va fi! Trebuie eliberat, atât”.

„Dumneata ai reuşit?”

„Parţial. E foarte greu să te detaşezi complet, aproape imposibil. Suntem în permanenţă bombardaţi de semnale auditive, vizuale sau tactile noi, stresul e din ce în ce mai mare. Adaugă şocul unei pasiuni ucigătoare, definitive, lipsită de orice speranţă... E cumplit! Trebuie să-mi recapăt liniştea, Mara, iată de ce te ocolesc. Eşti infinit mai tulburătoare decât o citeşti în ochii bărbaţilor. oftat: Da, puteam din prima clipă să-ţi poruncesc să vii în cămăruţa mea de la mansardă. N-am făcut-o! „De ce?”

„Pentru că detest violul. Oricum ai. suci-o tot viol s-ar fi numit. Ş-apoi nu pe dumneata te doresc, Mara, ci sufletul dumitale! Iar la el n-a ajuns nimeni... Eşti prea egoistă, te iubeşti prea mult ca să tolerezi vreo apropiere. Zilele trecute ţi-am vorbit de nişte gratii. O comparaţie preţioasă, dar singura pe care mi-o sugerezi. Dumneata respiri prin aplauze şi bijuterii, ţi-am văzut maşina, bănuiesc ce ai acasă. Dar, te întreb, e oare de ajuns?”

S-a jucat mult timp cu linguriţa împrăştiind frişca dte pe cataif.

„Adam, poţi să-l trimiţi în noaptea asta pe Nik undeva departe, la Satu-Mare eventual?”

Două ore mai târziu păşea pentru prima dată în garsoniera lui...

— Eşti superbă, Mara! spuse pictorul apropiindu-se. B «-i ceva?

— În seara asta, nu!

— De ce tocmai în seara asta?

— Vrei să-mi vorbeşti iar eu trebuie să fiu lucidă.

— Ce se întâmplă cu tine, fetiţo, î. peepi... să le prinzi

din aer. Îngrijorător!

— Îmbătrânesc, Nik.

Pictorul aprinse două ţigări, îi oferi una.

— Dacă mă gândesc la apetitul de viaţă, n-aş zice…

— Cântecullebedei!

Dintr-o nişă privea Diana lui Hans von Marees lucrată în mozaic. Nik Stratilat apăsă un buton camuflat undeva în pervaz şi încăperea se umplu de sunete molatice. O melopee simplă cântată la havaiană. Mara fuma, cu ochii închişi. Spuse:

— Ce caraghios!

— Anume?

— În ultimele opt luni n-am reuşit o singură clipă să uit că vecinii de alături schimbă două troleibuze până la serviciu, după ce s-au sculat cu noaptea în cap. iar noi…

— Noi avem bani.

— Şi şansă.

— Da, şi şansă. Şi destulă minte ca să nu comitem greşeli ireparabile…

Mara Stratilat sprijini ţigara pe scrumieră.

— Dă-i drumul, Nik.

— Cum stai cu pulsul?

— Treci peste introducere.»

— Mă rog. Peste o săptămână, spuse răspicat pictorul, vom sparge un depozit. Sunt acolo câteva colecţii de monede vechi care pot fi valorificate ea lumea.

Nik Stratilat avu sentimentul că nevastă-sa îl confunda cu sectoristul, un flăcău de nădejde, plin de atenţii delicate, care venea din când în când să se cum o mai duc. Înlemnise. În sfârşit, aşi ammh că trebuie să respire:

— E… e o glumă!

Hai să-i zicem glumă. Pentru oricare tip cu glanda umorului bancul ăsta face aproximativ optzeci de milioane, dacă vrei, calculez exact”.

— Îţi baţi joc de mine. Nik! Tu nu eşti în stare să-» însuşeşti un fir de aţă străin!

— Categoric! Detest găinăriile.

— Atunci?

Pictorul o măsură neîncrezător.

— Să fii chiar atât de candidă?

— Nu înţeleg.

— Lasă fiţele de fecioară, ce dracu', nu te-ai născut ieri-alaltăieri.

— Îţi dau cuvântul meu că habar n-am despre ce vorbeşti!

— Eşti o femeie inteligentă, Mara, deşi arăţi splendid, Mi-e greu să cred că n-ai mirosit până acum de unde ara atâţia bani.

— Pânzele tale se cumpără, ai cea mai ridicată cotă:

Nik Stratilat râse mult, cu poftă.

— Dar cine le cumpără, te-ai întrebat?

— Ai noştri, turiştii străini…

— Pe dracu'!

Mara, intrigată, nu-l slăbea din ochi

— Atunci, cine?

— Eu.

— Tu?!?

— Imaginează-ţi. Sunt un pictor prost, fată dragă, am oarecare îndemânare, nu şi har. Toate aiurelile din atelierul meu, luate împreună, nu valorează cinci bani. Pete de vopsea aruncate brambura, confraţii au înnebunit, nu mai pricep nimic. Le expun la Consignaţia şi plătesc tipilor care „se dau în vânt după ele", preţul integral plus deranjul. În felul ăsta, curioşii află că am un venit lunar, cu acte în regulă, de peste treizeci de mii, închide gura, fetiţo!

Sorbi ultima picătură, îşi prepară altă sondă. Mara Stratilat îl urmărea fără să clipească.

— Câte pahare ai golit, Nik?

— Nu-s boat, n-ai nicio grijă.

— Atunci eşti nebun! Nebun ele legat, ai început să delirezi!

— Ţi-am spus. adevărul, fetiţo!

— Nu cred!

— Să verificăm. Formă un număr de telefon. Pe

avocatul Ţundrea îl cunoşti, mă cumpără frecvent, vorba aia, nici n-aşteaptă să se usuce vopseaua. Ridică difuzorul mie! Alo, aici Stratilat!

Lectura-somnifer recomandată de amici era formidabilă, adormise ţinând între degete volumul unei: scriitoare specializată în romane poliţiste. Când telefonul începu să sune, tresări speriat deşi, excelent meseriaş, reuşise să-şi convingă conştiinţa că are o existenţă curată ca lacrima. Mârâi înfundat că după miezul nopţii oamenii normali obişnuiesc să doarmă.

— Uite ce e, flăcăule, la cât te plătesc pot să-mi permit. Trage întâi o duşcă, sticla e lângă noptieră, şi scoate-ţi vata din urechi.

— Pentru asemenea idei minunate accept să mă suni la orice oră. O clipă!

Întinse mâna după clondir, îl duse la gură. Era unul din bărbaţii aceia, între două vârste, care nu-şi complică existenţa folosind paharul. Bău lung, zdravăn, apoi apucă receptorul.

— La dispoziţia dumitale, maestre.

— Ai proteza?

— Da. De ce mă întrebi?

— Doresc să-mi spui clar şi cu dieţie cât ai plătit până în prezent pentru tablourile mele.

— Păi n-am făcut socotelile?

— Le mai facem odată!

— Acum, la miezul nopţii?!

— Aştept!

Avocatul răspunse prompt, împotriva obiceiului:

— Şaizeci de mii, coane, asta înseamnă zece bucăţi.

Perfect. Cât ai primit de la mine?

— 2 Păi preţul plujs chiria pentru depozitarea tâmpeniilor.

— Concret!

— Partea mea ar fi cincizeci de sute. Privi scârbit tablourile agăţate pe pereţi. Ţi-am cerut puţin, domnule, am coşmaruri numai când le văd!

— Edificată? Pot să mai fac câteva numere…

Mara Stratilat puse difuzorul lângă aparat.

— Cum e posibil?!?

— Consumă-ţi spaimele cu zgârcenie, fetiţo, în noaptea asta o să afli multe.

Îi turnă un deget de coniac. Femeia duse paharul la gură fără să-l slăbească din ochi. Bău scurt, mecanic, luă ţigara întinsă.

— Nik, îţi dai seama, eşti…

— Un escroc. Ştiu.

— De ce ai avut nevoie de comedia asta, fă-mă să pricep!

— Ca să poţi purta ametistele şi colierul de perle roz, şi brăţara cu diamante şi etola de vizon, ca să te plimbi într-o maşină scumpă şi să locuieşti în asemenea vilă fără să te întrebe nimeni de unde ai atâţia bani 1

— De unde?

Pictorul îşi examina dunga pantalonului, ciorapul bine întins. Declară senin:

— Fur.

— Ce?!?

— Sfinte, Dumnezeule 1 Mara eşti de o nevinovăţie dezarmantă, îţi mai lipseşte şorţul de şcolăriţă şi codiţele cu funde.

— Încep să cred. Spune!

— Sfatul meu ar fi să nu insişti. Te angajezi.

— Vorbeşte!

Nik Stratilat ridică din umeri.

— Există o dispoziţie cu privire la obiectele de valoare aflate în proprietatea persoanelor particulare. Tablourile, icoanele, bijuteriile, colecţiile de timbre şi. monede vechi «î caetera trebuie declarate. Statul exercită astfel u» control asupra unor valori din patrimoniul cultural naţional, care începuseră să fie înstrăinate, clandestin, bineînţeles. De regulă ele constituie sursa unor venituri pentru flăcăii plecaţi peste graniţă. Evident, aşa cum se întâmplă în asemenea situaţii, nu toată lumea s-a grăbit să-şi etaleze avutul, personal cunosc câţiva tipi care nu s-au conformat, legii. Râse: în momentul de faţă sunt

curăţaţi, îşi muşcă degetele.

— De ce?

— Nu poţi pretinde că ai fost păgubit de un lucru pe care nu-l aveai. Clar? Majoritatea posesorilor sunt arhitecţi, medici sau artişti de marcă. Mărturisind, se expun oprobriului public, îşi pierd automat creditul moral. Un teren fertil după cum vezi, lipsit de orice risc. Totul e să ai fler şi câţiva băieţi de nădejde care să te ajute. Scutură ţigara: De un an şi jumătate sancţionez, într-o manieră personală, indivizii neconformişti.

— Un act de justiţie…

— Dacă vrei. Am găsit relativ uşor o piaţă de desfacere, la un semn dinainte stabilit vine un emisar din Italia care preia marfa.

— Şi străinii pot fi obligaţi să-şi deschidă bagajele îs* vamă.

— Omul meu e un profesionist, are o mie şi unul de trucuri. Să presupunem că-i livrez un Monet, îi descriu pânza, toate caracteristicile, eventual îi trimit fotografia tabloului în color. Tipul se prezintă la intrarea în ţară cu o copie fără valoare şi iese cu originalul. Tot el îmi procură aparatura indispensabilă muncii mele. În momentul de faţă, dispun de o sumă cu multe zerouri la o bancă din Elveţia. O parte din dolari îi transform în lei „câştigaţi, după cum arată chitanţele eliberate de Consignaţia” prin vânzarea pânzelor mele…

Femeia articulă greu:

Tu te ocupi de asemenea orori?!?

— Spune-i afacere. O afacere rentabilă.

— Nik, mă îngrozeşti!

— Mara, mă indispui!

Tăcură. Pictorul topea gheaţa din sondă, efâtmând paharul. Urmărea operaţia cu interes, calm, sigur.

— Altruismul, spuse, e o formulă machiavelică inventată de escroci pentru a» şi ascunde adevăratele intenţii; mita, un basm frumos; virtutea, o femeie urâtă după care nu se ia nimeni, vorba franţujâlor; problemele de conştiinţă, drumul cel mai scurt spre mizerie. Aceasta-i

religia omului de succes, adevărul asului „indiferent dacă e şef în Cosa Nostra sau regele pastei de dinţi. Un adevăr tare se şopteşte, numai demagogia are trâmbiţe, nici măcar nu am meritul să-l fi inventat. Răsplata în viaţa de apoi o cedez cu dragă inimă calicilor. Cel puţin în sensul ăsta sunt de acord cu materialismul, chestia cu raiul e o cacealma, ascultă-mă pe mine. Amărâţii intoxicaţi în teorii umanitare n-au acces în lumea finanţelor, tiu cunosc adevăratele principii care guvernează. lumea. Râse: Mi se pare cel puţin curios că trebuie să-ţi explic ţie lucrurile astea, tocmai ţie! De câte ori, ca, să te citez „ai stat la o coadă? De ce nu te îmbraci pe Lipscani la Papagalul? De ce nu porţi gablonzuri în loc de perle De ce foloseşti Eau de roche? împărţea! frumos surplusul cu madam Papuc de vizavi, miluiai orfanii sau refuzai cel puţin, în numele conştiinţei, să porţi obiectele introduse în ţară prin contrabandă. Te obsedează id cea că vecinii se scoală la cinci dimineaţa şi schimbă două troleibuze până la serviciu? Altruism!

Mara îl asculta încremenită. Melopeea difuzată în încăpere avea acorduri funebre, în sufletul ei murise ceva. Pictorul îşi scoase batista, albă, mare, impecabilă, îi tampona lacrimile de pe obraz.

— A, nu, te rog! Nu aşa! Dacă nu eşti cuminte te trimit urgent la culcare. Universul nu se dărâmă, fată dragă, chiar dacă uneori se clatină.

— Credeam… eram convinsă că totul se datorează talentului tău…

— Dacă chestiunea te consolează, să ştii că nu te-ai înşelat. În definitiv munca mea presupune aptitudini ieşite din comun, un ochi extrem de ager. Îţi imaginezi cumva că e uşor să detectezi şmecherii cu averi ascunse? Băieţii mei vkitură ţara. leagă cap la cap informaţii vagi, răscolesc arhivele… Am angajat un seducător de prefesie să sucească minţile cucoanelor care ar putea ascunde câte ceva. Patul a constituit dintotdeauna altarul de jertfă a marilor secrete… Ai idee cât de greu e să descoperi în pleava hoţilor de rând un spărgător inteligent şi mai ales

discret? Bănuieşti câte lucruri trebuie să ştiu despre el ca să-l pot avea la mână? în accepţiunea mea curentă discreţie înseamnă frică, devotamentul e sinonim cu banii. Să-ţi spun cât primeşte Anton, de pildă?

— Cine e Anton?

— Mara, mă deprimi! Când ieşim, n-ai observat în spatele nostru un tip la volanul unei Dacii gri?

— Nu.

— Pe ce lume trăieşti, fetiţo?!

— Asta mă întreb şi eu. Miliţian?

— Ai haz! Anton Zaharia e omul meu de încredere, Atât timp cât nu mi se întâmplă nimic, la sfârşitul lunii încasează cinci mii de lei. Neimpozabili…

— Dumnezeule!

— Tipul e un dur, la Chicago făcea carieră. Nimeni nu i-a rezistat până astăzi.

— În ce sens?

— Există indivizi care se încăpăţânează să nu-şi amintească unde au dosit colecţia de timbre, să spunem. Omul meu le împrospătează repede memoria.

— Vrei să spui că îi brutalizează?!

— Hm, chestiune de îndemânare, bietul Anton, nu reuşeşte să mute un pahar fără să-l spargă.

Femeia clătină din cap, zâmbi incert, cerşind informaţii.

— Nu cred, Nik, nu pot să cred!

Nik formă un număr de telefon, îi întinse receptorul mic.

În difuzor se auzi o voce aspră, bine timbrată;

— Ascult, domnule Nik.

— Noutăţi?

— Nimic.

— Bine. Rămâi pe fază.

Închise. Mara Stratilat îşi frecă tâmplele.

— E clar, visez! Nu e posibil, trăiesc în casa asta de aproape un an…

— Un an în care n-ai văzut nimic, fata di aga „>

siguranţă n-ai fi ştiut niciodată dacă.

Renunţă. Femeia îi căuta privirea:

— Gât I, pentru astăzi ajunge, discutăm şi munc.

— Acum!

— E târziu.

— Acum!!

— Foloseşti un ton cu care nu sunt obişnuit.

— Spune!

Vorbea fără să-l privească. Pictorul rupse o orhidee albă şi o fixă la butonieră.

— Ciudat, de obicei nu mă înşel, te credeam mai puţin sensibilă în unele privinţe... Ţi-am oferit tot ce-şi poate dori o femeie şi... îi aruncă o privire iute: Şi nu pun întrebări dificile!

— Eşti ocupat!

— Într-adevăr, extrem de ocupat.

— Ce ştii tu despre mine?

— Se pare că suntem reciproc dezinformaţi, dar e numai o părere, ai să te convingi. Oricare nevastă cu datele tale ar şti să preţuiască lipsa de curiozitate a omului de lângă ea în anumite privinţe...

— Subtil.

— Nici măcar, dar, în sfârşit, asta-i deja altă chestiune. Ei, suspendăm?

— Nu. Îşi pironi privirea asupra lui, cercetându-i cu o curiozitate nouă. Un examen de laborator, rece, amănunţit. Continuă!

— Şi mâine e o zi, eşti obosită, bulversată ca să folosesc vorba preferată a amicului Ţundrea. Surâse ghidului, degajat; aveai senzaţia că toată seara, discutase numai lucruri agreabile, ce necazuri are finul Costică şi cât de suav sună versurile lui Maced loński. Avocaţii sunt i noapabili să renunţe la cuvinte sonore, de import. Citeam undeva că autorităţile franceze sancţionează autorii care recurg la termeni străini al ăt timp cât există corespondentul în limba maternă. După, opinia mea procedează înţelept, americanismele au invadat lumea ca şi. cum n-ar fi suficientă Coca-Cola şi expansiunea financiară. Îşi privi ceasul: extraordinar, ştii cât e?

— Îţi joci prost comedioara, Nik, „momentul de adevăr” din noaptea asta l-ai pregătit de mult!

— Şi eu care puteam să mor cu convingerea că sunt un spontan. Hm! „Momentul de adevăr!” Sună a literatură.

— Nu întâmplător ai venit astă-seară să mă iei!

— O fac frecvent.

— Nu întâmplător m-ai pus la curent cu preocupările tale! Spune ce ai de spus!

— Serios, nu vrei să ne culcăm, mâine trebuie să fiu în formă.

— Holdup?

— Ce prostie!

— Asasinat?

— Mara, mă decepţionezi! Sunt un tip subţire.

— Spune!

Pictorul ridică braţele în semn de neputinţă.

— Reţine, te rog, am insistat să amânăm discuţia. Luă o sticlă. Vrei?

— Nu te ocupa de mine. Aşadar?

— Mi-e imposibil să continui dacă mă priveşti aşa.

— Uite, zâmbesc.

— Subtilizarea valorilor nedeclarate exclude orice anchetă, un avantaj extraordinar. Nici unul din clienţii mei nu s-a plâns la miliţie, chiar atunci când Anton le-a aplicat tratamentul său-personal… Din păcate, depistarea lor a devenit din ce în ce mai anevoioasă, de două luni şomez la modul concret, colaboratorii apropiaţi au început să murmure. În ritmul ăsta până la toamnă întreprinderea dă faliment.

— Îmi place cum îi spui…

— Nu e un eufemism, te asigur, dacă accepţi să lucrezi cu mine o să-ţi dai seama repede.

— Adică să intru în bandă.

— Ai un vocabular!

— Va trebui să mă înveţi. să fur.

— Nu e neapărată nevoie, ţie ţi-am rezervat altă partitură.

— Femeia cu pumnalul?

— Ai răbdare. În mod deosebit mă îngrijorează pulsul pieţii, cei din occident au început să cocheteze cu alţi furnizori. În consecinţă e momentul să relansez puternic, iar pentru treaba asta am nevoie de marfă. Mă urmăreşti?

— Da.

Pictorul îşi sorbi paharul pe îndelete.

— Peste cinci săptămâni se deschide la Lausanne expoziţia internaţională de numismatică, la care, fireşte, participă şi ai noştri. Colecţiile statului şi ale unor persoane particulare se află în momentul de faţă depozitate în acelaşi loc. Am procurat catalogul, numai pieie rare de o valoare excepţională…

— Schimbi branşa?

— Afacerea merită. Arhitectul Tomulescu din Timişoara, ca să-ţi dau un exemplu, posedă o colecţie unică în lume, absolut toate monedele care au circulat pe teritoriul României de la colonizare încoace. Dincolo de aspectul material, imediat, exponatele prezintă un interes deosebit pentru istorici, ele atestă legăturile trainice ale dacoromanilor cu popoarele învecinate…

Mara Stratilat zâmbi trist:

— Nu ţi-ai pierdut somnul din cauza convulsiilor de conştiinţă!

— Hm! Foloseşti termeni care îmi scapă.

— Ai fi în stare să furi şi să comercializezi…

— Eu am propria mea istorie, fată dragă, pentru mine numai ea contează şi sunt dispus s-o ofer cui plăteşte mai bine!

— Jalnic!

— Lasă patriotismul pe seama altora, nu se asortează deloc cu viaţa noastră. Nimeni n-o să-mi dea o cinzeacă gratis numai pentru că îi demonstrez descendenţa latină. Despre ce vorbeam? A, da, îţi dai seama, fiind în joc o asemenea mizã, nici tezaurul naţional nu e mai straşnic păzit. Colecţiile pot fi vândute urgent cu patru milioane de dolari. Nu ştiu dacă suma asta îţi spune ceva, înmulţeşte cu douăzeci de lei bucata, la negru bineînţeles, şi o să-ţi faci o idee.

Femeia îl împungea cu privirea. Îşi muşcă buzele:

— Ca să vezi cât de falsă e prima impresie, credeam că eşti doar un nemernic…

Pictorul acceptă gălăgios echivocul.

— Fată dragă, mă copleşeşti cu drăgălăşeniile, încep să mă simt prost, zău aşa.

— Mi-ai rezervat şi mie o cotă parte, pentru participare?

— Aveam impresia că gătim pe aceeaşi plită, dar dacă ţii neapărat, desigur…

— Aştept propunerea.

— Depozitul cu pricina, repet, e păzit ca ochii din cap, Sunt un tip cu fantezie, am răsucit o mie de variante, practic e imposibil să te apropii prin mijloace obişnuite. Uşi cai e se deschid prin comandă electronică, paznici gata să răsară din pământ la prima mişcare suspectă, semnale de alarmă la fiecare pas, o mie şi una de capcane

— Şi-atunci te-ai gândit să-ţi împingi nevasta în faţă. Pe cine trebuie să seduc?

Nik Stratilat îşi învârti ghiulul privind piatra verde din toate părţile.

— N-ai înţeles nimic, fetiţo! De opt luni fac eforturi să consolidez această căsnicie…

— Obsei v.

— Eşti indiscutabil o femeie îngrijorător de frumoasă.

Mara, sincer nu cred să-ţi reziste cineva. Şi totuşi nu la farmecele tale m-am oprit. Pentru asemenea operaţii am câteva specialiste. Dacă puteam pătrunde prin intermediul unor fuste, nu ţi-aş fi pomenit niciodată despre isprăvile mele.

— De ce? E fascinant să afli că bărbatul tău e un tâlhar.

Pictorul se stăpâni greu.

— M-am dat peste cap să găsesc pe altcineva în locul tău. Mi-a fost imposibil.

— Sunt de neînlocuit!

— Peretele depozitului e legat de clădirea cea mai apropiată printr-un cablu care susţine instalaţia de

iluminare.

Pictorul se opri cântărindu-i reacţia:

— Mai departe.

— Un – cablu suspendat la zece metri înălţime, la fel de bine întins ca şi parâma pe care lucrezi…

— A!

— Ai înţeles, nu-i aşa? Repeţi numărul de la bar, minus şpagatul – de jos nu se vede absolut nimic, mai ales dacă te îmbraci în negru – desfaci siguranţa dispozitivului de alarmă şi te întorci pe aceeaşi cale. Restul mă priveşte pe mine, Făcu o pauză Împreunându-şi vârful degetelor: Ce părere ai?

Femeia se ridică brusc şi părăsi încăperea.

Cinci minute mai târziu, Mara Stratilat reveni în patio. Purta un pantalon uşor, de vară, o bluză, un sac de sport. Pictorul să i ăsuci încet:

— Asta e răspunsul?

— Da. Bijuteriile sunt pe comodă, cârpele în dulap, de bani nu m-am atins. Mi-ar arde mâinile.

— Te grăbeşti!

— Nu mă întrerupe!

— Fată dragă…

— Vorbim pe rând, te-am ascultat o noapte întreagă, acum urmez eu! oftă umezindu-şi buzele: De la patru ani lucrez în circ, am văzut crime iscate de pasiune, zburători prăbuşiţi în arenă, dresori sfâşiaţi de fiare, toate grozăviile unei meserii bazate pe risc. Am bătut provincia în lung şi-n lat, am cunoscut; iresponsabili. şi alcoolici, de două ori s-a răsturnat autobuzul cu trupa, unii au murit, alţii au rămas schilozi pe viaţă. Respiră adânc: Niciodată însă n-am auzit lucruri mai înfiorătoare ca în noaptea asta! Opt luni am trăit lângă un monstru, mi se întoarce stomacul pe dos numai când mă gândesc!

Se răsuci pe călcâie şi porni spre uşă.

CAPITOLUL li

Un soţ perfect

— O clipă! Pictorul sta rezemat «să o coloană, ţinea mâinile în buzunare. Nu te-iaş. «Stei să-l deranjezi pe

amicul Adam Petrescu la oră. asta.

Mara Stratilat se opri în prag. Spuse fără să se întoarcă:

— N-am fost foarte exactă faţă de tine şi-nai făceam scrupule. Acum... acum totul e în regulă. Trimite avocatul la el, strada...

— Bărăţiei 82, la mansardă.

— Ştiai şi adresa? Cu atât mai bine. Da, Adam e un om sărac, dar e un om!

Pictorul izbucni în hohote de râs:

— Mie-mi spui? Du-te sus, Mara, lasă iiţele de casieriţă. fără mine... Ezită: Mă obligi să-ţi comunic chestiuni extrem de neplăcute.

— Am auzit atâtea... Clătină din cap consternată: îţi imaginezi cumva că aş putea rămâne cinci minute în casa asta fără să vomit? Eşti candid!

— Ai douăzeci şi opt de ani, fetiţo, ar fi cazul să gândeşti matur.

— Şi bădăran!

— Martor mi-e Dumnezeu, că am vrut să te scutesc de unele, amănunte...

— Dumnezeu! Tu n-ai dreptul să-i pomeneşti humele, auzi!

— Perfect, nu e nevoie să strigi. Da, am sperat că, printre altele, nu vei afla niciodată care-i situaţia ta profesională.

Îl privi surprinsă.

O cunosc.

— Trăieşti cu capul în nori; fată dragă i

— Încep să mă conving.

— Circul te-a pensionat, nu eşti singura, există o limită de virată, pentru zburători şi echilibrişti, iar barul o să-şi ia urgent rămas bun de la tine. Adaugă apăsat; Dacă pleci!

— Ordinar! Am ajuns şi la ameninţări, ce urmează.

pumnii?

— Te grăbeşti, fetiţo, nu din cauza' presiunilor mele o să-ţi refuze serviciile. Apropo, cât ţi se plăteşte pe seară?

— Ştii!

Ai semnat vreun contract?

— Interesează-te!

— N-ai semnat pentru că numele tău n-a apărut niciodată în listele de plată!

— Poftim?

— Nu figurezi printre colaboratori.

— Ce prostie. Dumnezeule i

— Regret.

— E ridicol! Nu-ţi dai seama.:

Pictorul formă un număr de telefon

— Să auzim părerea amicului Atanasiu. Alt*! Aici Nik Stratilat.

Responsabilul barului Pacific, un individ cu murgă, sobru şi manierat, când era asistat întreţinea raporturi foarte apropiate cu salariaţii. Trei picoliţe tinere bucurau ochii amicilor veniţi să-i vadă noua locuinţă. Se consuma coniac Courvoisier şi bancuri porcoase.

Telefonul sună în odaia alăturată. Grigore Atanasiu îşi privi mirat ceasul şi ridică receptorul.

— A, dumneata erai? făcu vânt uşti cu piciorul Necazuri?

— Poţi vorbi?

— Da.

— Vreau să ştiu, spuse pictorul, dacă soţia mea arc contract cu barul.

— Glumeşti, domnule Nik!

— Răspunde!

— Nu, fireşte. Face muncă voluntară, doar. am convenit…

— Primeşte totuşi un onorariu.

— De la dumneata.

— Cine-i plăteşte aplauzele?

— Dumneata.

— În regulă. Mulţumesc.

Legătura se întrerupse. Grigore Atanasiu privi apa*: râtul pe gânduri: „Hm! Ceva rru-i în regulă”.

Pictorul aprinse ca de obicei două ţigări şi îi întinse

una. Mara Stratilat o acceptă, reflex…

— Nu pricep nimic, la fiecare sfârşit de săptămuia Atanasiu îmi dă onorariul stabilit…

— De mine!

— Cum?!

— Eşti obosită, draga mea, hai să amânăm.

— L-ai obligat să mă încadreze la alt tarif?

— Eu. suport colaborarea şi. amabilitatea amicului. Deşi banii nu & e bucură de merite în ochii tăi, ai reuşit să: mă convingi, totuşi, trebuie să recunoşti că deschid – sau blochează, nişte drumuri. De dragul lor se nasc vedete peste noapte şi adevăratele valori se scoală la cinci ca să prindă troleibuzul. Sigur, nu generalizez, nu fac o regulă din asta, dar se mai întâmplă…

— Cu alte cuvinte, fără tine nu mă angaja?

— Nu, Mara. Regret, e o chestiune delicată…

— Bine, dar eu. fac succes! Ai, fost martor seară seară… Tresări: N-ai. pretenţia să-mi. spui că totiu. plăteai florile!;,.

— Cincizeci de lei pentru flori, deşi măgarii le.au în deviz, câte douăzeci şi cinci de lei picoliţelor să-ţi deschidă aplauze.

Mara Stratilat rezemă zidul, sângele îi fugise din obraji.

— Îngrozitor!

— Nici aşa să n-o luăm, în fond…

— De ce ai făcut-o?

— Cât să te păstrez. Convieţuirea între un bărbat şi o femeie rămâne o treabă a dracului de gingaşă, au zbârcit-o mulţi. Tu nu puteai fi pe deplin mulţumită decât însemnând ceva prin tine, am mirosit cum stă chestia imediat. Ţi-am oferit posibilitatea să apari aproape goală într-un local de noapte, se pare că figura asta îţi hrăneşte orgoliul, toate trupurile desăvârşite adoră să fie privite şi satisfacţia că profesional încă rezişti.

— Satisfacţia…

— Exact. De când lucrezi din nou ai altă mină, calci altfel. Adu-ţi aminte cum arătai în ziua pensionării.

Culmea, în loc să apreciezi delicateţea gestului…

— Taci!

Pictorul se aşează acuzând jena.

— Sigur, e neplăcut… dacă totul decurgea normal, n-ai fi aflat-o niciodată.

— Da, n-aş fi aflat-o niciodată… Se învârtea fără rost, un fuâture cu aripile frânte. Nik Stratilat o privea printre gene. Mda, deci aşa stau lucrurile…

Scoase din sac un plic şi i-l întinse.

— Ce-i asta?

— Onorariul. Eanii câştigaţi prin propriile mele forţe…

— Eşti hotărâtă să pleci? Mara, te rog, renunţă la scenele melo, nu-s de calitate, crede-mă!

— Mi-e silă! Puse plicul pe masă şi porni spre uşă. Mai am o şansă.

— Adam Petrescu?

— El nu s-a străduit să mă păstreze cu orice preţ, e mai puţin intuitiv, n-a ghicit ce m-ar face deplin mulţumită.

— Flăcăul trăieşte cu picioarele pe pământ… Pictorul răsucea pachetul de ţigări între degete, zâmbind. Ai un apetit de veşti neplăcute, nemaiîntâlnit! Du-te sus, fetiţo, reculege-te! Mara! încă un pas şi va trebui să-ţi vorbesc de Adam! Mă rog, să nu-mi spui că nu te-am avertizat. Respiră adânc: îl plătesc pentru fiecare întâlnire cu tine.

Femeia se chirci:

— Ce?!?

— E omul meu!

— Minţi!

— Verificăm?

— Nu cred!

Nu vrei! Apucă telefonul: Noroc că avem la dispoziţie invenţia asta minunată. Vasăzică, 16, 68… Formă numărul şi îi întinse al doilea difuzor. Adam? Aici Nik Stratilat.

*

Divanul neobişnuit de lat domina încăperea. Se mai aflau câteva rafturi cu cărţi „o masă şi o femeie. Femeia avea ochii mari, lucioşi, miraţi, verighetă şi o bleaa A

scumpă pe umeri. În genunchi, la picioarele ei, Adam perora artistic:

— Eu simt gândul, îl pipăi, are formă şi culoare. Da, puteam din prima clipă să-ţi poruncesc să vii în cămăruţa mea de la mansardă. N-am făcut-o.

— Nu pari un băiat sfios.

— Detest violul! Oricum ai suci-o, tot viol s-ar fi numit. Şi-apoi nu pe dumneata te doresc, Angela, ci sufletul dumitale. Iar la el n-a ajuns nimeni. Eşti prea egoistă, te iubeşti prea mult ca să tolerezi vreo apropiere. Zilele trecute ţi-am vorbit de nişte gratii…

Se opri sâcâit, suna telefonul. Femeia îi ghici jena!

— Vrei să intru în baie?

— Te rog, un minut, isprăvesc imediat. Cred că e tata…

Aşteptă să se închidă uşa şi ridică receptorul.

— Singur? întrebă pictorul.

— Da şi nu, a trecut în baie. Femeie subţire.

— /Nevasta compozitorului?

— Da.

— Cum merge?

— Fără probleme.

— Uite ce e, soţia mea are nevoie de «infirmare.

— În regulă.

— Cine ţi-a sugerat să-i faci curte?

— Dumneata.

— Cui raportezi cum a decurs fiecare întâlnire?

— Dumitale.

— Ce onorariu primeşti pentru…

Se auzi un „ajunge” sugrumat şi legătura întrerup»… Adam Petrescu îşi aprinse o ţigară:

— Poţi să vii, doamrtă.

*

Mara se năruí în fotoliu.

Un manechin strâmb, uitat într-o magazie cu lucruri uzate.

Pictorul se intereşă amabil:

— Ţi-au ieşit gărgăunii, din cap?

Îşi reveni greu după ce goli paharul cu apa.

Se iviseră zorile; o lumină urâtă, numai pete, se strecura hoţeşte. Pictorul îşi lepădase haina, purta un halat, de casă roşu, cu brandenburguri.

— Te simţi mai bine?

Mara închise ochii. Şopti:

— Câtă murdărie, Doamne!

— Exagerezi, fetiţo, la urma urmei, într-un fel ar trebui să-mi fii recunoscătoare, pentru tine am făcut-o.

— Pentru mine… începu să râdă numai cu obrajii şi buzele, ochii priveau terni, obosiţi de moarte undeva în gol. Pentru mine…

— Încetează!

— Pentru mine…

Ptâdea în hohote. Nik Stratilat o pălmui scurt. Se linişti.

— Cine-i javra?

— Adam? Presupun că la el te gândeşti. Unul din colaboratorii mei apropiaţi, de profesiune seducător, un băiat extrem de inteligent, să ştii. Nu-şi putu reţine zim – betul. Şi devotat familiei noastre… Are un stil formidabil – suferinţă şi masca durerii – nu i-a scăpat una. Ţi-a vândut chestia cu gândurile care dor şi hipnoza. Fixasem să trec prin faţa cofetăriei la şase şi opt minute, să aprind ţigara aiurea, mă rog, tot tacâmul. De obicei reduce programul. Clienta pune mâna în loc că-i măcinat do-o pasiune nefericită, din cauza ei nu poate să se concentreze în problema gândului, viitorul omenirii şi trece la aşternut… Râse: Al dracului!

Mara asculta cutremurată.

— De ce l-ai…

— De ce l-am pus să se ocupe de tine, vrei să ştii? O să-ţi spun. Noi doi alcătuim o echipă formidabilă, fată dragă, nu există trecător să nu întoarcă capul, ai observat. O pereche superbă, visul adolescentelor, bucuria din privirile octogenarilor – le amintim filmele cu Greta Garbo şi Clark Gable – subiectul de invidie pentru milioanele de cupluri, toate ar dori să ne semene. Sunt im bărbat bine,

iar tu divină, alături câştigăm reciproc, ne împrumutăm lumina. O rimă desăvârşită, singura. Cu oricare alt partener, şi eu şi tu ne-am pierde din strălucire. Vanitatea mea bolnavă are nevoie de admiraţie şi invidie, să crape un local întreg când intrăm. Ţi-am procurat: bijuterii regeşti pentru că vreau să fii unică, vreau să duc la braţ o fiinţă desăvârşită.

— Un manechin…

— De acord, un manechin, dar fără egal. În definitiv, căsătoriile de convenienţă sunt cele mai reuşite* nu e un secret pentru nimeni. Sentimentele profunde nasc riduri, prăbuşesc umerii, gelozia sporeşte păiul alb, întunecă privirea. Ştiu „gândeşti că sunt înspăimântător de superficial, dar oare singurul? Opreşte primul trecător îmbrăcat în hainele bune. – de duminică şi pune-l să le scoată… Ai să observi că are maioul uzat iar chiloţii puteau fi schimbaţi de mult. Fireşte, te iubesc, Mara, atât cât pot eu iubi, în orice caz fără crize fără scene. Am nevoie de tine şivreau să te păstrez, iar ca să te păstrez l-am cuplat la circuit pe Adam. Îşi plecă privirea. Recunosc cu sânge reco ceea ce niciun. bărbat n-ar face-o în ruptul capului. Nu excelez, când e vorba de anumite obligaţii intime…

Mara îşi simţi stomacul în gât. Se repezi la toaletă.

— Sigur, nu-i o chestie eu care să te lauzi dar nici să-ţi pui juvăţul de gât, în ţările nordice cel puţin, a ajuns fenomen demasă. De ce crezi că publică legalreviste pornografice?

— Du-te ch-acului!

Mara se întoarse împleticită, avea buzele albe, supte, tremura. Nik Stratilat desfăcu o sticlă de whisky. Spuse:

— Ştiu că te-ai născut pe Rahovei, fetiţo, nu trebuie să mi-o aminteşti. Da, am recurs la serviciile amicului Adam ca să te scutesc de o încurcătură dubioasă cu cine ştie ce neisprăvit…

— Termină!

— Îndată. Băiatul e prevăzător, curat, de altfel săptămânal îl supun unui control medical, autorizat…

— Termină, pentru numele lui Dumnezeu! Se clătină:

Vreau… trebuie să mă odihnesc.

Pictorul îi arătă dormitorul:

— Ce mai aşteptţi?

— Nu! Nu acolo! Urcă-mă într-un taxi…

— Bagă-ţi minţile în cap, fetiţo!

— Te rog. Mi-e rău…

Se ridică sprijinindu-se cu amândouă mâinile.

Din câţiva paşi pictorul fu în faţa ei:

— Aşa? Perfect, continuăm momentul de adevăr.

— Lasă-mă!

Nik Stratilat îi ridică bărbia, o privi lung:

— Fără mine eşti pierdută, auzi! De două săptămâni iei droguri.

Mara clătină din cap.

— Nu…

— Iei fără să ştii! în ultimul timp ai devenit nervoasă, apatică, te concentrai greu pe parâmă. Trebuia să rămâi în formă. Pe noptieră e pregătit întotdeauna un pahar cu lapte, îl bei noaptea… Până a doua zi efectul dispare.

— Nemernicii…

Nu reuşi să articuleze complet. Pictorul continuă febril:

— De ce crezi că ţi-am vorbit despre adevăratele mele preocupări? Sunt chestiuni pe care niciun copil nu le-ar încredinţa unei femei. Eşti legată indestructibil de mine, Mara, n-ai simţit nevoia dozei de fericire, pentru că oricum o luai, dar mâine, poimâine? Poţi să te târăşti în genunchi şi nimeni, auzi, absolut nimeni n-o să te ajute.

— Lasă-<mă „r

— Secundo tempo! Îţi aminteşti ce S-a întâmplat la maternitate? Pruncul mort nu era al tău, l-a schimbat sora Anghelaehe cu altul, am declaraţia ei. În schimbul mărturisirii i-am aranjat plecarea peste graniţă. La prima indiscreţie înfunzi puşcăria.

— Lasă-mă!

— Şi nu numai tu!

O trase lângă telefon, formă un număr.

*

Gigi Pil un ospătar cu reale aptitudini, era convins că viaţa e frumoasă, mai ales când reuşea să scoată din manşetă al patrulea as, iar potul depăşea salariul său oficial. De patru ore ţinea piept unor cârnăţari cu crenvurşti în loc de degete şi gura plină de aur.

Răspunse la telefon în dormitor:

— Hai să-ţi dea Cel de sus sănătate, stăpâne!

— Dormeai?

— Ce să dorm, muncesc pentru o bucată de pline amărâtă, vai de sufletul meu!

— Scurt, Gigi, cum a fost cu accidentul din Pantelimon, vrea s-audă şi nevastă-mea.

— Era târziu, nimeni pe stradă.

— Ziua şi ora!

— Luni, 6 iulie, ora 23.

— Continuă!

— O babă trecea pe zebră şi-odată s-a făcut mărunţele. A luat-o o Dacie la întrebări…

— Culoarea?

— Roşie.

— Numărul?

— 32.B.041…

— Cine era la volan?

— Fratele corniţei… A băgat în 120 şi s-a topit.

— Cine mai poate confirma?

— Nu-ţi tărcata de la bufetul Someş, tocmai plecam cu ea în plăceri.

— Mulţumesc. Ai grijă cum decartezi, n-aş vrea să ajungi prin spitale.

*

Mara Stratilat se îndreptă spre dormitor ţinându-se de ziduri.

Dispăruse demult, dar pictorul continua să privească în urma ei lung, fără expresie

„Aşa, fetiţo!”

Formă un număr de telefon şi apropie receptorul – ele buze:

— Anton!

Anton Zaharia considera că a făcut destul pentru artă, aterizând în cap de la etajul opt. În consecinţă a pus la dispoziţia lui Nik Stratilat pumnii şi îndeniânarea.sa în mi nutrea armelor albe.

Maşina aştepta în umbra vileifostul cascador moţăia cu capul sprijinit de pervaz. Abia la al doilea apel al telefonului din colţ se dezmetici.

— Ascult.

— Culcă-te! Doamna e o femeie rezonabilă.

— Am înţeles.

*

Mara Stratilat avea o singură dorinţă: să nu-şi piardă cunoştinţa înainte de a ajunge la dulăpiorul cu medicamente. Se târa. Tubul cu luminai era aproape plin. îl deşertă în pumn şi înghiţi repede totul.

CAPITOLUL llt

„Foamea albă”.

Din orice unghi l-ai fi privit rămânea un bărbat superb. Pictorul o ştia, îşi plimba fizicul cu dezinvoltură, conştient că lasă în urmă o mare de capete sucite.

Înalt, masiv în umeri, îngust în şolduri, îmbrăcat în dangarezi bleu şi o cămaşă de flanel roşie, Nik Stratilat trânti portiera Cadillac-ului zâmbind dimineţii. Surâdea des, fără un motiv anume, treaba îi intrase în reflex, dezvelind două şiruri de dinţi mari, albi, uşor transparenţi.

Pătrunse în prima florărie şi fata care aranja garoafele într-o glastră rămase ca la filmele cu Alain Delon. Pictorul îşi lărgi surâsul.

— Vreau un buchet de trandafiri, galbeni, marechal, domnişoară.

Îi aduse din debara, se înţepă, roşi, socoti aiurea. Nik Stratilat lăsă o bancnotă de o sută şi ieşi fără să ia restul. Ascunsă în spatele draperiei, fata îl privea cu respiraţia tăiată.

Demimondenele bucureştene cu şi fără căţel caniche ţinut în lesă îşi răreau paşii la trecerea Cadillac-ului. Pictorul conducea încet, primea degajat tributul cotidian de priviri îndrăzneţe sau sfioase, iscate de acelaşi gând:

„Ce tip, Dumnezeule!”

Inginerul Pompilian Stănescu spăla geamurile Fiatului, pentru a doua oară în dimineaţa aceea. Viaţa lui era maşina, ajunsese de basm, copiii îl arătau cu degetul. Cel puţin patru ore pe zi freca, lustruia totul, monta şi demonta şuruburile atent să n-atingă caroseria cu unghiile, curăţa pneurile cu ¿ilba lux, le aşeza pe patru ziare.

A doua pasiune a inginerului erau dramele. Sorta nenorocirile, cataloga bolile, ştia ce necazuri au neamurile, colegii, nu ierta pe nimeni, nici.de revelion.

— Cum stai cu ulcerul? Sau: Nu-mi plac petele alea, ai ficatul în pioneze, ascultă-mă pe mine, Grigore n-a mai apucat primăvara şi l-am avertizat!

Din zece fraze rostite patru se refereau la maşină, patru la decese. Cu două reuşea să-şi încadreze exact colegii de birou. Vorbea despre morţi cu patimă, îi descria extrem de sugestiv şi chiar înainte de a deschide gura simţeai că-i un tip competent.

Nik Stratilat parcă alături.

— Bună dimineaţa, domnule Stănescu.

Inginerul răspunse fără chef, Cadillac-ul pictorului îi picura otravă în suflet. La geam apăru o grămadă de şunci şi zulufi blonzi. Nevastă-sa. îl conduse pe Nik Stratilat cu privirea până închise uşa, suspinând:

— Nu există zi să nu vină acasă fără flori!

Faţa femeii nu se deosebea de pernă şi de cearşaful întins până la bărbie.

Pictorul intră cu florile într-o glastră, o aşeză pe noptieră…

— Cum te simţi, Mara?

— Bine.

— Ai nevoie de ceva?

— Nu.

— Vrei să plec?

— Da.

Evita să-l privească. Nik Stratilat rezemă pervazul ferestrei, îşi plimbă ochii prin încăpere. Galeuri, mobilă veche, puţină, mult bun gust. Tăcerea deveni penibilă.

Spuse:

— Am telefonat medicului. Mi-a dat asigurări Că-eşti în afară de orice pericol.

— Mulţumesc.

— Să ridic puţin perna?

— Nu.

— Ce inspiraţie»! Dacă nu intram să-ţi urez-somn uşor…

— Du-te!

— Draga mea…

— Du-te!!

Ieşi. Mara îşi muşcă degetele să nu ţipe. Nu putea uita coşmarul primilor paşi spre moarte, fusese alături, era de ajuns să întindă mâna. Închise ochii, lăsă lacrimile slobode.

— Dă-mi doza completă t

Pictorul tresări, o privi. Ochii femeii luceau ciudat, degetele îi frământau încheietura. Mergeau la braţ, prin patio, primii paşi după ieşirea din spital. I-o dădu.

Drogul acţionase rapid. Fruntea femeii se însenină, chipul îşi recăpătă culorile, respiră adânc şi, în sfârşit, surâse. /

— Încep să te recunosc, Mara.

— E bine.

Se apropie de flori, zveltă, uşoară, le căută gura. Pictorul o urmărea atent.

— Bei ceva?

— Fireşte. Dă-mi un Martini.

— Sec? –

— Cum vrei tu, Nik, mi-e egal, îi spunea din nou pe nume. Prepară două sonde, aprinse două ţigări. Mara izbucni în râs:

— Doamne, ce nebună am fost!

Vorbea drogul, pictorul o ştia. Întrebă totuşi:

— Recunoşti?

— Bineînţeles, Nik, bineînţeles, n-aş mai încerca pentru nimic în lume!

N-avea linişte, atingea fiecare obiect, muşca lacomă dimineaţa. O bucurie febrilă, artificială.

— Dacă eşti fată cuminte, în octonibrie mergem la Paris. Toamna e fără egal.

Zbură spre el.

— Nik, vorbeşti serios?

— Dăm o raită pe Valea Loirei iar în noiembrie bem şampanie la cazinoul din Monte Carlo.

— Jucăm şi noi?

— De ce nu?

— Pe urmă oprim la St. Tropez.

— Neapărat!

— Şi la Nisa?

— Obligatoriu!

— Straşnic! Am văzut Nisa o singură dată, în fugă, aveam un contract la Marsilia.

Vorbi mult, uşor incoherent, cu sufletul la gură. Pictorul se g îndea la altceva.

Trezirea fu groaznică, o copleşea sila. Roti ochii prin dormitor. Trandafirii păreau morţi, de hârtie, soarele rece, murdar, se strecura ca un şoarece printre jaluzele, îi simţeai blana vâscoasă. Trase draperiile şi îşi luă faţa în palme. Chipul reflectat în oglindă îi era complet străin: o femeie consumată, cu obrajii supţi, ochii înfundaţi în pungile orbitelor. Mara scoase un ţipăt: se recunoscuse.

Îşi aminti caruselul drogaţilor din Times; Square. Era într-un turneu în Statele Unite, ultimul spectacol se jucase la New York, a doua zi trebuia să se întoarcă. Pe la 11 a ieşit flancată de doi trapezişti, deşi li se atrăsese atenţia că e periculos. Voia să vadă celebra stradă 42. A văzut-o şi revăzut-o în nopţile de coşmar ani de-a rândul.

La intersecţia cu 8-th Avenue înceta beţia reclamelor luminoase. O ceată de umbre încovoiate lipeau zidurile, ocupau scările metroului. Povestind ulterior aventura i-a fost imposibil să descrie exact ochii nefericiţilor ajunşi la ultima treaptă a degradării umane: un amestec de ferocitate şi spaimă animalică şi ură, o blândeţe tristă alungată repede. Aveau obrajii surpaţi, buzele albe, le

lipseau de regulă dinţii din faţă. Pentru câţiva dolari, „preţul unei doze de marijuana, înjunghiau primul trecător neavertizat din Central Park. Foamea albă nu cunoaşte limite. Majoritatea sfârşeau' într-un W.C. public cu un ac de seringă ruginit, înfipt în pulpă, supravieţuitorii înfundau strada Bowery, nu mai puţin celebră, refugiul unor fiinţe ciudate, fără reacţii, fără dorinţe, epave lungite pe trotuare…

— Dă-mi!

— Ţi-am explicat, fată dragă, a fost ultima provizie, iar în privinţa fondurilor…

— Nu ai bani?

— Singură mi-ai atras atenţia că-s mână spartă. Mai avem cel mult de coşniţă…

— Minţi, ticălosule! îi apucă mâna. Te rog!

— Insişti inutil.

— O doză, atât. Dă-mi, Nik!

t. Se aflau în living-room, pictorul fuma rezemat de consolă, Mara gemea prăbuşită într-un fotoliu, îmbrăcată neglijent, fără urmă de fard. Repetă:

— Te rog, Nik, e ultima dată, când – te rog. Îţi promit!

Stratilat îi întinse un pahar.

— Bea.

— Ce-i asta?

— Gin. Bea-l tot, o să-ţi facă bine! Aşa! Acum ascultă! Se lăsă pe braţul canapelei: Nu te mint, Mara, literalmente nu mai am un gram, dar, dacă vrei, numai dacă vrei tu, altminteri îţi dau cuvântul meu de onoare că sunt. hotărât să renunţ, peste patru zile. putem avea kilograme.

— Patru zile? E mult!

— Drogul mi-l procură un amic din străinătate. Îţi dai seama, nu-l pot chema numai pentru aşa ceva, băiatul şi-a făcut obiceiul să nu se întoarcă cu mâna goală, înţelegi…

— De ce peste patru zile, şi nu acum, în noaptea asta?

Pictorul suspină imperceptibil.

— Ce trebuie să înţeleg, Mara?

— Accept!

— Gândeşte-te bine!

— Mai mult, insist! Privi pendula. E zece şi jumătate, hai!

Se ridică, îl trase de mânecă fără vlagă. Pictorul o „aşează înapoi în fotoliu, îi trecu degetele prin păr;

— Ai răbdare, Mara.

— Nu am!

— Lucrurile astea nu se fac aşa, cât ai bate din palme, trebuie pregătite serios, altminteri ne-apucă zorile în prima circă de miliţie, îi zâmbi cu căldură: Şi apoi tu nu poţi lucra oricum, nu-ţi dau voie, de la cablu la caldarâm sunt zece metri.

— Dorm bine noaptea asta şi mâine…

— Nu, Mara! Avem nevoie de un alibi.

— Pentru ce, cine să-şi imagineze că tocmai noi?

Pictorul clătină capul.

— Tipii optimişti sfârşesc prin a înfunda închisorile, fată dragă. Habar n-ai ce valori a atins criminalistica, de ce mijloace dispune. E aproape un an de când flirtez cu gratiile, nu le-am atins pentru că prima grijă a fost să-mi asigur invulnerabilitatea. Dispariţia colecţiilor va alerta serios miliţia, băieţii îşi vor mobiliza toate forţele.

— Nik, dar numai în Bucureşti trăiesc peste două milioane de oameni!

— Nu-mi asum riscul nici măcar în procentul ăsta! Trebuie să fim scoşi definitiv din rândurile eventualilor suspecţi printr-un alibi perfect, inatacabil, trebuie construite piste false care să î» drepte cercetările dincolo de frontieră, altminteri nu vom avea linişte. Toate astea le vom discuta cu băieţii. Aranjează-te puţin, peste cinci minute sunt aici.

Mara trecu în dormitor.

„I-a şi convocat, ştia că o să accept”.

— Porcule! îl pălmui scurt, pe amândoi obrajii. Adam îşi încleşta maxilarele, privi spre Nik Stratilat. Pictorul interveni calm:

— Potoleşte-te, Mara!

— Să iasă!

— Fată dragă…

— Să iasă! Dacă nu iese el, plec eu!

Gigi Păun savura scena prin toţi porii, deşi, băiat fin; acuza un interes subtil pentru bibelourile de pe cămin, Adam Petrescu îşi privea vârfurile pantofilor. Mara părăsi living-room-ul trântind uşa.

— O clipă, băieţi! spuse Nik Stratilat, urmând-o.

Chelnerul râse:

— Grea meserie ţi-ai ales, frăţioare!

— Vezi-ţi de treabă!

— Te-or fi durând gândurile, nu zic, dar nici cu fălcile ¡nu-ţi e moale.

— Domnule Păun, faptul că în anumite împrejurări vâslim în aceeaşi barcă, nu-i suficient ca să ajungem la intimităţi!

— M-ai pus la colţ, m-ai făcut praf, s-a terminat!

Adam Petrescu îl ignoră, alese o sticlă de pe măsuţa cu băuturi, îşi umplu un pahar. Gigi Păun se distra grozav:

— Auzi! Cum e figura cu cimitirul?

— Nu vrei să încetezi?

— Simţi aşa o chemare, în organism… Hai că eşti de beleaua lumii!

— Te pocnesc!

Chelnerul îi dădu cu tifla. Evita scandalul. Pătrunseseră în vilă printr-o uşă dosnică mascată în zid, pe care o folosea Nik Stratilat în zilele când nimeni nu trebuia să afle că a părăsit locuinţa; aveau consemn să lase impresia că nu se cunosc intră ei.

Pictorul intră ţinând-o pe Mara, afectuos, de umeri:

— Vă rog să luaţi loc. Adam, dacă ai vreo întrebare mi-o adresezi mie sau lui, atât. Clar? Nu bei nimic, Gigi?

— Eu sunt băiat simplu, din popor, stăpâne, obişnuit cu trăscăul. P-acilea văd numai chestii fine, pentru feţe subţiri. Se îndoi profesional spre Mara: Coniţa?

Nu-i răspunse. Privea undeva în noapte. Pictorul aprinse o ţigară, puse pachetul la dispoziţie:

— Băieţi, duminică, adică peste patru zile, aranjăm un mic spectacol. Eu şi Mara trebuie să fim în două locuri

diferite în acelaşi timp. Înţelegeţi ce vreau să spun?

— Dacă şi feciorul cu crampe la gânduri pricepe, atunci toată lumea e lămurită.

— Cel puţin doi martori trebuie, eventual, să jure că între orele 21 şi 23 n-am părăsit locuinţa.

— Asta-i problema? întrebă ospătarul. Pentru o sută de poli îţi găsesc o grămadă. Toţi absolvenţi la Sorbona.

— De cât timp lucrezi cu mine?

Gigi Păun zâmbi. După trei semestre ajunsese la concluzia că a învăţat suficientă carte de la chelnerul care-l servea în bodeguţa din coasta facultăţii – în fond pasiunea pentru amestecuri şi-o putea satisface şi în umbra tejghelei – apoi îl cunoscuse pe Nik Stratilat şi se reprofilase pentru a doua oară…

— Păi, să tot fie şase luni şi-o cinzeacă

— Ai avut vreun necaz?

— Cruce de aur, stăpâne!

Bătu superstiţios în lemn. Pictorul continuă

— Ar fi fost cazul să înţelegi până acum de ce nu te-a deranjat nimeni. Orice martor plătit, strâns cu uşa, sfârşeşte prin a mărturisi. Ne trebuie oameni oneşti, încredinţaţi că spun adevărul!

Adam îşi flutură pleoapele”.

— Ai vreo idee? întrebă pictorul.

— Colcăie, stăpâne, e stup!

— S-auzim.

— Tipul de vizavi, Stănescu, ar putea fi unul. Duminică seara se întoarce din weekend şi n-are linişte până nu-şi aranjează maşina. Un spectator sigur, cunoscut în cartier pentru existenţa sa fără pată.

— Bine!

Ospătarul îşi pocni palmele, fals surprins;

— Uite ce dete din fiul omului!

— Domnule Nik, spune-i te rog să mă lase în pace.

— Gigi, mă superi!

— Gata stăpâne, trag fermoarul.

— La inginerul Stănescu m-am gândit şi eu, continuă pictorul, al doilea va fi poetul Sihlă.

Chelnerul sări în picioare.

— Sihlă zis Sonet?

— De ce nu?

— Matolistul? Ne ardem, niciun presar nu dă două parale pe zisele lui, dac-a băut un rom e pulbere!

— Duminică seara va bea jumătate de litru.

— La a doua sută, cântă popeşte.

— Foarte bine. La opt seara voi fi în bodegă, cam pe la ora asta pică şi poetul.

— Dacă sâmbătă încasează ceva la fondul literar, pică pe rouă nescuturată.

— Nu-i pe liste. M-am interesat. Deci vin şi-l accept la masa mea. N-are importanţă dacă el soseşte mai devreme, se mută de la o masă la alta.

Chelnerul fu de acord:

— Unde iese ceva.

— Ne dai câte o ţuică. La nouă fără cincisprezece minute pun rămăşag că pot bea jumătate de rom pe nerăsuflate. Dacă îl cunosc bine, se va lăuda că-mi ţine piept.

— Îl cunoşti, stăpâne, îl cunoşti al dracului!

— Ne torni băutura în două sticle de apă minerală, lui rom mie ceai.

— Începe să-mi placă.

— Ai grijă când îl fierbi să aibă aceeaşi culoare.

— Pojarţtiţă! E sfântă! Cu asta depăşesc planul la Jamaica. Pentru coniac, merge, coada şoricelului…

— La nouă fără cinci vom cădea trăsniţi. Pe ce consumatori obişnuiţi contezi?

— Cei din înalta societate, Fane Strâmbu, fraţii Ciocănel, parlagii.

— Niciun jurist?

— E o cucoană, avocată, cu bărbatu-su, dar cică s-a lăsat, acu scrie şi aia. Să-ţi arăt condica de reclamaţii…

— Gigi fii serios!

— Intru în Oastea Domnului!

— L-Aşadar, tot localul va putea depune mărturie că eram beţi. îl rogi pe Fălciu să te-ajute şi ne transportaţi

până aici… Inginerul Stănascu va fi, ca de obicei, lângă maşină, nu-i exclus să deschidă şi nevastă-sa fereastra. Va întreba ce s-a întâmplat. îi povesteşti pariul şi eu asta basta, îţi vezi de treabă. Ai vreo obiecţie?

— Nu.

Răspunse repede, neobişnuit de tare.

— Ce dracu’ urli aşa?

— Sunt dat la minimum, dar e stricat potenţiometrul.

Pregătise terenul dinainte ca să-i servească replica.

— Fălciu, nu trebuie să miroase nimic.

— Se poate, stăpâne?! De altfel e băiat bun, cu studii, patru ani de pârnaie nu-i glumă.

Pictorul se răsuci spre Adam.

— Partea cea mai dificilă îţi revine dumitale.

Adam Petrescu era în general un tip extrem de ocupat. Avea în gestiune un loto din centru, în orele libere frecventa cineclubul sectorului III, serile şi le punea la dispoziţia cucoanelor suspectate că ar ascunde tablouri de valoare. Nik Stratilat era exigent dar plătea bine.

Îşi ridică privirea. Mara privea concentrată întunericul, pictorul îi mângâia mina. Gigi Păun se hotărî totuşi pentru un gin. Zise turnându-şi expert:

— Pariez că iar îl pui să-şi simtă gândurile…

— Gigi!

Ospătarul îşi astupă gura ostentativ şi Nik râse.

— Spune-mi, Adame, poţi să procuri un aparat de filmat?

— Da, mai complicată e chestiunea cu pelicula, costă mult.

— Ai bani destui, ieri verişoara dumitale din Australia ţi-a expediat două mii de dolari.

— Ştiam că e o fată de nădejde.

N-avea nicio verişoară în Australia, era una din manevrele lui Nik pentru a preîntâmpina orice suspiciuni. La un semnal dinainte stabilit, complicele îi avansa anumite sume.

— Îţi procuri pelicula şi mâine tragi primul cadru. Un film de scurt metraj făcut pe cont propriu. Treaba asta se

practică pe scară largă în occident, de ce n-ar face-o şi la noi cineva care s-a trezit din senin cu o sumă frumuşică? Orice anchetator va aprecia, sunt convins, pasiunea dumitale pentru a şaptea artă.

— Cu atât mai mult cu cât are rădăcini vechi, de doi ani urmez cursurile de operatorie la casa de cultură.

— Înţelegi repede, Adame!

Gigi Păun nu rezistă:

— Ţi-a pipăit gândul, stăpâne, i-a văzut culoarea, nici nu ştii ce receptiv e flăcăul în chestiile astea…

— Imbecilule!

— Hopa! Din l'lui omului sări mitocanul…

— Domnule Nik!

— Zi mai departe, stăpâne, Pe cinstea mea, nu scot o vorbă. Junele n-are manieră.

— Filmul, continuă Nik Stratilat aruncându-i o privire urâtă, se va numi, să zicem, Amintiri despre prezent, Titlul e destul de preţios, se poartă. Să-ţi pregăteşti pe două pagini planul, o suită de aspecte contemporane inedite, destinate unor ochi care nu ştiu să vadă, mă rog, cam pe aici. Printre subiectele alese, voi fi şi eu.

Chelnerul se întinse comod:

— E clar. nu mai calc la cinema!

Nik Stratilat zâmbi. îi accepta spiritele, întotdeauna la intersecţia dintre bulevard şi sălile facultăţii. îi aminteau excursiile studenţeşti pe munte, kilogramul de vin comandat pentru întreaga grupă…

— Eu, atelierul şi căsnicia.

Gigi Păun era tentat să-i amintească gestionarului că e familiarizat cu ultimul aspect, dar văzu chipul femeii şi renunţă. Era palidă, nările îi fremătau, abia se stăpânea. Pictorul puse paharul pe masă.

— Săptămâna viitoare, peste cel mult zece zile, o să te caute cineva de la miliţie. Există şansa să nu fii deranjat. dar n-avem dreptul să mizăm pe ea. Îţi va cere filmul, îl vor studia specialiştii lor, aşa că trebuie lucrat cu toată atenţia. Am nevoie de un panoramic ralenti cu. această încăpere. Pretextul: ai vrut să prinzi în imagine tablourile mele. Pleci

de la uşă spre cămin, lângă pendulă va fi Mara. îi puse mâna pe braţ: Mă asculţi, draga mea?

Femeia tresări.

— Da.

— Deci, vei sta lângă pendulă…

— Dacă am înţeles bine, interveni Adam, pelicula trebuie să reţină ora la care doamna era acasă.

— Exact.

— Zece seara.

— Zece şi un sfert.

— Nu pot s-o surprind pe loc; lângă pendulă. Miroase…

Pictorul îl privi cu admiraţie sinceră.

— Ai dreptate, va trece aducând cafelele.

— Spre măsuţa de lângă cămin.

— Eventual.

— Numai spre măsuţa de lângă cămin, domnule Nik! Trebuie să-mi conducă aparatul. Următorul element, destinat miliţiei, presupun că va fi calendarul cu cifre.

— Bravo, ţintirim! – Gigi Păun îl bătu pe umăr. Asta are schepsis nu jucărie. îl doare, dar tot cugetă…

— M-aş bucura să pot spune şi despre tine acelaşi hieru.

— Ferească Dumnezeu! Aveam eu un coleg ni unitate, unul dintre care ghicea repede şustele jupânului. Păcat, era băiat bun, acu lucrează în teatru… Zâmbi dulce: Mintea slugii trebuie să umble cu cinci minute în urma stăpânului, măcar de ochii lumii…

— Mă întreb de multe ori ce-o fi în capul tău…

— De-adivaratelea?

— Da.

— Nu-ţi spun că mă dai afară. Cu martori de faţă sunt trup şi suflet lângă dumneata, stăpâne.

— O să-mi amintesc chestia asta când voi împărţi gratificaţiile, zise pictorul. Se întoarse spre Adam. Da, dragul meu, următorul element din filmul nostru e calendarul de pe cămin, depinde de tine cum cadrezi, să nu apară ostentativ. Aşadar, avem ziua, ora şi stăpâna

casei, în momentul ăsta intervin eu, „beat”. Gesticulez, bâlbâi ceva şi mă prăbuşesc. Aici opreşti aparatul. Varianta pentru miliţie: Duminică dimineaţa mi-ai dat un telefon, m-ai rugat să accept filmarea, şi-am hotărât să ne vedem seara la 8. La opt fără cinci vecinii or să te vadă descărcând dintr-un taxi reflectoarele portative, aparatul şi celelalte. Afli că nu m-am întors. din oraş, îţi instalezi sculele şi aştepţi. La nouă mă va aduce Esop în cârcă. Pe Sihlă îl va sprijini celălalt chelner. Trecem în dormitorul meu şi continuăm beţia. Nu ştii ce să faci. Nevastă-mea dă jenată din colţ în colţ, îţi înşiră baliverne, iese, să prepare o cafea. E zece şi zece. Te hotărăşti să tragi cadrul general, insişti pe tablouri, o surprinzi pe Mara lângă pendulă întorcându-se din bucătărie, calendarul de pe cămin şi pe mine, care intru şi fac scandal.

— Corect! aprecie Adam.

— Filmarea va avea de fapt loc imediat ce chelnerii pleacă, deci la nouă. Evident, vom da ceasul înainte. Peste două minute eu şi Mara ieşim prin spate. Aştepţi o oră, apoi ridici draperia, deschizi geamul şi aprinzi reflectoarele. Inginerul Stănescu va fi convins că abia atunci te-ai apucat de lucru.

— Dacă instalez aparatul în dreptul ferestrei, poate. să mă vadă aplecat asupra lui.

— Neapărat! îţi strângi sculele şi cobori. Cum ajungi afară strigi: „Nu vă deranjaţi, doamnă, trag eu uşa!”

Ospătarul se ridică entuziasmat:

— Eşti de milioane, stăpâne, asta zic şi eu cacealma – Ca-n filme, pe cinstea mea!

Nik Stratilat se uita la Adam:

— Ce părere ai?

— Merge.

— Mara?

— E bine, cred că e bine…

— E de antologie, interveni Gigi Păun, ascultaţi-mă pe mine că-s băiat citit, de la şase ani n-am scăpat roman cu pistoale! îşi pocni fruntea: Aoleu, l-am uitat pe Sihlă!

— Poetul o să doarmă neîntors până dimineaţa. Dacă

nu-l culcă romul, îi strecor un somnifer.

Se priviră lung, în tăcere.

CAPITOLUL IV

Nina are probleme

Numai în albul ochilor n-a cea cerneală, în rest greu ai fi găsit un loeuşor curat să aşezi o monedă de cinci bani, chiar şi pe limbă. Nasturele guleraşului ajunsese pe umăr, tivul şorţului atârna, şleampăt, într-o parte, umbla veşnic cu un ciorap căzut şi fireşte, târa ghiozdanul. Maiorul Pătraşcu o privi consternat. Singura soluţie era s-o vâre îmbrăcată în cadă şi să dea drumul la apă.

Nina păşea cu vârfurile îndoite spre interior, îl fura din ochi pe sub gene, aşa cum obişnuia să-l privească în zilele bune, când spărgea doar o farfurie.

Maiorul înţelese, întrebă:

— Iar, Nina?

— Iar…

— La ce?

— La Recunoaşteţi animalele.

Cât?

Nina oftă din adâncul sufletului:

— Trei. Adăugă cu speranţă: Plus!

— Eşti în progres. Până sâmbătă, dacă aduni toate notele la un loc scoţi un nouă, ce zici Nina?

— Nu-s vinovată tăticule, parcă eu am ridicat mâna să mă laud că ştiu?

— Ce te-a întrebat?

— Despre pisică. Ce face, ce drege, ce mănâncă…

— Aha, şi ce-ai răspuns?

— Că limbează laptele.

— Ce?!!

— Păi nu face aşa tot timpul cu limba deasupra farfuriei?

Maiorul îşi ascunse zâmbetul întorcând capul. Spuse:

— Du-te în baie, ia şi sârma de parchet, o să-ţi trebuiască.

Nici dacă era un şarpe, n-ar fi ocolit ghiozdanul abandonat pe covor cu atâta silă. Ieşi. Maiorul îi răsturnă

conţinutul pe masă. Catastrofă! Bucăţi de cretă colorată, Betty, prima păpuşă, o carte de citire fără coperţi, caiete. Le răsfoi, merita, erau de poezie. Caligrafia nu se bucura în ochii Ninei de prea mare trecere, literele şchioape, sucite, şui, săreau coarda peste linie, urcau obligatoriu la marginea paginii. Deşi nu i-o ceruse nimeni, Nina părea hotărâtă să-şi lase absolut toate amprentele pe fiecare filă. Citi compunerea:

Mămica mea. Mămica mea Ioana e cea mai Bună şi mai frumoasă noi suntem prieteni foarte bune în fiecare zi îmi spală şorţuleţul şi-mi calgă funde pe urmă se juacă cu mine dea indieni şi când ieşi tăticu' pe Plimbăm toţi trei de mână prin câştigiu şi alte locuri frumoase. Pe urmă seara mă ia în braţe şi-mi spune poveşti…

Maiorul se crispă. Ioana murise când Nina avea patru ani. Un accident idiot, opera unui iresponsabil, beat la volan.

— Ne-am înţeles? Desenezi animalele domestice, scrii compunerea şi spui cu voce tare de cinci ori tabla înmulţirii!

— Da, tăticule.

— Repetă!

— Desenez animalele domestice, scriu compunerea şi spun cu voce tare de două ori tabla înmulţirii…

— De cinci ori, Nina!

— De cinci ori, tăticule!

O spuse o singură dată. Rasoli la iuţeală o capră care semăna suspect de mult ca un cuier, exprimă în scris câteva opinii personale despre rostul învăţăturii şi scoase din biblioteca maiorului un Paris Match vechi.

Revista o fascina, nu reuşea să se hotărască cine e mămica ei, Brigitte Bardot, Liz Taylor sau Sophia Loren. Pentru orice-eventualitate le săruta pe toate trei…

— Vezi romanul „OMUL FĂRĂ UMBRA", Editura militară, 1975.

Copiii pomeneau mereu despre mămicile lor şi Nina înţelese că la ea acasă se întâmplă ceva suspect. Pe Ioana o uitase iar maiorul ţinea încuiate fotografiile. Începuse să

mintă, inventa tot felul de întâmplări cu mămica ei, povestea cum arată, ce rochii poartă, până s-a prins Gabi, colega de bancă.

— Nu fi proastă, oaie creaţă, în primul rând feaică-tu are nevoie de ea! Fiecare bărbat are nevoie de o nevastă.

Chestia cu oaia creaţă a jignit-o profund, i-a dat cu sandvişul în cap, s-au bătut ca chioarele. Nina acceptă orice, poţi să-i spui măgăriţă bătrână şi nu se supără, dar când e vorba de păr, gata, s-a terminat.

Nina ar vrea să aibă plete lungi, aşa cum au celelalte fetiţe, daipărul ei nu creşte niciodată mai mult de un deget. Un lucru e clar, Gabi n-a minţit, a auzit cu urechile ei la televizor, într-un film. pe unul slab care striga după nevastă-sa: „Nu pleca! Fără tine nu pot trăi”.

Femeia îi luase masca şi tubul de oxigen. Şi mai ştie Nina ceva. Noaptea, înainte de culcare, tăticul ei priveşte trist pereţii, uneori bea.

S-a hotărât. Pentru că el e ocupat – deşi nimeni nu-l obligă să înveţe javrele domestice şi afurisita aia de tablă a înmulţirii – o să-şi caute singură o mămică. JNĂ – ina e foarte şmecheră, are ea un plan straşnic.

Desfăcu puşculiţa, numără economiile. De fiecare dată rezultatul era diferit. Chestia cu adunarea cifrelor puse una sub alta nu prea dădea rezultate, ştia de mult că-i pierdere de timp, aşa că a luat-o băbeşte, pe degete. Şapte lei şi nouăzeci de bani.

„O sumă frumuşică, se poate face câte ceva!”

Schimbă cinci lei scoţând o bancnotă din bufet. De zece ori i-a numărat, să nu greşească cumva. Nina e corectă în afaceri.

În drum spre casă. Lola D-umitrescu. manechin la U.C.E.C.O.M., obişnuia să traverseze Cişmigiul. Cunoştea privirile bărbaţilor, era obişnuită cu veninul din ochii gospodinelor care băteau suta de kilograme, doar copiii nu-i prea acordau atenţie. De aceea i se părură curioase manevrele fetiţei. Alerga în faţă, se aşeza pe o bancă şi o aştepta să treacă măsurând-o lung printre gene.

La ieşirea din grădină se auzi strigată.

— Domnişoară!

Fetiţa se apropia fluturând o bancnotă.

— Aţi pierdut nişte bani…

O privi intrigată:

— Eşti sigură?

— Vă dau… Nu vă dau cuvântul de onoare, dar sunt convinsă. A căzut când aţi scos batista…

Lola îşi aminti precis că nu umblase în poşetă.

— Foarte bine, pentru că eşti o fetiţă cinstită păstrează-l tu.

— Mulţumesc domnişoară, dar nu pot primi. Doar dacă vreţi să vă invit la o prăjitură… Cunosc eu o cofetărie grozavă, aici. aproape. Vreţi?

— Cum te cheamă?

Nina Pătraşcu, clasa II-a B.

— De acord, Nina.

Cofetăria era goală. Luară loc la o masă lângă vitrină. Nina îşi simţea inima şoricel speriat. O ţinea pe Lola sub microscop, îi cântărea dinţii, ochii, părul. Semăna cu a treia mămică din revistă. Vânzătoarea se apropie. Întinse banii:

— Două cataifuri, vă rog.

Făceau exact cinci lei, ştia bine preţurile.

Lola discutase o singură dată cu un copil, o nepoţică şi toată conversaţia durase exact un minut. Habar n-avea. ce s-o întrebe. Se interesă: 4

— Altminteri cum o mai duci?

— Bine.

— Cu şcoala?

Nina oftă, era o problemă dureroasă.

— Merge… Nu-i vorbă, am fost şi bolnavă.

— Important e că-ţi place.

— Foarte mult, în vacanţă mă plictisesc… Aruncă nada subtil: Ştiţi, tăticul meu e maior!

— Mă bucur.

— Prinde hoţi, nici nu vă închipuiţi ce repede îi prinde!

— Şi mincinoşi?

Nina se uită prin local, nu era vorba despre ea. Reluă atacul:

— E foarte puternic, ridică aspiratorul cu un deget!

— Am înţeles, o ajută pe mămica la curăţenie.

— N-am mămică! răspunse într-un suflet, abia aştepta să aducă vorba. îl ajut eu, de fapt el mă ajută pe mine la bucătărie. Ne înţelegem grozav. Tăticul e foarte priceput, poate să repare orice.

— Serios?

— Pe cuvântul meu de onoare! Odată s-a stins lumina şi cât ai zice peşte a făcut-o la loc.

— Interesant.

— Nu? Toţi copiii recunosc că e cel mai frumos de pe strada noastră…

Minţea înduioşător de prost. Lola înţelese.

„Sfântă Fecioară, mă peţeşte!”

— Ştii, Nina şi soţul meu e îndemânatec. Îmi pare bine că-i seamănă.

Nina rămase cu linguriţa în gură. Întrebă înecată:

— Sunteţi… sunteţi însurată?

— Da.

— Păcat!

Nina era în pragul falimentului. Pierduse trei sferturi din capital, mai avea doi lei şi. nouăzeci de bani. Îşi plimbă privirea prin odaie socotind ce-ar putea vinde ca să completeze suma. Chestia cu bancnota pierdută era foarte bună, păcat că… Respiră adânc, Lola îi plăcuse.

Se decise: avea să se despartă de minge. O durea inima, era o minge mare cu buline, însă nu exista altă soluţie.

Îl chema Marinuş, dar se recomanda Mannix. Avea două pistoale cu capse, purta blugi şi era un dur. O trata pe Nina de sus, aşa cum se cuvine, ce Dumnezeu, trecuse în clasa a IV-a.

— Doi lei! Ultimul preţ!

Nina era gata să plângă.

— Nu pot, omule, crede-mă, am neapărată nevoie de doi lei şi zece bani!

— Dom’le, asta este! Nu-ţi convine, la revedere!

Târgul avea loc în coasta blocului. Mannix acceptă plictisit.

Scoase o bancnotă de cinci.

— Dă-mi restul.

Inima Ninei înflori, îi întinse palma plină de mărunţiş. Mannix numără atent monedele. N-avea încredere în femei.

După ce cântări bine fiecare trecătoare, Nina se opri la domnişoara cu caniche-ul. Corespundea.

Mara Stratilat îşi plimba absentă căţelul prin Cişmigiu. Era sâmbătă, a doua zi avea să facă primii paşi în afara legii. Nu observă interesul fetiţei. Nina încasase al doilea trei pentru o raţă, ajunsese să urască toată fauna domestică. Se apropie totuşi zâmbind câtputu mai frumos animalului din lesă:

— Vai, ce drăguţ e! îmi daţi voie să-l privesc?

— Te rog.

— Ce lăbuţe are, şi ce ochi?

Bătea câmpii. Câinele îi simţi repulsia, se dădu speriat înapoi. Mara întinse lesa.

— Cuminte. Miky!

— Miky îl cheamă? Ce întâmplare, ca pe tăticul meu!

Nina socoti oftând că minţise în ziua aceea pentru o lună întreagă. Pe maior îl chema Grigore… Mara o privi pe gânduri, fetiţa semăna cu ea la 8 ani. Fusese urâţică, nimeni n-ar fi spus atunci că va ajunge femeia cotată printre frumuseţile Bucureştiului. Întrebă:

— Şi pe tine?

— Nina Pătraşcu, clasa II-a B

— E un nume frumos. A: – Eîmi pare bine că vă place. Atacă: Ştiţi, azi e ziua mea şi… am nişte bani, mi i-a dat tăticu’ să-i cheltuiesc cu prietenele mele dar sunt plecate şi… ce mai, ştiu o cofetărie grozavă?

Mara zâmbi:

— Mă-inviţi la o prăjitură?

— Odată împlineşte omul şapte ani jumate. Mergem?

— Mergem, Nina, >

Maiorul Pătraşcu o privi atent, Nina era suspect de cuminte. Nu insistase să rămână la televizor, ca de obicei

— „copiii la opt trebuie să fie în pat, tăticule, nu-i aşa?”

şi-n loc să ia cartea cu poveşti, scanda tare, cât o ţinea gura, tabla înmulţirii.

— Am înţeles, Nina, nu-i nevoie să deranjezi vecinii. Duse mâna la buzunar: Cât costă?

— Nu tăticule, am luat câteva note proaste şi mă pedepsesc. Dar dacă vrei, dacă…

Îşi simţea inima în gât, speriată că a doua zi maiorul ar putea fi ocupat. Domnişoara cu căţelul îi promisese să treacă prin Cişmigiu, dimineaţă pe la 11, şi Nina era hotărâtă să facă totul ca să-i pună faţă în faţă. Nu, nu era „însurată”, a avut ea grijă s-o întrebe pe ocolite. „Cred că n-am fost niciodată, Nina!” i-a răspuns cât se poate de limpede, r-Ce anume? întrebă Pătraşcu.

— Mâine e duminică, am putea face o plimbare… Preciza repede: Eu repet lecţiile şi tu mă asculţi dacă ştiu, o să ne distrăm de minune.

Miorul zâmbi:

— Ia spune-mi care-i şmecheria?

— Ce înseamnă şmecherie?

— N-ai auzit până acum?

— Unde? Stau tot timpul în casă şi mă zbat şi mă zbucium să iau o notă bună, să fii şi tu odată mulţumit.

— Bine. Mergem.

Nina simţi o căldură plăcută învăluindu-i coşul pieptului.

Se trezi în zori leoarcă de transpiraţie. Visase că plouă cu găleata şi maiorul nu voia s-o scoată. Fugi la fereastră. Cerul era întunecat, numai nori. Adresă soarelui rugăminţi disperate, dar astrul rămânea ascuns, nu uitase că alaltăieri Nina implora toate urgiile văzduhului ca să rămână acasă. La prima oră avea lecţia cu animalele domestice… Ş-apoi, câte minciuni nu trăsese Nina… Sta cu fruntea lipită de fereastră; îşi muşca buzele, Pe la şase săgetă o suliţă de lumină, norii fugiră, cerul apăru

albastru, limpede. Nina îşi frecă mâinile mulţumită şi se apucă de treabă. Întâi şi întâi luă pantofii maiorului şi îi dădu cu cremă. Sigur, erau curaţi, tăticu' arăta oricum foarte bine, dar ce. parcă strică o perle, două în plus? Scoase ultimul costum, aproape nou, constată că dunga pantalonilor e puţin nesigură. Nina iubea nemaipomenit costumul negru din covercot. Socoti că pentru o dimineaţă de iulie e cum nu se poate mai potrivit, aşa că puse fierul în priză. Se gândi să calce şi guleraşul ei. Renunţă, important era ca tăticul să strălucească.

La ora opt isprăvi complet, făcuse o treabă pe cinste: trei arsuri frumuşele pe mâini şi manşete, un tub de cremă golit pe covor şi un scurtcircuit.

Mergeau de mină. Nina îl măsura critic din coada ochilor. Cu toate insistenţele ei, maiorul îmbrăcase un costum gri, subţire, de tergai; purta pantofi împletiţi, o cravată cu flori.

„E nostim", hotărî Nina.

Ajunseră pe Brezoianu. Nina fremăta:

— Cât e ceasul?

— Unsprezece.

— Eu aş zice să trecem puţin prin Cişmigiu.

— Au deschis vreo cofetărie?

Maiorul ocolea constant grădina, îi amintea plimbările lungi cu Ioana, noaptea, când nu era nimeni. Accepta, fetiţa o şi zbughise înainte.

Un bărbat împingea un cărucior de copil. Pătraşeu îşi simţi inima ghem. O săptămână după moartea Ioanei fusese prădat. Recunoscuse mâna lui Gică Psaltire, pungaş fără noroc. L-a dibuit pe stradă, tocmai se logodise. Purta haina maiorului, nouă, din piele de căprioară. Să-i vină rău hoţului, seara avea petrecere cu părinţii fetei. Dacă-l aresta... L-a rugat să aibă grijă de haină... Îşi aminti vorbele lui Psaltire: „Mulţumesc, domnule maior, poate se taie pe bune!"

Se tăiase. Secţiile de miliţie şi-au pierdut clientul. Hoţul a intrat într-o cooperativă de confecţii, s-a însurat, avea un băiat...

— Respectele mele, domnule maior!

Pătraşeu îi strânse mâna, zâmbi copilului.

— Nu te-am mai văzut pe la noi.

— Păi, de-atunci, din ziua logodnei, gata!

Ştiu, Psaltire, mă bucur sincer pentru dumneata, Soţia a aflat cu ce te ocupai înainte?

— Nu! Dacă mă săltaţi atunci… Cum să vă mulţumesc, domnule maior?

Pătraşcu se uită la omuleţul din cărucior.

— Străduieşte-te să nu afle.

— Ne întoarcem, Nina?

— Nu.

— E aproape unu.

— Nu-i nimic, nu mi-e foame, şi-apoi uite ce aer curat, La şcoală mereu ne spune să ne jucăm numai pe-afară…

— Faci tot ce te învaţă la şcoală?

— Tot.

Alerga cu ochii pe alei.

— Ce se întâmplă cu tine, Nina? întrebă maiorul. Mie poţi să-mi spui, suntem prieteni. Aştepţi pe cineva?

— Nu…

Tresări. Domnişoara cu caniche-ul intra în grădină. Nina fugi spre ea…

— Credeam că nu mai veniţi…

— M-ai. aşteptat?

— Păi n-a fost vorba aşa?

— A, da. Iartă-mă, am omis…

— N-are importanţă. Ştiţi, aş fi ieşit singură, dar tăticul meu a vrut să se plimbe, aşa că…

Maiorul rămase la o distanţă incertă, Nina zbură spre el, îl trase de mânecă.

— Hai să-ţi arăt un căţel nemaipomenit!

— Lasă, Nina.

— Te rog, domnişoara e prietena mea, >

Pătraşcu se înclină în faţa femeii aşteptând să-i întindă mâna.

Mara Stratilat zâmbi stânjenită.

— Fetiţa dumneavoastră?

— Da.

— Îmi pare bine.

Nina apucă lesa, trebuia să-i lase singuri;

— Îmi daţi voie să-l plimb niţel? r-Da, sigur…

Nina se depărta ţinând pumnii strânşi. Femeia ghici repede manevra fetiţei, înţelese şi maiorul. Izbucniră în râs. Mara Stratilat îşi roti ostentativ verigheta:

— Regret…”

— Asta este, am ghinion.

— Sunteţi noi ocos! Nu mă cunoaşteţi.

O spuse pe un ton aproape dureros şi se depărta, 1 În spatele unui copac Nina plângea. În hohote.

CAPITOLUL V Alibiul

Adam Petrescu se crispă, martorul numărul unu nu era acasă, nu-i vedea maşina.

„Am călcat cu stângul!”

Plăti şoferului şi descărca aparatele. La fereastra familiei Stănescu flutura perdeaua, Adam răsuflă uşurat; cineva, nevasta inginerului, probabil, îi înregistrase sosirea.

Mara părea obosită, nervoasă, îi aruncă o privire urâtă şi trecu în camera ei, Adam privi pendula. Era ora opt fix.

*

Restaurantul Săcele îşi avea clienţii lui. Oamenii îl preţuiau pe Mitică, barmanul, pentru că era băiat cinstit, nu adăuga un gram de apă în băutură, peste procentul său obişnuit. La opt şi două minute, pictorul pătrunse în local, salută cunoştinţele de pahar din vremea studenţiei cu o dispoziţie care nu lăsa îndoieli că mai încercase gustul coniacului în seara aceea. Gigi Păun întoarse expert o faţă de masă pe partea cealaltă, îl pofti să ia loc. Şopti:

— Totul e în regulă! A venit.

— O ţuică, vă rog.

Poetul nu avea obiceiul să treacă neobservat într-o cârciumă şi Nik Stratilat îşi zise tipul e probabil la toaletă.

Se uită prin salon. Lume multă, pestriţă, se consuma vin spumos amestecat cu pepsi.

Un muget gros, lung, cutremură geamurile i

— Lumină! Inimile sus! Am spus!

— Ptiu! Fir-ai al dracului, îl felicită un client-slab de înger. Mi-a sărit inima din loc!

— Noroc! Dixi.

Poetul Sihlă poreclit Sonet revenise. Judecându-l; după gabarit, ai fi jurat că mânuieşte mai mult târnăcopul decât condeiul. Era un munte de român cu barba suratecă şi ochii aprinşi. Dacă aveai ghinionul să-ţi seringă mina, a doua zi umblai cu ea în ghips. Cu excepţia începătorilor, nimeni, nu se înghesuia să-i caute societatea.

Sihlă îşi alese. victima, un ins acru întovărăşit de-o sticlă şi-un pahar, îl bătu pe spate, îl dojeni:

— Băutura, neică, e meserie grea! Nu oricine ştie cum şi. cât să bea! Treaba presupune graţie, măsură… Cum apuci paharul? Cum îl duci la gură?

— Lasă-mă, nene!

Poetul ignoră invitaţia, improviză inspirat:

— Ce unghi face cotul, ce arc a descris? Gestul e artistic, gestu-i cu dichis…

— Domnule, dumneata nu pricepi româneşte?!

Singuraticul îi întoarse ostentativ spatele. Sihla nu se tulbură, nu roşi. Se îndreptă spre altul care gusta expert vinul, cu un ochi pe jumătate închis, asistat de o cucoană nostimă, numai gropiţe.

Se aşează alături, pe scaunul liber, fără formalităţi

— Iar sorbitu-n sine e un ritual, cere ani de studiu individual!

Nimerise pe unul spontan, cu iniţiative. Omul. făcu semn femeii să se ridice, săltă masa, o mută câţiva metri mai încolo, se aşează şi ceru ospătarului:

— Dă-mi o baterie!

Consumatorii se amuzau discret, nimeni nu risca să-i: le interpelat. Gigi Păun povestea că are câţiva clienţi care vin de la celălalt capăt al Bucureştiului să asiste la spectacolul poetului.

Rămas singur pe scaun în mijlocul localului, Sihlă se comportă normal, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Puse un picior peste celălalt şi comentă

— Hm! O baterie! Ce prostie! Doamne, ce prostie! Explică didactic: Până şi comanda se face-ntr-un stil! Nu ceri dintr-odată: „Nene, dă-mi un kil!” şi te-aşezi la masă. Nu! Iei câte-o litruţă şi-o bei în picioare-n colţ, bodeguţă…

Nik Stratilat îşi privi ceasul. Era opt şi douăzeci.

„Peste cinci minute!”

Goli paharul sprijinindu-şi fruntea în pumni. Poetul interpretă greşit gestul, spuse măsurându-l:

— Unii dup-o ţuică peste masă-adorm… Păi e ţuică aia sau e cloroform? Dădu din mâini a lehamite: în ce mă priveşte nu-i un şiretlic, uite, beau de-aseară şi nu am nimic!

Se auziră voci răzleţe:

— Las-o moartă, Sonel!

— Mai bine cântă ceva!

Poetul se ridică, gesticulă cu arătătorul undeva spre asfinţit;

— D-aia şi nevasta mă respectă-n toate, până şi pantofii din picioare-mi scoate! înregistră o privire holbată: Ce e, frăţioare, ce-ai rămas năuc?

— Când vii de la crâşmă?

— Nu când vin, amice, când vreau să mă duc…

Consumatorii fără neveste aplaudau, strigau bis. Poetul îi salută fluturându-şi deasupra capului amândouă mâinile.

— Lumină! Dixi!

— Zi aşa, am căzut după o ţuică? întrebă Nik Stratilat. îi oferi un scaun. Poţi să vii la masa mea…

— A, domnul cu petele de vopsea! Pictor cotat! Se strâmbă: Rahat!

Avea admirabilul obicei al iresponsabililor de-a spune lucrurilor pe nume. Spurca ţigăneşte confraţii cu coloana vertebrală elastică, actorii certaţi cu talentul, cântăreţele judicios măritate, nu ierta pe nimeni. Un colecţionar de uşi trântite în nas.

Nik Stratilat râse zgomotos:

— Nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Oare?

Se aşeză. Când nu era băut vorbea fără rime. L-a auzit cineva, tocmai ieşea din lift după ce stătuse izolat trei zile între ziduri. îl măsură cu ochi de geambaş:

— Cum dracu' reuşeşti să aiureşti o lume, frăţioare?

— Te deranjează?

Mă doare!

— Am priceput, de aia umbli pe şapte cărări, nu-i zi să nu te văd trandafir.

Hai sictir!

Folosea des invitaţia, niciodată în sensul peiorativ. Era o modalitate gingaşă de a-şi arăta dezinteresul pentru opiniile celor din jur. Pictorul îşi aprinse ţigara:

— De obicei găseşti rime mai inspirate…

— Uite ce e frate, toate ca toate, dar fără insulte f De la mine poţi să înveţi multe! Dixi!

— Ştiu.

— Ţii un pariu?

Adună câteva sticle goale „le înşiră din treizeci în treizeci de centimetri pe culoarul dintre mese.

— Dacă trec printre ele şi nu le-mping şi nu le-ating, pe întreaga rută, dai o sută?

Pictorul fu de acord. Sihlă se opri la start, masiv, nesigur. Lumea era în picioare, veniseră şi bucătăresele, tot personalul.

Se auzea musca. Poetul respiră adânc şi porni. Călca printre sticle pe vârfuri, cu braţele larg desfăcute. Reuşi să ajungă la capăt. Izbucniră aplauze, sincere de astă dată. Sihlă ridică triumfător mâinile spre tavan.

— Lumină! Dixi!

Nik Stratilat privi ceasul cu coada ochiului. Nouă fără douăzeci. Scoase bancnota din portofel:

— Corect! Ai câştigat! încă un rămăşag?

— Mă bag!

— Ospătar! Adă două jumătăţi de rom!

— S-a făcut!

— Vorba asta mi-a plăcut. Mă simt alt om…

Pictorul explică care sunt condiţiile pariului, eu o uşoară nesiguranţă în articularea consoanelor.

— La un semnal apucăm sticlele. Cine o goleşte primul câştigă suta.

Intervenirăcâţiva consumatori, îi sfătuiră să renunţe. Pictorul urlă:

— Ce? Vreţi să-mi luaţi pâinea de la gură, adunătură de moluşte! Cine n-are curaj să se-mpuşte!

Gică Păun aduse băutura. Avu grijă să pună ceaiul în dreptul pictorului. Sihlă spuse:

— Ochii ca sarmaua, gulie, să te-nveţe tata meserie!

Cei atinşi de rachiu priveau curioşi, proaspăt-sosiţii ţâţâiau, clătinau din cap, dar unul nu îndrăzni să-l pună în joc.

Poetul numără până la trei, Câteva secunde nu se auzi decât gâlgâitul lichidului. Puseră sticlele pe masă în acelaşi timp.

— Neconcludent! observă-Stratilat respirând greu. Ospătar, încă un rând!

— Gând la gând! îl măsură curios: Cum de n-ai făcut meserie? Promiţi, bădie!

Gigi Păun deveni brusc autoritar:

— Gata circul, copii! Hai, la culcare!

Sihlă încercă să-l convingă că rămâne lucrarea neterminată, că-i în joc prestigiul său, vru să-i sară în gât dar se prăbuşi pe scaun. Pictorul îi făcu un semn discret. Era timpul să-i scoată.

— Gică, hai să-i lăsăm dracului, în gangul ăsta, mi-e că-mi pleacă clienţii neplătiţi.

— Nicio grijă, îi ţine şeful în priviri. Uite colo vila, în două minute i-am cazat. Ce naiba, oameni suntem, başca ce mai găsim prin buzunare.

Fălciu, celălalt ospătar, lupta din greu cu kilogramele poetului. Sihlă se sprijinea cu o singură mină – în cealaltă ducea o sticlă neîncepută – şi spurca în versuri întreaga tagmă a negustorilor.

Pictorul atârna pe umărul lui Gigi Păun. Tresări,

inginerul Stănescu, martorul numărul unu, nu era lângă maşină.

Chelnerul înţelese nenorocirea, şopti:

— Ce facem?

— Treci pe lângă ea!

Nik Stratilat calcula febril, trebuia neapărat să-l scoată din casă. Se prăvăli lângă roţile Fiatu-lui, bâlbâi răguşit:

— Unde-i fratele meu, Sonet?

— Aici, dar mergi discret, duc pe prostu' ăsta acasă… 7 Explică ospătarului: Lasă, am înţeles, nu ştii să bei şi te-ai dr & s…

— Auzi, am găsit o rimă la Sihlă.

— Care?

— Sticlă!

Poetul sprijini dezamăgit capota maşinii: – Barbar! Clar! urlă: Dixi!

Nik Stratilat începu să cânte o sole mio Sihlă îl acompania tare, gros, cumplit de fals. Inginerul Stănescu veni în fugă cu o găleată de spumă şi patru bureţi. Îşi începea prosternarea în faţa idolului pe patru roţi. Gigi Păun comentă unde duce alcoolul, săltă clientul în spate şi porni spre vilă.

Stratilat se împotrivi moale, articula aproapeincoerent:

— Stai, vreau să-i explic ceva domnului pompier…

— Lasă, mâine…

Inima inginerului începu să bată normal numai după ce constată că tabla Fiat-ului nu suferea. Înjură neobişnuit de scurt pentru un dâmboviţean sadea:

— Mama voastră de beţivani!

Sihlă şi Fălciu priveau uimiţi interiorul. Poetul închise expert un ochi:

— Frumoasă şură! Miroase a impostură…

Gigi Păun îl întrebă pe Adam:

— Sunteţi fratele dumnealui?

— Nu. Arătă aparatul: Aveam un rendez-vous la opt, Acum…

— A! înţelese poetul, cinematografia îşi ia felia…

Mara intră impacientată:

— Nik, pentru numele lui Dumnezeu, cum a fost posibil ce s-a întâmplat? Cine-i dumnealui?

— Îmi daţi voie să mă prezint, coniţă: Sihlă, zii Sonet. Preciză timbrat, bas-pedală, înclinându-se: Poet

Căzu în cap. Fălciu întrebă:

— Unde descărcăm marfa?

— Alături, în dormitor. Doamne, nici nu ştiu cum şi vă mulţumesc!

— Vă spun eu, cucoană, zise Gigi Păun, umblaţi h poşetă… Douăzeci şi cinci de bucată vi se pare mult?

Îi duseră în odaia alăturată, Mara le dădu o sută, refuzi restul.

— Oricând la dispoziţia dumneavoastră, spuse Fălciu

— Îmi pare rău, aţi avut neplăceri…

— Unde nu dă Ăi de Sus elte-o neplăcere de asta în fiecare seară…

Ieşiră. Din dormitorul pictorului răzbăteau urlete groase, Sihlă cânta de mama focului. Nick Stratilat – se furişă în living-room. Spuse:

— Animalul nu pică, repede tirbuşonul şi-un pumn. de somnifere!

Zece minute i-au trebuit să-i vină de hac. La nouă şi opt geamurile începură să tremure, se mişcau tablourile de pe pereţi: poetul sforăia.

Nick Stratilat dădu ceasul cu o oră înainte, trase bine draperiile, Adam aprinse reflectoarele şi începu filmarea.

— Am uitat de cafea! observă Mara.

Pictorul scrâşni.

— Nu-i nimic, pune vin negru în ceşti, nu se observă, aşa-i Adame?

— Sper!

— Daţi-i bătaie!

La nouă şi un sfert alibiul era confecţionat. Mara. ieşi din dormitor într-un pantalon şi o bluză de culoare închisă, purta perucă neagră, ochelari enormi, întunecaţi. Păşea abătută.

Pictorul îmbrăcase echipamentul pazei contractuale;

O luă de mână.

— Am plecat! Urează-ne succes, Adame!

— Nu-mi fac griji cu dumneata.

Apăsă pe o pârghie ascunsă privirii şi dulapul rococo plin de trandafiri sculptaţi se deplasă. Altă pârghie fă a să alunece uşa mascată în zid.

Cascadorul îi aştepta la volanul unei Dacii, eu motorul ftornit.

— Trage tare, spuse pictorul, avem o întârziere de unei minute.

Maşina ţâşni în noapte.

CAPITOLUL Vi

Un martor incomod

Semăna cu o fortăreaţă, ziduri din piatra, înalte de peste cinci metri, o înconjurau în întregime, nu exista decât o singură intrare, o poartă masivă. Depozitul avea istoria lui, aparţinuse pe vremuri lui Drăghieeanu, angrosist de coloniale şi delicatese. Prin ’938 con curenţa plătise un spărgător să-i descânte marfa, O săptămână mai târziu îşi pierduse clienţii, toate produsele miroseau a terebentină. Angrosistul construi un depoz. itcetale cu semnale de alarmă şi capcane la fiecare pas

Nu s-a bucurat prea mult. În ajunul războiului a avut proasta inspiraţie să se întoarcă acasă, inopinat, şi văzând ce se petrece în patul conjugal şi-a zburat creierii.

După naţionalizare, imobilul fusese repartizat unei întreprinderi care fabrica burlane. Nik Stratilat lucra pe atunci sus la birouri. Fireşte nu-i trecuse nicio clipă prin minte că peste douăzeci şi cinci de ani, într-o noapte, va încerca să pătrundă la subsol prin mijloace mai puţie obişnuite. Între timp clădirea devenise depozitul unor, obiecte care necesitau o pază deosebită.

Pictorul îşi privi ceasul:

— Ai mers bine, Antoane, suntem în timp util.

— Opresc?

— Nu, e riscant, coteşte… Stop! Parchează *

Cascadorul lipi maşina de bordură, sub un castan.

unde nu bătea becul. Coborâră. Strada era pustie. Mara părea că nu ştie ce să facă cu mâinile, îi lipsea poşeta îşi lipi degetele transpirate de coapse. Nik Stratilat o măsurii scurt.

— Ce-i cu tine?

— Nimic.

— Probleme?

— Sunt puţin nervoasă, e totuşi un debut, nu-ţi face griji.

— Îmi fac! Ai văzut cablul?

Se întoarseră în spatele depozitului, i-l arătă. Femeia ridică din umeri.

— Un fleac.

Minţea. Se simţea rău, îi era frică. Pictorul puse mâna pe braţul cascadorului:

— Rămâi cu ochii pe balcon, la semnalul meu, aiureşti lumina. Întrebări?

— Nu…

Hai, Mara!

Dispărură într-un gang. Anton Zaharia măsură cablul subţire ancorat la etajul III, în apropierea balconului, îl conduse cu privirea peste zid. Cealaltă extremitate lega: peretele din spate al depozitului, orb, înalt, cu o singură ferestruică de aerisire. Murmură:

— Hm! Parşivă treabă, o să-şi rupă gâtul!

Scara de lemn, veche, uzată, scârţâia oribil, mirosea a Igrasie „a cimitir. Pictorul îi făcu semn să păşească pe vârfuri, la îmbucarea treptelor. Ridică preşul din dreptul unei uşi, găsi cheia şi deschise. Mara respira greu îşi simţea în permanenţă inima. Roti ochii prin încăpere. Se aflau într-o cameră bătrânească, înaltă, cu pereţii bolnavi. Desluşi la lumina candelei chipuri blajine de sfinţi, un, cavalerist zâmbăreţ pătruns de importanţa începutului de veac, pânze cu harbuji şi struguri de provenienţă oboreana; întrebă gâtuit:

— Cine stă aici?

— Tipul, cu sabie. Acu e la neamuri.

— De unde ştii?

— Mi-a şoptit îngerul meu păzitor.

— Dacă se întoarce?

— Îl opreşte Anton.

— Cum?

— Dacă, cine, cum?! Îţi explic altă dată. Ai ating vreun obiect?

— Nu.

— Fii atentă, Mara! Pune-ţi mănuşile. Aşa, acum e-n regulă. Vino!

Se apropiară de fereastră.

— Cablul e lângă balcon, ajungi la el uşor. Urmăreşte! Vezi zidul depozitului?

— Da.

— Când ajungi la capăt o să dai de o cornişă, mergi pe ea comod până la ferestruica de aerisire şi te strecori înăuntru. – E prea mică.

— Ţi se pare. Oricum, tu încapi. Vei ajunge pe un culoar, câţiva metri mai încolo se află tabloul electric. Desfaci prima siguranţă din stânga, ai s-o reperezi uşor, de la ea pleacă un cablu roşu, apoi te întorci. A! Să nu uit, ai grijă să ştergi cercevelele ferestrei. Întrebări?

Dacă fereastra e închisă?

— Nu e! i – Sau tabloul…

— Mă enervezi!

Mara Stratilat îşi înghiţi greu saliva:

— Becul… Se vede…

— Nu-ţi face griji, asta-i treaba lui Anton.

Scapără bricheta şi o stinse repede.

Cascadorul văzu semnalul, traversă strada, se opri în t? mbra gangului. Scoase o praştie, fixă o pietricică şi ochi becul suspendat la mijlocul cablului. Se auzi un zgomot de sticlă spartă. Brusc strada fu înghiţită de întuneric.

Start, fetiţo!

Mara tresări, bâlbâi tremurând

— Mi-e frică, Nik!

— Lasă tâmpeniile şi dă-i drumul. În cinci minute eşti înapoi.

— Nu pot!

Mara!

O să cad! N-am curaj, n-am lucrat niciodată pe aşa ceva…

— Prostii!

Nu pot. Nik!

— Nu vrei!

— Vreau, dar nu pot.

— Perfect! Ne întoarcem, dar mâine să nu te aud că boceşti după droguri!

Crede-mă, Nik! Se agaţă de el: îmi tremură picioarele, am ameţeli…

Pictorul scoase din buzunar o pastilă:

Înghite asta, e un calmant. Acum respira lung. Dă-mi mâna. Da, pulsul e în regulă, poţi porni liniştită.

Mara îşi simţea tâmplele zvâcnind, palmele transpirate, inima ghem. Pomi.

Părea o pasăre, mare, neagră, cu aripile întinse.

Pictorul îşi privi ceasul. Era ora zece şi şapte. minute.:

„Ce naiba înti. rzie? Dacă se prăbuşea ţipa”.

O văzu când mai avea de parcurs doi metri până la balcon. Bătea aerul cu palmele. Se aplecă peste balustradă şi îi întinse mâna.

— Hai, fetiţo, încă un pas! încă unul! Bine 2

O trase în încăpere. Mara se nărui, tremura din toate încheieturile. Îşi muşcase buzele până la sânge, plângea cu sughiţuri. Pictorul aduse un pahar cu apă, aşteptă să-l bea. Dinţii femeii clănţăneau oribil în contact cu sticla.

— Ei, cum a fost?

— Groaznic! De o mie de ori era să alunec…

— Ai desfăcut siguranţa?

— Da…

— În regulă.

Şterse paharul, plimbă batista pe balustrada tesconului, prin locurile unde călcaseră. Mara o – se speriata mâna la gură.

Cineva răsucea clanţa.

Pe Valeria Manolescu n-o interesau isprăvile fotbaliştilor. Închidea televizorul imediat după film, îşi culca reumatismele. De şaizeci şi cinci de ani nu articulase un singur cuvânt. Era mută – o intervenţie chirurgicală nefericită – în schimb auzea foarte bine. Auzise în cameră, vecinului Peteu plânset de femeie, şoapte precipitate, zgomot de paşi. Ştia că bătrânul e plecat, o rugase să aibă grijă de casă. Ieşi pe culoar. şi se apropie de uşă. Da, cineva plângea în odaie. Apasă cian la. Un bărbat şterge-a parchetul, alături…

Nik Stratilat sări în picioare. Bătrâna îl privea nedumerită, făcea tot felul de semne. Pictorul se hotărî repede, «coase din buzunar un capăt de frânghie înnodată la mijloc. Mara înţelese. Gemu.:

— Nik! Nu!

Se ridică greu, îl prinse de mină.

— Opreşte-te!

Valeria Manolescu fugi spre odaia ei. Pictorul se eliberă scurt, o ajunse repede în pragul uşii. îi petrecu laţul în jurul gâtului.

Inima bătrânei se opri pentru totdeauna înainte ca nodul să-i rupă beregata.

Cobora scările susţinând-o de subsuoară. Mara se târa, animal rănit de moarte, fără coloană vertebrală, biâbâia incoerent:

Ucigaş… Ticălosule

— Gura, târfă!

Se sperie, nu-l văzuse niciodată atât de iritat, era prima oară când o insulta.

— Nu trebuia!

— Eşti atât de idioată? Nu-ţi dai seama că ne-a văzut?

— Puteam renunţa.

— Acum, când am posibilitatea să intru în depozit ca la mine acasă?

— Înfiorător!

Pictorul îşi încleştă maxilarele.

— Regret, Mara, un incident neprevăzut, n-aveam de ales. iartă-mă, te-am insultat, nervii mei au şi ei o limită.

Se uită la ceas, era zece, şi un sfert.

„Sper că barem acasă totul e în regulă”.

Nu era.

La zece şi paisprezece minute. Adam Petrescu cupla reflectoarele. Lumina se stinse în toată casa.: cedase siguranţa. Orbecăi printre mobile, fu cât pe ce să răstoarne aparatul. Habar n-avea, unde-i tabloul electric, trebuia să găsească o liţă, şi culmea ghinionului îşi lăsase brichela Pe: masă. Înjură cumplit.

O vin pe Mara. În maşină.

— Dacă trece cineva, fereşte-ţi faţa. Fii fată cuminte, aminteşte-ţi că tu ai insistat. În maximum o jumătate de oră suntem înapoi. Hai, An toane, e rândul nostru.

Cascadorul luă din portbagaj o funie de care atârna o ancoră. Pictorul scoase pâslarii, încălţă „pantofi străini cu trei numere mai mari.

— Încearcă să laşi urme de paşi, nu prea des să nu pară ostentativ. Ridică piciorul!

Purta o pereche de bascheţi noi, nemţeşti. Pictorul fu mulţumit.

— În mod normal calci pe extremitatea exterioară a tălpii. Străduieşte-te să mergi cu genunchii drepţi şi vârfurile răsucite spre interior, în special unde laşi amprenta tălpii. Am să-ţi spun eu unde. Hai!

Alunecau, pe lângă zidul depozitului ţinând strada în priviri. Pictorul alese un loc complet întunecat, îi făcu semn să arunce ancora.

— Dacă nu începe să urle sirena, totul e în regulă!

Cascadorul azvârli fierul expert, ghearele se agăţară de zid. Nik Stratilat era numai ochi şi urechi. Clădirea părea moartă, nu se auzeau decât zgomotele nopţii.

— Perfect! Mara a făcut o treabă bună, capcanele lui Dragomirescu sunt mai moarte decât el... Dă-i drumul; Antoane, vin după dumneata.

Se uită la ceas: zece şi douăzeci.

*

Pompilian Stănescu ştergea parbrizul cu o pielicică de căprioară, ascultând informaţiile sportive la un

tranzistor. Nevastă-sa deschise geamul.:

— Tot n-ai terminat?

— Mă laşi?

— Mâine 3 a cinci… Ia te uită, au înnebunit Stratilaţii, s-au culcat cu găinile!

Inginerul aruncă o privire spre vila pictorului, întunecată în întregime.

— Aiurea! Nu vezi, e stins şi becul de la intrare. Un scurtcircuit probabil, cât era porcul ăla de beat nu-i de mirare. I-ai văzut cearcănele? Se duce! Clar! Ascultă, ce-ar fi să-i dai un telefon lui maică-ta?

— La ora asta?

— Am auzit că pe stadionul din Ciuleşti s-a prăbuşit peluza. Nu mai pridideau salvările. Mă-ta trebuie să ştie, stă vizavi…

Lumina se aprinse dintr-odată. Femeia văzu prin geamul de la living-room aparatul de filmat, apoi pe Adam aplecat asupra lui.

— Cinematografia!

— L-au nimerit într-o zi bună…

— Ce ai cu omul V

— Nu-mi place, scurt pe doi! Eu mă spetesc opt ore ia minister, alerg să dau o meditaţie la celălalt capăt al oraşului pentru un pol, iar imbecilul se scoală la prânz şi învârte banii eu lopata!

— Are talent. Încearcă să pictezi şi tu, poţi?

— Aia e pictură?

— Se cumpără?

— Şi rahatul se cumpără, ca să îngraşi pământfiil. Nu-i edificator.

— Te oftici!

— Poate-ţi mut maxilarele, madam!

Adam ieşi târându-şi aparatele. Strigă:

— Nu e nevoie să vă deranjaţi, doamnă, trag eu uşa. Aşteptă o clipă. Nnare rost, în fond dumneavoastră n-aveţi nicio vină. Noapte bună.

Ajunse pe trotuar, îşi frecă obrazul înjurând. Inginerul spuse nevesti-sii destul de tare:

— Am sentimentul că vecinului nostru îi lipsesc cei şapte ani de-acasă…

— Pom pilian!

Adam comentă sufocat.

— E nebun, domnule, e de balamuc, s-a repezit ca un turbai…

Văzu un taxi, îi făcu semn.

Se strecurau tiptil, pe lingă-peretele depozitului. Pictorul se opri lângă o dală de piatră înfundată în pământ.

— Lipeşte genunchii, răsuceşte piciorul şi calcă aici!

Urma lăsată de cascador era perfectă. Îşi continuară drumul. La colţul clădirii apăruse un paznic. Anton scoase boxul. Pictorul îi şopti

— Uşor!

Cascadorul se apropie pe vârfuri, întinse omul la pământ cu o lovitură scurtă.

— Bine lucrat, observă pictorul. Urmează partea cea mai grea, te rog să fii foarte atent. O să mă prăbuşesc în faţa gheretei de la intrarea în clădire. Port uniforma lor, în mod firesc se va apropia al doilea paznic. Lasă-l să se aplece asupra mea, strigă înfundat Achtung, şi după aceea pocneşte-l. Nu prea tere, trebuie să povestească anchetatorului că a auzit vorbe nemţeşti.

— Încep să înţeleg.

— Întrebări?

— Dacă nu se apropie?

— Te-ai molipsit de la nevastă-mea? Se va ai propria! Baftă!

Nik Stratilat intră în conul de lumină, ferindu-şi chipul, duse mâna la inimă şi se nărui.

Omul din gheretă veni în fugă:

— Ce-i, nea Dumitre?

Cascadorul execută precis planul pictorului.

— Perfect! spuse Nik Stratilat ridicându-se, Culcăpe celălalt în locul meu. Nu-i târî, rămân urme.

— Îşi privi ceasul. Zece douăzeci şi cinci.

„Exact! Numai de n-ar face Mara vreo prostie!”

*

Îşi rezemase capul de volan cu ochii strânşi, gura pungă» unghiile înfipte în podul palmei. Încerca din răsputcii sk alunge imaginea bătrânei prăbuşite în prag, drumul: – de coşmar pe cablu, toată povestea halucinantă din – ultimele zile. O înnebunea ideea că făcuse primii paşi pe drumul fără întoarcere al drogaţilor din strada 42.

Mara Stratilat duse mâinile la tâmple. Ardeau… Ardeau şi gândurile, şi coşul pieptului, doar obrajii şi degetele păreau de gheaţă. Ar fi vrut din răsputeri să fugă, să uite. Nu ştia unde, nu ştia cum, picioarele refuzau s-o asculte.

Inima i se opri speriată. Un bărbat se apropia de maşi nă.

*

Cascadorul deschise lacătul din a treia răsucire a şpexaelului, îi veni repede de hac şi celeilalte încuietori, o yală cu patru cilindri. Cunoştea toate trucurile, ucenicise într-un atelier de lăcătuşărie.

Nik Stratilat împinse uşa depozitului mic:

Podeaua e plină de praf, firesc, aici se găsesc anumite materiale la care nu au acces prea mulţi. Potriveşte-ţi mersul, Antoane, aşa cum te-am învăţat.

Colecţiile nu se aflau printre sacii înşiraţi pe rafturi, de altfel toţi purtau câte un bileţel care preciza conţinutul.

Ni de Stratilat arătă cascadorului un seif sigilat.

Scoate-ţi sculele!

Avea o broască extrem de complicată, douăzeci de arcuri susţineau rigla de închidere; Anton transpirase, lucra febril, pictorul stătea cu ochii pe ceas.

— Gata!

— Trei minute şi cincisprezece secunde. Eşti bun!

Zece ciasoare mari ocupau primul raft. Cascadorul trase de sub centură un sac şi le puse cu grijă înăuntru. Respiră adânc:

— Ba’s la!

— Aşteaptă!

Nik Stratilat învârtea două mănuşi neobişnuite. Cascadorul le privi mirat. La extremitatea degetelor avea

un desen papilar complicat.

— Urme false de degete?

— Cam aşa ceva. Atinge uşa şi sigiliul. O clipă! Şterge întâi urmele vechi!

făcu acelaşi lucru, apoi lasă jos o batistă murdară de sânge, ceva mai încolo o bucăţică de lut mulată după striarţiile de pe talpa pantofului.

— Batista şi lutul, spuse, provin din Germania federală, Sângele are grupa A.B., noi avem O. Îmi fac mari speranţe că ancheta se va deplasa dincolo de frontieră. E zece treizeci şi unu. Avem un singur minut întârziere, să sperăm că nu s-au trezit.

Ajunseră la maşină fără incidente. Pictorul se crispa, privi îngrijorat jur-împrejur.

Mara dispăruse.

CAPI I OLUL VI!

Amănunte semnificative

Maiorul scoase sticla din dulap, îşi turnă un pahar. Alcoolul cu transparenţe aurii iriza peretele de cristal, Bău încet privind noaptea s-pânzurată de bloc.

Întâmplarea din Cişmigiu îi stârnise amintirile. Amintirile, păsări care se întorc toamna, pleacă primăvara… Femeia cu căţelul avea ceva din acrul Ioanei, era mult mai frumoasă, desigur, dar…

Simţi o mişcare uşoară în hol şi întoarse brusc capul. Prin crăpătura uşii o văzu pe Nina, desculţă, în cămaşa ei lungă, de noapte. îl privea.

— Nina!

Se auziră zgomote dese, mărunte, de paşi care aleargă.

Maiorul se întreabă ce se întâmplă în sufletul copilului. Trecu în camera ei. Nina se prefăcea că doarme.

— De ce mă superi, Nina? E ora unsprezece!

Continua să ţină ochii închişi… Pătraşeu o luă în braţe.

— Ce-i cu tine, draga mea mică?

Nina îşi trecu braţele pe după gând maiorului, îi strânse tare, disperat.

— De ce n-ai vrut s-o iei? Mie mi-a plăcut…

— Cine?

— …cu căţelul.

Pătraşeu îi trecu mâna prin păr.

— Poate că n-a vrut ea…

— Tu n-ai vrut!

— Ascultă, Nina, în locul tău nici măcar nu m-aş gândi la lucrurile astea, zău! Ce ne trebuie nouă altcineva în casă, nu no înţelegem noi?

Ba da…

— Atunci? Eu vreau să te iubesc numai pe tine. şi-a loc să te bucuri…

— Ştiu eu ce ştiu!

— Spune-mi şi mie. Insistă: Spune, Nina! – Nu pot.

— Încearcă!

Fetiţa îşi ascunse capul după gâtul maiorului.

— Şi tatăl lui Cristina are… şi al lui Gabi, numai tu…

— Nimeni nu te poate înlocui, draga mea. Eşti cea mai cuminte şi cea mai frumoasă…

Nina izbucni:

— Nu sunt frumoasă!

— Cine ţi-a băgat în cap prostia asta? Nu. e adevărat!

— Ba da! Toţi îmi spun oaie creaţă, nici păr n-am, nu creşte… Nimeni nu mă bagă în seamă, învăţătoarea nu-mi zâmbeşte ca lui Laurenţia sau ca lui Anca, nu mi-a zâmbit niciodată. La serbare toate fetiţele au fost în dansul flori" lor şi la recitări şi la gimnastică, numai eu împărţeam programe… Nici la cor nu m-au băgat şi când s-au făcut alegerile aveam un singur nouă, restul numai de zece…

Maiorul simţi lacrimile fetiţei, mari, fierbinţi, lunecradu-i pe obraz. Inima i se strânse.

Nina adormi cu ursul în braţe. Pătraşcu rămase lângă ea, tiran, după miezul nopţii, mângâind-o cu privirea.

La şapte sună telefonul. I se încredinţa ancheta spargerii comise de Nik Stratilat.

Era o dimineaţă cenuşie. Locotenentul Andrei Brumă îi informă cum se petrecuseră lucrurile, citi declaraţiile paznicilor.

Care-i părerea dumitale? întrebă Pătraşcu.

Lucrau de mulţi ani împreună, se cunoşteau bine. După toate aparenţele aici e mina unor spărgători străini.

— Tegândeşi la miză?...

La miză, la mijloacele folosite.

— Mda.

— Paznicul Grigore Panait declară că înainte de a se prăbuşi a auzit o comandă în limba germană.

— Anume?

— Cineva a strigat, nu prea. tare Achtung.

— Altceva?

— Lângă seif am găsit o batistă murdară de sânge, un model care nu se fabrică la noi. Am trimis-o la analiză împreună cu segmentul de lut uscat desprins de pe talpa unuia dintre infractori, cel cu platfus.

— Au fost mai mulţi?

— Doi.

Pătraşcu zâmbi.

— Nu ţi-ai pierdut vremea. Unde-s paznicii?

— Acasă. Panait. are capul spart, Atodiresei un cucui cât oul, m-am gândit să-i las…

— Te-ai gândit bine. Arată-mi urmele.

Brumă îl conduse la amprenta lăsată de cascador în curte. Maiorul o cercetă îngândurat.

— Ce-ţi spune?

— Individul este sau a fost marinar, unghiul de deschidere a pasului e foarte mic, specific oamenilor care îşi caută în permanenţă echilibrul. Observaţi, calcă pe extremitatea interioară a tălpii… îşi aminti că lui Pătraşcu nu-i plac concluziile pripite. Adăugă: Sigur, nu-i exclus să avem de-a face cu o proastă deprindere a mersului. Cărarea de urme din depozit o să vă spună mai multe.

— Există şi-o cărare de urme?

Părea surprins şi Brumă deveni circumspect.

— Două. Şeful depozitului mi-a spus, că pentru securitatea deplină a obiectelor aflate în păstrare se face rar curăţenie. Evident, podeaua e plină de praf. Pe aici!

Maiorul îl urmă abătut, nu-i plăcea afacerea.

— Nădăjduiesc, spuse, să fi avut dreptate... Nu preciza în ce privinţă. Se opri în faţa uşii forţate de Anton. Asta-i?

— Da. Puteţi. intra fără grijă, s-auridicat toate, amprentele.

— N-au lucrat cu mănuşi, nici la propriu, nici la figurat, observă Pătraşcu privind lacătul. Complicat?

— Relativ. Seiful cred că le-a dat mai multă bătaie de cap.

Maiorul rămase în prag, cu mâinile în buzunare. Cete două cărări de urme se detaşau limpede.

— Ce impresie îţi fac?

— Individul care şi-a lăsat amprenta pantofului în curte, deşi grăbit, calcă des, distanţa dintre paşi e mică. Celălalt are platfus, întreaga talpă ia contact cu solul. Poartă numărul 44, un tip înalt deci... solid...

— Datele, spuse Pătraşeu fără expresie, sunt încurajatoare, nu ne va fi greu să-i descoperim, ce zici?

— Cu puţină şansă...

— Mă întreb dacă nu şi-au uitat pe undeva şi paşapoartele...

Locotenentul tuşi camuflindu-şi confuzia.

— Să sperăm. Aici erau încuiate colecţiile.

— O măsui a de precauţie în plus... Fluieră încetişor, Cunoşti mecanismul?

— Mi-a explicat locotenentul Petrescu despre ce e vorba. Nu-l putea deschide decât un specialist.

— Un as! Forţat?

— Foai-te puţin, s-au încercat mai multe variante de „chei.

— Amprente?

— Două sau trei, dar vizibile.

— Suficient.

Maiorul îşi roti ochii prin depozit, privi încă o dată urmele de paşi.:

— Dacă îmi permiteţi, spuse Brumă, eu aş fi înclinat să cred că amândoi purtau încălţăminte străină.

— Nemţească…

— Eventual. Croiala tălpii e alta „striaţiile au alt desen decât modelele noastre obişnuite…

Se opri. Maiorul părea sâcâit, nu-l asculta.

— Urme de sânge?

— Doar pe batistă. Un hemof.il, preş upun.

Pătraşeu recapitulă:

— Avem amprenta’ tălpilor, am înţeles repede că unul are platfus, celălalt calcă puţin obişnuit, avem amprentele digitale, o batistă, grupa sanguină, o bucată de lut, ştim că nu-s începători în materie de chei false. Respiră ad-înc: E prea frumoasă mireasa, nu-mi place!

Panait şi Atodiresei, paznicii depozitului atacaţi în noaptea furtului, locuiau pe o stradă mărginaşă, scăpată de năvala blocurilor. Casele mărunte năpădite de flori; gardurile date cu var, în spatele cărora căscau plictisiţi clini răi, aminteau Bucureştiul din preajma războiului, Se înseninase, mirosea a pelin, a pâine caldă, a curăţenie –, Vâslle Atodiresei îi pofti sub nucul din grădină. Se aflau acolo o masă şi două bănci construite din crengi. Nevastă-sa aduse dulceaţă de zmeură, un cofăel cu apă rece, proaspătă, şi ceva din bucuria copilăriei, când mama răsturna cozonacii…

Maiorul amina discuţia. Ochii i se zbânţuiau prin copaci, se tăvăleau prin iarbă, alergau după fluturi. Locotenentul, prea tânăr pentru a gusta deliciile vieţii campestre, mai emoţionat în faţa unei tije de oţel şi sticlă unde locuiesc cinci mii de oameni decât în vecinătatea unui soare, roşu care îşi dă duhul, se ferea de albine, stătea incomod, de câteva ori era să scape dulceaţa.

„Altă generaţie, totuşi, alte gusturi…”

Maiorul puse farfurioara pe masă:

— Mulţumesc, e făcută de soţia dumneavoastră?

— Păi, cum altfel? Zmeura, vorba aia, colea pe gard… Răsucise brusc capul. Gemu, duse mâna la ceafă. Hm, tot mă junghie…

— Cu ce v-a lovit? întrebă Pătraşcu.

— Cu o rangă cred. Fier în orice caz.

— Spuneţi-mi câţi oameni erau de pază azi-noapte?

— Trei. Tudose la poartă, eu în gheretă şi Dumitru cu rohdu'. Pe Dumitru l-au pocnit rău de tot…

— Cam puţini, nu vi se pare?

— Acu, după cele întâmplate, aşa s-ar zice. Noi tot socoteam că la o adică prinde sirena să urle. Explică;

Depozitul ţinea.pe vremuri de unul, Drăghiceanu, bogătaş nu jucărie. La tot pasul e câte-o clapcă, de ziduri nu mai vorbesc, cum i-atingi creştetul s-aprind reflectoarele… Ai noştri au zis că-i bine să păstram instalaţia, au adăugat şi alte capcane…

— Inutil.

— De…

Locotenentul Brumă îşi drese glasul.

— Îmi permiteţi? întregul sistem de alarmă e cuplat la tabloul electric general. Făcu o. mică pauză: Cineva a demontat siguranţa…

— Unde se află tabloul?

— Sus, la etajul trei. Ar mai fi de adăugat că singura cale de acces e uşa de jos. Parterul şi primul etaj n-au ferestre, practic este imposibil să te caţex-i fără o scară lungă…

— Da, spuse paznicul, dumnealui zice bine, aşa. cevaou se poate, musai treci prin faţa gheretei mele… *

— Şi. ca să ajungi la gheretă trebuie să ştii unde puf piciorul, completă locotenentul.

Pătraşcu îşi frecă bărbia.

— Când începe tura?

— La nouă şi jumătate.

— Aţi verificat sistemul de alarmă?

— Prima grijă! Funcţiona. Îşi agăţă ochii de ocini maiorului: Cum s-ar zice, toată beleaua pe capul meu…

Pătraşcu îi citi privirea. Era limpede, adâncă, puţin îngrijorată.

— N-am spus-o! V-aş ruga să-mi povestiţi momentul atacului. Reţineţi cumva ora?

— Păi nu bătuse încă de zece jumate ceasul de la biserica catolică, să tot fi fost şi-un sfert, şi douăzeci:!

Tomnai deschisesem România liberă şi numai ce-aud un geamăt şi-l văd pe Dumitru că duce mâna la inimă şi se frânge la pământ.

— Dumitru?

— Celălalt paznic, explică locotenentul.

— Era înspăimântat?

— O fi fost săracu'. Nu i-am zărit faţa, păşea ei mâfe, într-o parte.

— De unde ştiţi că era Dumitru?

— Cine să fie altul, el e cu rondul, Tudose are ghereta ia. stradă, când deschizi poarta să intri în curte sună la mine o sonerie. Pe urmă avea uniforma pazei.

— Continuaţi.

— Am sărit repede să-l ridic. M-aplec ş-odată vine din spate o şoaptă în nemţeşte; Achtung! Vorba asta o ştiu, am prins războiul… N-am mai apucat să văd ce e că m-a şi mir uit!

Le arătă cucuiul. Brumă nu-l slăbea din ochi pe maior Pătraşeu goli paharul cu apă:

— Şoapta aparţinea unui bărbat sau unei femei?

— Acu, de când trag tutun şi muierile, parcă mai poţi să ştii? Aşa, pe negândite, aş zice că era bărbat.

Maiorul surâse:

— Când v-aţi revenit?

— După vreo juma de ceas şi mai bine. Dumitru sici lungit alături, umpluse iarba de sânge… M-am repezit la telefon.

Peste drum se ridica o casă, bărbaţi, femei şi fete lucrau de-a valma, râdeau, un moşneag cânta la muzicuţă.

— Neamurile? întrebă Pătraşeu.

— Cumetri, vecini, e şi fiică-mea. I-a luat foc coşmelia şi de „ca oamenii, dă fiştecare o mână de ajutor să înalţealta.

Faţa maiorului se înseninâ. Urmări un timp zarva apoi se ridică.

— Mulţumesc. Privi încă o dată grădina. Vă invidiez, ou stau la bloc…

Porniră spre portiţă. Brumă nu era sigur că a înţeles

bine.

— Omul ăsta nu minte! spuse maiorul.

Locotenentul se opri:

— Îl credeţi?

— Îl bănuieşti?

— Numai cu acordul lui putea să ajungă cineva la tabloul de siguranţă, într-un fel singur a mărturisit.

Maiorul clătină din cap.

— Eşti la început de meserie, Andrei, ascultă sfatuj meu. Nu filtra totul prin ochelari negri sau măcar scoate-i din când în când. Comitem frecvent aceeaşi greşeală: oricine poate fi vinovat. Iar vinovatul e unul singur.

— Există şi complici.

Categorie, dar majoritatea celor care s-au aflat prin apropiere sunt inocenţi, nu uita. Zici că, într-un fel, paznicul a mărturisit?

— Nu vi se pare?

— Cinci te simţi eu musca pe căciulă nu te grăbeşti să afirmi că accesul la tablou presupune acordul tău. Dumneata, în locul lui, acceptai combinaţia ştiind că automat devii primul suspect? în cel mai rău caz, după spargere, cuplai din nou sistemul de alarmă pentru ca eu, să cred că hoţii au evitat capcanele conduşi de Dumitru Panait. paznicul care făcea rondul. Ori, la sosirea oamenilor noştri, siguranţa era desfăcută.

— Exact. Locotenentul respiră adânc. Tudosc de la poartă nu putea intra fără ştirea lui Vasile Atodiresei. Există o sonerie de avertisment în gheretă. Rămâne Panait...

— Adică?

Locotenentul zâmbi:

— Ştiu că evitaţi verdictele...

— N-are importanţă, spune.

— Singura ipoteză care mai stă în picioare e complicitatea lui Panait. Sub pretextul rondului şi-a condus oamenii arătându-le unde pot să calce şi unde nu, a simulat apoi criza atrăgându-l pe Atodiresei în cursă. Seiful e cuplat la sistemul de alarmă, în consecinţă au trebuit să-l

neutralizeze. Ridică braţele: Nu văd altă explicaţie.

— Mda. Oricum raţionamentul e corect. Adăugă pe gânduri: Un singur lucru nu mă convinge: De ce în momentul crizei, hai s-o numim aşa, Panait a rămas cu spatele la gheretă? în situaţii disperate întorci reflex capul spre ajutorul cel mai apropiat, strigi sau, dacă n-o poţi face, întinzi mâna, te agăţi cu privirea. Ori, Atodiresei nu i-a văzut faţa!

Brumă îl privi complet deconcertat.

*

— Aveţi necazuri cu inima?

Dumitru Panait bătu în lemn.

— Doamne fereşte! Dar de ce mă întrebaţi?

— Colegul dumneavoastră, Atodiresei, susţine că înainte de a cădea aţi dus mâna la piept.

Tot ce se poate, deşi mai degrabă o duceam la ceafa Acolo m-a fulgerat.

Se aflau în locuinţa victimei, modestă dar curăţă. Paznicul avea capul bandajat, ochii aprinşi. ide febră. Maiorul ce ridică:

— O singură întrebare şi vă las să vă odihniţi. Ce anume aţi văzut sau v-a atras atenţia în momentul loviturii? Mi s-a spus că vă uitaţi spre poartă, mă rog. undeva în direcţia aceea.

Omul clipi nedumerit:

— Păi n-aveam cum să văd poarta, dădusem colţul…

— Poftim?! Pătraşcu tresări. Din raport reiese că zăceaţi lângă Atodiresei, la intrarea în depozit.

— Acolo m-am trezit din leşin, poate că m-am târât, naiba mai ştie, dar lovitura am primit-o după colţ.

Maiorul îşi umezi buzele:

— N-aş vrea să credeţi că pun la îndoială afirmaţia dumneavoastră, însă ceva e în neregulă. Atodiresei pretinde că aţi căzut în faţa gheretei lui…

— Nu-i adevărat, spuse paznicul, făcusem colţul. Mi-aduc aminte că tocmai mă întrebam ce-o fi cu becul din stradă de nu arde, când am văzut, aşa, că o flacără înaintea ochilor, ima junghiat în ceafă şi m-am năruit.

— Mulţumesc.

*

Locotenentul cerceta locui amănunţit – Ridică privirea

— Aţi avut dreptate, sunt câţiva stropi de sânge pe iarbă! Nu mai pricep nimic, ce interes avea Atodiresei să mintă?

— Dar oare a minţit? întrebă maiorul.

— Cert! Declaraţia nu corespunde. O să trimitem sângele la analiză, bineînţeles, clar pot paria de pe acum că e al lui Panait.

— „Şi eu! zâmbi: Amândoi paznicii au spus adevărul, încep să cred, că altcineva a încurcat borcanele ca să ne spargem noi capul, vânturând ipoteze, să suspectăm pe toată lumea, ţinând anchetă pe loc. Presupunând că unul din ei e vinovat, de ce-ar fi născocit elementul de discordanţă în declaraţie? îi ca şi cum ar îndrepta singur reflectorul asupra lui. Scu’zămă, dar nu cred în teribilisme, mai ales când pui la cale o asemenea combinaţie. Hai să ne amintim primul raţionament. Dacă Atodiresei a favorizat spargerea trebuia, după furt, să monteze siguranţa la loc, pentru ea vina să cadă asupra lui Panait.

— N-a montat-o!

— Dacă Panait şi-a condus complicii, nu avea rost să „primească lovitura” aici, după colţ, în afara perimetrului vizual a celuilalt paznic, aflat în ghei età, din moment ce trebuia să-l atragă în cursă.

— Să presupunem că întâi l-a atras în cursă şi pe armii a primit lovitura.

— În cazul ăsta luăm drept bună declaraţia lui Atodiresei.

— Obligatoriu.

— Cum îţi explici atunci că a evitat să-şi arate faţa V

— Vă obsedează amănuntul…

— Aici e cheia! Firesc era să schimbe o vorbă, apoi să simuleze atacul de cord.

— Adevărat.

— Mergem mai departe. Atodiresei cade în cursă şi

Panait cere complicilor să-l lovească şi pe el pentru a îndepărta suspiciunile noastre.

Un procedeu frecvent.

— Aceştia îl duc după colţ, îi spărgeapul şi-l transportă înapoi. Surâse: Trebuie să recunoşti că povestea e cel puţin hilară.

Se aşezară pe banca din faţa depozitului. Locotenentul îşi trecu brusc mâna prin păr. Gestul însoţea întotdeauna o idee şi maiorul îi puse mina pe umăr:

— Dă-i drumul.

— Echipa de paznici din noaptea spargerii, e limpede, n-are nicio legătură cu furtul.

— Nădăjduiesc că eşti convins.

— Categoric. Făcu o pauză: Dar celelalte două schimburi? Atodiresei a fost indus în eroare de uniforma celui care simula atacul de cord…

— Înţeleg.

— Pe făptaşi putea să-i conducă numai cineva care cunoaşte amplasarea curselor.

Fremăta. Maiorul se ridica:

— De cât timp ai nevoie?

— Patru ore.

— Succes!

Se întoarse abătut după un ceas

— Celelalte două schimburi au petrecut împreună la şeful pazei. Ieri a fost ziua lui…

Descoperiseră pe zid urmele lăsate de colţii ancorei, semnele escaladării.

— Practic, spuse maiorul – operaţia este imposibilă atât timp cât sistemul de alarmă funcţionează.

— Automat se aprindeau şi reflectoarele.

— Concluzia?

— Siguranţa a fost scoasă înainte.

— Cert! Vreau să văd tabloul.

Brumă îl conduse gesticulând aferat:

— Cum naiba or fi ajuns până aici? fe un mister!

— Un truc, dragul meu, o soluţie ingenioasă. Ăsta e?

— Da.

Pătraşcu examină mecanismul de închidere.

— A fost forţat.

— Mai de mult. mi-a spus administratorul. S-a consi3 erat că nu-i nevoie să-l înlocuiască, în orele de lucru se umblă des la tablou. Instalaţie veche, veşnic se produce câte un scurtcircuit.

Îşi trecu nervos degetele prin păr.

— Spune!

— De ce n-am presupune că unul din salariaţi a rămas (sâmbătă, după orele de serviciu, ascuns undeva, în toaletă să zicem, ca să demonteze siguranţa la momentul oportun?

— Nu uita, spargerea s-a comis duminică, ce rost avea s-o amine cu 36 de ore?

— Poate că nu sosiseră încă nemţii…

Minorul zâmbi:

— Eşti convins că erau nemţi?

— Străini în orice caz!

— Da, probabil. Am verificat ipoteza, personalul depozitului numără unsprezece oameni, toţi au ieşit sâmbătă la ora unu. Portarul are dispoziţie să fie foarte atent nu numai la intrare.

— Ai unei?

— Nu ştiu.

Ferestrele încăperilor erau orientate spre poartă, aveau gratii, distanţa până la primul obstacol depăşea o sută de metri. Ideea unei scări enorme, manipulate sub ochii paznicilor, fără să le atragă atenţia, ieşea din discuţie.

Străbătu culoarul spre ferestruica din capăt. Brumă comentă sceptic:

…

— Doar un copil anemic s-ar putea strecura, lăţimea nu depăşeşte douăzeci <h? centimetri.

— Cam pe aici.

Praful de pe pervaz fusese şters de curând, superficial, în grabă. Maiorul îşi scoase lupa, cercetă atent fie care centimetru pătrat.

— Cineva şi-a sprijinit mâna.

— Locul e amenajat anume pentru fumători, observă locotenentul arătând scrumierele şi anunţul, vă daţi seama câţi or fi rezemat geamul ăsta…

— Tu când aprinzi o ţigară îţi pui mănuşile?

Îi oferi lupa. Brumă privi lung amprentele de pe cercevele.

— Ciudat!

Căută instinctiv ochii maiorului. Pătraşeu privea concentrat cablul-ancorat în perete.

Ocolise de trei ori clădirea şi de fiecare dată se oprea sub firul de oţel care lega depozitul de clădirea învecinată:

l-l – Oare ce greutate suportă?

CAPITOLUL VIĂ-I

Erori

Anton Zaharia na era genul de indivk care Îşi pierde somnul din cauza remuşcărilor, unicul să-i regret era că se născuse într-o lume fără fantezie. Nimeni nu medita la posibilităţile unui cartuş bun de dinamiti strecurat sub perna adversarului, nici chiar Nik Stratilat Spargerea depozitului fusese o excepţie, de regulă ave* obligaţia să scoată din circuit cu mijloace clasice tipii curioşi să afle încotro se îndreaptă cărările pictorului şi să deschidă gura avuţilor. Cadillac-ul lui Nik Stratilat era întotdeauna urmat de Dacia cascadorului; oricine se apropia de vilă, putea fi sigur că a fost deja anunţat.

Când Mara apăru în colţul străzii, cascadorul telefonă pictorului:

— Vine doamna!

— Urmărită?

Nu.

— În regulă, Antoane. M-ar interesa să ştiu ce mai e pe acolo. Fă un tur prin cartier.

Pictorul puse receptorul în furcă şi privi lung. femeia oprită în pragul living-room-ului Era murdară, cu peruca într-o parte, avea obrajii palizi, căzuţi, ochii stinşi.

— Tu?

Mara întinse mâna, degetele uscate păreau ghiare,

tremurau.

— Dă-mi!

— Unde: – ai dispărut;

— Dă-mi!

— Răspunde! Ce s-a întâmplat?

— Mi-a fost frică... Trecea un om... îţi povestesc pe urmă...

— Acum!

— N-am putut rezista... Bătrâna... Am vrut să fug. să uit, am mers mult... Izbucni: Dă-mi! M-am ţinui de cuvânt! Era să-mi frâng gâtul!

Nik Stratilat îşi umezi buzele, spuse apăsat:

— Ai merita să te zvârl în stradă!

— Plăteşte, iuţii!

— Ascultă, Mara, ascuttă-mă bine, e ultima oară când înghit figura! Asta nu-i un joc de-a v-aţi ascunsele. În orice clipă putem trezi suspiciuni. Înţeleg, ai avut în\ şoc, darle. avertizez că al doilea îl consumi. după gratii! Du-te în baie, îţi pregătesc eu drogul.

Maiorul întoarse capul. Murmură privind strada:

— Ce ticăloşie!

Se aflau în odaia Valeriei Manolescu. Moartea bătrânei o aiiunţaseră vecinii, târziu, spre seară.

Modicul legist îşi închise trusa:

— Cum a fost asasinată e limpede, ora v-o comunic după autopsie.

— Cu aproximaţie.

— Între nouă şi unsprezece noaptea.

Pătraşcu privea pe fereastră zidul depozitului. Tresări

— Noaptea trecută?

— Desigur.

— Mulţumesc, doctore.

Brumă înţelese:

— Bătrâna a văzut ce nu trebuia!

— Un martor incomod...

Însoţiră echipa operativă până la scară. Maiorul simţea nevoia unor locuri cu mult soare, cu oameni care

râd. Trecea printr-unul din momentele de criză când, ş-ar în lăsat bucuros de meserie. Îşi imagină fără efort infirma primindu-şi moartea, incapabilă să articuleze un singur cuvânt.

Locotenentul observă că sângele pierise de pe chipul lui Pătraşeu. Sugeră:

— Nu vreţi să coborâm?

Pe culoar apăru Petcu, vecinul victimei, cel care chemase miliţia. Era extrem de emoţionat, se bâlbâia, proteza îi clămpănea. oribil.

— Cineva a fost în camera mea, domnule maior!

Le deschise uşa. Mirosul de igrasie, de boală, de singurătate – singurătatea tristă a individului înconjurat de două milioane de locuitori, mai singur în marile oraşe decât abandonat în deşert – persista şi în odaia bătrânului. Pătraşeu se uită împrejur. Lucruri vechi, uzate, multe: inutile, amintiri tocite, aceleaşi buze surâzătoare – din nouă sute treizeci, văzute în zeci şi zeci de case…

„O existenţă trasă la şapirograf. La douăzeci şi opt de ani solitudinea dispune de altă paletă, din care lipsesc ceea ce în epoci juvenile ţi se pare cenuşiul domestic, tonurile monotone ale unei existenţe cazaniere. Aventura are buze roşii, libertatea, siluetă de cadână. Tinerii nu îmbătrânesc niciodată, o ştie orice adolescent…”

Bătrânul bătu cu unghia lemnul uşii de la balcon:

— Priviţi cum e răsucit foraibărul! Numai pe jumătate! Niciodată nu-l las aşa! Aşa n-are putere, poate să scape! v

— De când v-aţi întors n-aţi deschis uşa?

— De ce s-o deschid?

— Mă gândeam cum aş fi procedat eu, vrând să aerisesc.

— De ce să aerisesc?

— Parcă aşa se obişnuieşte…

— Nu, e riscant, la vârsta mea orice curent poate fi fatal. Până ieri, mai trecea madam Manolescu, de-aeu’ încolo… Mori şi nu ştie nimeni că ai murit, n-are cine să-ţi închidă ochii.

— N-aveţi rude?

— Cum să nu, am o fată doctoriţă măritată cu un inginer. La ei am fost. Adăugă jenat: Dacă nu mă duc eu…

Maiorul avu pentru o clipă imaginea Ninei, măritată cu un inginer, se văzu făcându-i vizite săptămânale.

chiar la două săptămâni o dată. Ce-i prea mult… Alungă gândul:

„Am început să bat câmpii. Trebuie să ies de aici, cât mai repede”.

— Cine era informat că duminică o să lipsiţi de-acasă?

— Vecina, madam Manolescu. Chiar am rugat-o s-arunce din când în când un ochi încoace, nu c-aş avea mare lucru dar oricum… De fapt facem cu schimbul, o duminică lipsesc eu, una ea…

— Şi dumneaei avea… o fată?

— Doi băieţi, amândoi cu situaţie, dar nu calcă decât la unul. Celălalt…

Acceptă cu greutate să deschidă uşa, şi numai după ce îşi puse pe umeri un loden verde care se vindea pe puncte la sfârşitul războiului. Pătraşcu ieşi pe balcon respirând adânc. Văzu cablul ancorat la câţiva centimetri de balustradă şi se încruntă.

— Ce părere ai?

— Cu permisiunea dumneavoastră, spuse Brumă, nu văd cum ar folosi cineva asemenea mijloc de acces spre depozit.

— Chiar dacă e echilibrist de profesie?

— Din câte ştiu eu la circ se lucrează pe parâmă…

— Aşa e, totuşi, pentru moment, rămâne singura variantă logică. Cercetă balustrada cu lupa. Întreabă-l, te rog. când a şters ultima dată praful.

Brumă se întoarse repede.

— S-a vârât în pat cu plapuma până la bărbie.

— Instinctul de conservare, observă Pătraşcu. Cu doi ani în urmă umblam şi iama fără pălărie. Acum am căciulă, evit excesul de condimente şi alcool. Nu mi-a cerut-o nimeni. Curând, probabil, o să mă culc la zece ca să prind

orele de neînlocuit dinainte de miezul nopţii, deşi pretenţia asta m-a făcut întotdeauna să râd. Chestia e să dormi opt ceasuri. Se pare că toate vin odată eu ochelarii. Ei?

— Nu-şi mai aminteşte. La şase luni trece o femeie care-i face curat.

— Eram sigur. Şi pe balustradă a fost plimbată o cârnă. Ai văzut becul?

E spart. Dumitru Panait. paznicul, spunea că la el se uita în momentul atacului. Strada era în întuneric.

— Priveşte cum anume e spart!

— Armă de foc?

— Probabil. Proiectilul extrem de mic a fost trimis cu putere, abajurul parcă e o pânză de păianjen. Telefonează, să ne trimită o macara.

*

Nik Stratilat ridică receptorul:

— Spune, Antoane.

— S-au prins!

— Adică?

— Un tip cercetează cablul eu lupa.

Pleoapele pictorului se îngustară.

„Hm, cam repede!”

— Nu-ţi face griji, am. prevăzut mişcarea, Rămâi prin apropiere.

Te-ai convins?

Locotenentul clătină din cap.

— Fantastic! Numai un nebun poate risca în halul ăsta!

— Nebun sau nu, în orice caz un profesionist: Aş bea o cafea.

Intrară într-o unitate care promitea cafea la nisip. Vânzătoarea, acră, nervoasă – avusese fără îndoialão. noapte grea, probabil nu stătea bine nici cu digestia există o legătură indestructibilă între aceasta şi starea de spirit – le trânti ceştiie în faţă şi văzând că maiorul scoate pachetul de ţigări se interesă:

Dumneata nu ştii să citeşti? Uite ce scrie acolo!

Scria că fumatul e oprit. Pătraşeu puse pachetul în buzunar. Era o vreme când se întreba cât costă un surâs şi o vorbă domoală. Renunţase de mult.

Brumă privea pe gânduri lichidul palid din ceaşcă:

I: a-i – Ar trebui să le arătaţi, legitimaţia:

Şi, ăştilalţi ce să le arate? Ridică plictisit din umeri

Spune.

— Becul şi abajurul au fost sparte de un ¡proiectil minuscul. S-a tras de jos.

— Scopul, zise maiorul, e clar, cel care a traversat cablul nu avea nevoie de martori.

— Şi totuşi bat rina a văzut ceva.

— Obligatoriu. Startul s-a luat de pe balconul camerei alăturate. Respiră adânc: Vreau să te rog ceva. Andrei. Or să vină doi băieţi cu situaţie s-o vadă pe maică-sa, în asemenea împrejurări, găseşti timp… Primeşte-i dumneata.

Cafeaua era pe măsura serviciului. Maiorul puse ceaşca pe masă şi se ridică.

Trecură pe la laboratoare.

— Batista o fabricată în străinătate. Doriţi desigur să stabilim unde anume.

— Nu.

Omul în halat. îl privi surprins.

— Sângele are grupa AB.

Mulţumesc.

— Segmentul de lut corespunde striaţiilor de pe amprenta pantofilor numărul 44. Nu are compoziţia argilei răspândite la noi…

— Bănuiam.

În câteva zile vă pot spune de unde provine.

Nu-i nevoie.

— Desenul papilar nu e înregistrat printre fisc). – noastre.

Eram sigur.

Îi luă pe Brumă de braţ:

— Hai să facem câţiva paşi, mă apasă pereţii.

Merseră pe jos până la şosea fără să schimbe, o

vorbă.

Locotenentul întrebă:

Cum o mai duce Nina cu şcoala?

(Ce să-ţi povestesc… Nu ştiu, n-aş vrea să cad în păcaail obişnuit al părinţilor care îşi văd copiii persecutaţi, dar cred că undeva s-a greşit cu ea. I s-a dat prea repede să înţeleagă că nu-i frumoasă. La vârsta ei gafa. e catastrofală şi aproape întotdeauna iremediabilă. Prefer o femeie ridicolă care îşi închipuie că arată ca o zână unei complexate. Făcu loc unui grup în dangarezi cu mâinile în buzunare şi coaiele răşchirate. În plus a început să-şi pună întrebări dureroase. Zâmbi: Vrea să mă însoare, îţi dai seama ce-i în capul ei… în sfârşit, tot mai crezi că lovitura au dat-o nemţii?

Locotenentul ridică din umeri:

— Toate datele de până acum pledează în sensul ăsta.

— Absolut toate, fără excepţie!

— Cu atât mai mult.

— Poate că ai dreptate, dragul meu, spuse Pătraşcu fără să-l privească, din păeate, eu unul, nu cred.

Brumă se opri intrigat şi maiorul îi trecu braţul pe după umeri.

— Evident, o să vedem ce spune şi colonelul, însă eu rămân la părerea mea…

— Scuzaţi-mă, dar acum, după ce am constatat cum s-a pătruns în depozit”, nu avem niciun motiv să punem la îndoială declaraţia paznicilor.

— Nici înainte nu i-am suspectat.

— Atunci? Dumitru Panait a auzit limpede o comandă în limba germană.

— Până şi eu care nu ştiu o boabă nemţeşte – fără ca chestiunea asta să-mi răpească somnul, vorba lui Jerorne – pot învăţa să şoptesc un Achtung! atunci când trebuie. Şi se pare că individul a făcut-o exact la timp. De ce, nu-i greu de înţeles, iată-ne întrebându-ne la modul foarte serios dacă erau străini-sau nu. Nu te-am convins!

Locotenentul îl privi deschis, în ochi:

— Nu. Accept că au cumpărat, eventual,

încălţămintea şi batista din occident, cum rămâne însă cu segmentul de lut?

— Când te dai peste cap să îndrepţi ancheta pe o pistă falsă, nu-i mare filosofie să-ţi procuri o bucăţică de argilă. Şi încă ceva, nu m-aş mira deloc ca pantofii numărul 44 să fie culeşi dintr-o ladă de gunoi undeva prin Bavaria, de pildă. Cel puţin aşa aş proceda eu punând la cale un furt de asemenea dimensiuni.

Locotenentul viăeu, dar Pătraşcu ştia că rămăsese la părerea lui. Insistă:

— Crezi că mă înşel?

V Nu ştiu pe ce vă bazaţi raţionamentul, Fireşte, cu titlu de ipoteză e posibil.

Pătraşeu aprinse ţigara, fuma un timp pe gând u îi:

Cei doi au comis o eroare, dragul meu.

— Anume?

— Au supralicitat! Planul inteligent construit nu rimează deloc cu neglijenţele dovedite. Individul care a deschis seiful, am convenit, este un as; îl vezi o singură clipă comiţând atâtea erori? De ce a trebuit să calce exact acolo unde terenul era moale? Singurul loc de altfel. Niciun spărgător care se respectă n-o să-ţi pună la dispoziţie atâtea urme. Sângele de pe batistă îl izolează dintr-odată, orice anchetator îl va căuta prin hemofilii cu grupa sangvină AB, platfusul accentuat va strânge şi mai mult aria cercetărilor, ca să nu mai vorbim de amprentele digitale. Nici dacă îşi lăsa cartea de vizită nu-l reperai mai uşor. Şi apoi reţine un lucru. Cel care a mers pe cablu purta mănuşi, mai mult, a şters cu o elrpă locurile atinse. Numai spărgătorul nostru, uns cu toate alifiile, s-a sprijinit neglijent în degete. Pot să cred? Pot să cred că doi inşi din lumea traficanţilor sunt atât de naivi? Clătină din cap: Cei doi au ţinut morţiş să-i căutăm în străinătate, Iar mie nu-mi place încăpăţânarea! Mă determină întotdeauna să fac exact pe dos. Completă zâmbind. Nina îmi seamănă probabil. Vreau neapărat să înveţe tabla înmulţirii, iar ca o doreşte din ce în ce mai puţin. Îşi închipuie că nu merită.

— Are intuiţie.

— Chiar dacă o să înveţe cât fac şapte ori nouă n-o să-şi schimbe imaginea despre viaţă. Ce spuneam? Da, pe cei doi n-o să-i căutăm în străinătate!

CAPITOLUL IX

Opinii contradictorii

Colonelul fu de acord

Era unul din puţinii oameni care se puteau lăuda, fără teamă de ridicol, că ştiu totul în meseria lor. Se numea nea Turturică şi de patruzeci de ani organiza turnee. Putea. să înjghebeze o trupă la orice oră din zi şi noapte, să găsească tiehete la accelerat, camere la hotel, să umple o sală chiar dacă în aceeaşi seară John Wayne se bătea artistic la televizor.

Maiorul îl privea fermecat. Omul reuşise în cinci minute să-l convingă că locul unui ofiţer de miliţie nu poate fi decât printre suporterii Rapidului, îi vânduse trei bilete la un matineu pentru preşcolari, făcuse între timp două cafele şi se jură că Pătraşcu tânjeşte de-o viaţă, fără să ştie, la, un abonament pentru Circul de Stat.

…

— Apropo de circ, î.1 întrerupse maiorul, un echilibrist bun poate parcurge 60 de metri pe un cablu de oţel, subţire, suspendat la înălţimea etajului trei?

— Depinde de onorariu.

— R-Deci, în principiu, se poate.

— În principiu totul e posibil. Vă fac abonamentul? Cu titlu de mare confidenţă vă spun, aveţi o şansă nebănuită. În stagiunea asta se organizează la noi festivalul internaţional al iluzioniştilor, sunt contractate două spectacole extraordinare ale zburătorilor chinezi, numai două spectacole, va fi omor de lume, vin şi mongolii, s-au anunţat japonezii. Ăştia la aparate sunt absolut imbatabili, i-aţi văzut la Olimpiadă? Şi-apoi vă rog să nu uitaţi, abonamentul este „uneori” transmisibil…

Maiorul l-ar fi ascultat cu plăcere. Individul era fasci – nant, vorbea extrem de convingător, fără să vrei duceai mâna la buzunar ca să te încredinţezi că nu-ţi lipsesc buletinul şi portofelul.

— Deocamdată aş dori o informaţie. Îmi puteţi recomanda un specialist dispus să ne ajute într-o anumită acţiune?

— Echilibrist?

— Da!

— Bărbat sau femeie?

— Eventual un adolescent, trebuie să treacă printr-o ferestruică foarte îngustă: douăzeci şi cinci de centimetri.

— Vreţi să-mi arătaţi încă o dată legitimaţia?

Pătraşcu îi îndeplini amuzat dorinţa.

— Par suspect…

— Propunerea, îţi orice caz, e cel puţin curioasă.

— Aşadar?

Impresarul se gândi câteva clipe, ridică neputincios braţele:

— Regret dar pentru moment, nu. Doar dacă îi rechemaţi din străinătate. Le-ar face mare plăcere, sunt de trei săptămâni la Paris şi New York, vai de capul lor…

Pătraşcu îşi ascunse zâmbetul:

— Trebuie să înţeleg că toţi au contracte în afară?

— Cu excepţia pensionarilor. De altfel numărul dansatorilor pe frânghie e foarte restrâns. Meserie grea, acum zece zile a căzut Vidraşcu. Lucra în provincie, la un hâlci.

— Iată deci că nu absolut toţi sunt peste graniţă.

Turturică îşi isprăvi cafeaua şi puse ceaşca direct pe podea. Puteai, să calci liniştit peste ea, după aspect nu era la prima încercare de genul ăsta, îi lipsea toarta şi o bucată bună de buză.

Dacă ar fi existat un pat, garsoniera impresarului avea oarecari şanse să fie luată drept cameră de locuit de un tip cu imaginaţie isterică. Pentru oamenii obişnuiţi însă putea foarte bine să însemne o încăpere devastată de inundaţie sau un depozit golit în grabă în timp ce trei miliţieni bat la uşă. Pe parchet zăceau câteva cărţi, cutii de conserve, unele pline încă, o pătură căreia cu greu îi ghiceai culoarea iniţială, o saltea cu dâre suspecte roşii.

Impresarul stătea pe un teanc de ziare, oferise local

cel bun, lada, maiorului.

— Vidraşcu ieşise la pensie. De la o anumită vârstă este extrem de periculos să-ţi continui meseria. Cum a aflat de accident, Mara Stratilat a renunţat să lucrew Avea im angajament la bar.

*

Anton folosi un telefon public.

— Nik!

— Spune!

— Tiptil de la miliţie a intrat, la Turturică.

Pictorul făcu o pauză:

— Înseamnă că n-a înghiţit cacealmaua cu urmele).; Cum arată?

— Înalt, ¡slab, la vârsta divorţurilor, veşnic trist.

Rămâi pe fază.

Maiorul îşi îngustă privirea:

— Mara Stratilat... Am văzut-o acum patru sau cinci ani într-un spectacol la televizor.

— Nu-i exclus, era vedetă.

— O femeie extrem de suplă.

Impresarul îl privi scurt.

— Cu trup de adolescent, parcă aşa ceva căutaţi...

— Căsătorită?

— Stratilat e numele soţului. Preciză: Nik Stratilat, pictorul, aţi auzit de el.

— Parcă...

— Tipul cu Cadillac-ul. La Hollywood ajungea star.

— Se pare că nici aici n-o duce prea rău.

Impresarul îşi coborî privirea.

— Dumnezeu dă cu o mână şi ia cu amândouă, înţelegeţi ce vreau să spun. În ceasurile de sfântă intimitate nu i s-ar putea reproşa că se epuizează... Chestia asta e-scrisă eu majuscule în ochii oricărei femei care a petrecut a noapte cu el. Avu un râs mie: Când îl vezi pe stradă, pur şi simplu îţi taie respiraţia.

Maiorul ocoli subiectul:

— Îi cunoaşteţi adresa?

— O am notată. Îşi răsfoi agenda; Strada Libelulei; 2. Altceva?

— Vorbiţi-mi despre ceilalţi pensionari.

— Mara şi Vidraşcu sunt singurii.

Pătraşcu se ridică, spuse convenţional:

— Vă mulţumesc pentru cafea, a fost foarte bună. Impresarul îl conduse până la uşă;

— Pot să vă dau un sfat la fel de bun? Vă pierdeţi timpul. Mara e un om minunat, norocul i-a fost strâmb, Nu cred să fi făcut vreo prostie! în privinţa abonamentului, fiţi liniştit, vi-l trimit prin poştă…

— Spune, Andrei.

Locotenentul porni maşina.

— Am stat de vorbă cu Vidraşcu la spital. Impresarul n-a minţit, el şi Mara Stratilat. ¡sunt singurii care ar fi putut merge pe cablu, ceilalţi echilibrişti au angajamente în străinătate. Vidraşcu iese din discuţie, e în gips.

— Ai reperat barul?

— Da. Se numeşte Pacific. Responsabilul Duma, un tip eu morgă. Ne aşteaptă.

*

Îi primi în birou, profesional, amabil, sobru şi politicos, se interesă dacă-i poate ajuta cu, ceva.

— Sunt informat, spuse maiorul, că Mara Stratilat a semnat un contract cu localul dumneavoastră.

O umbră uşoară trecu pe chipul omului:

— Sunteţi greşit informat, Mara nu are angajament cu noi.

— A, făcu maiorul, înseamnăcă fotografia de la intrare nu e de dată recentă.

— Foarte recentă, a fost făcută acum zece zile.

— Nu înţeleg.

— Mara Stratilat e în program, nu şi în statele de plată.

— O colaborare voluntară, de amorul artei…

— Nu. Există cineva care i-a fixat un onorariu.

— Clac? –”.

— Soţul ei.

— Glumiţi?

— „, Niciodată, când primesc, asemenea vizite. Eu vă respect instituţia.

Răspundea cu ponderea aceea specifică diplomaţilor. Pătraşcu îl privi deconcertat.

— Ciudată poveste!

— Deloc Pictorul Stratilat e un om. subţire, a înţeles că pe Mara o doare ieşirea la pensie şi i-a oferit posibilitatea să lucreze în continuare. Un gest admirabil, nu găsiţi?

— Impresionant! spuse maiorul fără nuanţe. Ce onorariu îi plăteşte?

— O sută de lei pe scară.

— Oho! exclamă maiorul, aproximativ trei mii de lei lunar. E o sumă!

— La banii care-i câştigă… Pânzele lui nu stau în Consignaţia mai mult de două-trei ceasuri.

— Tipul cu Cadillac-ul, parcă aşa i se spune.

„— ” ŞI USA.

— Şi mai cum?

Responsabilul îşi aranja mapa:

Dumneavoastră ştiţi mai bine decât mine. Duce o existenţă care nu trece neobservată, daivreţi, probabil, că cunoaşteţi părerea mea.

— Să zicem.

— E un om minunat, sub toate aspectele. Gestul cu Mara, după mine, ţine loc de orice comentariu.

— Presupun că doamna Stratilat nu cunoaşte combinaţia.

Mi-aş permite să vă atrag atenţia că termenul este impropriu. Nu e o. combinaţie, ci o modalitate omenească. de a ridica cuiva moralul. Eu primesc suma stabilită şi i-o înmânez Marei, având grijă să nu afle de unde provine.

— Un act de caritate…

— Cam aşa ceva;

Maiorul zâmbi:

— Cred că faceţi o confuzie, nu sunt de la economic.

— Cred că m-aţi înţeles greşit, nu despre mine era vorba?

— În sfârşit, n-are importanţă, spuneţi-mi – duminică a fost în program?

— Nu. De cinci zile stă acasă, nu se simte bine.

Pătraşeu se ridică.

— Vă mulţumesc, aţi fost deosebit de amabil. V-aş ruga să rămână între noi tot ce-am discutat.

— De douăzeci şi cinci de ani lucrez în bar. Este primul lucru pe care l-am învăţat.

Nik Stratilat ridică receptorul f

— Alo!

— Duma la telefon. Adineauri au fost la mine doi tipi de la miliţie.

— Mi s-a comunicat.

— Presupun că au mirosit combinaţia.

— N-au decât. Altceva?

— S-au interesat dacă Mara a lucrat duminică… Sprâncenele pictorului se ridicară, respiră adânc.

— Tipul curios, maiorul, e înalt, slab, sub – patruzeci de ani, nu?…

— Întocmai. Celălalt, foarte tânăr, masiv.

— Ce impresie ţi-au făcut?

— Proastă, n-au crezut o iotă. O să ai de furcă.

— Nu-ţi face griji. Mulţumesc.

— Oricând la dispoziţia dumitale, domnule Stratilat Spune-mi…

Nu se mai auzi nimic.

Responsabilul rămase cu receptorul în mână, privea întunecat chipul maiorului apărut în prag. Pătraşeu îşi luă de pe birou pachetul de ţigări.

— Presupun că e o coincidenţă de nume, lucraţi de prea mult timp prin baruri ca să-i fi telefonat pictorului, înainte de a ne fi văzut părăsind localul.

— Desigur.

— Atunci totul, e în regulă.

Ieşi.

Încotro?

— La Consignaţia.

Brumă desprinse maşina de trotuar, coti pe – străduţe întortocheate spre Hanul lui Manuc. Maiorul aprinse o ţigară.

— Cum ţi s-a părut individul?

— Niciodată nu mi-au inspirat încredere tipii cu morgă.

— Continuă tot aşa!

— Mă întreb oare cât câştigă pictorul ca să-şi permită asemenea atenţii faţă de nevastă-sa?

— Ca să nu mai vorbim, de celelalte cheltuieli.

— Exact.

— Aflăm îndată.

Secţia tablouri îşi pierduse liniştea de acum zece sau cincisprezece ani. Năvăliseră chivernisiţii, căutau pictori la modă, le achiziţionau pânzele la care nu se uitau niciodată, darfaptul că inginerul Popescu, ori ginecologul ori finul Costică se înverzeau la auzirea preţului, le picura balsam.

Avură şansa să-l întâlnească pe specialistul magazinului, omul care preţuia lucrările, un ins bonom eu ochii xtfi, inteligenţi. Se recomandă Sabău şi îi pofti într-o încăpere alăturată.

— Mi s-a spus, începu maiorul, că unul dintre furnizorii dumneavoastră constanţi este pictorul Stratilat. Cum se vinde?

Specialistul căută o fişă, le-o întinse. Maiorul citi sumele încasate înul tunele „trei luni şi-l – privi stupefiat.

— Exclus!

— Imaginaţi-vă că se poate.

— Optzeci de mii într-o singură lună?!?

— Şi reţineţi, vă rog, încă n-a început sezonul.

Locotenentului îi scăpă un fluierat subţire:

— Cum naiba?

— Asta mă întreb – şi eu, cum? Au înnebunit bucuteşpenii, din trei inşi care intră în magazin doi se interesează de Stratilat! E o molimă!

— Sau o modă, observă Brumă.

— Sau altceva…

Maiorul îşi simţi inima. Prin faţa ochilor îi defilar imagini palide dar încă vii. Prima expoziţie a Ioanei… După patru ani de convieţuire tot nu reuşise să înţeleagă mare lucru din pictura modernă, învălmăşeala de culori nu-i spunea nimic, rămăsese la tiparele clasice…

Respiră adânc:

— Ce stil abordează? V-aş ruga să nu vă complicaţi în explicaţii savante, nu sunt un cunoscător.

— Prea multe amănunte n-aş putea să vă dau, chiar dacă mi-aţi cere. Opera individului sfidează orice considerente de logică şi bun simţ. Pierre Courthion explică, cred eu, convingător anumite aspecte din pictura contemporană. Suntem bombardaţi de prea multe noutăţi, prea multe maşini, gustul pentru risc a crescut, avem sentimentul relativului, totul e o goană neîntreruptă, fără sfârşit. În asemenea condiţii artistul – ochiul şi urechea simbolică a mulţimii – nu mai are timp de meditaţie, n-are vreme să vadă amănuntele, schiţează în fugă, cu sufletul la gură. Pădurea devine o pată verde, aşa cum de altfel se vede dintr-o maşină care aleargă cu 120 la oră, omul o siluetăfără forma lut clasică, concretă şi aşa mai departe. Aceasta ar fi exprimat în două cuvinte impulsul, urmează variaţiunile dictate de personalitatea creatorului, de propria lui viziune. Nu am nimic împotriva pictorului care îmi înfăţişează o stradă în dungi… Se întoarse spre Brumă: Aţi observat, există o nouă tendinţă, pictura în dungi…

— Cum să nu!

O spuse cu un aer atât de serios încât maiorul fu gata să pufnească în râs. Locotenentul nu-şi prinsese niciodată degetul într-un album cu reproduceri din Ben Nieholson, sau Jackson Po. llock.

— O stradă flancată de blocuri este, în ultima-analiză, un joc al dungilor: dungile etajelor suprapuse, dungile zebrei, destinate traversării, dungile de pe rochia unei femei et cetera. Stilul are o logică, exprimă un adevăr. Scoase din spatele unui birou o pânză: Şi acum vă rog să-mi spuneţi ce vă sugerează aiureala asta?

Primul lucru pe care îl căută Pătraşcu fu semnătura. Tabloul aparţinea lui Ni-k Stratilat.

Anton formă numărul pictorului.

— Vorbesc din Piaţa Naţiunii.

— Ascult.

— De la bar s-au dus glonţ la Consignaţia. Magazinul e aglomerat, mă pot strecura să aflu cu cine discută.

— Nu-i nevoie, An toane, ştiu. Aşteaptă-i afară.

*

Locotenentul se uită printre gene, închise treptat pleoapele, se holbă brusc.

Pânza era acoperită în întregime de pete relativ rotunde – de la roşu închis la roz. Deşi, în general, avea bunăvoinţă, nici Pătraşcu nu înţelese nimic. Ridicară din umeri.

— Lucrarea, spuse Sabău, calculându-şi pauza, e intitulată „Seceriş în decembrie”.

— Îşi bate joc de bieţii oameni ¡… observă locotenentul.

Expertul clătină din cap:

— Aţi exprimat textual părerea. mea!

— Şi totuşi?;

— Şi totuşi se cumpără! E omor! Dacă o, să vă spun că şi străinii îi caută pânzele, probabil n-o să mă credeţi. Am vândut până acum paisprezece lucrări unor italieni. Italieni, reţineţi, nu americani!

— Extraordinar!

— Încep să gândesc că tipul o fi vreun geniu iar eu un ignorant. Sigur, există şi celălalt aspect, i s-a dus buhul, cucoanele se fandosesc la coafor „ştii, am pus mâna pe un Stratilat magnific”, individul seamănă cu o vedetă de cinema şi uite-aşa…

— Cum vi s-a părut ca om?

— Fermecător. Aici nu se leagă lucrurile. Dacă avea o mutră de escroc – preocupările îşi pun pecetea pe figură, m-am convins – n-aş mai fi ezitat. Nu, nici vorbă de aşa. ceva, are. O faţă: deschisă, curată, un surâs cuminte de

copilv când îl vezi e imposibil să gândeşti rău despre el. Poate că îl nedreptăţesc, poate, repet, nu-l înţelegem. În definitiv n-or fi nebuni toţi care-l cumpără.

— Le-aţi reţinut adresa? întrebă maiorul.

— Da, formalitatea e obligatorie.

În general vorbind din ce mediu provin?

— Majoritatea intelectuali.

Îi dădu o listă lungă. Unghia maiorului se opri sub un nume care se repeta de câteva ori.

— Ia te uită, amicul Ţundrea a devenit colecţionar de tablouri!

Explică locotenentului după ce urcară în maşină:

— Cu flăcăul ăsta am avut bătaie de cap, nu glumă!

Infractor?

— Hm, undeva prin vecinătate. Avocat. Nu ştiu dacă există matrapazlâc pe care să nu-l fi încercat, desigur perfect acoperit.

Emil Ţundrea părea făcut din miere şi zâmbete. Le oferi scaune, cafea, puse câteva sticle cu băutură pe masă, îşi frecă bucuros mâinile.

— Asta zic şi eu şansă. Tocmai mă pregăteam să plec, vă daţi seama, nu mi-aş fi. iertat niciodată că am ratat ocazia să vă reîntâlnesc.

— Sunt; bucuros că nu v-am alungat somnul.

— Nimeni nu riscă să se schimbe la bătrâneţe. Întinse mâna locotenentului: Dacă nu mă înşel acum doi ani aţi” * avut amabilitatea să întocmiţi dosarul unui împricinat de-al meu. Extrem de documentat, vă felicit, am pierdut procesul cu brio şi toată familia de clienţi.

— Aveţi memorie.

— Practic o meserie în care n-ai voie să ignori oamenii capabili. Îţi pot produce tot felul de surprize. Coniac?

Sunt cu maşina.

— Domnul Pătraşcu?

— Puţin.

— Mereu acelaşi, m-aţi convins

Aduse două ceşti mari de ceai.

— Vă rog să mă scuzaţi, dar efectiv n-am niciun pahar în casă. Beau extrem de rar…

„Nu s-ar zice!” observă, locotenentul, cântărindu-i vinişoarele suspecte de pe pometi.

Avocatul se interesă cordial:

— Ce mai face Nina?

— Cu şcoala…

— N-aveţi idee cât vă invidiez. E o fetiţă adorabilă, o să ajungă o mare frumuseţe, are toate datele. Învăţătoarea o apreciază în mod deosebit, mi-a spus. O clientă… Pocni înciudat din degete: A trebuit să împlinesc cincizeci de ani ca să înţeleg lucruri pe care cel mai modest justiţiabil le cunoştea încă din adolescenţă: vine o zi

când afli pentru prima dată. unde e ficatul, splina, calci tot mai des pragul farmaciilor, te întorci acasă şi constaţi că eşti îngrozitor de singur şi te sperie întunericul şi te sperie gândul că nimeni n-o să-ţi deschidă uşa şi te sperii constatând că din tot zbuciumul nu ţi-au rămas decât amintirile.

Maiorul se uită la tablourile de pe pereţi, aşezate brambura.

— Dumneavoastră tot v-aţi ales. cu ceva…

O lumină tulbure se aprinse în ochii avocatului şi se stinse repede:

— Sunteţi un om inteligent, ştiţi foarte bine că la un moment dat, nimic nu poate înlocui căldura unui. – ¡urâs, o mână întinsă atunci când toţi te-au uitat. La asemenea bunuri mă refeream. Restul…

Dispreţui cu un gest al mâinii tablourile. Maiorul continua să le privească.

— O pasiune nouă…

— Pictorul ăsta, spuse înduioşat avocatul, pune pe pânză ceva din sufletul lui, le împrumută o prospeţime – o linişte de care ochiul meu are nevoie.

— Cum se numeşte?

— Nik Stratilat. Experţii îl consideră cel mai strălucit reprezentant al tinerei generaţii.

— Aveţi dreptate, cam în termenii ăştia se exprima

cineva la Consignaţia… Mă bucur să aflu că v-aţi găsit liniştea. Duceţi o viaţă agitată…

— Avocatura n-a constituit niciodată o sinecură.

Ca şi sam. sai Ticul…

— Mă rog?

— Inventariâm profesiunile care presupun agliaţie

— A, da.

Emil Ţundrea apucă sticla:

— Încă puţin?

Nu, mulţumesc. Sunt tare curios să ştiu ce vedeţi în compoziţia asta, de pildă…

Arătă o claie de pete aşezate fără noimă. Era una din ororile care-i tulburau somnul. Avocatul adresă lui Strati Uit un gând ireproduetibil şi răspunse la Dumnezeu cu mila:

— Marea!

— Auzi Andrei, vede Marea, pariez că dumitale ţi-a sugerat altceva.

— Nu cred. Dumnealui e un băiat fin, sunt subtilităţi care n-au cum să-i scape. Cu atât mai puţin dumneavoastră care aveţi, nu-i aşa, o experienţă…

— Spre ruşinea mea trebuie să recunosc că n-am sesizat nuanţele, dar îmi fac speranţe că o să mă scoateţi din încurcătură. Propun s-o luăm pe îndelete.

Emil Ţundrea îşi citese glasul:

„S-a prins! Ştie că-s bâtă şi mă fierbe!”

Atacă avocăţeşte:

— Klein şi Robert Blanschfood şi-au imaginat Marea ca o vastă procesiune funerară, gândiţi-vă la miile de catarge frânte. Gaston Laderde, titanul de pe Elba cum i se mai spune, caută inteligenţa apelor şi nu va accepta niciodată maniera dură a compatriotului său Alfrod Schneider care…

Bătea frenetic câmpii, scotea nume şi localităţi din pălărie cu uşurinţa unui prestidigitator. Maiorul interveni repede:

— Să lăsăm părerile nemţilor, eu mă mulţumesc cu a dumneavoastră. Când cumperi zece lucrări de acelaşi

autor se presupune că i-aţi înţeles intenţiile cel puţin.

— Evident, evident!

— Să revenim la tabloul cu Marea.

Avocatul îşi făcu cruce cu vârful limbii:

— Închideţi ochiul stâng, vă rog. E bine. Priviţi acum

Desenul central reprezintă o inimă enormă care pulsează valurile, le dă, viaţă, palpită, suferă… Da, domnilor, inima' mării suferă!

— Simţiţi dumneavoastră chestia asta? întrebă maiorul surâzând.

— Simt şi mă cutremur, e pentru prima dată când înţeleg Marea, am sentimentul că va exploda în curând i

— O fi ştiind dumnealui ce spune, observă Brumă fără nuanţe.

Pătraşcu clătină din cap lămurit:

— Ce-i drept şi eu încerc senzaţia unei explozii… Păşiţi pe teren minat! Vă amintiţi cât v-au costat pânzele lui Nik Stratilat?

— Aproximativ.

— Vă spun eu exact. Şaizeci de mii!

— Am avut şansă, în momentul de faţă valorează aproape dublu.

— Suma reprezintă câştigul dumneavoastră pe un an şi jumătate…

— De treizeci de ani câştig, e lesne de presupus că fiind fără familie am reuşit să fac oarecari economii.

— La altceva mă gândeam.

— Anume?

— Pânzele n-au nicio valoare!

— Doamne. Dumnezeule! Lăsaţi glumele astea. Sunt om bătrân, cardiac, medicul Ioaniţiu de la Cantacuzino, aţi auzit de el, m-a avertizat că mă paşte infarctul.

— Absolut niciuna! Am discutat cu experţii, văd cum le întreţineţi, cele de. un clin colţ au mucegăit, v-am auzit explicându-le conţinutul: „habar n-aveţi ce – reprezintă!

Ţundrea îl privea fără să clipească:

— Vreţi să spuneţi că m-am păcălit?!?

— Toată povestea asta e o păcăleală sinistră, iar

dumneavoastră sunteţi ultimul om care putea fi înşelat.

— Aşa…

Din ochii avocatului ţâşniră lacrimile, se rostogoliră pe obraz. Avea o expresie de umilinţă sfâşietoare. Locotenentul lăsă privirea în jos…

„Cred că maiorul exagerează, în fond omul poate fi de bună credinţă”.

Pătraşcu râse.

— Tot cu trucurile ăstea umblaţi? De când ne cunoaştem noi?

Avocatul îşi schimbă subit expresia. Renunţă la pledoaria lacrimilor. N-avea rost, maiorul ştia figura. Brumă înţelese că mai are de învăţat câte ceva…

Da, aţi ghicit, nu mă pricep, în schimb ştiu că peste şase luni îmi scot banii cu vârf şi îndesat. Operaţia seamănă cu specula şi totuşi nu e speculă. Sunt în meserie, pipăi pulsul pieţii. Nu există text de lege care s-o interzică.

— Mai rămâne să-mi spuneţi de ce v-aţi erijat în expert:

— Aş prefera să nu răspund la întrebare, ţin foarte mult să nu-mi purtaţi ranchiună.

— În privinţa asta puteţi fi liniştit. Curaj!

Avocatul zâmbi stingher:

— Franţujii au o vorbă: afacerile sunt afaceri.

— Treceţi la autohtoni, sugeră Pătraşeu.

— Mi-am imaginat că vreţi să cumpăraţi o pânză. Vă daţi seama, n-avea niciun rost să-mi spurc singur marfa… Recunosc, n-am fost prea corect.

— Împotriva obiceiului…

— Şi asta e adevărat.

— Altceva mă aşteptam să recunoaşteţi. În ce relaţii sunteţi cu autorul? O clipă! Numai dacă îmi puteţi spune, ar fi păcat să ne pierdem amândoi timpul.

— Fireşte, în fond nu-i niciun secret. L-am văzut odată sau de două ori, exact, de dotvă ori prin decembrie. Ningea pentru prima oară, iar…

Maiorul se ridică.

— Hai, Andrei, avem treabă.

Îi pândi din spatele draperiei până urcară. În maşină, apoi se repezi la telefon.

— Nik? Am încurcat-o, au năvălit sticleţii!

— Ştiu. Păstrează-ţi calmul, domnule Ţuhdi ea, s-a întâmplat ceea ce prevăzusem. La urma urmei tocmai în vederea unor asemenea vizite am apelat la dumneata. Cum ţi s-a părut maiorul?

Îl ştiu de când umbla la grădiniţă. Nik, ascultă sfatul unui rechin bătrân, dă-te la fund! Tipul e uns cu toate alifiile.

— Nu s-ar putea spune că ai o părere1 prea bună despre mine.

— Dragul meu, eu te-am avertizat. Totdeauna se găseşte unul mai şmecher ca noi, chestia e să-ţi dai seama în timp util şi să tragi pe dreapta.

— Bătrânul e o figură măreaţă!

— Încă nu s-a desfăşurat, preciză maiorul. Ţine minte, Andrei, deverul pictorului e cu cântec! O melodie nouă… Se uită în oglinda retrovizoare: Vezi Dacia aia bej? De când am început ancheta la depozit nu s-a dezlipit de noi.

— Ne urmăreşte? întrebă surprins locotenentul

— Pun mâna în foc! Nik Stratilat joacă tare…

Brumă se îndoi:

— Ştiam că Bucureştiul nu-i Chicago.

— Evoluăm, Andrei! Nu numai în sensul dorit…

— O las în urmă?

— Nu, dragul meu, dimpotrivă, ajut-o să nu nepiardă urma.

CAPITOLUL X

„Apărarea are cuvântu’!”

Telefonul suna în pustiu. Maiorul agăţă receptorul şi urcă în maşină.

— Dă-i drumul.

— Ce s-a întâmplat? întrebă locotenentul.

Pătraşcu privea strada întunecat:

— Nina…

— Ce-i cu Nina?

— La ora asta trebuia să-şi facă lecţiile. Nu-i acasă…

Brumă îşi trecu zâmbind mâna prin păr.

— Vrei să-mi spui ceva?

— Toţi care n-au Copii sunt foarte deştepţi, se eschivă locotenentul. N-are rost…

— Zi!

— Dumneavoastră n-aţi chiulit niciodată?

Maiorul era în dificultate:

— Da, dar… Else: Cred că ai dreptate, uităm al naibii de repede…

— Am un frate inginer, continuă Brumă, nu există petrecere să nu-şi aducă aminte cu nostalgie de zilele când trăgea la fit. Asta, nu-l împiedică să-i scoată sufletul lui ăla micu' pentru că a venit acasă cu zece minute mai târziu… Puştiul e înnebunit, lecţii, ore suplimentare de engleză, germană, pian… Bagă-n el cu disperare! Există o vârstă a trotinetei, alta a mingii de fotbal, mici bucurii care trebuie consumate la timpul lor, altminteri răbufnesc la treizeci de ani, iau forme bizare, ş-atunci ne mirăm de cutare că a făcut o prostie crâncenă. Clătină din cap: Vă spun eu că de pe margine se vede mai bine…

Maiorul urmărea absent, traficul:

— Cu Nina se întâmplă ceva, iar eu sunt un prost pedagog. La vârsta ei copiii devin mici animale egoiste, se instalează prinţi suverani şi absoluţi în inima părinţilor, resping cu înverşunare orice element străin. De pe la opt ani copilul unic nu-şi mai doreşte nici măcar fraţi sau surori, i-e teamă de orice intrus cu care ar avea de împărţit dragostea familiei. Iar Nina închipuieşte-ţi, se dă peste cap să mă însoare. Ori e o construcţie aparte, ori… în sfârşit, ai reperat strada?

— Da. Undeva pe lângă Radio: Se uită în oglindă: Tipul cu Dacia nu-i la primul filaj, cunoaşte toate trucurile. Aş propune să stăm puţin cu el de vorbă.

— Ce rost are? Va nega până în pânzele albe orice legătură cu pictorul, poţi fi sigur. În cel mai bun caz ne va înşira o poveste stufoasă cu Nik Stratilat în rolul victimei.

De ce n-ar pretinde, de pildă, că ne-a luat drept hoţi, care dau târcoale maestrului?

— Pentru aşa ceva apelezi la miliţie, observă locotenentul.

— Miliţia nu obişnuieşte să pună paznici la dispoziţia persoanelor particulare, şi nicio normă nu interzice angajarea-unul om care să-ţi păzească chiverniseala. Atât timp cât individul nu contravine dispoziţiilor legale în vigoare, totul e în regulă. Adăugă după un timp: Pictorul are toţi şeptarii în mână, nu cred că vom reuşi să-i venim de hac cu mijloacele obişnuite.

— Ce propuneţi?

— Să vedem, deocamdată, cum se apără.

Opriră la câţiva metri de vilă. Pătraşeu cobori, se rezemă de maşină contemplând lung fereastra living-roomului.

*

În spatele perdelei Nik Stratilat privea strada. Recunoscu din datele furnizate de Anton alura de luptător a lui Brumă, silueta zveltă a maiorului. Ochii li se întâlniră atunci pentru prima dată. Pictorul cântări căutătura grea, pătrunzătoare, lipsită de curiozitate.

„Mda, n-o să fie uşor!”

Sună telefonul. Era Anton.

— Spune!

— Au sosit!

— Îi aşteptăm! Te-au reperat?

— Nu-i exclus, băieţii ştiu ceva meserie. Nik, pot să-ţi dau un sfat?

— Astăzi e ziua sugestiilor, bag de seamă. Ştiu, dragul meu, trebuie să fiu atent cu maiorul…

— Foarte atent, nu-mi place tipul!

Pictorul suporta calm privirea lui Pătraşcu.

— Nici mie!

— L-aţi zărit? întrebă locotenentul.

— Nu, dar pariez pe ce vrei că e după draperie. Ai văzut casa?

— N-ascunde că are bani…

— De ce-ar face-o? Oricând poate justifica… Se opri fulgerat de un gând. Andrei, cred… cred că am ghicit. Dacă veniturile de la Consignaţia' sunt numai de ochii lumii, pentru a justifica altele?

Brumă se încruntă. Nu înţelesese.

*

Mara intră în living-room. Slăbise mult, era şi mai palidă, şi mai tristă, un manechin frumos, ceea ce de fapt voise pictorul să facă din ea. Nik Stratilat vorbi fără să se întoarcă:

— În ce dispoziţie te afli, fetiţo?

— Grozavă, îmi vine să beau cucută. De ce mă întrebi?

— Începem spectacolul. Au venit!

Mara îl recunoscu pe Pătraşcu şi izbucni într-un râs nervos…

*

Brumă avea impresia că maiorul e incapabil, să-şi desprindă ochii de fereastră. Văzu perdeaua mişcându-se uşor

— Ne aşteaptă.

— Să aştepte!

Se răsuci brusc pe călcâie şi intră în prima curte.

Vecinii se oferiră imediat să-l ajute. Părerile lor despre pictor erau contradictorii. Îl înjurau sau îl ridicau în slăvi, dar nici unii nici alţii nu ştiau cum şi-a petrecut timpul în noaptea spargerii. Cineva sugeră maiorului. O vizită la Pompilian Stănescu.

— Ăla gâdilă toată ziua rabla, aia, exclus să nu fi fost. pe faţă.

Inginerul Stănescu veni acasă, pe la şapte seara, după ce-şi isprăvi meditaţiile, şi-puse repede mâna pe găleată şi bureţi. Pătraşcu încercă să-l convingă că poate amâna operaţia o jumătate de oră. Inginerul îl măsură cu privirea aceea specifică omului normal care o aude pe nevastă-sa că se lipseşte de coafor:

— Dumneavoastră aveţi maşină?

— Nu.

— Atunci se explică. Aflaţi, că maşina e mai sensibilă ca omul. Nici nu bagi de seamă când a ruginit, odată începe să respire greu motorul, te lasă segmenţii, cad piuliţele; Şaptezeci şi două de mii am plătit-o, ăştia sunt bani, nu glumă! Păi praful ăla de pe caroserie mă îneacă pe mine în primul rând, îmi scurtează zilele!

Vorbea înfierbântat, gesticula mărunt. Maiorul îi privi faţa ascuţită, ochii mici, de viezure, ascunşi în fundul capului, trupul pipernicit. Avea braţele nefiresc de scurte, şi le aduna, îşi apăsa piepţii hainei, se asigura în permanenţă că are nasturii bine închişi.

„Un individ strângător şi meschin, nu-I văd cum gărând un pachety de ţigări bune chiar dacă l-ar da banii afară din casă”.

Îşi aminti observaţia lui Brumă: de pe margine se vede mai bine… Poate că asta era bucuria lui, s-adune, să aibă, să rămână…

— Luaţi o bucată de tablă, continuă inginerul, udaţi-o şi urmăriţi ce se întâmplă cu ea în două luni.

— Sunt niţel ocupat în perioada asta, dar vă promit să fac experienţa imediat ce mă eliberez.

— O mănâncă rugina, domnule! Şvaiţer ajunge!

— Cred… Cât timp vă ia toaleta maşinii?

— Dacă nu ies din Bucureşti şi n-a plouat, două ore.

— Puţin, observă zâmbind locotenentul.

Inginerul o luă ca atare. Se întoarse spre Brumă, îi împărtăşi metodele sale de întreţinere, le atrase atenţia asupra străzilor cu depresiuni pronunţate, sugeră cum pot fi ocolite.

— Îţi nenorocesc suspensia! Odată am luat-o pe Salcâmilor: să-mi vină rău, să-mi sară inima din loc! Metrul şi hopul!

Pătraşcu îşi propuse să revină mai târziu, apoi se răzgândi:

— În definitiv putem discuta în timp ce dumneavoastră lucraţi.

— Pe stradă?

— De ce nu?

— Mă rog!

Se apropiară de maşină. Inginerul îşi aranjă ustensilele pe o bucată de muşama, constată că apa e prea caldă şi îi informă că trebuie să fie călduţă, între şi între, altminteri suferă vopseaua. Se interesă brusc:

— Câţi au murit până la urmă?

— Unde?

— În accidentul de la Ploieşti.

Pătraşcu ridică din umeri, habar n-avea despre ce-i vorba. Inginerul îi explică pe îndelete cum s-a produs ciocnirea dintre un camion şi o Dacie, ştia ce-au declarat martorii, numărul răniţilor…

— Nu cred să fi scăpat vreunul, i-au adunat în pături, vă daţi seama…

„Maiorul se uită din nou la geamul pictorului:

— În ce relaţii sunteţi cu Nik Stratilat, Vecinul dumneavoastră?

— Când îl văd că iese, intru în casă, dacă ne întâlnim pe acelaşi trotuar, traversez.

Răspunsese repede, fără nicio ezitare.

— Aţi avut vreo altercaţie?

— Nici măcar. Nu pot să-l înghit şi cu asta cred că am spus totul! adăugă totuşi: Nu-mi place aroganţa individului, deşi e politicos, zâmbeşte în permanenţă, mă mir că nu-l clor maxilarele. Nu-mi plac oamenii care surâd fără motiv, ascund ceva. Nu-mi place uşurinţa cu care zvârle banii, chiar dacă îi câştigă fără transpiraţie, nu-mi plac orele la care se trezeşte, orele la care se culcă deşi nu-l aşteaptă condica. Vă gândiţi probabil că-l invidiez. Nevastă-mea e convinsă. Ei bine, nu, pur şi simplu mă calcă pe nervi!

— Firesc, dumneavoastră duceţi o viaţă normală, obişnuită.

Inginerul luă temperatura spumei din găleată, păru mulţumit şi se aşeză gospodăreşte pe treabă. Întâi şterse praful de pe capotă cu atenţia artificierului care manipulează dinamita. Brumă se amuza straşnic, îi indica milimetrii de tablă ocoliţi de burete. Pompilian Stănescu

revenea conştiincios fără să bănuiască vreo intenţie de maliţiozitate. Pătraşeu reluă:

— De obicei bărbaţii tineri, cu bani şi succese, nu se grăbesc să se însoare…

Aţi văzut-o pe nevastă-sa?

— Nu.

— Când o s-o vedeţi o să pricepeţi de ce s-a grăbit. Să ne înţelegem, eu n-aş fi luat-o pentru nimic în lume. Idealul meu de femeie se înscrie în alţi parametri, dar pentru un individ superficial, crâncen de egoist, pe care nu-l interesează copiii şi-o mâncare gătită în casă şi-o rufă spălată cumsecade, nu ca la Nufărul – toată lenjeria mi-au făcut-o franjuri şi n-are nici cinşpe ani de când am moştenit-o de la socru-meu – e o achiziţie. Pentru că asta-i nevastă-sa, o achiziţie costisitoare, un animal de lux. Când saltă crupa pică în fund o companie, dar dă-i ei colea să-ţi facă un ardei umplut şi să vezi că pune mâna pe cartea de bucate… Completă pe gânduri: După ochiul meu se duce repede nenorocita, are ceva la plămâni!

*

Mara Stratilat clătină din cap:

— Dacă cineva îmi spunea ieri dimineaţă că omul ăsta se va ocupa de noi n-aş fi crezut.

— Ştii cine e?! întrebă piciorul.

— Maiorul Pătraşcu, cel mai şi cel mai, care prinde repede hoţii… Aşa mi l-a recomandat fiică-sa. Voia să mă mărite cu el… Se cutremură înfrigurată: Mi-e frică!

Nik Stratilat privea gâtfpul. celor trei pe gânduri:

— Fii serioasă, au apucat-o pe drumul prevăzut, deşi… Hm, curios, mă aşteptam să sune la uşa noastră.

*

— Vecinilor dumneavoastră, spuse maiorul, nu – le-a făcut impresia tipului de întreţinută, mai mult, pretind că lucrează într-un bar, e acrobată.

— Posibil, nu frecventez barurile. Nu m-am omorât eu niciodată după localuri, dar de când am auzit ce s-a întâmplat în Franţa… Explică pasionat: A izbucnit un incendiu, uşa s-a blocat, lumea ameţită de băutură… au ars

ca şobolanii.

Ştergea conştiincios praful pe pneuri, insista la striaţii. Locotenentul urmărea operaţia cu interes pur tehnic, ţinea foarte mult să vadă până unde poate împinge cineva pedanteria.

— Să nu vă surprindă întrebarea, începu Pătraşcu.

— Pe mine nu mă mai surprinde nimic, nu m-am născut ieri, alaltăieri…

— O vedeţi pe soţia lui Stratilat capabilă de acte reprobabile?

— Cu excepţia mamei, toate femeile au predispoziţie pentru adulter!

— Am înţeles, nu sunteţi căsătorit.

— Ba da.

— Scuzaţi-mă…

— Numai pe strada noastră s-au înregistrat trei mutilări. Coafezei din colţ i-a scos bărbatu-su un, ochi cu furculiţa… Dacă o cârpea conştiincios odată, de două ori pe lună, ştiu din producţie cât e de eficace ritmicitatea…

Maiorul îl întrerupse repede:

— Mă gândeam la alte aspecte…

— Trafic de valută?

— Concret, ar putea fura sau ucide?

— Cine, Mara Stratilat?

— Despre ea era vorba.

— Nu. Hotărî!!

— Nici pictorul?

Pompilian Stănescu puse buretele în găleată şi se ridică.

— O întrebare ciudată! Ochii mici îi sclipiră, în mod evident eventualitatea îl încânta, îi pansa din răni. Mi-e greu să vă răspund, mi-am făcut obiceiul să evit complicaţiile.

— Chestiunea nu vă angajează cu nimic.

— Şi-apoi arh toate motivele să fiu subiectiv, tipul, v-am mai spus, nu-mi place!

— E clar. îi întinse pachetul cu ţigări. Fumaţi?

Pompilian Stănescu îşi scutură speriat mânuţele:

— Nu, nu! I-am văzut plămânii unui văr de-al med după autopsie: uite aşa un strat de gudron îi acoperea! Nebun, ajunsese la două pachete de Mărăşeşti pe zii Dacă tot vrei să te sinucizi, fă-ţi dom’ne harakiri! Nu tu cheltuială, neamurile îşi văd şi ele de-ale lor, nu umblă brambura prin spitale cu ciorbiţă de pui şi ionatane de cinşpe lei.

„Tipul, observă Brumă, şi-a propus să atingă suta de ani. Dacă nu-i zgârie careva rabla, i-apucă!”

— Vecinii dumneavoastră m-au încredinţat că sunteţi un om extrem de cinstit, spuse maiorul.

— Ce banc mai e şi ăsta?

— Vorbesc foarte serios.

— Mă mir, de obicei mă înjură. le stă în gât că-mi îngrijesc maşina. Cu ce-i deranjez, îmi puteţi spune? Toţi au devenit spirituali peste noapte, îmi pun tot felul de întrebări cretine, trimit copiii să mă anunţe că o pisică neagră dă târcoale Fiat-ului sau că o cioară s-a… în sfârşit pe far. Imbecili! se interesă: Au internat-o pe bătrână?

— Care bătrână?

— Mama profesorului Letea, de alături, dacă am înţeles bine aţi stat de vorbă cu el.

— Da.

— Nu suflă o vorbă, bineînţeles! maică-sa are cancer, sunt absolut sigur!

Maiorul se înfiora, suporta greu discuţia cu inginerul.

— V-aş ruga să vă amintiţi când l-aţi văzut pe Nik Stratilat ieri, pentru ultima dată?

— La nouă seara.

— Se întorcea sau pleca?

— 11 căra un ospătar în spinare. N-am pomenit în viaţa mea un om s-ajungă în halul ăsta!

— Beat?

— Mort! Dac-o ţine aşa în două luni s-a curăţat. La doi metri în spate, alt ospătar sprijinea o namilă, prietenul de pahar al pictorului, presupun. În orice caz i-au cărat pe amândoi în vilă. Mirosea toată strada a rom…

Maiorul se uită la Brumă: „Ţi-am spus eu ce ne

aşteaptă?”

— Eraţi… ocupat cu maşina?

— Abia sosisem de la maică-mea. A paralizat săraca, eu îi schimb aşternuturile, o spăl, mai nou cred c-a făcut şi o hepatită. Nu-mi place albul ochilor…

Maiorul se crispă.

— În sfârşit…/

— Tocmai îmi pregăteam găleata şi bureţii când am văzut animalul prăbuşit pe capotă.

— Pictorul?

— Nu, celălalt. Să-mi vină ameţeală!

— Cred! spuse Brumă sincer.

— Apoi?

— După vreo cinci minute au ieşit ospătarii. împărţeau o sută, bacşişul cucoanei… Completă sufocat: Ştiţi cât mă canonesc eu pentru o sută de lei? Opt ore, domnule maior!

— Nu numai dumneavoastră.

— Şi vă miraţi că-l ocolesc!

— Nu mă mir.

— Şi vă întrebaţi de ce nu-l înghit!

— Nu mă întreb.

Inginerul renunţă greu la subiectul său preferat.

În casă îl aştepta cineva de la cinematografie, un tip tânăr, tuberculos, chiar comentam cu nevastă-mea că l-a nimerit bine.

Scuzaţi-mă, unde-i doamna?

— La fereastră, trage cu ochiul. A, doriţi ca nevastă-mea să confirme…

Maiorul zâmbi.

— N-aţi prea avut de-a face eu miliţia…

— M-am străduit! Conduc de doisprezece ani fără nicio abatere.

Pătraşeu îşi concentră privirea Spre fereastra vilei:

— Probabil n-a mai filmat.

— Cine?

— Tânărul de la cinematografie…

— La zece şi douăzeci s-au aprins reflectoarele; a tras ceva şi a plecat, înjurând. îl pălmuise pictorul.

— De unde ştiţi că era zece şi douăzeci?

— Păi tocmai ascultam panoramicul sportiv la tranzistor. Credeam că zice ceva de stadionul Ciuleşti, deşi ăştia de la radio anunţă numai când înfloreşte liliacul... S-a rupt peluza... Apropo, cum s-a soldat până la urmă?

— N-am idee.

— La câtă omenire era, cred că s-au umplut spitalele, nu?

— Nu ştiu. Spuneaţi că Nik Stratilat l-a pălmuit...

— Omul avea patru dungi roşii pe obraz, de altfel singur mi-a povestit că s-a repezit ăla ca un nebun.

— L-aţi întrebat dumneavoastră?

— L-am amintit lui nevastă-mea, destul de tare, că pictorului îi lipsesc printre altele cei şapte ani de-acasă.

Brumă caută ochii maiorului, clar Pătraşeu continua să privească geamul întunecat.

— Deci, între orele nouă şi zece jumătate, pictorul a fost acasă.

— Categoric!

I în momitul plecării ăluia cu apăratele se afla în vilă.

— Aţi văzut-o?

— Nu, i-a vorbit din uşă tipul de la cinematografie.

— L-aţi auzit?

— Da. I-a spus să nu-şi facă probleme, că în definitiv ea n-are nicio vină. Se referea, bănuiesc, la incidentul cu pictorul.

După buretele roşu îl folosi pe cel galben, apoi pielea de căprioară Adăugă frecând cu sârg parbrizul:

— Nu doresc răul nimănui, dar pe porcul ăsta care mă sfidează tare aş fi vrut să-l prindeţi cu mâţa în sac!

*

Înainte de a face colţul străzii privise încă o dată fereastra.

„Nu i-u priit felul întâi. observă pictorul în spatele draperiei, să vedem cum o să înghită celelalte bucate”.

Îl sună pe cascador:

— Anton!
— Ascult!
— Rămâi pe loc, ştiu unde se duc.
Făcu numărul bufetului:
— Cu Gigi Păun, vă rog!
Bufetiera. promise că-l cheamă, peste un minut auzi vocea ospătarului.
— Cine întreabă de el?
— Nik. Fii atent, o să primeşti o vizită.
— Deja?
— Tipul e grăbit, serveşte-l cum scrie la carte.
— În regulă.
— Sihlă e pe-acolo?
— L-a scos adineauri şeful pe brânci.
— Păcat, era tacâmul complet… Succes!
Închise. O văzu pe Mara prăbuşită într-un fotoliu cu pumnii la gură.
— Frică?
— Groaznică! Poate dacă era altcineva… E o superstiţie, ştiu… Nu şi-a dezlipit o singură clipă ochii de la fereastră…
Pictorul turnă gin în două sonde, îi întinse una:
— Fii fată cuminte, Mara, omul tatonează, foarte bine, asta e meseria lui. Cu cât se agită mai mult, nodul se strânge mai tare.
— E diabolic, îţi dai seama? Numai Bucureştiul are peste două milioane de locuitori şi totuşi în câteva ore a ajuns la noi!
— Diabolic! Hai să nu exagerăm, în fond n-a făcut decât să repete raţionamentul meu în chestia cu cablul.
Sigur, nu trebuie Subestimat, mă aşteptam să cadă în plasa urmelor lăsate de „nemţi”. Cum a evitat-o nu reuşesc să înţeleg, pe semne undeva s-a strecurat o greşeală… În sfârşit, tipul a înţeles că singura cale de acces la tabloul de siguranţă era cea parcursă de tine…
Femeia se cutremură:
— Dumnezeule, când mă gândesc…
— Următorul pas a fost localizarea echilibriştilor.

Fetele sunt peste graniţă, Vidraşcu a căzut. De altfel, oricum ieşea din competiţie, e masiv, n-avea cum să pătrundă pe ferestruică. Cine mai rămânea? Tu.

Mara strânse paharul între, degete:

— Asta înseamnă... Asta înseamnă că e convins!

— Convingerea anchetatorului nu constituie o probă în faţa instanţei, trebuie s-o şi dovedească! Poţi fi liniştită, fată dragă, primul pumn l-a încasat adineauri, urmează al doilea...

— Spune, Andrei!

Locotenentul îşi aranjă părul, aprinse o ţigară:

— Puneţi la îndoială sinceritatea inginerului?

— Eram sigur că o să mă întrebi. Din păcate nu. Aş fi preferat de o mie de ori să fie în combinaţie...

— De ce?

— Dacă Pompilian Stănescu minţea, mai devreme sau mai târziu descopeream o fisură, o puteam lărgi. Aşa pictorul şi-a făcut din omul care-l detestă primul apărător.

— Poate...

— Nu eşti de acord.

— Eu, cu permisiunea dumneavoastră; vedeam altfel lucrurile.

— Concret.

— Există şi alte piste, în definitiv...

Maiorul îi prinse mâna:

— Să nu-mi spui că batem cărări greşite, auzi! Diavolul ăla atât aşteaptă! îl luă de braţ: Individul are un alibi de zile mari, dar tot alibi se numeşte! O să cam avem de furcă, Andrei.

Ajunseră în faţa restaurantului. Poetul Sihlă zis sonet urca nesigur treptele de la intrare, se opri în prag urhnd: 1 * s

— Lumină! Dixi!

— Ieşi; fii-ai al dracului!

Invitaţia şi brânciul aparţineau responsabilului Poetul se trezi în braţele lui Pătraşeu.

— Ja-°, n nu e de bon ton> regret! Se recomandă răguşit: Sihlă, poet...

Îşi lua elan, se repezi din nou, numai că de astă dată nimeri în pragul frizeriei.

— Lumină! Dixi!

— Dumneata ai fost de serviciu şi aseară?

— Da, să trăiţi! Pe /la noi cât mai des să veniţi, planul să ne-ndepliniţi. Explică: M-am molipsit de la un client, vorbeşte numa-n poezele…

— O deprindere inofensivă, bine că nu iei exemplul altora. Vin pe aici fel de fel de indivizi…

— Just! Noroc că a bătrână m-a înţărcat cu aghiazmă.

Gigi Păun îl privea pe Pătraşeu deschis. În ochi.

— Mi s-a spus, continuă maiorul, că ai avut necazuri cu pictorul Nik Stratilat.

— Eh! Dădu din mâini, ca omul care nu se formalizează. obişnuit cu beţivii. Ştiţi cum e când te ia apa…

— Adică?

— Maestru' s-a încurcat cu Sonel.

— Maestrul fiind pictorul Stratilat?

— Da.

— Şi Sonel?

— Sihlă, poetul, adineauri l-a poftit frumos şeful să părăsească unitatea…

— Un individ masiv, cu barbă…

— Asta e. Oftă exasperat: Ne omoară, cum a ras o vodcă îl apucă bâzdâcul, se ia de clienţi. Şi-aseară tot aşa, dacă nu-l lua în focuri pe maestru, n-aveam balamuc…

Maiorul se întoarse spre Brumă.

— Bei o cafea?

— Scurtă.

— Două cafele şi-un coniac, toate trei cu economie de apă.

Gigi Păun râse şi pasă comanda picoliţei.

— Nicio grijă, a aflat şeful cine sunteţi.

— Ei, cum a fost aseară? Aş propune s-o iei pe îndelete. La ce oră a sosit pictorul Stratilat?

— Pe la opt fără cinci bănuţi.

— Obişnuieşte să vină des?

— Nu prea, dar când pică ştiu că mi-au ieşit douăzeci şi cinci de marafeţi pentru taxi.

— Un bărbat culant…

— De, are osânză la pungă. Până şi pe Florica care dă cu bradolină o omeneşte.

Brumă îi arătă amuzat anunţul agăţat la intrare: Demnitatea noastră e mai presus de bacşişul dumneavoastră!

— Chestia asta g de altă părere…

— Da’ de unde! Gândiţi-vă la subtext: Fii atent cât dai, neamule, ca să nu mă jigneşti! E făcută cu schepsis.

— Cel puţin eşti sincer!

— Eu ziceam că-i bine s-o ţin pe şosea „mărturisi ospătarul. Dumneavoastră tot ştiţi figura, credeţi dacă jur că nu ra A-nfrupt? A, că după aia nu pot închide ochii de remuşcări. e altceva…

— Ţi-ai pierdut somnul?

Ospătarul luă martor pe Dumnezeu >

— Conştiinţa!

— Până una alta „trece, prin stomac… Deci, la opt a sosit pictorul. Unde a stat?

— Chiar la masa asta. Masă cu ghinion, de aici mi se trag toate relele…

— Ieri am auzit că ţi-a purtat noroc, numai de ia Mara Stratilat au ieşit cincizeci de iei.

Gigi Păun oftă:

— Muncă grea, tovaiăşe! Transport la domiciliu. Păi feciorii ăia distinşi care mută mobila stăteau de vorbă de la un sutar în sus, că erau lemn amândoi!

— Ce-au băut?

— Dinamita dracului: ţuică şi rom. Toată chestia a plecat de la Sonel, l-a împins păcatul să zică că pictorul cade trăsnit după o cinzeacă. Ăla a sărit cocoş, că hâr că mâr, ca să-l înfunde Sihlă a pus pariu pe figura cu sticlele.

O ştiţi?

Nu.

— Înşiri din cot în col, pe jos, zece fiole şi o iei printre ele păsăreşte. Care dărâmă mai puţine umilă paraua.

Clienţii grămadă, ca la televizor, au venit şi bucătăresele, ce să spui, panoramă, nu alta.

— Şi?

— N-a atins al dracului, o sticlă, cu toate că era un bine pe dinăuntru. Numai eu i-am servit două bătrâne mari, başca ce-o mai fi lins pe drum.

Maiorul gustă cafeaua, apoi coniacul.

— Nu s-ar putea spune că-i plictiseală pe-aici, aveţi şi program artistic… –:

— Dacă pică ăla cu lipsuri în gestiune la mansardă, e clar… Poate n-o să mă credeţi, dar am câţiva clienţi care vin anume tocmai din Pantelimon să-l audă pe Sonache, Lipseşte, o roiesc urgent; e pe fază, stau şi comandă. Râsui lumii!

— Îmi pare rău că nu l-am mai prins…

— N-aţi pierdut nimic, bate câmpii aiurea-n troleibuzul 83. cică face versuri… Scoţi o vorbă, te pocneşte cu rima în diblă.

— Vrei să spui că nu prea are talent.

Nu prea are de loc! E tufă, văzduh, ascultaţi-mă pe mine că-s băiat citit, ştiucodul penal pe dinafară. Se adresă celuilalt ospătar: Auzi Gulie, ţine şi raionul meu. până dau interviul.

Maiorul scoase un pachet de Kent, îl servi. Gigi. Păun se lepădă ca Pilat din Pont:

— Americăneşti? Fumaţi d-astea capitaliste?! Au!

Ţi-ai pierdut orice impresie… Serveşte.

— Săru’ mâna, dar nu obişnuiesc. Eu încurajez ţigările autohtone. Sunt mai bogate în obiecte de uz casnic, dintr-un pachet de Mărăşeşti te-alegi eu două sârme, o bucată de sfoară şi trei cuie… Tuşi: Da, unde am rămas?

— La pariu.

— Primul sau al doilea?

— Au fost mai multe?

Gigi Păun râse:

Vă daţi seama, pictorul s-a simţit obligat să-i ia piuitul, a comandat două jumătăţi de rom. Se lamentă:

Dacă ştiam ce vrea, nu-l serveam cât îi hăul şi bârgăul!

Dar ce-a vrut?

— Să le bea pe nerăsuflate la semnal, amândoi, odată! Câştiga ăl mai vrednic.

— Şi le-au băut? întrebă surprins locotenentul.

— Până la ultima picătură!

Nu se poate!

— Aşa am zis şi eu. Nebuni, puteau s-ajungă prin spitale, vorba ăluia de stătea aici, alături. Toată lumea se ţâţâia, dar unul nu le-a smuls sticla…

— Nici dumneata, observă maiorul.

Gigi Păun lăsă ochii în jos:

— Nici eu. Mă pocnea Sonel cu ea în cap, că era plecat rău.

— Cine a câştigat pariul?

— Neam. Balotaj… Sihlă să-nebunească, îşi pierduse prestigiul de machitor, înţelegeţi, a mai cerut două jumătăţi…

— Dumnezeule! exclamă Brumă.

— M-am făcut că plouă. Ăia să-mi sară-n gât, dar n-au mai apucat, i-a muiat trăscăul. Faceţi o socoteală, pictorul se unsese înainte cu o ţuică, de Dilimachis nu mai vorbesc. Şeful, boier de! în loc să-i scoată-n şuturi, să le zică ceva de sănătate, m-a pus să-i livrez cucoanei. Pictorul şade aci după colţ, nu-i prima dată când face urât… L-am săltat pe umăr, Fălciu s-a spetit cu poetul…

Maiorul se uită la chelnerul interpelat de Gigi Păun.

— Dumnealui e Fălciu?

— R-Da. Ce-am pătimit cu nebunii pe drum, numai eu ştiu! Vorba vine, c-au trezit cartierul. Maestrul o luase pe canţonete, ălălaltul venea popeşte din urmă. În faţa vilei s-au prăbuşit peste mâşiria unuia, vecin cu pictorul. Un limbric, credeam că-l pocneşte apoplexia când a văzut ce se întâmplă.

— Inginerul Stănescu?

— Dracu-l ştie, că pe la noi n-a călcat. Cu chiu cu vai i-am vârât înăuntru. Fluieră admirativ: I-aţi văzut» ogiacul?

— Nu.

— Ga-n filme, pe cinstea mea, toate minunile de pe lume, de când mama m-a făcut n-am pomenit aşa ceva. Ridică din sprâncene. De, om cu parte!

* – Reţii ora la care aţi ajuns?

— Nouă, nouă şi-o litră, cam pe aici. Am predat inventarul…

— Cui?

— Cucoanei. Se albise de ruşine că mai era înăuntru un şmecher de la film. Venise să-l ia-n poze…

Se opri aşteptând întrebarea în legătură cu semnalmentele lui Adam, dar maiorul îi ceru să continue.

— I-am parcat în dormitor. Lui Sihlă i s-a deschis pipota, umbla după un tirbuşon, c-am uitat să vă spui, le-am vândut două fiole acasă, numai să plece. N-am vrut să primim cinstea cucoanei, dar ea nimic, să n-audă, ne-a băgat albastra cu sila!

— Băieţi ruşinoşi…

— Te schimbă meseria, înainte eram şi eu mai înfipt…

— Îmi închipui.

Gigi Păun luă totuşi pachetul maiorului, se servi.

— Nu mi-o face rău? N-am încredere în ăia…

— Fii liniştit, spuse maiorul, întinzându-i bricheta.

— Da? Păi atunci să mai iau una că am familie grea. Luă două, le puse în buzunarul de la piept, lângă pix. Să fie primit!

— Apoi? întrebă Pătraşcu.

— Noroc că n-am stat la cioace, îmi pleca o jigodie de client neplătit. L-am prins la colţ…

— Mai trăieşte? întrebă locotenentul.

Gigi Păun îl privi ofensat:

— Îmi pare rău, în şase ani de meserie am deprins şi eu barem atâta, unde să dau ca să nu s-ajungă la ac şi aţă…

Maiorul îşi isprăvise cafeaua, privea încruntat zaţul:

— Da… De când îl cunoşti pe pictorul Stratilat?

— Păi să tot fie vreo douăşpe chenzine.

— Ce impresie ţi-a făcut?

— Dă repede în primire, după două coniacuri e

lampă! L-am mai cărat o dată, dar numai până la uşă.

— Şi ca om?

Chelnerul duse degetele mănunchi la gură.

— A-ntâia cu loc rezervat! N-are treabă, una-două mâna la portofel. Păcat că vine cam rar…

— Mulţumesc.

Maiorul achită consumaţia şi se ridică.

— Îl chem pe Fălciu?

— De ce?

— Păi, ştiu eu, să zică şi el…

— Nu văd de ce n-ai. fi spus adevărul.

— Chiar.

Pătraşeu se opri în dreptul uşii.

— De obicei recomand discreţie, de data asta e inutil.

— Sunt băiat de comitet! Salon! La dispoziţia dumneavoastră ori de câte ori luaţi chenzina…

— E inutil, pentru că nu vor trece trei minute şi îi vei telefona pictorului…

*

— O mie de ani pace, stăpâne!

Nik Stratilat recunoscu vocea chelnerului.

— Cum a fost?

— Ca la filmele româneşti. Tipul îşi muşca plombele.

— E bine!

— O singură chestie nu mi-a plăcut. S-a prins sau bănuieşte că ţinem aproape.

— N-are importanţă, oricum nu crede o iotă. Întrebări deocheate?

— Nimic. Pe Fălciu nici nu l-a luat la spovedanie.

— Mda. Impresii?

— Mâţă blândă, stăpâne, rumegă ceva…

— Oricât ar rumega, tot cu noduri o să-nghită. Mersi! Puse receptorul înfurcă surâzând.

*

Se aşezară pe o bancă în părculeţul din coasta circi unui. Brumă îl privea cu coada ochiului, nu-i văzuse pe Pătraşeu niciodată atât de nervos. Tăcură un timp. Maiorul – zvârli chiştocul din arcul degetului:

— Andrei, ţi-aminteşti ce-ai Făcut aseară?

— Nimic deosebit, am stat ia televizor, pe la unsprezece m-am certat cu nevastă-mea niţel ca să nu uit cumva că sunt însurat, am mai citit…

— Şi sâmbătă?

— La prânz am ieşit cu maşina până la Sinaia, seara am văzut „Satira şi umorul”…

— Eu m-am plimbat duminică dimineaţa cu Nina prin Cişmigiu, seara am stat amândoi de vorbă… Respiră lung: Dacă opresc zece inşi pe stradă, la întâmplare, şi-i rog să-mi spună ce-au făcut duminică, voi primi zece răspunsuri aproape identice. Canastă, televizor, o sticlă două de bere deşertate înainte de culcare, mă rog, cam pe aici. Niciunul n-ar putea dovedi cu o armată de martori că în momentul crimei se afla în imposibilitate de a netioia. Pricepi?

— Da.

— Fă socoteala cine depune în favoarea pictorului. Un local întreg care a asistat la pariul ăla idiot, Stănescu vecinul, poetul Sihlă, operatorul şi probabil pelicula.

— Consideraţi că după jumătate de rom băută pe nerăsuflate, un individ mai poate comite o spargere în condiţiile cunoscute?

— Mu, hotărât, firesc trebuia să atingă starea de comă alcoolică.

— Atunci?

Nu-i răspunse. Pe banca alăturată se aşezaseră două bătrâne. Discutau de-ale lor:

— Socoteşte şi matale, trei sute doctorului, douăzeci şi cinci portarului s-o lase pe fiică-mea să intre, cincizeci surorii şefe, patru ciocolate de zece lei infirmierei, altminteri nici nu se uită la tine.

— Cred. Şi masa?

— O săptămână numai gât de pasăre am mim at. Uitasem s-o omenesc pe aia care servea…

Maiorul se crispă.

Ca să ajungă la maşină trebuiau să treacă prin faţa frizeriei. Pătraşcu văzu poetul moţăind pe un scaun.

— Vreţi să discutaţi cu el?

Pătrunseră în unitate. Un frizer îşi turna spirt palme. Nările lui Sihlă fremătară, se trezi brusc:

— Hm! Miroase bine! Ospătar! încă o cinzeacă nişte măsline!

Pătraşcu. lămurit, renunţă.

CAPITOLUL Xt

Sihlă zis sonet, poet

Avusese grijă să-l prindă la prima oră, înainte de a-şi lua combustibilul. Privind locuinţa poetului, maiorul se convinse pentru totdeauna că mintea omenească e inepuizabilă mai ales când anumiţi centri funcţionează până la incandescenţă iar alţii se aprind şi se sting fără nicio logică.

Doi pereţi erau ocupaţi de fereastră, bibliotecă şi birou, ceilalţi doi liberi în întregime, reprezentau infernul şi paradisul. Opera aparţinea pictorului Gogo, naşul lui Sihlă, laureat al concursului internaţional de la Costineşti din august 1970 când reuşise să-i vâre sub masă pe confraţii nemţi şi polonezi, băieţi buni care nu duceau nici ei paharul la ureche. Viziunea lui Gogo asupra infernului era cert influenţată de concepţiile filosofice ale poetului. Elementul de echilibru al frescei îl reprezenta un cazan uriaş cu smoală încinsă, din care scoteau capul sonetiştii contemporani. Fiecare îşi avea numele scris în creştet ca să nu încapă niciun fel de dubii. Poeţii de factură modernă se părpăleau pe un grătar întorşi de furculiţa lui Scaraoţchi, trei diavoli rupeau bucăţi dintr-un critic care afirmase că Sihlă e versificator facil, directorul unei edituri bucureştene era obligat să înghită plumb topit pentru că îi scosese volumul din plan, colegii de condei dispuşi să nu-şi menajeze coloana vertebrală măturau iadul cu periuţele de dinţi.

Paradisul avea un singur personaj central, Sihlă în mărime naturală, cu cunună de lauri pe cap şi o ghirlandă de flori adusă din Hawaii. Firesc, atenţia era îndreptată asupra lui. Sfinte minijupiste, voluptuoase, cerşeau atenţia poetului, îl înconjurau din toate părţile cu clondire de whisky, însuşi Bachus îi întindea o cupă.

Pătraşeu ridică ochii în tavan. În loc de lustră spânzurau patru cepe mari, şi ciorapii lui Sihlă din vremea studenţiei pe care, după cum el însuşi mărturisea, îi scosese fără să descalţe pantofii…

Poetul scria, în sudori, uitase de maior. Pătraşeu tuşi discret, se foi. Nimic. În sfârşit, Sihlă găsi ultima rimă, se ridică:

— Dixi! Lumină!

Citi fără să-l întrebe dacă e dispus să asculte:

— Sub gulerul paltonului uzat / Un vânt de toamnă, tuşind astmatic / îşi ţese umbra profund apatic / Şi trist ca un simbol denaturat. / Tristeţi decolorate şi naive! Măsoară ritmuri la obscure stanţe / Şi mestecă crâmpee de romanţe / Cu remuşcări penibil de tardive…

Ceru din ochi părerea lui Pătraşeu.

— Frumos! spuse maiorul şi era sincer. În orice caz imaginile sunt… căută un adjectiv care să-i facă plăcere: Sublime.

— Rahat cu perje în opt rime! făcu ghem hârtia, o aruncă. Aşa se scria la o mie opt sute. Regrete, lacrimi, iubiri slute nu-s de mine, e bine? Eu fac poezie senină. Vreau să duc oamenilor lumină! Dixi!

Maiorul îşi aminti prima întâlnire cu Sihlă, când responsabilul restaurantului îl poftise de umeri în stradă.

— 4 Numai că oamenii nu vă prea înţeleg…

— Câţi l-au înţeles pe Petrarca şi ăla era întreg. Mie-mi filează… Pricep unde bateţi, câteodată, o fac latră… Aseară de pildă, m-am încurcat cu pseudopictorul Nik Stratilat, un… mă rog, ştiţi vorba aia care rimează… în sfârşit, nu contează.

Părea măcinat de remuşcări. Pătraşeu se interesă:

— Sihlă, e un pseudonim, dacă nu mă-nşel.

— De fel. Aveam un nume cretin, Purec Costin… Eu provin dintr-un mediu sănătos, de jos, m-am născut pe pridvor…

Pătraşeu privi sticla de whisky aproape goală, cepele din tavan.

— Între timp aţi mai evoluat…

— Adevărat! spuse. Arătă fotoliul: Stau rezemat stu – diat de spetează şi-mi pílese calculat expresiile, le agăţ, vorba dumneavoastră, rime sublime hotărât să dau gata redactorul şef de la România literară. La ţară calc din ce în ce mai rar… Trăiesc un coşmar!

— În sfârşit, să vă spun pentru ce v-am deranjat…

Sihlă îi făcu semn să aştepte, continuă:

— Am uitat vremea când păşteam două capre zălude, pe deal sub cetate, călcâiele crăpate au primit balsamul pantofilor făcuţi de comandă, folosesc lavandă şi kilograme de tristeţe, fiole de cofeină, ţigări, cafea…

— Fiecare om doreşte să trăiască mai bine.

— Nu cum trăiesc eu (… Nu ca mine:! Un yankeu şi-a agăţat şapca de colţul lunii, a întins doar mâna. Un gest firesc. Mâini aspre frământă viaţa, o netezesc… Mâinile mele au pernele degetelor pângarite de nicotină, pot să jur că habar n-au cum se ţine o sapă de coadă sau un topor. Au uitat! Mâini albe şi pline de păcat, păcatul nefolosinţei.

Maiorul îl măsura cu interes, se întrebă în mod legitim de ce amâna discuţia. Ochii poetului se aburiseră. Îşi privea degetele cu o intensitate dureroasă:

— Voi aţi făcut din calendarul mamei primul zmeu şi aţi cioplit ţurca cu un briceag uşor în formă de peştişor, dăruit de bunica? zâmbi gândului: Toată ziua îl ţineam agăţat de brăcinari. Eu şi cu Ilie eram cei mai tari din sat, ş-aveam ce-aveam cu băiatul popei că-l băteam tot drumul de-acasă la şcoală. Întrebă brusc: V-aţi plictisit1?

Deloc, însă aş fi preferat…

— Dacă nu v-aţi plictisit e bine. Explică: Când mi-e sete, sorb pe-ndeiete din fântânile de bucurii ale copilăriei.

Pătraşcu era hotărât să-i amintească celelalte lichide la care apela pictorul. Nu mai avu timp, Sihlă se avântase:

— Dimineaţa, ea de obicei, legam caprele cu un curmei de sfoară şi le scoteam afară, la păscut, jurând să le sucesc oleacă gâtul. Nu ţin minte să mă fi prins vreodată urâtul pe deal! Cu un pai rezemat în colţul gurii, tare mult îmi plăcea să ascult liniştea. Dacă ştii să asculţi s-aude, pe

cuvântul meu!

— Nu-i nevoie, vă cred, să revenim la oile noastre…

— Deocamdată suntem la capre! tună poetul. Apoi începea joaca şi Doamne, câte nu erau de făcut! La început mă căţăram prin copaci după cuiburi de vrabie şi turturică, până mă spurcam de blestemul lor, pe urmă încetişor căutam să găbuiesc popândăii prin borţi…

Respiră lung. Maiorul Speculă pauza.

— Aşadar…

— Uneori. vara mă culcam afară în fân, continuă imperturbabil Sihlă, atunci gândurile porneau pe cărările cerului deşertând la fiecare răspântie desagi cu semne de întrebare: De ce fiare? De ce…

— Apropo de întrebări, dacă îmi permiteţi, aş vrea şi eu…

Martor mi-e Dumnezeu că în fiecare noapte ciocneam cu Grivei câte o bărdacă din miresmele trifoiului cosit, apoi, adormeam amândoi.

Maiorul râse.

— De fapt între timp nu v-aţi schimbat decât partenerul… Ce studii aveţi?

— Pe mine m-au dat la şcoală pe la opt ani. chipurile să fiu copt la minte. Deprinsesem buchiile dinainte, aşa că până în liceu am scos-o la apă. soiul rău nu crapă… După liceu a urmat facultatea, şi-acum…

Acum?

— Acum circulă printre noi intelectualii, alături de reverul lat, şpiţul bombat, moda asteniei-nervoase. Ţiu putem dormi veşnic tânguindu-ne de-o tristeţe neînchipuită, ticsităn buzunarele roase ale gândului, şi plictisiţi adesea noaptea ne-o petrecem la bar…

— Aveţi noroc cu orarul…

Sihlă intra în dormitor şi se întoarse cu o sticlă de coniac:

— E uimitor ce repede îmbătrâneşti! Priviţi-o, e plină 1 Am şi uitat că există, aşa ceva, nu mi s-a mai întâmplat de la majorat. îi scoase expert dopul. Lumină! Dixi!

Umplu două pahare, ciocni şi bău grăbit, cu patimă.

Maiorul îi cântărea atent fiecare gest, încerca să-şi dea seama cât de autentică este excentricitatea poetului. Sihlă îşi aprinse o ţigară:

— Şi-acum vă stâu la dispoziţie, stimată poliţie.

— V-aş „ruga să-mi spuneţi ce s-a întâmplat duminică seara.

— Există vreo reclamaţie? Un lucru ştiu precis: n-am furat şi n-am ucis.

— Mi s-a vorbit de un rămăşag ciudat, cine l-a propus?

— Domnul cu petele de vopsea…

— Nik Stratilat?

— Aţi sesizat. O prostie, de obicei îl evit.

— De ce?

— Detest impostura. Tipul e obraznic, e ipocrit, orice-ar spune, orice-ar face, nu-mi place.

*

Pictorul ţinea paharul într-o mână, i-eceptorul în cealaltă:

— Spune, Antoane!

— Au trecut o oră şi cincisprezece minute de când a intrat la Sihlă.

— Firesc, poetul are câte ceva de povestit. Aşteaptă!

*

— Aţi avut probabil, un conflict, încerc să înţeleg antipatia…

— Am instinct! preciză ridicând un deget: Distinct!

— Pentru că veni vorba, cum vă explicaţi succesul pictorului?

Sihlă închise expert un ochi:

— Pân’la decies, mulţi au succes. După, e mai greu… Tipul mizează pe Sfânta prostie, ca şi-n poezie, încep amicii să dea cu gura şi astfel se naşte impostura.

— Curios, îl cumpără şi străinii, cel puţin aşa mi s-a spus.

— Neghiobi sunt peste tot, nu-i exclus.

— Da… Să revenim la întâmp Larea de duminică. Cine a comandat romul?

— Stratilat. Voia să mă convingă că nu-i beat, că poate să mă-nfunde.

— Şi? A reuşit?

— Da’ de unde! Oricum s-a ţinut bine, nu-i uşor să bei cot la cot cu mine.

— Pe urmă?

— Ne-au scos din turmă, n-au vrut să mai dea nicio cinzeacă. Eram afumat oleacă…

— Şi Nik Stratilat?

— Picta fără culoare, l-a umflat ospătarul în spinare.

— Gigi Păun?

— Băiat bun, cu aortă, pământu-i rău că-l suportă.

Pe maior îl cam agasau rimele poetului. Oftă resemnat, ştia că-i va fi imposibil să renunţe.

— La un moment dat v-aţi oprit lângă maşina inginerului Stănescu, vecinul pictorului.

— Tot ce se poate. E.plină lumea de drăcii pe patru roate. Parcă am făcut o haltă…

— Cine a propus?

— Lăsaţi-o baltă! Ce-i drept mă ţineam pe picioare, ştiu c-au ieşit vecinii, dar pot oare să-mi amintesc ce-au zis toţi Cretinii?

— Continuaţi!

— Am ajuns în casa domnului cu petele de vopsea, tipică de impostor sadea: mobilă. stil, greoaie şi-un manechin pur şi simplu divin! Am făcut-o de oaie…

— Adică?

— Ne-a pus dracu’ să cântăm. Nik Stratilat urla ca un ţap castrat, eu, ce să vorbim, am sculat din morţi un ţintirim, pân-am picat lângă consolă.

— S-a mai băut?

Răspuns gros, răguşit:

— O fiolă.

— Asta se întâmpla pe la nouă. să zicem nouă jumătate. Pe pictor îl aştepta cineva de la cinematografie, trebuia să-i ia un interviu filmat.

— E adevărat.

— Vreţi să-l descrieţi?

Sihlă îşi trecu palma peste barbă:

— Fizic, ftizie, frunte lată, puţintel bombată, mâini de intelectual, surâs banal, ochi expresivi, scrâşnea din incisivi.

— Mulţumesc. Reţineţi la ce oră aţi adormit?

— Greu de spus! Eram machi t!

Maiorul îşi alese o ţigară:

— Ţin foarte mult la părerea dumneavoastră. Aveţi ochiul ager, sesizaţi instinctiv calitatea unui individ.

— Desfid pe oricine ar pretinde că mă-nşei! urlă: Dixi! Sihlă zis Sonet, poet model!

Maiorul avea unele îndoieli, dar nu comentă;

— Părerea despre Nik Stratilat mi-aţi comunicat-o, m-ar interesa ce impresie v-a făcut nevastă-sa. N-aţi văzut-o la bar?

— Cum să nu! Femeia cu surâsul amar… Ca să vedeţi cât eram de lovit, abia a doua zi m-am dumirit. Îşi îngustă pleoapele: Fizic ideal, talent real, idei spălate, fără personalitate, citeşte pe Maupassant – e o prostie, mă rog, o priveşte – umblă cu capul în lună, bleagă de bună.

Pătraşcu zâmbi:

— V-o imaginaţi comiţând o infracţiune?

— N-aş putea spune.

Maiorul privi restul de whisky, apoi conţinutul sticlei de coniac. Aveau aceeaşi culoare. Tresări, scăpă ţigara.

„Dumnezeule, dacă chelnerul e în combinaţie, trucu-i simplu!” întrebă stăpânindu-şi greu emoţia:

— În ce fel de sticle v-a adus Gigi Păun romul?

— Nu-mi amintesc. De apă minerală, bănuiesc.

— Se vedea culoarea băuturii?

Răspunse cu vocea de bas-pedală:

— Ochii au văzut, gustul l-am simţit în cerul gurii.

— Deci sticlele erau albe… Le-a pus pe masă la întinaplare, sau…

— Ce importanţă are?

Maiorul insistă, îi recomandă să-şi amintească startul pariului.

Sihlă îşi concentră privirea pe ciorapii din tavan,

muza sa statornică:

— Vasăzică, pictorul sta înfipt în scaun; eu într-o rână… A! Ni le-a pus la îndemână! Se uita la Pătraşcu: E aici o chestie care-mi scapă…

Maiorul se ridică. Răspunse în versuri:

— Dumneavoastră aţi băut rom, Nik Stratilat apă!

— Oare?

— Numai că aveau aceeaşi culoare! Recunoaşteţi cinstit, la figura asta nu v-aţi gândit!

CAPITOLUL XII

Proba

Locotenentul Brumă se întreţinea cu' Nina:

— Altminteri, cum o mai duci?

— Bine, mulţumesc, tu?

— Aştept vacanţa.

— De ce? Se uită spre bucătărie să vadă, dacă n-o audemaiorul. Te pune tăticul să înveţi tabla înmulţirii?

Brumă zâmbi. Nu înţelegea încăpăţânarea lui Pătraşcu, pictorul n-avea cum să comită spargerea.

— Cam aşa ceva, Nina. Eu ştiam că doi ori doi fac patru, dar se pare că nu întotdeauna…

— Şi mie îmi iese de fiecare dată altfel, nu-I nicio nenorocire…

Nina şi locotenentul erau prieteni de-şapte ani şi jumătate, între ei nu încăpeau secrete, îşi spuneau toate necazurile, se sfătuiau.

— Am găsit alta, Andrei, şopti fetiţa, una formidabilă, pe cuvântul meu de onoare, dacă o vede, gata…

— Mă tem că nu-i momentul, lasă-l deocamdată.

Pătraşcu intră cu două sticle de rom desfăcute, le puse pe masă.

Nina luă ostentativ aritmetica:

— Andrei, când ăi timp treci pe la mine. Clipi cu înţeles: Mai stăm de vorbă…

— Bine, Nina, s-a făcut.

Ieşi. Maiorul închise uşa:

— Te-ai interesat de Gigi Păun? Luă foaia de hârtie din mina locotenentului „citi: Da, bănuiam eu că nu-i uşă

de biserică. Uite ce m-am gândit, dragul meu, hai să reconstituim împreună momentul pariului.

Adică?

— Avem două jumătăţi de rom în faţă. număr până la trei şi le ducem la gură. Câştigă cine goleşte primul sticla.

Brumă îl privi dintr-o parte:

— Glumiţi…

— Vreau să-mi dau seama cât de beat a fost pictorul: Uite, o să beau singur şi dumneata urmăreşte-mi reacţiile.

— Locotenentul nu mai avu vreme să protesteze, Pătraşeu apucase sticla, o goli pe nerăsuflate. Brumă se uită la el îngrozit.

— Este o… iertaţi-mă, dar nu ştiu cum să numesc treaba asta.

— În câteva. minute alcoolul trAuie să-şi facă efectul. Aprinse o ţigară, fu mă uitându-se la ceas. Acum! U ¡ măre şi e-mă atent!

Străbătu încăperea călcând jbrecis, pe marginea covoru – lui, ridică un picior, rămânând în echilibru.

— Spune-mi, Andrei, aşa se comportă un om beat?

Nu miy pricepea nimic. Pătraşeu se apropie de masă.

— Gustă puţin din sticla dumitale. Ei, cum e?

— Groaznic! Privi eticheta: 38 de grade.

Bun. Acum miroase sticla mea.

Locotenentul o duse la nas. şi se crispă. Înţelese.

— Uluitor de simplu!

— Toate trucurile mari sunt simple, dragul meu…

— Ce era înăuntru?

— Ceai de pojarniţă…

Brumă căută ochii lui Pătraşeu’.

— Înseamnă că ospătarul e în combinaţie.

— Ospătarul Sau barmanul. Să mergem!

— Dom Pătraşeu, ce plăcere! Aceeaşi masă?

Gigi Păun îi întâmpină topit de fericire. Maiorul surâse.

— Masa cu ghinioane… Înebp., să cred, că ai avut dreptate data trecută, nu-ţi poartă noroc.

— Cruce de aur! bătu superstiţios în lemn. Cu ce vă servim, coniac, cafea?

— Două jumătăţi de rom!

— La pachet?

— Aici.

Ospătarul îl măsură iute:

— Vorbiţi serios?

— Ce te surprinde, nu-i prima dată când primeşti comanda asta.

— Ştiu eu, să vorbesc cu şeful.

— Duminică i-ai cerut consimţământul?

— Nu.

— Atunci? Aştept!

— Mă rog, Nea pitică, un chil de Jamaica la două jumătăţi…

— O clipă! Pătraşcu se apropie de barman: Dumneavoastră aţi fost în tură duminică seara?

— Da.

Răspunse cu siguranţa aceea specifică tipului obligat să recunoască spargerea la banca Angliei. Era un individ negricios, în vârstă, numai schime şi priviri furişe. Pătraşcu îşi arătă legitimaţia. Nu reuşi să-i descifreze numele agăţat pe rever, era scris mărunt, cu un pix palid.

— Cum vă numiţi?

— Paraschiv Dumitru.

— Vă. atrag atenţia că orice afirmaţie falsă poate avea urmări grave. Anchetăm un jaf din avutul obştesc, urmat de o crimă!

— Aoleu! La noi?

— Duminică seara s-a făcut un pariu în local.

— Două, preciză barmanul cu o bună credinţă uşor ostentativă.

— Mă refer la ultimul, cu băutura. îl privi ţintă. În ce fel de sticle aţi turnat romul?

Paraschiv se uită la Gigi Păun. Ospătarul îşi cercetă distrat unghiile.

— E vreo reclamaţie?

— Nu.

Răsuflă uşurat:

— Atunci e-n regulă. Chilul eu l-am scos din raft şi Gigi l-a împărţit în două jumătăţi de borvis.

— Albe?

— Numai albe avem.

— De ce a trebuit să-l împartă Gigi?

M-a căutat cineva la telefon, tocmai atunci.

— Cine?

— Un aiurit, nu-ş' ce voia, n-am înţeles o iotă. Când m-am întors tocmai umplea a doua sticlă.

— Vă rog să-mi arătaţi unde anume stătea.

— Păi cam pe unde stau eu acum.

— Din câte ştiu, ospătarii nu intră în spatele barului.

Paraschiv, Dumitru zâmbi:

— F Me cunoaştem demult, de când eram atâtica, am încredere.

— E un băiat corect...

— Salon! Arătă spre ceilalţi ospătari: Aştelalţi, cum întorci capul te-au şi bărbierit de-o apă sau de-o bere.

— Deci, practic, nimeni n-a observat operaţia.

— Ştiu şi eu? Fălciu făcea nota la o masă, şeful era-n şpriţuri cu un tovarăş de la trust...

Ospătarul ridică două degete:

— Pot să spun şi eu o vorbă?

— Te rog.

—» Cineva a băgat strâmba, din câte miros, adicătelea aş fi sfinţit romul... Râse. Vă pierdeţi timpul, n-am figuri d-ăstea.

— Dar din care?

— Pe Sonel şi Stratilat nu-i nevoie să-i razi, ştiu să leatingă. Ş-apoi vă închipuiţi că poetul nu simţea aghiazma?

— O simţea şi pictorul?

— Nici mnealui nu intra prima dată într-o bodega, mă prindea la fix.

Maiorul întrebă apăsat:

— Şi dacă nu voia să te prindă?

— Nu pricep.

— Cum naiba, de obicei le prinzi din zbor. Cine a preparat ceaiul? Gigi Păun deschise „gura. O clipă, ca să nu mă întrebi care ceai, îţi amintesc eu: cel din sticla lui Stratilat.

Ospătarul clătină din cap:

— Ştiţi care-i păcatul dumneavoastră? Luaţi în faruri pe toată lumea, lucrează în comerţ, gata, e pus pe rele. Că sunt şi printre ei oameni ai muncii care stau în banca lor nu v-aţi gândit…

— Dumneata, de pildă.

— De ce nu? Oftă: îmi pare rău…

Maiorul se întoarse spre Brumă.

— Suferă, observi, l-am jignit.

— Flăcău-i sensibil…

— E bine?

Adoptase tonul arogant. Pătraşeu zâmbi.

— Încep să cred că ai legat facultatea de gard din aceleaşi considerente, nu. suportai mirosul laboratoarelor…

— Poate am un hobi.

— Ai un hobi! Ei da, atunci se schimbă situaţia. Spune-mi, te rog, tot pe chestia asta ţi-ai abandonat nevasta şi copilul?

— Cine v-a spus?

— Răspunde!

— Când oi scoate eu legea divorţului stăm cu plăcere la un pahar de vorbă. Acu, pe bune, de ce adică să mă ţii priponit de-o fufă cu patru clase primare şi târlă pe deasupra, numai aşa de-al dracului?

— Doamna nu corespundea pretenţiilor dumitale spirituale!

Chelnerul îşi băgă degajat mâinile în buzunare:

— Închipuiţi-vă, mi se întâmplă să mai deschid o carte, un ziar…

— Deşi eşti extrem de ocupat…

— Oi fi.

— Locotenentul Brumă se întreba cum reuşeşti să

faci faţă atâtor obligaţii, localul, anumite servicii pictorului, noaptea poker... Apropo, cât ai pierdut ultima dată?

— 365 de boabe. Joc pe fasole.

Pătraşeu râse.

— De asta n-am mai văzut fasole pe piaţă, au stocat-o pokeriştii.

— Bancu' ăsta nu eu l-am făcut, eşti martor, nea Mitică! spuse chelnerul.

— Firesc, dumneata faci glume mult mai reuşite. Figura cu ceaiul ce a fost altceva decât o glumă? Poetul Sihlă a apreciat-o în mod deosebit...

— E un tip cu humor... El a băgat spirala, vasăzică? Firesc, Sonel şi-a pierdut prestigiul de pilangiu, trebuia să sucească borcanele. Ce şi-o fi zis, hai să arunc duma pe Gigi.

— Eşti o victimă...

— Sunt alb şi dumneavoastră vă căşună să mă vopsiţi în negru. Dar nu ţine. Orice instanţă mă pune pe verde, Dilimachis e în ofsaid de când a trecut pe la Central, i-au dat şi patalama la mână.

Maiorul se întoarse spre barman.

— Unde depozitaţi sticlele goale?

— În curte.

— Navetele au fost ridicate ieri, interveni repede chelnerul. Nea Mitică, dă-i adresa depozitului.

Omul din spatele tejghelei părea încurcat. Pătraşcu îl privi insistent.

— V-am făcut o recomandare la început şi vă rog să ţineţi seama de ea. De altfel chestiunea poate fi lămurită pe loc, dacă jăzile s-au ridicat vi s-a dat o hârtie...

Barmanul clătină din cap:

— Gigi. treaba asta nu-i curată, am nevastă şi copii, na te supăra. Se adresă lui Pătraşcu: Ce-i gol e-n spate, abia joi vin să le ridice.

— Ca să vezi, puteam să jur că le-au luat...

— Ai toate motivele să te bucuri, domnule Păun, spuse maiorul respirând uşurat. Vom trimite sticlele la

analiză, una din ele păstrează amprentele pictorului. Dacă a conţinut rom, nu-mi mai rămâne decât să-mi cer scuze…

Ieşiră în curte.

$

Nik Stratilat ridică receptorul:

— Spune, Gigi!

— Am îmbulinat-o, stăpâne, tipul s-a prins la figură?

— Ce?!

— A mirosit că-n sticla dumitale era ceai.

Pictorul încruntă sprâncenele:

— Remarcabil! Din păcate pentru el, n-are cum să dovedească.

— Aia e că are! Duce toate sticlele la analiză. Ezită: Am uitat să le aiuresc…

— Imbecilule!

Trânti enervat receptorul. În ochi îi încolţise panica. Se plimbă cu paşi mari, căutând o soluţie.

„Să vedem ce poate tace Anton!”

Formă numărul cascadorului:

— Uite ce este, dobitocul ăla de Păun a făcut o gafă cât el de mare. Trebuia să distrugă două sticle şi a omis. În câteva minute va sosi o maşină de la miiiţie să le ridice. Dacă ajung la laborator e dezastru.

— Înţeleg.

— Ai mână liberă, Antoane!

*

Erau 48 de sticle albe. Maiorul le numărase aplecat, se îndreptă greu:

— Aha! Ştii ce se întâmplă când apelezi la mâini ca să te ridici? încep tabieturile, începi să crezi în nămolul de la Eforie…

— Dumneavoastră sunteţi tânăr, spuse Brumă fără convingere.

Cu o săptămână în urmă vorbea despre o colegă de facultate căsătorită cu unul de 40 de ani. „Ce-i veni lui Mirela să-l ia pe babalâcul ăla?”

— Eşti drăguţ. Sticlele încap în patru navete. Telefonează, te rog, să ne trimită o maşină şi fii cu ochii pe

chelner…

Camioneta cu lăzile dispăru după colţ. Pătraşcu intră în local.

— Vreau să-ţi dau un sfat, spuse maiorul. Încă ai timp să-mi spui povestioara ospătarului grijuliu, interesat de sănătatea clientului, care s-a gândit să-i dea ceai în loc de rom. S-ar putea, s-o cred. Altminteri, peste două ore, voi fi obligat să-ţi pun unele întrebări neconvenabile.

Chelnerul ridică din umeri.

— Scuzaţi-mă, aşteaptă clienţii.

Anton Zaharia conducea maşina pe urmele camionetei. Văzu tramvaiul venind, se angajă în depăşire, apăsÂND acceleratorul la maximum şi trecu în faţă. Şoferul care transporta sticlele suci instinctiv volanul spre stânga. O clipă mai târziu izbi în plin primul vagon. Lăzile zburară sfărâmându-se cu zgomot pe caldarâm. Cele 4 că de sticle deveniseră o masă de cioburi.

CAPITOLUL XII»

Jocul nervilor

— Nu-i exclus să fi reţinut cineva numărul maşinii.

— Am „împrumutat” Renaultul unuia…

— Ştiam că mă pot bizui pe dumneata.

Pictorul întrerupse convorbirea, trecu în dormitorul Marei. Femeia sta abătută în capul oaselor, palidă, sfâşietor de tristă.

— Încă nu te-ai îmbrăcat?

— Pentru ce?

— Stabilisem să ieşim.

— Unde?

Întreba mecanic, fără interes. Nik Stratilat se aşeză pe marginea patului, îi prinse mina:

— Ce se întâmplă cu tine, fetiţo?

— Exult. N-am motive?

— Eşti delicioasă, Mara, mai ales când faci eforturi să fii rea.

— Eşti penibil. Nik. Constant.

Privirea pictorului căzu pe coperta cărţii de pe noptieră: Six mois parmis les bandits de Chicago.

Lucrarea – de o naivitate remarcabilă, se străduia să sperie Europa anilor ’920, cu un Al Capone în rolul lui Frankenstein.

Nik Stratilat se strâmbă:

— Ce-ţi veni să citeşti aiureala asta?

— Încerc să mă familiarizez… Avu un râs mic. Te-ai gândit că într-o zi s-ar putea să scap definitiv de tine?

— Bineînţeles, fată dragă, dovadă, am început să-mi prepar singur băutura…

— Există şi alte mijloace.

— De pildă?

— Ştii ce – înseamnă desperarea?

— Ştiu că avocatul meu are într-un plic sigilat declaraţia surorii Anghelache de la maternitate şi a lui Gigi Păun. Dacă mi se întâmplă ceva, deschide plicul. Şi mai ştiu că eşti o femeie inteligentă, ai înţeles demult că nimeni altul nu-ţi poate procura doza de fericire.

Mara îşi îngustă privirea, un surâs rău îi flutura pe buze.

— O căsnicie de invidiat…

— Categoric 1 în momentul de faţă, firesc de altfel, traversezi o perioadă grea. Nu-i uşor să te schimbi radical peste noapte. Poţi face o prostie şi ar fi păcat. Curând însă totul va intra în normal, vom călători mult, vom avea destui bani ca să-ţi satisfac toate capriciile…

— S-ar putea să doresc şi altceva… O

— Oricare altă femeie, Mara, nu tu! Tu eşti un obiect, de lux, trăieşti şi respiri prin aplauzele din ochii bărbaţilor. Ştii că eşti mai bine făcută decât alte o mie sau o sută de mii de femei, că linia gâtului tău e de-a dreptul emoţionantă, că genunchii tăi înduioşează, că braţele tale au graţii de lebădă, că sub pleoapele tale se ascund toate ispitele. Nu vreau să ajung din nou la etola de vizon, la briliantul de patru karate, la Make-up-ul Helen Rubinstein. E meschin. Dar îţi închipui că Sophia Loren fără cârpele de la Nina Rieci pe ea, fără machiajul sofisticat, fără pletele deranjate de nu ştiu care coafor isteric ar mai fi Sophia Loren? Ar înghionti-o călătorii în autobuz încercând să-şi

facă loc. Adam – scuză-mă că trebuie să-l aduc în discuţie

— Adam te-a intuit perfect. Te iubeşti prea mult, fată dragă, ca să tânjeşti după un sărut furat pe o bancă în Cişmigiu la ceasul când servitoarele cu batista în mână, o floare galbenă în părul dat cu briliantină şi buzunarul plin de seminţe aşteaptă avansurile ucenicilor… Nu te văd de loc într-o barcă pe lac, alături de un sergent în permisie, năduşit, care vâsleşte vârtos, şi mai puţin manevrând cratiţele în vreme ce alăptezi ultimul prunc, imposibil să te imaginez spălând indispensabilii nu ştiu cărui mitocan, mare amator de usturoi…

— Există Nufărul şi bucătăria de bloc şi bărbat cu educaţie…

— Şi casa de ajutor reciproc, şi economii la sânge ca să-ţi cumperi o rablă pe patru roate pentru a păcăli vanitatea, mărunta vanitate mic burgheză, şi concedii la mănăstiri sau în deltă la un pescar cu WC-ul în curte… Hai să fim serioşi!

— Uiţi că nu întotdeauna am avut bani. Au fost şi ani grei…

— De acord, continuă pictorul, apoi au început să curgă contractele cu străinătatea. Ai descoperit repede la Paris Tati-ul, anul următor te îmbrăcai la Printemps, ca să frecventezi în cele din urmă boutiques-urile de pe rue Rivoli.

— Nu văd legătura.

— Vreau să spun că treptat, te-ai învăţat să trăieşti bine, eu ţi-oftn dat posibilitatea să te rafinezi, e imposibil să te întorci la rochiţa de poliester. N-ai să mă convingi că ai prefera o tocană sănătoasă după ce te-ai obişnuit cu homarii, numai pentru că legumele cresc în grădina ta.

Mara frământa între degete ţigara pe gânduri.

— Ştii care-i păcatul tău, Nik?

— Cunoşti proverbul cu paiul din ochiul vecinului? Renunţă fetiţo, nu-i momentul să ne semnalăm reciprocdefectele.

— Ţi-a intrat în cap că ai fler, că poţi să încadrezi

exact, pentru tine sufletul omenesc nu mai ai-e enigme.

— Cel puţin în ceea ce te priveşte.

— S-ar putea să ai surprize.

— Anton!

— Ascult!

— Scapă de umbră şi ia legătura cu Adam. E rândul lui.

— Am înţeles.

Cascadorul închise telefonul şi se îndreptă spre maşină.

*

Adam aşteptă până când inginerul ieşi pe poarta institutului şi duse aparatul de filmat la ochi. Pompilian Stănescu îl recunoscu repede, se apropie:

— Scuzaţi-mă, n-aţi fost dumneavoastră duminică seara la locuinţa lui Nik Stratilat?

— Ba da.

— Eu sunt vecinul cu maşina… Folosise instinctiv reperul acceptat de tot cartierul. Am schimbat câteva impresii despre educaţia pictorului…

— Îmi amintesc. îi întinse mâna: Adam Petrescu.

— Încântat. Se asigură că nu-l aude nimeni apoi şopti conspirativ: De câteva zile îi dă târloale miliţia…

— E o veste bună, abia m-am stăpânit să nu-i crăp capul imbecilului.

— Se pare că-i amestecat într-o afacere necurată.

— Nu m-aş mira.

— Din câte am înţeles, e vorba de o crimă comisă la ora când vă aflaţi în vilă sau imediat după…

— Cât era porcul de beat… Se încruntă. Şi-a ucis soţip?

Inginerul îşi flutură minutele.

— Nu!

— Pe celălalt, plăvanul cu barbă?

— Habar n-am. Tipul care anchetează – un individ măcinăt pe dinăuntru, pariez pe ce vreţi că nu apucă toamna – s-a interesat de dumneavoastră.

— De mine?

— Mi-a cerut să vă descriu.

— Sper că nu-şi imaginează cine ştie ce enormitate, deşi atunci, pe loc, cred că eram în stare de orice.

— Maiorul verifică dacă la ora crimei Nik Stratilat era într-adevăr acasă.

— Cum se numeşte?

— Pătraşcu. Clipi cu înţeles. îl puteţi găsi în fiecare seară rezemat de copacul din, faţa vilei. – …

Adam se gândi câteva clipe, scoase un bloc notes, mâzgăli ceva şi îi dădu foaia.

— Aveţi aici adresa mea. M-aş bucura să-i pot fi de folos.

— Şi eu!

*

— Adam Petrescu, strada Bărăţiei 82, citi maiorul apoi strecură hârtia în buzunar. Vă mulţumesc.

Se aflau pe trotuar, în faţa casei, Pompilian Stănescu, servitoarea maşina conştiincios, după tipic.

Nevastă-sa fremăta la fereastră: numai rotunjimi, într-o rochie cu voianaşe încreţite ia gât care aminteau coleretele de clown. Pătraşeu zâmbi, cunoştea modelul. Soră-sa, la fel de voinică, şi cumnată-sa. şi învăţătoarea Ninei, şi altele înregistrate fugar într-o gară, pe stradă, ori la fereastră, trupuri plinuţe până la refuz, abordau acelaşi gen de rochiţă: un burlan otova, fără talie, fără pense. To aţă fantezia croitoresei se concentra la gât şi la mâneci într-o explozie ritecenzurată de năsturaşi, crivăţele „guleraşe din lame, pichet sau dantelă, flori-şi panglici şi şnururi şi colţişori şi ajururi complicate.

Nevasta inginerului avea vânătăi suspecte la ochi şi Pătraşeu îşi zise că Pompilian Stănescu nu-şi neglijase datoriile de soţ. – Nu mi-aţi spus cum l-aţi întâlnit. Îşi aminti maiorul.

— Întâmplător, filma blocurile din coasta institutului. L-am recunoscut imediat după ten. Are plămânii atinşi…

— El v-a oprit?

— Eu.

Maiorul nu-şi dezlipea privirea de la geamurile vilei…

— Curios.

— Ce anume?

— Blocurile din vecinătatea institutului dumneavoastră, dacă-mi amintesc bine, nu sunt cele mai reuşite…

— Care-s reuşite?

— Un iubitor de frumos ar fi ales locuinţele, proprietate personală din Balta Aibă, Colentina sau construcţiile de pe Bulevardul Dacia, nu credeţi?

— Nu înţeleg… Tresări. Presupuneţi că întâlnirea a fost regizată?

z Pătraşeu observa perdeaua de la living-room mişelndu-se uşor. Nu-i răspunse.

*

Îi deschise Nina, îmbrăcată într-o rochiţă nouă. numai dantele. Locotenentul îşi pocni admirativ palmele, zicându-şi că în chip ciudat uniforma pepită sau blugii şi tricoul de fiecare zi o avantajau mai mult. Rochia Ninei cerea bucle blonde, graţii de bibelou şi un nas cârn.

— Ce se întâmplă? A trecut pe-aici zâna cea bună?

Fetiţa cobori privirea:

— Am luat zece la compunerea scrisă de tine…

— Şi?

— Tăticu’ m-a dus repede la Consignaţia… Şopti îngrozită: Ştii cât costă, Andrei? Patru sute trei lei şi douăzeci de bani!

Maiorul radia, îl pofti să ia loc lângă caietul Ninei, deschis „întâmplător” la pagina pe care era notată lucrarea, privea printre gene aşteptând reacţia locotenentului… Brumă îşi stăpâni zâmbetul:

— Pot să raportez?

— Imediat, dragul meu „imediat. Nina, nu vrei să ne faci o cafea? Dacă nici ultimele două ceşti nu-ţi plac, azi, poţi să le spargi liniştită.

Accentuase data, firesc era ca locotenentul să întrebe de ce tocmai azi. Nu întrebă. Pătraşcu se foi, îi împinse uşor caietul în faţă.

„Ce copil e, Dumnezeule!” gândi Brumă. Adăugă tare: – ia te uită! Bravo, Nina!

— Nu ştiu dacă e pedagogic s-o felicităm pentru atâta lucru…

— Oricum.

— Din curiozitate, citeşte, te rog câteva rânduri…

Locotenentul îşi reciti compoziţia exclamând pe alocuri:

— Frumos!

— Este? Nu-s un părinte exaltat, dar trebuie să recunoşti că are ceva…

— Are!

— Evident „mă gândesc în perspectivă, ar putea să scrie…

Avea ochii umeziţi de o boare, aproape că cerşea consimţământuţ locotenentului.

Nina îşi ţinu respiraţia până puse ceştile pe masă, apoi se retrase în odaia ei.

— Spune.

— Laboranţii mi-au comunicat că le e imposibil să reconstituie sticlele.

— Bănuiam.

— Astfel, proba amprentelor e pierdută definitiv. Renaultul care a provocat accidentul aparţine medicului Şerban Todea, detaşat de un an în Libia.

Maiorul clătină din cap.

— Clasic. Cineva – ştim amândoi cine – i-a împrumutat-o…

— Poate că ar fi bine să-i punem unele întrebări. 1

— Nu! încă nu! Nik Stratilat joacă tare, şi-a instruit oamenii la sânge, dispune de alibiuri pentru fiecare şi aşteaptă întâlnirea cu noi. Vreau să-şi piardă răbdarea!

*

— Nervos?

— Puţin agasat. Pictorul stinse ţigara abia aprinsă, apăsând-o lung în scrumieră. Nu înţeleg de ce nu muşcă! Adam i-a dat adresa inginerului acum două zile, în aceeaşi seară maiorul a primit-o şi încă nu l-a căutat!

Privi instinctiv pe fereastră. Mara îşi umezi buzele.

— De ce tresari de fiecare dată când dai cu ochii de el?

— Copilării!

— Ţi-e frică Nik!

— Nu, fetiţo, altceva se întâmplă, nu pricep ce urmăreşte.

Mara Stratilat surâse cu satisfacţie răutăcioasă.

— Ţi-e frică i

— Am convingerea că descoperirea lui Adam Petrescu face parte din programul pictorului, spuse maiorul.

Brumă îl privi surprins:

— Şi ăsta? x

— Inocent sau complice, flăcăul va depune în favoarea lui Nik Stratilat, e martorul lui! Până acum n-am făcut decât să batem cărările indicate de el: un vecin de bună credinţă care e gata oricând să jure că la ora furtului pictorul era acasă, un beţiv, cinstit în fond, încredinţat că pariul cu băutura a fost autentic, şi pentru ca tacâmul să fie complet ne pune la dispoziţie şi proba materială, filmul lui Adam Petrescu. Făcu o pauză. Nu sunt curios să-l „ad, înţelegi?

— Credeţi că e trucat?

— Dacă băieţii şi-au făcut din el un alibi au prevăzut, bineînţeles, că va fi sucit pe toate – părţile de specialiştii noştri.

— Atunci?

— Un truc există… Deocamdată nu vreau să-mi bat capul cum şi unde l-au strecurat. Am descoperit figuri, cu ceaiul – şi? Chelnerul a uitat să spele sticlele. O greşeală, sunt. de acord, reparată însă imediat. Oftă: Trebuie să luăm totul de la capăt, trebuie căutate alte piste.

Nina îl conduse până la uşă, evita să-l privească.

— Andrei, te rog, nu-mi mai face compunerile chiar de zece, eu mă mulţumesc: cu şapte… –:

*

Pătraşcu îşi roti ochii prin încăpere. Majoritatea

pânzelor – lui Nik Stratilat dispăruseră, Avocatul Ţundrea se grăbi să-i explice:

— Am reuşit să le mărit.

— Cui?

— Unui neamţ din R.F.G. /

Maiorul ridică privirea:

— Rentabil?

— Aproximativ. În orice caz, mi-am scos banii.

— O sumă onor abilă, opt tablouri a cel puţin şase mii bucata…

Avocatul zâmbi larg.

— Pot să jur că următoarea întrebare e ce-am făcut cu gologanii.

— I-aţi depus la CEC, sau la ciorap, oricum există. Prietenul dumneavoastră m-a obişnuit cu măsurile de precauţie.

— Prietenul meu! Am un milion de prieteni, care din ei?

— Nik Stratilat.

— Credeam, spuse avocatul, că între timp v-aţi amintit frumoasele păreri de odinioară. Ne cunoaştem de mult…

— O să vă amuzaţi, probabil, dar ăsta e motivul pentru care v-am căutat.

Emil Ţundrea îşi arcuj sprâncenele.

— Poftim, să mai crezi în vise, toată noaptea m-am luptat cu un dulău…

— Aveţi coşmaruri şi după ce aţi scăpat de tablouri?

— Obsesia a rămas.

Îşi aprinseră ţigările. t

— Astăzi, spuse maiorul, v-am răsfoit dosarul la Colegiul avocaţilor.

— Am înţeles, colecţionaţi impresii dezagreabile. E şi ăsta un viciu. Care din confraţi mă spurcă?

— Nu s-ar putea afirma că treceţi neobservat prin viaţă…

— Anonimatul cere vocaţie.

— Am citit, printre altele, câteva pagini emoţionante.

Emil Ţundrea îl măsură dintr-o parte:

— Despre mine?!?

— Da.

— Nu se poate L Izbucni în râs: E clar, au încurcat ăia de la cadre borcanele! Hai să fim serioşi, nimeni nu s-a surmenat tămâindună!

Pătraşeu scutură ţigara:

— Când a fost cedat Ardealul vă aflaţi la Cluj.

— Ehe! Aveam pe atunci paisprezece ani. Templ pansaţi.

— În 1943 poliţia horthystă vă zdrobea oasele într-o pivniţă pentru că aţi îndrăznit să lipiţi pe statuia lui Mathias Rex afişe împotriva dictatului de la Viena.

Avocatul zâmbi gândului:

— N-am fost singurul…

— Ştiu, meritul dumneavoastră însă rămâne. După război au urmat anii de secetă, lupta pentru existenţă a devenit mai dură, din necesitate acută sau lăcomie mulţi au flirtat cu necinstea. Nimeni nu-i perfect. O viaţă întreagă aţi izbutit să nu depăşiţi grilajul care desparte banca apărării de boxa acuzaţilor, învârtind afaceri de multe ori suspecte, dai… Respiră adânc privindu-l cu căldură: Am convingerea că niciodată n-o să acceptaţi o combinaţie ce ar prejudicia interesele pământului pe care v-aţi născut!

Trăsăturile avocatului se înăspriră, articula încet, aproape în şoaptă:

— E normal. De ce-mi spuneţi toate astea?

— Pictorul Nik Stratilat, continuă maiorul, justifică anumite venituri prin vânzarea deghizată a pânzelor sale. fără nicio valoare în fond. Vă amintiţi, am căzut de acord. Accentua: Venituri realizate prin furtul şi comercializarea, peste graniţă, a unor relicve istorice! Duminica trecută a prădat depozitul care adăpostea câteva colecţii de monede vechi, unice, documente despre prezenţa românilor pe aceste meleaguri.

Zece minute mai târziu maiorul avea în buzunar declaraţia avocatului referitoare la escrocheria de la

Consignaţia

*

Nik Stratilat pătrunse în sediul miliţiei învârtind invitaţia între degete. Păşea calm, cu degajarea inocentului conştient că peste zece minute neînţelegerea se va clarifica. Edificarea e de regulă însoţită de scuze şi zâmbete pline de duioasă înţelegere. Pictorul avu o scurtă ezitare, apoi îşi continuă drumul. Rezemat de o uşă, la capătul culoarului, maiorul Pătraşcu îl însoţea cu privirea.

— Achiziţionarea propriilor opere, pentru a crea sentimentul că eşti solicitat şi a-ţi face, astfel, un nume se practică de când e lumea, conchise pictorul.

Ofiţerul, un căpitan gras, jovial. Închise dosarul.

— Rămâne să justificaţi proveniența banilor.

— Şi dacă refuz?

— Nu văd în ce măsură v-ar avantaja, se pot trage concluzii neplăcute. Oricare procuror, oricât de puţin suspicios, va înclina să creadă că sunt rodul unor combinaţii dubioase.

— Ce înţelegeţi prin combinaţii dubioase?

.< – Şantaj, trafic de valută, trafic de influenţă eventual. Răsfoiţi codul penal.

Pictorul scoase pachetul de ţigări şi ceru din ochi avizul ofiţerului. Căpitanul îi întinse bricheta aprinsă.

— Decretul cu privire la obligativitatea declarării obiectelor de valoare, aflate în posesia persoanelor particulare, începu Nik Stratilat, a apărut în urmă cu un an şi şase luni.

— Un an şi cinci luni.

— Până la acea dată tranzacţiile se încheiau fără consimţământul autorităţilor. Nimeni nu a cerut avizul sectoristului să vândă un tablou sau un gobelin, cel mult l-a folosit ca expert. Sergentul major din cartierul nostru, de exemplu, dovedeşte gust ferm şi cunoştinţe temeinice…

Căpitanulnti comentă.

Trebuie să înţeleg că banii provin din vânzarea unor obiecte personale?

— Uînţelegeţi repede.

Avu dintr-odată senzaţia că mii de ace mărunte, subţiri, i se înfig în ceafă. îl cuprinse neliniştea, îşi pierdu brusc siguranţa. Întoarse, capul. Prin uşa întredeschisă de la biroul alăturat zări ochii lui Pătraşcu.

— Din dosai, continuă căpitanul, reiese că până la isprăvirea facultăţii şi câţiva ani după, aţi trăit extrem de modest. În 1970 aţi vândut, ce-i drept, unor studenţi – avem declaraţiile lor – cursurile şi un costum uzat... La lucrurile astea vă referiţi?

— Sunteţi la un pas de adevăr, deşi în intenţiile dumneavoastră aţi lăsat să se strecoare multă ironie. Aş adăuga, dacă-mi îngăduiţi, că genul ăsta de spirite nu vă onorează. Personal le gust foarte rar. Respiră adânc. Cu banii obţinuţi din vânzarea ultimului costum am cumpărat o pânză mică eu o semnătură mare. Bineînţeles k proprietara, o doamnă în vârstă, nu-i cunoştea valoarea. Nu auzise în viaţa ei de Rembrandt, sau cel mult bănuia că-i unul din băieţii care aleargă după o minge pe stadioane. Şase luni mai târziu un american mi-a oferit nouă sute de mii. Acum e limpede?

— Extrem de limpede. Cam aşa ne-am imaginat şi noi...

Ajuns în stradă, pictorul întoarse capul. Pătraşcu rezema ghereta.

— Canalia!

Nik Stratilat măsura agitat living-room-vi, îşi întorcea degetele pe dos. Încheieturile pocneau oribil. Mara, ghemuită într-un fotoliu, îl măsura cu satisfacţie tulbure:

— Îţi aminteşti ce ţi-am spus azi-dimineaţă? Eşti infatuat, Nik, îţi închipui că nu poţi greşi. Uite dovada, Emil Ţundrea a acceptat să vorbească deşi îl ai la mână. Completă abătută: A avut curajul...

— Va plăti, n-avea grijă!

— Toţi plătim mai devreme sau mai târziu.

— Vrei să mă slăbeşti cu pildele?

Îşi turnă gin într-un pahar, îl bău pe nerăsuflate, aprinse o ţigară.

— Se întâmplă ceva ciudat. Declaraţia nemerniculuia

obţinut-o Pătraşeu, m-am întâlnit cu el şi la intrare şi la ieşire, dar discuţia am purtat-o cu alt ofiţer. Foarte ciudat!

N-a făcut nicio aluzie la spargere.

— Aşteaptă!

— Ce? în mod logic, dacă mă suspectează…

— E convins, Nik!

— Perfect, atunci de ce nu-mi verifică alibiul? Adam i-a trimis adresa.

Tăcură. Pictoru], îşi reluă plimbarea prin încăpere cu maxilarele încleştate. Mara îl împungea cu privirea. Nik Stratilat se opri:

— Mă enervezi fetiţo, n-ai mai văzut oameni?

— Om eşti tu?

— Uite ce e, draga mea, de opt luni fac eforturi să nu-ţi observ lipsa de educaţie. Astăzi însă, nu sunt în cea mai veselă dispoziţie aşa că, te rog, renunţă la obiceiul mitocanilor din Raho va. Detest hârâiala".

Femeia continua să-l măsoare:

— Ţie nu ţi-e silă de tine?

— Amână discuţia, Mara!

— N-ai simţit niciodată, o singură dată, nevoia să te sinucizi?

— Sunt un om normal.

— Mă întreb de multe ori…

Pictorul se ridică:

— O singură vorbă dacă mai scoţi, am plecat!

— Peste zece minute dragul îşi face efectul şi-atunci totul va fi din nou în regulă.

— Foarte bine.

— Până când? Cât crezi că o să rezist? Gândul că în cele din urmă tot după gratii voi ajunge mă ucide. Sunt un om slab, fără personalitate, niciodată nu voi avea curajul lui Ţundrea… – Pe asta am şi mizat.

— Asta mă sufocă, Nik, mi-e greaţă, se cutremură carnea pe mine numai când mă gândesc! Plecare obiect din casă mi se pare tăvălit în sânge, cârpele de pe mine mă ard!

— Umblă goală!

Îşi umplu paharul, îl dădu peste cap. Ochii femeii păreau muiaţi în otravă. Spuse răguşit:

— Te detest, Nik!

— Te ador, Mara!

— Aş vrea să crăpi! Nu-ţi închipui cât. aş vrea sii crapi!

— Crezi? Sunt un tip cu fantezie.

— Un nemernic! Mi-ai distrus echilibrul, demnitatea. Speculezi frica mea animalică de spaţiile închise, ai făcut din mine o. epavă, nu mai pot trăi fără droguri…

— Fii liniştită, n-or să-ţi lipsească”.

— Ticălosule!

Nik Stratilat părăsi încăperea.

Ochii maiorului păreau două lame, îi crestau txmplele, creierul, obrajii. Punea întrebări precise, anticipa răspunsurile. Pictorul transpirase, o sudoare rece îi năpădea orbitele, grumajii, şira spinării, se răsucea disperat pe scaun. Văzu în dreptul picioarelor parchetul străpuns, gaura se lărgi, deveni un tunel, apoi o prăpastie „neagră, adâncă. Nu putea suporta ochii maiorului, încercă să se ridice, şi se prăbuşi urlând.

Nik Stratilat deschise ochii;

! „Idiot coşmar. Trebuie să beau ceva!!

Aprinse o ţigară, trecu în living-room, aprinzând lumina. Pendula bătu de trei ori. Se uită instinctiv pe fereastră şi tresări puternic.

Rezemat de un copac, maiorul Pătraşcu îl privea.

CAPITOLUL XIV

„Cişmigiu et company”.

La şapte seara Mara le-şi să plimbe căţelul. Slăbise mult, silueta de adolescentă, ochii codaţi, mari, negri, cu sclipiri întunecate şi mai ales tenul palid, de o transparenţă diafană, răsuceau capetele bărbaţilor cu şi fără verighetă. Purta o bluză galben pai, pantalon bleu, mulat pe şolduri, pantofi escarpen, foarte decoltaţi.

Pătraşcu o urmărea de la distanţă, asculta amuzat comentariile trecătorilor. Bărbaţii cu servieta sub braţ,

semn fără dubiu că de la serviciu intraseră direct în cârciumă, căutau alt loc de muncă cu un orar mai generos”. Spectacolul merita toate paralele pe la unsprezece noaptea, când îşi târau servietele spre casă cu figuri spăsite, îngândurate. Nimeni nu e singur pe pământ…

Mara intră în Cişmigiu: Era ora selecţionărilor pentru idilele de mai târziu când se vor aprinde felinarele. Floarea bulevardului năpădise aleile, băieţii cu portofelele goale, înfipte în brăcinari, urmăreau fustele scurte, din stambă.

— Eu mă-nspr cu aia înflorată, pe cinstea mea!

— E bună! Aşa ceva mi-a recomandat şi mie doctorul…

Un individ subţiratic se apropie de maior, întrebă clandestin, în şoaptă:

— Ce zici tăticu’, săltăm şi noi ceva?

— Poftim?!

— Bagaboantele umblă două câte două, nu ţine vrăjeala de unul singur. Facem cooperativă şi ridicăm ce-a rămas, ¡Smântâna au luat-o şmecherii de la matineu.

Pătraşcu izbucni în râs. Celălalt nu se formaliză, repetă grăbit propunerea altui singuratic…

Mara se îndrepta spre aleea pe care o frecventau posesorii de câini. Cucoane trecute, doldora de amintiri, şi fişe la policlinica de sector, făceau instrucţie cu voce tare stârpiturilor din lesă:

— Miky, ce-am vorbit eu cu tine acasă? Ce mi-ai promis? Aici! Imediat!

Maiorul ocoli perimetrul, ieşi în faţa Marei şi se opri scoţând pălăria:

— Bună seara!

— A!

Femeia se crispă, alungă greu cută dintre sprâncene.

— Domnul Pătraşcu, poliţistul cel mai şi cel mai, care prinde repede hoţii!

— Nu s-ar spune, mărturisi maiorul zâmbind, astăzi nu mai departe m-am întâlnit cu autorul unei spargeri recente. Ştie că-l bănuiesc, că n-am probe concrete

împotrivă şi fireşte mă sfidează…

— Să se fi lăudat Nina?

— Nu-i prima dată, aşa sunt copiii.

— Apropo, ce mai face?

— Vă regretă, i-aţi plăcut grozav.

— Încă plac…

— Vă alintaţi. Cu totul întâmplător mergeam într-o zi în spatele dumneavoastră. N-am văzut încă reacţie mai uniformă: o mare de capete întoarse.

Mara ignoră complimentul.

— Chiar întâmplător vă aflaţi în spatele meu?

Maiorul făcu loc unei perechi de bătrâni. Purtau costume vechi lustruite de perie, obosite de fier, intoxicate de naftalina şifonierelor reumatice din zestrea bunicii domnişoară de măritat pe la 1900 – din stofă englezească cumpărată pe vremuri la Pop şi Bunescu… Discutau înfierbântat, amuţind subit în dreptul trecătorilor.

„Nu-i greu de ghicit ce vorbesc”, observă Pătraşcu.

— V-am zărit zilele trecute pe strada mea, spuse Mara.

— Posibil.

— Tot, întâmplător aţi trecut?

— Aş prefera să nu vă răspund.

— Secret profesional?

— Evit să-mi etalez eşecurile, nimeni, n-o face eu plăcere.

Căţelul, plictisit, se zbătea în lesă. Se îndreptară spre izvorul lui Eminescu. Mara îşi simţea inima uşoară, o bucurie rea îi dădea târcoale.

— Aţi discutat cu vecinul meu de vizavi, inginerul?…

Pătraşeu îşi coborî privirea:

— Puneţi întrebări dificile… Cedă ridicând încet braţele: O să vă spun: Nina vrea să ştie cât mai multe despre dumneavoastră şi a apelat la mine. Mi-a fost imposibil s-o refuz.

— Cred…

— Mi-am permis deci să iau unele relaţii. Trebuie să vă felicit, aveţi o căsnicie de invidiat. Pompilian Stănescu

mi-a vorbit numai în superlative despre pictorul Nik Stratilat…

În ochii femeii se aprinseră toate luminile.

— Sunt înaintată.

— Pe undeva e firesc, profesez de cincisprezece ani şi, credeţi-mă, n-am întâlnit până acum un singur individ dispus să-şi denigreze vecinii. Convieţuirea în comun – mai ales când foloseşti aceeaşi baie şi bucătărie, leagă grozav…

— Aveţi spirit de observaţie:

— Mulţumesc. Avocatului Ţundrea, cel puţin, când i-am pomenit de soţul dumneavoastră, pur şi simplu i-au dat lacrimile.

— E un sensth.il… Şi la el tot Nina v-a trimis?

— Nu. Am aflat că are în colecţie câteva lucrări semnate Nik Stratilat şi i-am propus să-mi vândă una. Clătină din cap: Nici dacă-i ceream să-şi taie o mână n-aş fi întâmpinat un refuz mai hotărât. Mi-a fost imposibil să-l conving. Vă invidiez din inimă, aveţi marea şansă de a trăi lângă un om deosebit.

— Aşa sunt eu, norocoasă…

*

Anton Zaharia se repezi la primul telefon public:

— Nik!

— Ascult.

— Doamna Mara discută cu maiorul Pătraşeu în Cişmigiu.

— Interesant! El a oprit-o?

— Da. Nu-mi place chestia…

— Fii liniştit, şi-a luat drogul. Încearcă totuşi să foloseşti casetofonul, înţelegi ce vreau să spun.

*

Caniche-ul zburda prin iarbă, făcea avansuri unei căţeluşe din aceeaşi rasă. cu educaţie îngrijită. Mâra şi Pătraşcu se aşezaseră pe o bancă.

— Am fost aseară la bar, spuse maiorul, dar nu v-am văzut în program. De la o vreme mă paşte al naibii ghinionul.

— Nu mai lucrez, credeam că v-a informat Atanasiu…

— Atanasiu este un om discret.

— L-aţi întrebat cât ia la sută din ciubucul chelnerilor?

— Am altele pe cap. Pentru că veni vorba de bani, îngăduiţi-mi să observ încă un aspect emoţionant al căsniciei dumneavoastră: mi s-a spus că barul având restricţii bugetare, pictorul s-a oferit să vă plătească el numărul.

— Serios?

— Nu bănuiaţi?

— Asta-i bună!

Maiorul clătină necăjit din cap:

— Gafez mai rău ca Nina, hotărât. trec printr-o pasă proastă. Îmi fac iluzii, totuşi, că Nik Stratilat o să mă ierte, în definitiv indiscreţia mea îi sporeşte şi mai mult creditul în ochii soţiei.

— Oricum va fi mişcat să afle că se bucură de aprecierea dumneavoastră.

— Îl puteţi, de asemeni, încredinţa, spuse maiorul scoţând pachetul de ţigări, că va găsi întotdeauna. În mine un apărător de nădejde.

Femeia îl fulgeră cu privirea, în ce sens?

— Oamenii vorbesc vrute şi nevrute, ştiţi cum se în?

timnlă

— Subalternul meu, locotenentul Brumă, de pildă, continuă jenat Pătraşcu, e obsedat de o idee bizară care o să vă amuze cu siguranţă.

— Abia aştept s-o aud, n-am mai râs de mult.

— Maiorul părea sfâşiat de scrupule, se hotărî greu.

— Imaginaţi-vă, i-a intrat în cap că pictorul a spart un depozit şi a subtilizat colecţiile de monede vechi ce urmau să fie prezentate la expoziţia internaţională de la Lausanne.

Mara îl măsură fără expresie.

— N-am reuşit să vă stârnesc nici măcar, zâmbetul. Ce mai, nu ştiu să spun glume, mărturisi Pătraşcu.

— Gluma, în cel mai felicit caz, e nesărată. Ca să nu

mai vorbesc de calitate…

— Exact! Reproduceţi aproape textual cuvintele mele. Ridică braţele a neputinţă: Locotenentul e la începutul meseriei şi ca în orice început greşelile sunt inerente…

— Noroc că dumneavoastră vegheaţi.

— Aspectul curios în ţoală povestea asta e că raţionamentele băiatului, la modul tehnic vorbind, stau în picioare. De aceea v-aş rămâne recunoscător dacă m-aţi ajuta să lămuresc câteva chestiuni. Pictorul Nik Stratilat este o mare personalitate nu putem lăsa să planeze asupra

lui asemenea suspiciuni. De acord?

— Vă stau la dispoziţie.

— Sunteţi o femeie inteligentă, mă temeam că o să mă trimiteţi la plimbare, şi pe bună dreptate. Cât timp navigam împreună sub acelaşi pavilion, îmi spunea deunăzi o cucoană, nu admit, un singur cuvânt rău despre soţul meu! Sigur, chestia cu navigaţia e niţel preţioasă, dar hotărât, femeia avea dreptate. Îşi umezi buzele: Spuneţi-mi, vă rog, un echilibrist ar putea merge pe un cablu din oţel, de aproximativ şaizeci de metri, suspendat la înălţimea etajului trei?

Mara încruntă sprâncenele apoi zâmbi.

— Observ că suspiciunile junelui Brumă au o mobilitate stranie…

— Deloc, încerc să mă familiarizez cu anumite performanţe într-un domeniu – încă tuiul – în care, sincer vă mărturisesc, sunteomplet străin. Aşadar?

I-Exclus nu e, bănuiesc. Apăsă cuvintele: Eu lucrez pe parâmă, şi în general am alte preocupări. Se răsuci: De ce mă întrebaţi?

— Ancheta a stabilit că neutralizarea sistemului de alarmă al depozitului s-a putut realiza numai pe această cale.

— Nu înţeleg.

— Mă aşteptam. Dumneavoastră nu cunoaşteţi. împrejurările spargerii şi în definitiv nici nu vă interesează. Nu sunteţi genul de femeie care-şi umple

golurile unei existenţe mărunte cu cancanuri şi veşti senzaţionale, aşa că n-are rost să vă povestesc, v-aş plictisi îngrozitor. În două cuvinte, cineva a străbătut cablul care leagă depozitul de locuinţa doamnei Manolescu, sub privirea stupefiată a acesteia.

— Chestiunea e simplă, există un martor.

— Bătrâna Valeria Manolescu a fost strangulată câteva minute mai târziu.

Mara revăzu scena, se cutremură:

— Sunteţi sigur că nu-mi povestiţi un film de groază?

— Extraordinar, aproape îmi ghiciţi gândurile! Pocni din degete. Ăsta e punctul vulnerabil în raţionamentul subalternului meu. Într-adevăr, procedeul ţine de Hollywood, oricâtă imaginaţie aş avea, mi-e foarte greu să cred că puteţi plimba liniştită căţelul prin Cişmigiu după asemenea isprăvi.

Tăcură. Mara Stratilat zâmbea tufişurilor de lămâiţă.

— Deci m-am căţărat pe acoperişuri…

— Pe o cornişă, rectifică amabil maiorul.

— Am ucis… Altceva?

— Suprimarea martorului incomod, dacă îmi permiteţi, ar fi opera pictorului.

— E o idee!

— Caraghioasă, nu încape discuţie. Nădăjduiesc din toată inima ca Nik Stratilat să nu afle că circulă astfel de bazaconii pe seama lui. E un artist, un om sensibil, vestea i-ar mutila sufletul… O privi insistent. Nu-i aşa că soţul dumneavoastră e un om sensibil?

— Ce răspuns v-ar conveni?

— Dumneavoastră?

Mara se juca cântărind în podul palmei medalionul de la gât. Îl abandonă brusc:

— Uitaţi ce se întâmplă, domnule maior, vă apreciez delicateţea, sentimentele caritabile faţă de mine şi soţul meu. dar nu mă pot împiedica să observ că bateţi la uşi închise. În noaptea furtului eu şi Nik am fost acasă, sunt cel puţin şase oameni care pot confirma!

— O clipă! De unde ştiţi când s-a comis spargerea?

Femeia îl cântări direct, fără jenă:

— Pariez că jubilaţi. M-aţi prins cu mâţa în sac…

— Nu mă bucur, spuse maiorulcu un rictus amar, aş da mult să vă ştiu străină de toată tevatura. Oftă: Aştept răspunsul.

— Unul din chelnerii interogaţi ne-a telefonat. Am râs cu poftă, vă daţi seama.

— De astă dată v-a plăcut gluma?

— Chestiune de dispoziţie, şi de umorul celui care povesteşte.

— Aveţi dreptate. Sunt mulţumit că ce! puţin în privinţa simpatizanţilor nu m-am înşelat, pictorul se bucură de admiraţia şi devotamentul unor oameni din cele mai variate profesii Gigi Păun…

— Cine-i persoana?

— Chelnerul cu glanda umorului.

— Gigi Păun îl cheamă?

— Nu ştiaţi?

— Am lucrat mult prin baruri, în ţară şi în străinătate, dar, fără a fi o snoabă, mi-am permis să-mi cultiv relaţiile în alt mediu.

— Soţul dumneavoastră, în schimb, n-are prejudecăţi. Mi-amintesc cât de aprins îl apăra chelnerul.

— Bacşişurile generoase deschid multe inimi. Nik nu se zgârceşte…

— Câştigă bine.

— Dar de aici până a face confidenţe prin cârciumi, e cam mult.

— În general vorbind, pictorul e extrem de precaut…

— Nu-i un defect.

— Dimpotrivă. N-aveţi idee cât de labili sunt unii oameni, mai ales dacă au semnat poliţe în alb şi. prin alte părţi. Locotenentul Brumă se încăpăţânează să demonstreze cu în seara furtului, când s-a făcut pariul, Nik Stratilat a băut ceai în loc de rom.

Femeia râse:

— Superb! Ca să câştige o sută de lei!

— După opinia lui Brumă, ca să-şi confecţioneze un

alibi.

— Dar după opinia dumneavoastră? A, da, am uitat că sunteţi legat trup şi suflet de interesele noastre…

— Fac şi eu ce pot. De pildă, aş vrea să vă avertizez că Gigi Păun – explică didactic – chelnerul glumeţ care l-a adus pe pictor acasă, a devenit mai maleabil… N-are un trecut curat ca lacrima, iar investigaţiile locotenentului l-au cam alarmat.

— Şi?

— Mi-e teamă că va recunoaşte trucul cu cele două sticle de rom.

— Vă e teamă!

— Din clipa aceea, gluma locotenentului, bună sau proastă, va obliga la meditaţie.

— Sunt consternată.

— Sigur, nu-i o nenorocire, rămâne celălalt martor» Adam Petrescu. Se opri. Nici numele ăsta nu vă spune nimic, nu-i aşa?

— Cum aţi ghicit?

— Nu provine dintr-un mediu prea elevat…

— Bag de seamă că v-a deranjat observaţia mea.

— Altceva mă deranjează, spuse maiorul pe gânduri, dar în sfârşit… Adam Petrescu e tânărul care i-a luat pictorului un interviu filmat.

— Mara clătină din cap admirativ;

— L-aţi şi descoperit? Vă felicit!

— Meritul nu-i al nostru. S-a oferit singur să depună mărturie. O sugestie extrem de oportună…

— Sugestie? Cine să-i fi sugerai?

— Dumneavoastră cine credeţi?

— Dar dumneavoastră?

Un surâs ambiguu flutura pe buzele maiorului.

— Conştiinţa. Oricai-e om onest şi-ar pierde somnul ştiind că mărturia lui ar putea salva un inocent năpăstuit de anchetatori, şi nu s-a obosit să depună. De altfel nu-i o noutate, tribunalul exercită, se pare, o fascinaţie irezisti166

bilă. Chemăm Un martor şi vin trei, toţi sunt dispuşi

să-şi piardă agreabil zece, douăsprezece ore prin secţiile de miliţie şi sala paşilor pierduţi… Adăugă după o pauză: Mi s-a spus că tânărul are o figură curată, ochi luminoşi, cinstiţi… Ce impresie v-a făcut?

— Nici măcar nu mi-l amintesc, individul nu m-a interesat. Simplu.

Răspunsese aproape răstit. Maiorul deveni atent:

— După calculele inginerului Pompilian Stănescu, Adam l-a aşteptat pe pictor mai mult de o oră.

— N-am cronometrat, ştiam că oricum o fac* vecinii.

— Sunteţi o femeie cu educaţie, mi-o imposibil să cred că l-aţi ignorat, total, forţând normele elementare de politeţe. Ori, într-o oi a, este exclus să nu-i fi aruncat măcar o privire.

Mara se foi neliniştită.

— La prima noastră întâlnire, dacă vă amintiţi, v-am avertizat că nu mă cunoaşteţi. Buna mea educaţie este o impresie greşită, ca şi amabilitatea, ca să nu mai pomenesc de răbdare…

— Şi eu care pur şi simplu am abuzat! Sunt incorigibil.

— Pot să continui?

— Vă rog.

— De aceea, ca să nu-mi dau în petic – primii şapte ani i-am petrecut într-o casă pe Rahovei – am învăţat să privesc fără să văd, reuşesc să nu reţin un singur cuvânt când cineva nu mă interesează. Acum e limpede?

Se enervase, nările îi palpitau. Maiorul observă spăsit:

— Iar am bătut câmpii în pustiu.: „Mă consolez cu gândul că buna mea păi ere despre Nik Stratilat o să-i ajungă oricum la urechi. Amicul de vizavi a înregistrat aproape

Întreaga discuţie.

Arătă spre Anton aşezat pe o bancă la vreo cincisprezece metri distanţă. Mara tresări scurt, cutele dintre sprâncene 4 se accentuară.

— Dumnealui ţine în braţe un radio-casetofon, iar

antena orientată spre noi este de fapt un microfon direcţional de mare precizie, capabil să înregistreze o discuţie de la 20 de metri distanţă. Cunosc instrumentul. Nu vă întreb dacă ştiţi cine e individul. V-aş pune în situaţie neplăcută să negaţi din nou, iar discuţia ar deveni monotonă. Zvârli ţigara. Procedeul privirii care nu vede dă rezultate bune de multe ori, totuşi nu încercaţi să mă convingeţi că omul de încredere al pictorului, omul de casă cum se spune, vă este complet străin.

Mara se ridică.

— Ne pierdem timpul reciproc, domnule maior. Regret…

— Asta-i şi părerea mea, spuse Pătraşcu. Şi pentru că tot am comentat presupunerile locotenentului, îngăduiţi-mi să mă opresc asupra celei mai ciudate. Brumă e gata să parieze cu mine că nu va trece mult şi pictorul îşi va reduce complicii la tăcere. Moartea pecetluieşte buzele, aşa cum s-a întâmplat cu bătrână Valeria Manolescu. V-aş sugera să vă gândiţi serios la chestiunea asta! Scoase pălăria şi se înclină; Bună seara!

CAPITOLUL XV

Omul care îşi simte gândurile

Nik Stratilat dădu banda înapoi la momentul în care maiorul adusese în discuţie numele lui Adam Petrescu, ascultă atent, cu urechea lipită de difuzor, apoi opri aparatul.

— Clar! S-a prins!

— Sperai altceva? Mara îşi termină cafeaua şi puse ceaşca pe masă. Tipul e extrem de periculos.

— Oricum, puteai fi mai abilă, îmi imaginez ce cap ai făcut când ţi-a pomenit de Adam.

— Discuţia e idioată, mă enervează!

Se apropie de fereastră privind întunericul. Noaptea curgea domoală, zgomotele oraşului obosiseră, abia le auzeai scâneetul. Pictorul îşi umplu paharul, îl goli repede.

— E al şaselea! observă femeia fără să se întoarcă.

— Şi?

— Nimic, am constatat.

— Hm! Eşti convinsă că m-a speriat amicul Pătraşeu. Piâse: Te înşeli!

— Da? Atunci, totul e în regulă…”

— Nu mă cunoşti!

— Asta-i şi părerea maiorului. În definitiv, dacă lucrurile iau altă întorsătură, poţi lesne şterge toate urmele.

— Ucigându-mi oamenii?

— Moartea, ca să-l citez pe Pătraşeu, pecetluieşte buzele.

— Ce prostie, Dumnezeule! Se amuză lung, zgomotos: Nu sunt măcelar, fată dragă!

— Un amănunt pe care l-ai uitat când te-a surprins bătrâna Manolescu… îşi astupă faţa cu palmele. În ochii lui Nik Stratilat ardeau lumini tulburi:

— Caz de forţă majoră, ştii foarte bine, era singura soluţie. Regret sincer ce s-a întâmplat.

— Observ, ţi-ai pierdut somnul.

— Oricum: …

— Şi nu-ţi ajunge o – sticlă de alcool pe zi… Îi aruncă o privire amară: Ce ticălos eşti tu, Nik!

— Mara!

— Azi-dimineaţă căutam o brichetă în buzunarul halatului tău şi am dat peste frânghia cu nod. Se răsuci: O ţii la îndemână…

Pictorul bătu cu unghia degetului gros în incisivi măsurând-o lung:

— Aici voiai să ajungi? Un obiect nu presupune neapărat şi o intenţie. Hai că e ilară toată treaba, ne ferim unul de celălalt.

Vru să-i treacă mâna prin păr. Mara se feri ghemuindu-se scârbită în fundul fotoliului.

— Nu mă atinge!

— N

— Spune, Nina!

Fetiţa frământa între degete tivul şorţuleţului, îl măsura printre gene.

— Mă gândeam că la o adică aş putea să mai iau un

zece la compunere…

— Mă râs feţi!

— Lasă că şi tu meriţi.

— A! Am văzut că au adus pantofiori roşii la colţ.

— Nu pentru pantofiori. Mâine împlinesc şapte ani; opt luni şi o săptămână… Explodă: Hai s-o facem lată!

— Nina! Pe cine ai auzit – tu vorbind aşa? întrebă consternat Pătraşcu.

— Pe tine, tăticule, la telefon. Continuă cu inima cât im purice: Dacă tot vrei să cheltuieşti nişte bani, ziceam să-l invităm pe Andrei şi pe prietena mea…

Prietena Ninei era cea mai frumoasă profesoară de la clasa a V-a D: Avea ochii verzi, părul lung şi n-a fost niciodată însurată, într-un cuvânt. ce mai, putea n-o chestie.

Maiorul, familiarizat cu manevrele fetiţei din ultimul timp se interesă zâmbind:

— O colegă de-a ta?

— Aşa şi aşa, în orice caz suntem la aceeaşi şcoală… De fapt, dacă mă gândesc bine, e şi ziua ei, face douăzeci şi şase de ani, dar nu-i dai mai mult de-optsprezece. Adăugă cu sufletul pe buze: Să vezi ce rochii are şi ce păr până aici, şi ce unghii roşii şi ce deşteaptă e, numai romane cu poliţişti citeşte, o să aveţi ce vorbi… îşi agăţă ochii de ochii maiorului, întrebă încet, cu o teamă de refuz dureroasă: Vrei?

Andrei Brumă intră extrem de oportun şi maiorul răsuflă uşurat:

— Noutăţi?

— Mara Stratilat şi Adam Petrescu, spuse locotenentul, au fost văzuţi în câteva rânduri împreună!

*

— Extraordinar! Tocmai vorbeam de dumneavoastră. Dânsul-e martorul…

Vecinul familiei Stratilat, inginerul, arătă spre Adam. Se întâlniseră pe calea Victoriei, lângă Magazinul Universal. Pompilian Stănescu jubila:

— Asta zic şi eu coincidenţă!

— Fericită, sper, completă Pătraşcu.

Inginerul povesti amănunţit cum s-a ciocnit cu Adam pe bulevard, vru neapărat să afle de ce natură e paloarea maiorului, îi recomandă călduros ceaiul din coada şoricelului şi în sfârşit înţelese că e de prisos. Rămaşi singuri, Pătraşcu se interesă:

— Aveţi să-mi comunicaţi ceva?

— Aveţi întrebări?

Se priviră deschis, în ociii. Pe chipul lui Adam stăruia o tristeţe grea. Maiorul arătă spre clădirea miliţiei.

— Biroul meu e la primul etaj, dacă sunteţi curios…

— Nu. Am toată consideraţia pentru munca miliţiei vă bucuraţi de întreaga mea simpatie plus a rudelor din Vlăşca – însă – aş prefera un teren mai. familiar. Bunic «! folosea des o zicală: cinsteşte-l – pe jandarm dar ocoleşte-i casa'! Explică: Termenul e niţel rural, m-am născut la ţara.

— Şi dumneavoastră?

— Vă miră?

— În ultimul timp numai peste oameni care provin dintr-un mediu sănătos am dat. Pentru că veni vorba, cunosc şi eu un proverb despre obişnuinţă… Poate că n-ar fi rău să vă acomodaţi cu încăperile noastre…

— Ce trebuie să înţeleg? întrebă Adam Petrescu susţinându-i privirea.

— Că simpatia e reciprocă. Apreciez că aţi acceptat să mă ajutaţi şi am convingerea că nici în alte împrejurări n-o să ne ocoliţi.

Tânărul surâse obosit:

— Păreţi un om inteligent.

— Mi-aţi făcut exact aceeaşi impresie. Ce-aţi zice de-o cafea?

Intrară în băruleţul hotelului Victoria. Omul din spatele tejghelei 51 salută-discret pe Adam. Maiorul respiră uşurat:

— Bine că vă cunoaşte, ultima dată mi-a preparat un nes groaznic, numai apă. Nădăjduiesc să am noroc cu dumneavoastră şi în alte privinţe.

Comandă două cafele. Adam Petrescu îi recomandă

barmanului:

— De sesiune! Explică: Când eram student treceam pe aici aproape zilnic.

— Vârsta scutită de griji şi necazuri.

— Şi de-bani.

— Acum câştigaţi binişor…

— Mă descurc în orice caz, fără să-mi pierd somnul.

— Dacă – nu mă înşel, aţi isprăvit academia comercială.

— Aveţi un excelent serviciu de informaţii.

— Loto-ul din Calea Victoriei, e o sinecură, presupun, altele sunt adevăratele dumneavoastră preocupări.

— Cu totul altele.

— Mă refeream la pasiunea pentru a şaptea artă.

— La ce altceva v-aţi fi putut referi? Scoase un pachet de Marlboro şi-l puse pe masă: Serviţi?

— Mulţumesc. Vă aprovizionează, probabil, verişoara din Australia…

— E un suflet caritabil.

— Aveţi noroc la femei, parcă aşa se spune. În perioada studenţiei cinci fete veneau în garsoniera dumneavoastră respectând un program riguros. Una făcea curăţenie, alta aducea mâncare…

— Religia povăţuieşte să nu dispreţuieşti firimitura din mâna săracului. Păcatul trufiei nu m-a încercat.

— Aveţi şi unele lipsuri? Tăticul e preot, într-o comună din Vlaşca, pare-mi-se?

— Paroh.

— Cred că lăcrimează de fericire ştiind că fiu-său nu calcă poruncile părinţilor bisericeşti.

Barmanul le aduse cafelele, Adam Petrescu îi puse mâna pe braţ fără să-şi dezlipească ochii din ochii maiorului.

— Coniac?

— Nu. Mulţumesc.

— Un Tomis mare, Jeane. Zâmbi pentru prima dată, îşi arătă dinţii mari, regulaţi: E un procedeu mai nou sau mă bucur eu de atenţii speciale?

— La ce vă referiţi?

— Observ că aţi luat toate relaţiile despre mine.

Maiorul ridică din umeri:

— Dacă despre Nik Stratilat nu am reuşit să aflu mare lucru, m-am oprit la cei care îi eliberează certificate de bună purtare: Gigi Păun, poetul Sihlă, inginerul, dumneavoastră…

— Nu mă întrebaţi ce impresie mi-a făcut?

— O cunosc. Execrabilă! Nici Pompilian Stănescu; vecinul, nici Sihlă nu mi s-au părut topiţi de admiraţie şi. totuşi depun în favoarea pictorului.

— Cred că e o confuzie: Explică rar: Pe mine mă cheamă Adam Petrescu şi ne-am cunoscut acum zece minute. Nu-mi amintesc să vă fi relatat cum s-au petrecut lucrurile, n-am avut prilejul, deşi au trecut câteva zile de când v-am comunicat adresa mea.

— Ce rost avea să vă deranjez? Sunteţi un om ocupat, Serviciul, filmul, problema gândului care va revoluţiona omenirea…

Adam Petrescu se încruntă.

— Se pare că m-am înşelat în multe privinţe…

— Şi eu. Vă împrumutasem imaginea clasică a savantului: politeţe rece, distantă, graba de a expedia oamenii de rând cu problemele lor. Şi când colo, sunteţi pur şi simplu fermecător. Se interesă amabil: Pot spera că aţi avansat în cercetările asupra gândului?

— Cine v-a vorbit despre lucrurile astea?

— Una din confidentele dumneavoastră. O femeie modestă, desigur, n-a înţeles mare lucru. Vă imaginaţi ce eronat interpretează refuzul de a continua un anumit gen de relaţii. Nu i-a trecut. O singură clipă prin minte că aveţi nevoie de linişte.

— În special.

— Niciun om de ştiinţă n-a rămas o viaţă întreagă lângă aceeaşi femeie.

Adam Petrescu rotea între degete paharul de coniac.

— Noroc că a intervenit miliţia să-i explice.

— Şansa, dacă îmi permiteţi, e de partea mea. Nu

întâlneşti la fiecare pas oameni cu asemenea preocupări. V-aş fi recunoscător dacă m-aţi iniţia în cercetările dumneavoastră, la modul general, fireşte. Mi s-a spus că puteţi calcula dimensiunile şi culoarea gândului, îi simţiţi intensitatea la modul fizic, concret... Acum, de pildă, sunt tare curios ce fOrmă a luat.

— Părerea mea ar fi să renunţaţi, s-ar putea să nu vă convină. Puse ţigara-pe scrumieră îşi împreună degetele; Ce aveţi cu mine?

— Ciudată întrebare!

— Logică, firească, imediată! Bunele mele intenţii sunt interpretate tendenţios, deplasaţi constant subiectul discuţiei.

— Despre ce aţi fi dorit să discutăm?

Anton Zaharia formă numărul pictorului la telefonul din hol, pândind ieşirea:

— Nik!

— Ascult!

— Persoana a intrat cu Adam în barul hotelului Victoria de cincisprezece minute.

— Lume multă 2

— Aproximativ.

— Mi-a plăcut imprimarea din Ciş-migiu, băiete, înţelegi ce vreau să spun.

— În regulă.

*

Adam Petrescu îşi sorbi coniacul:

— Din câte am înţeles, îl suspectaţi pe Nik Stratilat că ar fi ucis sau a prădat pe cineva la ora când mă aflam la el. Inginerul Pompilian Stănescu susţine că i-aţi cerut să descrie persoanele care l-au vizitat.

— Într-adevăr.

— V-am pus la dispoziţie adresa mea. Era o datorie elementară.

— Faţă de cine?

Tânărul îşi muşcă buzele:

— În consecinţă v-aş ruga să vă limitaţi întrebările la obiect.

— Nervos?

— Agasat! Şi vă miraţi de ce oamenii nu se dau în vini să depună mărturie…

Maiorul clătină din cap.

— O să vă răspund cu aceeaşi sinceritate. Graba dumneavoastră de a lămuri chestiunea m-a surprins.

— E vorba de o crimă!

— Un furt fără precedent şi o crimă, preciză maiorul.

— Cu atât mai mult! Imbecilul ăla s-a purtat ca un animal. Nu sunt un ranchiunos, dar m-aş bucura s-o înfunde.

— Pentru asta m-aţi căutat?

— Exasperant!

Adam Petrescu îşi pocni palmele. Maiorul îi puse mina pe umăr:

— Tânărul din spatele barului poate conchide că ne certăm şi mă gândesc cu groază la cafeaua de mâine. Hai să vedem cum îl putem înfunda pe Nik Stratilat. Duminică seara, la opt, aţi sunat la uşa lui.

— Fac un scurt metraj despre personalităţile artistice contemporane şi mi-a promis un interviu.

— Nu e nevoie să vă justificaţi. Pentru care alt motiv l-aţi fi căutat, din moment ce nu întreţineţi relaţii apro175

piate? Nu-i aşa că pictorul nu face parte dintre prietenii dumneavoastră?

— Duc o existenţă modestă.

— Pentru moment, până rezolvaţi problema gândului…

Adam îşi stăpâni enervarea strângând tare pleoapele.

— Vă rog – reţineţi, o fac pentru a doua oară – să vă limitaţi la obiect!

— Scuzaţi-mă. Eram convins că nimic nu poate câştiga bunăvoinţa unui cercetător ca discuţiile pe tema muncii sale. Unde am rămas?

— Duminică seara la ora opt.

— V-a deschis Mara Stratilat. Îşi ridică privirea: Nici pe dumneaei n-aţi cunoscut-o în alte împrejurări.

Degetele tânărului înţepeniră pe pahar.

— Închipuiţi-vă.

— Foarte bine. Mă rog, e un fel de a spune, pentru că soţia pictorului arată literalmente splendid.

— Poate. Nu mă ocup de femeile căsătorite.

— Procedaţi inteligent, asemenea încurcături lezează normele de convieţuire socială. Îmi închipui că aspectul ăsta v-a împiedicat în primul rând.

— În primul rând.

— Coca Ionescu, e de la sine înţeles, a fost o excepţie.

— A fost.

— Mi-am imaginat. Şi nevasta compozitorului?

— Şi.

— Iată deci că ne putem înţelege fără nervi, totul e să cădem de acord.

Adam Petrescu se uită la ceas:

— Peste treizeci de minute trebuie să deschid unitatea. Presupun că sunteţi curios să-mi vedeţi filmul.

— Nu.

— Mă rog.

— N-am vizitat casa pictorului, dar pariez că în living-room se află o pendulă.

Raţionamentul maiorului era simplu. Filmul-alibi trebuia, în mod obligatoriu, să conţină două elemente care să indice data şi ora.

Tânărul înţelese. Spuse:

— Nu înţeleg.

— Aţi developat filmul?

— Fireşte. Interviul e oricum ratat, am păstrat totuşi materialul.

— De ce?

— Nik Stratilat, cu toate bădărăniile lui, rămâne un geniu. Am început prin a plimba obiectivul de-a lungul pereţilor pe care a expus cele mai valoroase lucrări.

— Şi pendula… Sau un mic orologiu franţuzesc.

— Nu văd unde bateţi.

— Oare? Panoramicul dumneavoastră insistă asupra

tablourilor, dar pot să pun mâna în foc că, întâmplător, surprinde şi familia Stratilat în apropierea ceasului.

— Clar, v-a povestit doamna.

— Nu. Ce-i drept am discutat cu ea, sunteţi bine informat, dar de fiecare dată când s-a pomenit numele dumneavoastră a ocolit iritată subiectul. Chiar mă întrebam cum aţi reuşit s-o necăjiţi.

— Cred că nu i-am făcut o impresie prea bună.

— Şi eu cred…

— Între opt şi nouă. cât a lipsit Nik Stratilat, nu mi-a adresat o singură privire.

— O antipatie mai veche.

Adam lovi cu palma braţul fotoliului:

— Pe femeia asta am văzut-o pentru prima dată în viaţă duminică seara, domnule maior!

— Uitasem. Dar să revenim la film. În mod logic, pictorul a intrat în cadru tunând şi fulgerând.

— Era cât pe ce să-mi zvârle aparatul pe geam, imbecilul!

Pătraşcu clătină din cap:

— Hm. Greu de presupus.

— Asta-i culmea!

— Filmul dumneavoastră îi procură un alibi puternic, h-avea niciun interes să-l distrugă.

Pe chipul lui Adam Petrescu trecu o umbră.

— Clar! Pictorul a băut şi eu m-am îmbătat!

Nik Stratilat era mai treaz decât sunt eu acum!

Extraordinar! Am văzut cu ochii mei când l-a adus chelnerul în spinare.

— Gigi Păun?

— Aşa îl cheamă?

Maiorul râse bine dispus.

— Mă rog, n-are importanţă, continuă Adam. Abia îl căra, toată casa trăsnea a băutură, ce naiba, doar nuorb!

— Chelnerul e omul de încredere al pictorului, amin –, doi au măsluit cheful de la restaurant.

— Cum adică l-au măsluit?

— Poetul Sihlă a băut rom, Nik Stratilat ceai.

— De ce?

— În momentul de faţă o sută de martori jură că duminică seara la ora nouă pictorul era beat. mort. La ora zece Nik Stratilat o sugruma pe bătrâna Manolescu la celălalt capăt al Bucureştiului.

— La ora zece pictorul mi-a întrerupt filmarea!

— Aşa mărturiseşte ceasul în filmul dumneavoastră. Numai că s-a umblat la el înainte.

Adam Petrescu se ridică iritat:

— Pe mine unul m-aţi pierdut de client! Ce-s chestiile astea? Chefuri trucate, ceasuri aranjate… Ce amestec am eu?!

— Eraţi martor.

— N-aş mai fi fost!

— Asta e şi părerea mea. Mi-aţi propus să căutăm împreună elementele care ar putea să-l pună în dificultate pe Nik Stratilat, dar deocamdată îl scuzaţi… Probabil vreţisă-mi serviţi la urmă proba zdrobitoare, aşa-i?

Adam Petrescu ridică din umeri, gesticula dezordonat.

— Sau v-aţi răzgândit?

— Sunt consternat „nu mai pricep nimic, Scuzaţi-mă, domnule maior, dar mi-e imposibil ¿. a cred că s-au folosit de mine fără să bănuiesc.

— E de crezut?

— Nu intru prima dată într-un local, am mai văzut oameni beţi, le cunosc privirea. Când Nik Stratilat s-a apropiat de mine, avea în ochi o lucoare imposibil de confundat. Să fiu atât de naiv?

Maiorul clătină din cap hotărât.

— Nu sunteţi naiv!

— Sună a reproş.

— Curând, foarte curând o să regretaţi vh faceţi pari «dintre oamenii cu un grad de inteligenţă peste media obişnuită.

: – Sună a ameninţare.

— Vă previn. Cărţile, părintelui Petrescu sfătuiesc că e mai bine să fii sărac cu duhul…

— Nu ştiam că la miliţie se studiază biblia… Expiră pe nas, lung, cu zgomot. Am impresia că nu imaginaţia este punctul dumneavoastră forte. De un ceas şi mai bine improvizaţi la modul – încerc să nu vă jignesc – la modul jalnic. Nu am absolut nicio legătură cu familia Stratilat, mai mult, luni dimineaţă eram hotărât să-l dau în judecată pe porcul ăla!

— De ce?

I – M-a pălmuit. Nici măcar mama nu a făcut-o…

— Rău! V-ar fi scutit de altele acum. În definitiv poate că pictorul avea motive. Cum aţi fi procedat dând cu ochii de omul care – presupunem – i-a curtat insistent soţia? et

Adam Petrescu ţâşni din nou în picioare:

— Faceţi afirmaţii grave, domnule maior!

— Încă nu!

— Insinuaţi că eu şi doamna… mă rog, cum o cheamă.

— Mara, suflă maiorul.

— Eu şi Mara Stratilat am fi flirtat?!!!

— Nu cunosc exact natura relaţiilor. Pentru moment reproduc ce mi-au povestit alţii. Luaţi loc, în două minute am isprăvit. Am declaraţia persoanei care v-a văzut în trei situaţii distincte împreună cu doamna Mara Stratilat: la cimitirul Bellu, la Cofetăria Nestor şi urcând scările spre garsoniera din strada Bărăţiei.

— E o calomnie!

— Se poate verifica pe cale judiciară. Tot aveaţi de gând să-l chemaţi pe Nik Stratilat în judecată. Sau nu-l mai chemaţi?

— N-am auzit eu în viaţa mea ceva mai absurd.

— O să auziţi acum. Deşi i-aţi făcut unele servicii, amicul dumneavoastră, pictorul, nu vă acordă credit prea mare. Dovadă… Chemă barmanul: Nota, vă rog. Şi, dacă sunteţi amabil, daţi magnetofonul ceva mai încet, deranjează imprimarea domnului din colţ…

CAPITOLUL XVI

Gigi Păun iese din competiţie

În uşa trucată se auziră trei bătăi scurte, urmate de un râcâit. Nik Stratilat îşi lipi ochiul de vizorul mascat printre trandafirii dulapului:

— Adam!

Mara se ridică. Anton Zaharia fuma impasibil. Pictorul îi deschise:

— Ai înnebunit? Sticleţii stau ciotcă în jurul casei!

— Eu nu comit imprudenţe, domnule Nik! Nu-ţi înregistrez discuţiile.

— Te superi degeaba, nimeni nu-ţi pune la îndoială sinceritatea, nici memoria. Casetofonul însă, reţine nuanţe imposibil de reprodus. Şi-apoi Anton e demult în atenţia maiorului. îi arătă măsuţa cu băuturi. Ce serveşti?

Adam Petrescu îşi plimbă privirea de la unul la celălalt, se opri asupra pictorului.

— Ai ascultat banda?

— Tocmai o derulam.

— Ascult-o!

Nik Stratilat dădu drumul la casetofon. Vocea lui Pătraşcu umplu încăperea, povestea domol conţinutul filmului. Mara se opri cu mâna pe clanţă. Pictorul rămase cu paharul într-o mină şi sticla în cealaltă.

— Extraordinar!”

Banda se sfârşise, se învârtea în gol dar Nik Stratilat continua s-o privească. Adam Petrescu îşi umezi buzele:

— Cineva a trădat!

— Cine?

Pictorul se plimba agitat prin încăpere. Femeia se rezemase înspăimântată de uşă. Adam Petrescu duse paharul la gură:

— Cine cunoaşte alibiul?

— Mara, eu, tu şi chelnerul, inventarie pictorul.

Anton Zaharia observă abia mişcându-şibuzele:

— Discuţia doamnei cu maiorul am auzit-o.

— Aţi auzit şi ce i-am turnat eu, iar cu dumneata, domnule Nik, nu a schimbat un singur cuvânt. Cine mai rămâne?

Pictorul privea în gol. Spuse răguşit:

— Gigi Păun!

*

De opt luni. Mara Stratilat parcurgea aceleaşi străzi în drum spre Cişmigiu. Ceiniche-ul învăţase itinerarul, mergea înainte trăgând de lesă. În faţa unui bloc de pe aicea Transilvaniei, liniştită de obicei, se adunaseră vecinii, comentau în şoaptă aruncând priviri lungi, înspăimântate spre ferestrele apartamentului de la etajul I.

— Băiat tânăr, nici douăzeci şi opt de ani nu împlinise.

— Dumnezeu să-l ierte!

Mara văzu doi brancardieri transportând un trup acoperit în întregime cu o pătură. Tresări... Maiorul Pătraşcu se apropie scoţându-şi pălăria.

— Ştiţi cine-i?

— Nu.

— Gigi Păun. L-am găsit pe culoar, în faţa uşii. Avea beregata sfărâmată, ca şi bătrână Valeria Manolescu.

— A!

Mara îşi astupă îngrozită gura. Maiorul se înclină şi dispăru în holul blocului.

Locotenentul fuma rezemat de lift.

— Cine păzeşte vila? întrebă maiorul apropiindu-se.

— Păiş şi Neacşu.

— Poţi să-i feliciţi! Nik Stratilat le-a trecut pe sub nas, l-am zărit pentru o clipă.

Brumă îl privi printre gene. Avu o idee:

Doar dacă există altă ieşire.

— Nu-i exclus. Meditează ia chestia asta.

*

— Ce vorbeşti, domnule?!

—... Pe onoarea mea, nea Mitică, între cinci şi opt mii de lei vinde o lucrare! Îţi dai seama, ăsta-i mama hoţilor. Păi o singură dată crezi dumneata că i-au forţat uşa atelierului noaptea?

Sergentul major Dumitru Cioranu şi cascadorul se cunoşteau demult, de pe vremea când Anton Zaharia lucra

în cinematografie, şase luni pe platou şi şase în ghips. Se întâlniseră în colţ, lângă localul familial frecventat de capii familiilor din cartier. Miliţianul, bărbat vârtos, aspru dar cu o lumină cuminte în priviri, era numai urechi.

— După accident, continuă Anton, nimeni nu mai da doi bani pe mine. Noroc cu pictorul. Treaba mea e să-i păzesc acareturile, că are o casă ce n-am pomenit!

— Om cu parale!

— Ce-i a lui e a lui, nu ţine banii la CEC…

— Asta-i mare lucru.

— De vreo săptămână n-am închis un ochi: Şopti: Îi dă târcoale until…

Sergentul major îşi îndreptă centironul.

— Hoţ?

— Altceva ce să fie? L-am urmărit odată dar mi-a scăpat pe Lipscani. Tresări: Uite-l, nea Mitică!

Arată spre Pătraşeu ivit pe neaşteptate. Dumitru Cioranu îl măsură expert:

— Aşa, după mers, n-ai zice.

— Umflă-l, nene, şi vedem noi ce hram poartă.

Sergentul se înfipse în faţa maiorului.

— Buletinul, vă rog!

— Pătraşeu scoase legitimaţia fără să-l slăbească din ochi pe Anton.

— Dumnealui te-a rugat să mă opreşti?

— Dumnealui, să trăiţi!

— Ţi-a spus povestea cu hoţii care dau târcoale pictorului Nik Stratilat?

Dumitru Cioranu, clătină din cap aiurit.

— Da.

— Să vedem ce istorie a ticluit şi pentru mine. Liber.

Sergentul salută şi dispăru după colţ. Anton Zaharia îşi juca muşchii cu mâinile înfipte în buzunarele blugilor.

— Dă-i drumul, flăcăule, păcat că n-ai şi casetofonul 3 a dumneata.

— Ce-aveam de spus, i-am spus sergentului major.

— Adică ţi-ai imaginat că-s spărgător?

— Îmi pare rău…

— Încă nu-ţi pare, dar va veni şi ziua când o să-ţi muşti pumnii! Cât ai stat la spitalul Central?

— Câteva luni.

— Una singură! îţi aminteşti ce ţi-a recomandat doctorul Vasilescu la ieşire?

— Să termin cu cascadoria, primul accident mă scoate din circulaţie definitiv.

— Iar dumneata ţi-ai ales o meserie în care rişti la fiecare pas să-ţi frângi gâtul.

— Mi-a mai spus că n-am voie să-mi ies din sărite, îi aruncă o privire ascuţită: Mi-e din ce în ce mai greu în ultimul timp.

— Şi să nu ajungi prin secţiile de miliţie! Certificatul eliberat nu te scuteşte de răspundere.

— Încă n-am ajuns…

— Roagă-te lui Dumnezeu să ajungi! Unul din colaboratorii lui Nik Stratilat e deja la morgă.

Porni spre locuinţa pictorului. Anton Zaharia îl urmă nehotărât.

— Ţi-am văzut dosarul la braţele de muncă, spuse maiorul.

— Sunt încadrat legal: om de serviciu.

— Pe hârtie! Numai că serviciile aduse pictorului, ştii la ce mă refer, ies din perimetrul legii. Unde te aflai duminică noaptea, la ora zece?

În coasta vilei, de pază.

— De pază, în coasta depozitului „cât timp doamna Stratilat a străbătut cablul!

Cascadorul scrâşni enervat:

— Dovediţi!

— Stagiul militar l-ai făcut într-o unitate de infanterie.

— Probabil.

— La trageri cu armele de calibru mic ai obţinut cel mai bun punctaj.

— Nu-mi amintesc.

— Ţi-ai amintit duminică noapte, când ai ochit becul din vecinătatea depozitului.

Aveţi martori?

— S-ar putea ca Valeria Manolescu să nu fi fost singurul spectator.

— Nu ştiu despre cine vorbiţi.

— Bătrâna sugrumată de stăpânul dumitale.

Pe chipul cascadorului se aşternu o umbră. Ridică incert din umeri.

— Presupunând că aşa stau lucrurile, nu mie trebuie să-mi dea socoteală.

— Te-ai întrebat, urmă Pătraşcu, dacă pictorul e în stare să ucidă?

— Nu mă preocupă problema.

— Ar fi cazul, băiete! Nik Stratilat n-are scrupule…

— Îl priveşte.

— Cu ce erai încălţat?

— Când?

— Duminică seara.

— Nu-mi aduc aminte.

— Îţi spun eu: ghete de baschet străine, numărul 44.

Ţi-ai deghizat mersul dar rămân celelalte elemente, un amănunt la care, recunoaşte, nu te-ai gândit.

— Dacă constituie o probă, nu vă mai pierdeaţi timpul suspectând pe toată lumea.

Îşi păstra siguranţa, oţelul din privire, muşchii îi jucau în buiestru sub cămaşă.

„Un dur, calculă maiorul, genul de individ obişnuit să rezolve altercaţiile cu pumnii”.

— Cunoşti limba germană?

— Nu.

— Pictorul?

— E major, poate să vă răspundă. Personal nu l-am întrebat, nu m-a interesat chestiunea.

— Ce studii ai?

— Nu-mi amintesc. În urma accidentului am avut un şoc; amnezie totală.

— Şapte clase elementare şi două de liceu, plus trei ani la ¡şcoala de reeducare. Nu s-ar putea afirma că ai învăţat mare lucru pe acolo.

— Aşa o fi.
— Ai lucrat apoi într-un atelier de lăcătuşerie.
— Dală spuneţi dumneavoastră…
— Yala seifului nu ţi-a ridicat, prea multe probleme.
— Refuz să discut.
— De ce?
— Medicii mi-au interzis să mă enervez.
— Nu-ţi convine, Antoane!

Ajunseră lângă vila pictorului. Capul Marei Stratilat dispăru brusc de la fereastră. Pătraşeu spuse cascadorului fără să-l privească:

— De când am început ancheta te-ai ţinut tot timpul pe urmele mele.

— I-am comunicat, miliţianului motivul. Trebuia, să ştiu cine dă târcoale casei.

— Eşti un om devotat…
— Am un salariu.
— Şi într-o săptămână nu te-ai lămurit i
— Pricep mai greu.

— Puteai cere concursul primului miliţian de la bun început.

— Nu mi-a trecut prin cap.

— În schimb ai avut ideea să-mi înregistrezi discuţiile pe bandă.

— Printre obligaţiile mele e şi aceea de a o urmări pe doamna Mara când iese în oraş. Pictorul doreşte să-i cunoască drumurile… La un moment dat credea că daţi târcoale vilei cu alte scopuri.

— Aşa credea?
— Nik Stratilat suspectează toţi bărbaţii.
— Gelos…

— Doamna e o femeie frumoasă.

— Şi drumurile lui Adam Petrescu tot în atribuţiile dumitale intră?

— Adam?!

— Tânărul cu care m-am întreţinut. În barul hotelului Victoria. Ai consumat cel puţin o casetă ca să imprimi

discuţia.

— Dorinţa lui Nik Stratilat.

— Ţi-a dat şi o explicaţie?

— Individul a venit la noi duminică seara sub pretextul unui interviu filmat. N-a lăsat o impresie prea bună, dovadă, pictorul l-a dat afară.

— Iar ulterior v-aţi gândit că altele erau motivele vizitei…

— Da.

— Mai ales că se întâlnea eu celălalt suspect, în speţă eu.

— Întocmai.

Maiorul clătină din cap.

— Îţi faci. cumva iluzii că pot să înghit povestea asta?

— Mi-e indiferent.

— Eşti sigur că n-am dovezi temeinice împotriva voastră.

— Aveţi?

Îl privea insolent, aproape provocator. Pe buzele maiorului apăru o boai e de zâmbet, trist, obosit:

— Îmi pare rău de dumneata, Antoane!

— Fără câteva lacrimi nu mă convingeţi.

— Dintre toate căile posibile ai ales-o pe cea mai spinoasă. Am citit caracterizarea directorului şcolii de reeducare, datele dumitale biografice, pe undeva nu eşti singurul vinovat. Ai avut neşansa să te naşti într-o familie păcătoasă, un tată alcoolic şi o mamă…

Ochii cascadorului se aprinseră. Îşi muşcă buzele.

— Domnule maior…

— Nu te întreb de unde-mi cunoşti, gradul dar cel puţin nu mă întrerupe. Regret că trebuie să-ţi amintesc anii petrecuţi acasă… Ştii, aud mereu în autobuz sau pe stradă o observaţie ajunsă leit-motiv: „Aşa te-a învăţat la şcoală?” E foarte uşor să pui pe seama dascălilor lacunele din educaţia copilului, proastele deprinderi. Ăla mieu’ vâsleşte din coate când mănâncă, râgâie, se scobeşte în dinţi şi miroase vârful scobitorii, pentru că aşa făcea maică-sa, înjură cum înjura taică-su, primii paşi spre

necinste tot în familie i-a învăţat. Tatăl dumitale venea zilnic de pe şantier cu cel puţin un kilogram de ciment sau o broască sustrasă. Ai furat din clasă un palton. Replică promptă. Când ai împlinit cincisprezece ani, tăticii intra în penitenciar, pentru delapidare din avutul obştesc. Şase luni mai târziu păşeai pe poarta şcolii de reeducare. Furaseşi o maşină… îşi ţuguie buzele într-un rictus: Am şi eu o fetiţă, Antoane… Acum o săptămână, i-am propus unui prieten la telefon s-o facem latã, mă rog, era vorba de o petrecere, şi Nina, aşa o cheamă, m-a auzit. Astăzi repeta expresia…

Îi întinse pachetul de ţigări. Anton Zaharia se servi ooolindu-i privirea. Fumară un timp în tăcere. Seara se strecura pe trotuar cu paşi de pisică, dar în vila pictorului nu se aprinse nicio lumină.

— Îţi place să citeşti? întrebă maiorul

— Da.

— Eram sigur, te exprimi îngrijit, deşi o faci cu zgârcenie. Respiră adânc: îmi pare sincer rău de dumneata. Al doilea mare ghinion al dumitale a fost întâlnirea cu pictorul. Păcat, începuseşi bine… Nu mă întrerupe, n-am de gând să-ţi fac morală şi nici să-ţi pun întrebări enervante. Vreau să te avertizez asupra unui pericol iminent, în seara furtului Nik Stratilat a sugrumat-o pe bătrâna care i-a văzut chipul. Astă-seară cei de la morgă au ridi –, cât cadavrul lui Gigi Păun. Aceeaşi modalitate mai puţin obişnuită de a ucide. Clar, chelnerul devenise indezirabil. Mă întreb ce se va întâmpla până mâine seară dacă pictorul ajunge la concluzia că e bine să fie singurul care cunoaşte amănuntele furtului?

Se uită lung la ferestrele vilei, îşi ridică pălăria şi se îndepărtă.

*

Ascunsă în spatele draperiei. Mara Stratilat văzu silueta subţire a maiorului dispărând în întuneric. Îşi întoarse privirea spre Anton. Cascadorul rupea ţigara între degete.

Se auzi un declic în spatele dulapului şi Mara

tresări…

— Ce naiba faci pe întuneric? întrebă pictorul intrând.

Femela îşi simţi inima în gât.

— Unde ai fost?

— Observ că discuţia cu amicul Pătraşeu şi-a lăsat amprenta, foloseşti un ton inchizitorial, spuse Nik Stratilat aprihzând lumina.

— Unde ai fost?!

Pictorul o măsură surprins:

— Ai înnebunit? De când, mă rog, te interesează cum îmi petrec timpul?

— Vreau să ştiu!

— Mă sperii, fată dragă, genul ăsta de întrebări nu se asortează cu viaţa noastră, izbucni în râs: Nu cumva îţi trece prin cap că m-am încurcat cu altă femeie? Ai «figură…

IVI – ara îşi surprinse chipul în oglindă. Sângele îi fugise din obraji, ochii zvâcneau în orbite.

— Acum o oră ai trecut pe strada Transilvaniei.

— Şi ce-i cu asta?

— În colţ, lângă parc, stă Gigi Păun.

— Ştiu.

— L-ai căutat?

Pictorul îşi aruncă haina pe braţul fotoliului, degajă nudul cravatei.

— Schimbă tonul, fetiţo, nu-mi place deloc!

— Răspunde!

— Şi mai puţin apreciez interesul pentru afacerile mele. Îmi strici dispoziţia.

Mara izbucni cu patimă:

— Ucigaşule!

— Perfect, epuizează-ţi cunoştinţele din Rahova şi îmbracă-te. Astă-seară luăm masa la Continental.

— L-ai ucis pe nefericitul ăla!

Nik Stratilat rămase o clipă cu ţigara şi bricheta între degete, apoi o aprinse degajat.

1 E plină lumea de nefericiţi, nu ştiu la cine te referi.

În orice caz poţi fi liniştită, trăiesc cu toţii…

— Gigi Păun e acum la morgă, l-au ridicat în faţa mea!

— Eşti dementă! Formă un număr de telefon: Cu Gigi, vă rog. O cunoştinţă. Cum? Când? Extraordinar… Vă rog să mă scuzaţi… îmi pare rău…

Închise. Mara îl privea cu ochi de gheaţa.

— Asta-i teatru de amatori, Nik!

— Lasă prostiile! Se plimbă prin încăpere fumând nervos: Cine şi de ce?

— Tu ce crezi?

— Nenorocitul usca la pocher parlagii din Obor, te pomeneşti că l-a prins unul în ofsaid… îşi pocni palmele; Ce chestie!

Femeia îl măsură uscat:

— Mare ticălos eşti tu, Nik!

— Încetează!

— Chelnerul a fost strangulat cu o frâhghie!

— Milioane de oameni şi-au găsit moartea aşa, nu mi-i poţi pune. pe toţi în spinare.

— O frânghie cu nod, Nik!

Pictorul ridică exasperat ochii spre tavan:

— Te complici îngrozitor, fată dragă, şi martor mi-e Dumnezeu că ţi-am explicat în fel şi chip relaţiile mele cu oamenii care mă servesc.

— Pe Gigi Păun l-ai suspectat de trădare!

— N-am fost singurul.

— Te-ai grăbit să-l sancţionezi…

Nik Stratilat izbi furios cu piciorul într-un fotoliu: Mai termină odată cu inepţiile, că m-ai înnebunit! Toate au o limită, ce mama dracului! Nu trece zi de la Dumnezeu să nu-mi faci o mie de aluzii la incidentul cu baba aia, suspini, îţi dai ochii peste cap, dacă eşti neurastenică du-te fetiţo şi te caută!

Îşi turnă un pahar de gin, bău, îl umplu din nou. Mara rămase de piatră. Pendula măsura sec, monoton secundele.

— Vrei? întrebă pictorul într-un târziu, arătându-i

sticla.

— Nu.

— Nu fi copil! îmi pare rău că te-am repezit… Nu ştiu cum, dar în ultimul timp reuşeşti al naibii să mă scoţi din sărite. Crezi cumva că numai suspiciunile tale îmi lipsesc? Casa e înconjurată de agenţi, maiorul Pătraşcu se încăpăţânează să nu cedeze, sapă centimetru cu centimetru, se apropie încet dar sigur. Am început să-i simt respiraţia în ceafă. Gigi face gafe şi colac peste pupăză vii şi tu cu un braţ de paie…

— Eu… Eu când urmez?

Pictorul fluieră a pagubă:

— Iar începi?

— Cine e la rând? Adam? Cascadorul?

— Mara!

— Ai să mă ucizi, Nik, o simt, cu toată fiinţa mea!

— Termină, Mara!

— Ai să mă ucizi pentru că ţi-e frică! Eşti încolţit din toate părţile şi tremuri la gândul. că unul din noi ar vorbi.

— Dar înţelege odată că nu. sunt un criminal! Atunci, în noaptea aceea…

Se opri. Mara Stratilat privea rânjind sinistru haina pictorului abandonată pe fotoliu la sosire. Din buzunar ieşea capi tul frânghiei cu nod…

CAPITOLUL XVI!

Panica.

— Criminalule!

Degetele bătrânei în doliu, crengi carbonizate, numai noduri „se înfundară în părul pictorului, trăgeau cu disperare. Ochii uscaţi îl priveau cu ură sălbatică. Nik Stratilat văzu vecinii zgâiţi la ferestre, pe inginerul Pompilian Stănescu încremenit lângă maşină cu buretele în mână. Îngână înnebunit:

— Doamnă, vă rog…

— Lepra asta mi-a ucis copilul, oameni buni! urmă aprinsă femeia luând martori trecătorii. Obida îi sugrumase vocea, scotea sunete ascuţite, lungi, sfâşietoare. Ce-ai avut cu vieţişoara lui, mă, că numai bine

ţi-a făcut! A jurat strâmb pentru tine, jigodie? A ţinut contra la o adică?

Pictorul îi prinsese inimile, slabe, ofilite, reuşi să scape din încleştare.

— Liniştiţi-vă, pentru numele lui Dumnezeu!

— Ştii tu, lepădătură, ce e aia un copil? Tu şi putoarea de nevastă-ta oploşiţi un câine, s-aduceţi pe lume un suflet de om nu v-aţi învrednicit! Ştii cum l-am crescut, câte lacrimi am vărsat, de câte ori mi-am rupt de la gură să aibă el bucăţica a bună, să nu-i lipsească?

Rămasă în maşină, Mara îşi astupă faţa cutremurată. Nevasta inginerului saliva de plăcere la fereastra deschisă. Gâfâia, fremăta toată de voluptatea senzaţionalului. Pompilian Stănescu puncta vorbele bătrânei cu clătinări accentuate din cap. Nik Stratilat spuse îndeajuns de tare pentru. a fi auzit de asistenţă:

— E o confuzie regretabilă, doamnă, în fond putem discuta civilizat. Poftiţi înăuntru.

— Să-mi pui şi mie juvăţul de gât, ai? îşi desfăcu gulerul: Na! Strânge-mă spurcăciune, că tot nu mai am pentru ce trăi! Omoară-mă, bă! Omoară-mă!

Pictorul o trase pe Mara din maşină şi intrară repede în casă însoţiţi de blestemele bătrânei:

— Arde-v-ar focul şi n-aţi mai apuca ziua de mâine! Lacrimile mele să v-ajungă, păgânilor!

Mara tremura de ruşine în spatele draperiei. Bătrână arunca cu pietre şi ocări în pereţii vilei, stârnise tot cartierul. Întoarse capul şi pentru o clipă avu senzaţia că inima i se opreşte. În colţul străzii maiorul Pătraşcu privea liniştit.

Stăteau pe întuneric şi fumau. Capetele de jeratic, intensificate brusc, desenau în încăpere arcuri scurte de lumină. Pictorul dibui sticla de gin. Gâlgâitul alcoolului pisa sinistru liniştea odăii.

Mara îşi umezi buzele.

— Mai rezişti, Nik?

Maiorul sfredelea cu ochii întunericul din spatele geamului. Nu se urni de lângă maşina inginerului decât

odată cu ivirea zorilor.

*

— Doamnă!

Mara tresări. Recunoscu vocea lui Adam Petrescu şi îşi continuă drumul grăbind paşii. Tânărul o ajunse din urmă:

— Vreau să-ţi vorbesc.

— Pleacă!

— Trebuie! K

— O singură clipă dacă mai rămâi, chem miliţia!

Se aflau în dreptul magazinului Eomarta. Adam se opri în faţa ei, spuse hotărât:

— E în interesul dumitale, doamnă!

— Îmi porţi de grijă!

— N-aş vrea să am i-emuşcări că nu te-am avertizat.

— Remuşcări? Tu! în altă stare de spirit aş râde. Lasă-mă, se uită lumea, mi-a ajuns spectacolul de ieri…

— Ştii ce s-a întâmplat cu Gigi Păun?

— Du-te!

— Ştii ce urmează?

Mara deveni atentă.

— Întreabă-ţi stăpânul.

— Nu e nevoie. Am ghicit. Coborî glasul: acum cinci zile m-a pussă iau legătura cu omul lui din occident. Ai idee ce-i cerea?

— Nu mă interesează.

— În locul dumitale aş fi curios.

— N-ai decât.

— Să-l scoată peste graniţă.

Femeia îşi răsuci brusc capul, îl privi surprinsă:

— Ce-ai spus?!?

— Pictorul a înţeles, nici nu era de altfel prea greu, că a pierdut partida. Planul, recunosc, m-a entuziasmat şi pe mine, dar… Maiorul a intuit combinaţia, nu dă doi bani pe alibiul nostru.

— Convingerea lui nu e o probă.

— Ştiu. Dar asta nu-l va împiedica să ne urmărească la fel de tenace până în pânzele albe. În momentul de faţă

Nik e complet blocat, în plus trebuie să facă faţă procesului pentru escrocheria de la Consignaţia.

— Şi? /

Coborârâ spre Cişmigiu, Adam Petrescu continuă încruntat:

— S-a hotărât să părăsească primul corabia. Accentua: Singur! Nu e deloc fair-play. Reuşind să dispară, consecinţele le vor suporta alţii, înţelegi ce vreau să spun.

Mara îşi muşcă buzele. Spuse fără convingere:

— Nu cred.

— Te-am minţit cândva îngrozitor, doamnă, şi n-ai meritat, nu ştiam ce om eşti…

— Depăşeşte subiectul, te rog!

— În sfârşit, cunoşti italiana, citeşte.

Îi înmână o telegramă; Mara o parcurse nedumerită.

„Vin singur la aniversarea unchiului Antonio. N”.

— Nu pricep.

— Citeşte pe verso.

Pe verso o notă a serviciului poştal din Roma preciza: Adresantul necunoscut.

Mara ridică din umeri:

— Asta ce mai înseamnă?

— Amicii din Ralia au mirosit ceva şi, fireşte, au rupt toate firele. Dacă se stabileşte că obiectele sustrase au trecut prin mâinile lor, intră sub urmărirea Interpolului. Pe buze îi flutura un zâmbet rău: Şi mai înseamnă că fondurile lui Nik vor fi zvârlite de unchiul Antonio pe postavul verde de la Monte Carlo. Afacerea se baza pe încredere reciprocă, aşa cum de altfel se obişnuieşte, numai că pictorul a omis una din regulile jocului: posibilitatea de a te deplasa rapid pentru a trage de urechi partenerii neloiali. Mă îndoiesc că miliţia îi va elibera un paşaport ca să se răfuiască cu traficanţii italieni. În concluzie, amicii i-au jucat un renghi frumuşel.

Mara râse nervos:

— Nik ştie?

— Nu, dar va trebui să-i spun.

— Abia aştept!

Adam Petrescu privi pe gânduri apele lacului:

— Te-ai gândit la urmării?

— Singura mea bucurie e să-l văd muşcându-şi pumnii!

— Ar fi cazul să judeci matur, doamnă, pictorul n-are scrupule. Peste graniţă, fără ajutor dinafară, nu poate pleca, mai ales acum când toate privirile sunt îndreptate asupra lui. Ce-i rămâne de făcut?

— Să se sinucidă.

— Cât de puţin îl cunoşti! observă Adam Petrescu clătinând din cap. Adăugă sumbru: îşi va asasina toţi complicii ca să nu existe martori împotriva lui. Maiorul s-a angajat într-un război al nervilor, aşteaptă cu răbdare diabolică prima fisură. Gigi Păun a dat semne de slăbiciune şi acum e mort. O privi ţintă: Te stăpâneşti greu în ultimele zile…”

— Crezi că…

Îşi muşcă încheietura degetului arătător. Ochii lui Adam Petrescu ardeau.

— Te va ucide, doamnă! Nik n-are scrupule, a dovedit-o în două rânduri, l-am văzut gata să scoată frânghia cu nod şi în alte împrejurări. E un asasin.

— Tu eşti mai bun?

Tânărul îşi înfipse adânc mâinile în buzunare:

— Nu. Am avut neşansa de a şti să mint convingător, o chestiune care nu se învaţă, o ai în sânge sau nu. Mi-am făcut un gen, primele succese m-au încurajat… Nu regret, dar nici nu mă bucur, trăiesc fără senzaţii şi nu-ţi imaginezi ce îngrozitor e câteodată… Treizeci de ani am zâmbit trist, uşor, melancolic, pentru că aşa cerea scheciul, şi – acum mi-e imposibil să râd sănătos, adevărat. M-am identificat cu escrocul sentimental numai sub aspectul fizic, imediat, sub carcasa plimbată e un gol înspăimântător, tot ce era al meu s-a atrofiat… Privesc cireşii înfloriţi şi aş vrea să mă bucur, dar intervine paiaţa cu surâsul amar. merg de mână cu o fată şi mă aud turuindu-i textele celuilalt… Vin apoi ceasurile când stau culcat pe spate şi măsor lung cârligul lămpii din tavanul

mansardei mele. Trăiesc atunci în plină atmosferă dostoievskiană. Respiră adânc: De la minciună la furt au fost primii paşi pe care i-a făcut tipul inventat de mine, apoi inevitabil a urmat…

Îşi scuturǎ braţele a lehamite. Mara scoase pachetul cu ţigări, renunţă – era prea multă. lumină, prea multă lume – şi-l vârî înapoi în poşetă.

— Te are la mână?

— Da. Nu mă întreba cu ce, tot n-am să-ţi răspund, îşi ridică privirea: Ascultă sfatul meu, pleacă cât nu e prea târziu!

— Unde?

— La celălalt capăt al ţării, măcar pentru un timp.

Şi fă tot ce e posibil să nu te găsească. Bănuiesc că ai semnat şi dumneata poliţe în alb, nu poţi cere ajutorul miliţiei.

— Altruist?

— Pericolul iminent este singurul meu suport, singura bucurie. Trebuie să-mi procur emoţiile, asta explică dacă vrei pentru ce m-am înhăitat – termenul este exact – cu pictorul, îşi apăsă pieptul: Fiica de a fi tras la răspundere, zvâcnetul inimii când cineva sună la uşă, grija permanentă, devenită obsesie de a evita juvăţul lui Nik Stratilat îmi umplu golul…

Mara ridică din umeri:

— Cine a vorbit acum, tu sau paiaţa? Mă rog, orice mi-ai înşira tot n-am să cred, aşa că las-o baltă. Apropo de satisfacţii, ţi-am spus, mi se pare, le am şi eu pe ale mele. Te-ai întrebat ce satisfacţie aş încerca văzându-l pe Nik negru la faţă pentru că omul lui de încredere i-a sfătuit nevasta să-l părăsească?

— N-ai să-i povesteşti.

— Ar fi un prilej minunat să plătesc unele datorii vechi…

Adam Petrescu lovi cu pantoful o pietricică răsărită în cale.

— Ai altă construcţie, doamnă, dumneata te-ai rătăcit printre noi, eşti o păcălită – iartă-mă că ţi-o spun – uşor

influenţabilă, uşor de manevrat deşi ai lucrat în circ. Dumneata faci parte dintre milioanele de oameni pentru care calendarul reprezintă o suită de acuarele cu tonuri suave şi pastelate. Există însă şi negrul zilelor de doliu şi mucegaiul zilelor cenuşii când toate-ţi merg pe dos, şi plouă şi e noroi, griul de plumb al celulei, roşul sângelui răsărit în bulbul ochilor pentru că cineva a înşelat tot ce e mai bun în tine, te-a dus de nas, ori ţi-a luat-o înainte prin manevre abjecte. Ai avut ghinionul pasienţelor tăiate la fix. Zâmbi chinuit: Nu, n-ai fi în stare să mă împingi sub ştreangul pictorului. Gestul oricum ar rămâne inutil, sunt câteva luni bune de când mă aştept la orice, îmi controlez în permanenţă spatele.

Mara îşi trecu o şuviţă de păr după ureche.

— Du-te.

— Aş fi vrut să-ţi mai spun că regret sincer…

— Pleacă! adăugă cu obidă: N-ai să înţelegi niciodată ce rău îngrozitor mi-ai făcut!

Se răsuci pe călcâie şi ieşi din parc, repede, aproape în fugă.

*

Pictorul pândea strada din spatele draperiei, nu se clinti când Mara intră.

— Mă întreb, spuse, dacă amicul Adam a recurs la vechea placă sau şi-a primenit între timp repertoriul. Nu pari plictisită.

— Ai şi aflat…

— Plătesc bine.

Lumina crudă îi scălda chipul şi dintr-odată Mara înţelese ce-au însemnat pentru Nik Stratilat ultimele opt zile. Pictorul avea ochii injectaţi, cute adânci la colţurile gurii şi rădăcina nasului, prin părul nefiresc de negru altă dată răsăriseră fire albe. Slăbise mult, mâinile ele obicei liniştite, fără gestică violentă, de o siguranţă odihnitoare, îi tremurau, i se vedeau venele zbuciumându-se la tâmple.

— Ce basm ţi-a mai turnat?

— Ascultă banda.

Pictorul rămase cu privirea-aţintită spre capătul

străzii. Observă rece:

— Comiţi imprudenţe, draga mea, iar Adam gafe în toată regula. Făcu o pauză: Sau a început să-şi arate colţii? Pătraşcu a fost în spatele tău tot drumul, te-a condus până acasă.

— Oricum ştie.

— Bănuieşte! Atât! Repetă-ţi chestia asta, să-ţi intre bine în cap!

— Îţi furi singur căciula, Nik!

— N-are nicio probă!

— O s-o capete.

— În clipa aia vom fi departe. Totul e să ne păstrăm calmul câteva zile.

Mara îşi aminti conţinutul telegramei, Râse amar:

— Plecăm împreună?

— Ce întrebare! Fireşte! După socotelile mele, miercuri cel mai târziu vom lua masa la Florenţa. O măsură surprins: Nu te bucuri?

— Ba da…

— Ne vom stabili la Neapole.

— Ai hotărât bine, italienii sunt oameni amabili, corecţi…

— Vom călători.

— Avem bani…

— Suficienţi să colindăm lumea măcar un deceniu.

— Ce băiat admirabil eşti tu, Nik! Credeam că ai să mă părăseşti…

Pictorul se rupse încruntat de fereastră, o privi lung, opac.

Jumătate de oră mai târziu Anton intră prin uşa mascată în zid:

— Ai un plic de la Adam.

Mara recunoscu între degetele pictorului telegrama cu adresantul necunoscut şi se aşează satisfăcută în fotoliu. Rezemat de dulapul-paravan – cascadorul aştepta dispoziţiile stăpânului.

Pe chipul pictorului se aşternu brusc întunericul. Scoase un muget dureros, şi scăpă hârtia din mână. Anton

Zaharia făcu îngrijorat un pas înainte.

— Domnule Nik…

— Afară!

Mara ridică telegrama.

— A! Ţi-au răspuns băieţii cei buni din Italia.

— Gura!

— Ai preconizat că plecăm împreună, nu-i aşa, dragul meu!

— Gura, târfă!

Cascadorul se opri cu mâna pe clanţă.

— Nik, te rog, nu e momentul…

— Ţi-am spus să ieşi!

— Rămâi, Antoane, interveni Mara palidă, ai prilejul minunat să cunoşti intimităţile unei perechi potrivite. Ce se petrece în dormitor nu e un secret pentru nimeni…

Nik Stratilat scoase fulgerător frânghia cu nod, se repezi spre fotoliu.

— Nu!

Dintr-un salt Anton Zaharia I'u între ei, îi prinse" braţul din încheietură. Pictorul se zbătea turbat, încerca să se elibereze:

— Îndrăzneşti?

— Nik, spuse calm cascadorul, ce fac e în interesul dumitale. Peste zece minute ai să-mi mulţumeşti.

— Afară!

— Treceţi dincolo, doamnă, vă rog!

Mara ieşi sprijinindu-se de mobile. Cascadorul aşteptă să se închidă uşa, apoi îi eliberă braţul:

— Erai la un pas de o mare prostie, trebuia să intervin.

— Aşteaptă-ţi răsplata!

Se prăbuşi pe marginea fotoliului cu capul în mâini.

*

Odaia cascadorului se afla printre dependinţe la celălalt capăt al vilei. Mara bătu încet, eu teamă în uşă.

— Intră!

Era o încăpere mică, mobilată sumar: un pat. un scaun, o masă ocupată aproape în întregime de cărţi,

câteva cuiere agăţate pe pereţi.

— Aici locuieşti?

— Da, doamnă.

Anton Zaharia îşi aranja hainele în valiză fără să-i dea atenţie.

— Am venit să-ţi mulţumesc. Dacă nu erai dumneata”.

— Prostii. Oricine ar fi procedat la fel.

— Adam. de pildă, dispărea urgent.

— Adam nu e bărbat. Un caraghios cu ifose.

— Pleci?

— Da. Se aşează pe marginea patului zâmbind stânjenit: Se spune că nu-i prea inteligent cel care repetă o greşeală… Când am acceptat oferta soţului dumneavoastră intuiam că până la urmă o să-mi frâng gâtul. Nik se grăbeşte să-mi dea o mână de ajutor… Luaţi loc.

Mara se aşează pe scaun, îşi lăsă abătută mâinile în poală.

— Unde e?

— A ieşit. Pătraşcu i-a ghicit toate trucurile cu excepţia uşii mascate în zid. Sau nu a descoperit-o. Accentua: încă!

Crezi?

— Dacă ieri părăsea vila în mod normal, ospătarul continua să-şi escrocheze clienţii la bodegă şi azi. Maiorul ştie meserie, am mers odată în spatele lui când v-a urmărit de-acasă în Cişmigiu. Nik a scăpat de umbră folosind cealaltă ieşire.

Ochii femeii se umplură de lacrimi. Spuse fără vlagă:

— Îngrozitor! Parcă a înnebunit!

— Nu mai are nicio speranţă, colaboratorii s-au speriat, comit gafe, toată şandramaua se duce de râpă.

— Mi-e frică, Antoane!

Cascadorul îi evită privirea, nu suporta lacrimile.

— Aveţi motive. În noaptea când v-a vorbit pentru prima dată despre lovitura de la depozit, mi-a dat dispoziţie să stau pe aproape. Dacă plecaţi, trebuia să vă lichidez undeva cât mai departe de vilă.

— Ai fi făcut-o?

— Da. Credeam orbeşte în mintea şi în steaua lui Nik.

— Şi-acum?

— Îmi fac bagajele. N-am poftă să-i strâng mâna lui Gigi Păun pe lumea cealaltă.

Mara păru decepţionată:

— Eram convinsă că nu te sperii cu una, cu două.

— Doamnă, spuse cascadorul abandonând geamantanul, aţi auzit probabil prin ce şcoli am trecut, câte luni dintr-un an le-am „petrecut prin spitale la vârsta teribilismelor, când scapi repede pumnul. Am învăţat să încasez şi să mă descurc binişor dacă mă atacă opt-zece derbedei. Îşi ridică umerii masivi în semn de neputinţă: Nu ştiu să mă feresc de cei care vin pisiceşte, pe la spate, cu juvăţul în mână. Pentru asta îţi trebuie o inteligenţă care s-o întreacă pe a adversarului şi o imaginaţie perversă. Îmi lipsesc amândouă. O privi printre gene: Ştiţi cum aţi ajuns să luaţi droguri?

— Mi-a povestit.

— Ideea îi aparţine lui Adam… Mare jigodie! înghesui pijamaua, strecură pe margini cărţile de căpătâi. Mara scoase pachetul de ţigări.

— Ce mă sfătuieşti?

— Uşa mascată dă într-un tunel care leagă vila de subsolul blocului florentin din strada Veche. L-aţi mai parcurs odată, în noaptea aceea… După colţ e o staţie de taxiuri, Peste 45 de minute aveţi un tren. spre Satu Mare.

— Şi?

— Puteţi coborî undeva pe parcurs.

— Unde? N-am practic un leu, nu cunosc pe nimeni…; Se ridică: Ia-mă cu dumneata, Antoane!

— Sunteţi o femeie mult prea frumoasă, doamnă.

— Sunt o nefeiicită.

— Un bagaj greu, incomod, pentru unul ca mine. Regret.

*

Mara străbătuodăile pustii cu sentimentul că pereţii se clatină. Ieşi. În colţ. lângă restaurant, o ajunse din urmă

o maşină. Întoarse capul şi-l recunoscu la volan pe Pătraşcu. Maiorul deschise portiera:

— Vreţi să urcaţi? în cinci minute sunteţi înapoi.

— E neapărată nevoie?

— Da.

Mara se aşeză pe locul din faţă.

— Ce s-a mai întâmplat?

— Ceea ce prevăzusem demult.

Conducea repede, evitând arterele principale. Femeia recunoscu strada Bărăţiei şi-şi simţiinima ghem. La numărul 82 staţiona o dubă neagră.

— Ştiţi cine locuieşte aici?

— Nu.

— Adam Petrescu. Cu o jumătate de oră în urmă l-au găsit oamenii mei prăbuşit lângă crematoriu. Înghiţi în sec; Avea beregata sfărâmată.

Apărură brancardierii cu targa. Mara nu fu în stare să articuleze un singur sunet. Îşi pierdu cunoştinţa.

*

O aduse acasă alt ofiţer. Mara străbătuse drumul de la maşină la uşa vilei împleticindu-se. Nevasta inginerului deschise larg fereastra. Răcni pentru a asigura audiţia întregii străzi:

— Uite-ţi zâna. Pompi, e beată moartă!

Pompilian Stănescu oftă storcând buretele:

— Oricum, mult n-o mai duce, are plămânri atinşi, nefericita…

Mara pătrunse în living-room şi se prăbuşi într-un fotoliu. Telefonul, suna lung, insistent, amuţi un timp apoi. reîncepu. Femeia turnă gin într-un pahar, îl goli şi ridică receptorul. Recunoscu vocea maiorului Pătraşeu.

— Sunteţi singură?

— Da.

— Eram convins… Regret că trebuie să vă anunţ numai lucruri dezagreabile…

— Sunt obişnuită. Ascult.

— Anton Zaharia trebuia să plece undeva?

— Întrebaţi-l pe el.

— Imposibil, doamnă. E mort!

CAPITOLUL XVIII

Monedă pentru moneda închisese demult telefonul, dar vestea maiorului îi izbea timpanele. Cascadorul fusese strangulat sub un gard, câteva străzi mai încolo, cineva îi răscolise valiza… Mara trecu în dormitor lăsă nd uşa puţin întredeschisă. Se lipi de perete pândind sosirea pictorului.

Se întunecase, o bufniţă aciuată pe acoperiş se tânguia sinistru, ca în romanele englezeşti la ceasul când e aşteptata stafia bătrânului lord sugrumat cu 300 de ani în urmă în condiţii tulburi, fapt care asigură rentabilitatea turistică a castelului. Stropi mărunţi de ploaie ciocăneau cu degete reci în fereşti. Mara îşi aminti cu o strângere de inimă legătura inexplicabilă între ploaie şi cele mai triste zile din viaţa ei. Se născuse în circ într-o familié de zburători. Primele imagini întipărite în memorie erau de asemeni ude… O căruţă cu coviltir împotmolită în noroi sub cerul cenuşiu. Înjurături… opinteli… Trapeziştii cu sacii în cap împingeau din răsputeri… Seara jucau într-un târg din Moldova… Turna cu găleata, pereţii din pânză musteau de apă… Atunci s-a prăbuşit taică-su. Maică-sa se prăpădise în căsuţa, de pe Rahovei… Burniţa de câteva zile… Peste mahala pluteau aburi grei, cu miros de sulcină şi balegă… Turcu, câinele, presimţise nenorocirea, uriaşe toată noaptea…

Umbra dulapului trucat, mare, neagră, se deplasă uşor şi Nik Stratilat pătrunse gâfâind în încăpere. Se repezi la geam, cercetă amănunţit strada. Luminile nopţii îi desenau silueta pe perete. Era de nerecunoscut. Neras, cu obrajii căzuţi şi hainele mototolite – imaginea clasică a fugarului hăituit de şerif – pictorul nu mai avea nimic din bărbatul superb care, cu o săptămână în urmă, tulbui a somnul adolescentelor. Spaima cea rea, spaima cu gheare, spaima de coşmar când te năpădeşte transpiraţia de gheaţă şi alergi fără să înaintezi şi aluneci în abis, încleştase inima Marei. Nik Stratilat întinse mâna spre/ măsuţa cu băuturi, apucă o sticlă la întâmplare şi bău lung, pe nerăsuflate, rotindu-şi privirea prin încăpere. În cealaltă

mină răsucea frânghia cu nod…

— Mara!

Femeia închise repede uşa, o încuie. Văzu clanţa răsucindu-se, auzi o înjurătură birjărească, apoi răsuflarea pictorului grea, cu damf de alcool.

— Mara, mă auzi? Răspunde!

Nu-i răspunse, nici n-ar fi putut. Stătea în mijlocul încăperii, umbră palidă, numai ochi, numai groază, îşi muşca degetele1.

— Lasă prostiile, ştiu că eşti înăuntru, am văzut când încuiai uşa.

Vorbele pocneau sec, baloane care se sparg într-o odaie golită în grabă de urmaşi, doar cu un catafalc înconjurat de luminări. Vorbe cu iz de moarte…

— Deschide L

Degetele muşcate aveau pielea crăpată, dar niciun strop de sânge nu răsări. Sângele Marei îngheţase.

— Fată dragă, începi să mă enervezi! Deschide! Ţi-am adus ceva.

Mara ştia că pictorul îi aducea sfârşitul, îl frământa în palma asudată… Cheia căzu cu zgomot şi în broască se zvârcoli un şperaclu. Ţipătul – femeii, lung, descătuşat, îl făcu să încremenească.

— Nu te apropia!

— Draga mea, înţelege!

— Strig! Dacă te atingi de uşă scol cartierul!

Urmă o pauză grea. Vocea pictorului se strecură şarpe pe sub prag.

— Fii rezonabilă, Mara… trebuie să discutăm… Lucrurile au luat o. Întorsătură neaşteptată… Hai, fetiţa, deschide.

— Spune ce ai de spus, te aud.

— A! Nu, nu aşa. Vreau să-mi arăţi că ai încredere în mine.

Şperaclul se răsuci din nou.

— Strig!

— Am nevoie de încrederea La… Am mare nevoie… Uita izbucnirea de azi… eram nervos… tu ştii ce însemni

pentru mine…

Gâfâia învârtind zorit şperaclul. Mara îşi simţi ochii împăienjeniţi de lacrimi, tremura.

— Depărtează-te de uşă, Nik! Chem vecinii!

Zgomotul metalului zgândărit încetă. Pictorul izbucni’s

— Ce-ţi căşună, femeie? Ai înnebunit? Ţi-a luat Dumnezeu minţile? Răspunde!

— Mi-a venit rândul…

— Alta acum!

— Cif ceilalţi trei ai isprăvit repede…

— Nu-ţi dai seama ce vorbeşti!

— Am rămas singurul martor. Păun. Adam şi cascadorul sunt acum la morgă.

— Nu se poate!

— Ucigaşule!

Pictorul râse fals, din gât:

— Cum poţi fi atât de candidă, fată dragă? Băieţii îşi aveau socotelile lor, răfuieli vechi, s-a spart bâlciul şi s-au grăbit să-şi revizuiască conturile, altă explicaţie nu văd… Adam, de pildă, îi datora ospătarului cincizeci de mii, bani pierduţi la pocher… Anton l-a stâlcit în pumni pe chelner după un revelion… Hai să bem ceva şi-ţi povestesc toată tărăşenia. Vii?

— Nu!

Pictorul se zvârli cu umărul în uşă, lambriurile trosniră.

— Deschide, târfă!

*

Ploaia bătea monotonă caldarâmul. Maiorul îşi scutură pălăria, se adăposti sub o streaşină şi aprinse o ţigară. Geamurile vilei continuau să rămână oarbe.

Locotenentul Brumă apăru furişându-se pe lângă ziduri; îşi trecu mâna prin păr, în ochi îi jucau lumini vesele.

— Spune, Andrei.

— Am descoperit ieşirea… Pe strada Veche, dacă vă amintiţi, e un bloc florentin, între el şi vila pictorului sunt

aproximativ trei sute ele metri. Un tunel leagă cele două imobile. Există urme certe că a fost străbătut cu cel mult cinci minute înaintea mea.

— În acelaşi sens?

— Da. Pictorul s-a întors!

Maiorul îi puse mâna pe braţ.

— Mulţumesc. Ai făcut o treabă pe cinste.

— Ce ordonaţi?

— Să nu-l mai poată folosi!

*

Uşa se crăpă, gata să cedeze. Marga încerca din răsputeri s-o blocheze cu divanul, dar mobila greoaie, din lemn masiv, abia se mişca. Icnetele pictorului şi ţipătul lemnului spart îi loveau urechile cu pumnii. Se uita disperată jur-împrejur, se repezi la fereastră, o deschise şi sări în noapte.

Brumă se întoarse în fugă.

— Mara Stratilat a părăsit vila alergând!

— Am văzut-o.

— Maşina e după colţ, aş putea…

— Las-o, n-are unde să dispară. Aruncă nervoş. Ţigara; Ai blocat cealaltă ieşire?

— Nu.

— Aleargă şi roagă-te cui vrei tu să nu fie prea târziu!

*

Pictorul se zvârli cu picioarele înainte. Uşa se prăbuşi. Perdelele fine fâlfâiau, un aer rece, cu miros de ploaie, de pământ reavăn, de tufănele ude pătrundea în încăpere. Nik Stratilat înţelese, se aplecă peste pervaz. Zări lipit de zidul inginerului, în umbră, silueta lui Pătraşcu. La colţ luceau automatele subofiţerilor. Se răsuci fulgerător, străbătu încăperea în fugă şi dădu înlături dulapul trucat.

Paşii pictorului stârneau zgomote înfundate. Străbătu ultimii zece metri şi apăsă pe clanţa uşii mascate la subsolul blocului florentin. Tresări. Un bulgăr de gheaţă îi alunecă pe şira spinării. Uşa era blocată.

Mara mergea prin ploaie, pe o stradă cu case

betegite. Degete uscate, vechi, coborau jaluzelele cu grijă, tremurau la gândul că chinga destrămată pe alocuri s-ar putea rupe. Becuri mărunte, economicoase, răspândeau lumini ofilite, de un galben murdar, ţeseau umbre dese prin unghere şi în inimile octogenarilor, îi ucideau în fiecare seară câte puţin.

Mara. păşea rar, fără grabă, fără ţintă. Groaza o secătuise, nu simţea ploaia, nici oboseala, nu se gândea la nimic. Un manechin ud, rătăcind în noapte, o jucărie frumoasă cu mecanismul dereglat.

O idee vagă, subţire, se înfipse în mintea femeii. Îşi făcu loc, căpătă proporţii. Câteva străzi mai departe zări sediul unei secţii de miliţie. Iuţi, paşii, puse mâna pe clanţă... Alt gând, altă hotărâre îi dădu brusc târcoale. Se îndepărtă în fugă.

*

— Ofiţerul de serviciu.

— Cu demnul maior Pătraşcu.

Mara strângea crispată receptorul.

— Cine îl caută?

— O cunoştinţă.

— Reveniţi mâine dimineaţă la prima oră.

Legătura se întrerupse.

*

Nina stinse televizorul şi scoase din, biblioteca maiorului un teanc de reviste, amânând lecţia despre fidelitatea animalelor domestice pentru a doua zi dimineaţa. În definitiv nu era obligatoriu s-o asculte tocmai pe ea, mai ales că reuşise la ultima oră să ia un trei minus, în uşă se auzi un ciocănit uşor.

„Tăticu'! Şi-a uitat cheia!”

Vârî repede revistele în dulap, îşi potrivi pe figură expresia copilului proaspăt trezit din somn şi deschise. La început n-o recunoscu pe Mara. Rochia udă i se lipise de trup, din păr îi picura apa.

— Îţi mai aminteşti de mine?

Chipul fetiţei se lumină:

— ...cu căţelul!

— Bună seara, Nina, Te-am trezit?

— Nu! Tocmai încinsesem televizorul… ăăă, caietul. Ştiţi, am foarte mult de învăţat…

— Tăticul e acasă?

— Trebuie să vină. Poftiţi.

Stătea pe canapea, cu un ceai fierbinte în faţă, îmbrăcată în halatul Ioanei, Nina se foia primprejur, amabilă, puţin îngrijorată.

— Să vă aduc ceva de mâncare?

— Mulţumesc Nina, nu mi-e foame.

Fetiţa se bătu cu palma pe frunte, scoase din dulapul maiorului sticla de coniac.

— Doctoria asta e foarte bună pentru răceală.

— Ai gustat-o?

— Nu eu, tăticu'. Clipi cu înţeles: Ca să fie sigur că nu se îmbolnăveşte, ia în fiecare seară un păhărel, două… Aşa sunt bărbaţii. A! Fierul!

Fugi în bucătărie. Mara îşi plimbă fără interes ochii prin încăpere: mobilă de serie, câteva rafturi de cărţi, în majoritate Biblioteca pentru toţi, tablouri multe, cu o singură temă: florile. Mina care le aşezase pe pânză avea har, ghiceai repede siguranţa profesionistului, stilul cert, personal. Fetiţa reveni cu rochia Marei călcată nesperat de bine.

— Nu trebuia, Nina!

— Ba da.

Se schimbă în baie, îşi trecu pieptănul prin păr. Când reveni, Nina pocni din palme.

— Vai, ce frumoasă sunteţi!

— Şi tu eşti frumoasă, spuse abstract Mara gândindu-se pentru prima dată cât de puţin i-a folosit dărnicia ursitei.

— Nu, nu sunt. În schimb iau note bune. Rectifică: „Bunicele.

Discuţia se lega greu, Mara ofta des, privea îngrijorată pe fereastră. Nina era disperată, nu ştia – ce să mai facă. Îi arătă rochiţele ei, povesti isprăvile lui Mannix. cel mai obraznic copil din cartier. Degeaba. Avu o idee:

— Vreţi să jucăm Piticot sau Omule nu te supăra! înţelese repede că n-a nimerit-o nici de astă claia. Ştm ceva, mai bine vă spun o poezie.

— Spune…

— Vin pionierii! Explică: O învăţ pe ascunselea pentru serbare, cine ştie, poate anul ăsta mă alege şi pe mine…

Recită tare, cu sufletul pe buze. Mara îi trecu absentă, mâna prin păr şi Nina îşi simţi lacrimile tulburându-i privirea. O căldură pe care n-o mai cunoscuse demult îi cuprinse inima. Se bâlbâi:

— Cred… cred c-am uitat fierul în priză.

Fugi în baie şi plânse mult.

*

Apăruseră zorile. Maiorul îi făcu semn lui Brumă să t, e apropie.

— Plecăm, Andrei, Supravegherea vilei o continuă sergenţii Pâiş şi Moraru, în aşa fel încât să fie văzuţi înţelegi ce vreau să spun.

— Şi dacă pictorul iese?

Pătraşcu clătină din cap hotărât:

— N-o să iasă!

*

Când dădu cu ochii de Mara maiorul clipi nedumerit, întrebă fără să-şi ascundă uimirea:

— Dumneavoastră?

Femeia zăcea fără expresie într-un fotoliu. Nina adormise pe canapea strângând în braţe pe Marta, păpuşa cu păr negru. O prefera pe cea blondă, dar fetiţa socotise că Mara n-ar înţelege aluzia.

— V-am căutat la birou. Mi s-a comunicat că lipsiţi. N-am avut puterea să aştept până mâine dimineaţă, îmi pare rău…

— Aţi procedat foarte bine. Noroc că-mi ştia ti adresa.

— Mi-a spus-o Nina, atunci, în Cişmigiu.

— Luaţi loc.

Mara îşi cramponă degetele de spătarul scaunului.

Maculă răguşit:

— Eu, Nik Stratilat şi Anton Zaharia am spart depozitul

Maiorul îşi stăpâni greu emoţia:

— V-aş propune să discutăm lucrurile astea după ce vă odihniţi.

— Acum! mai târziu nu ştiu dacă o să am curajul.

Maiorul o luă pe Nina în braţe, o culcă în camera el.

Fy tiţa deschise ochii, şopti:

— N-o lăsa să plece! Te rog, tăticule!

— În regulă, Nina. Dormi, draga mea mică.

Prepară două cafele, desfăcu sticla de coniac.1 s

— Aţi avut o noapte grea.

— Nu-i prima. De două săptămâni trăiesc un coşmar.

— Ştiu.

— Daţi-mi o ţigară.

Maiorul puse pachetul pe masă, îi oferi bricheta aprinsă. Degetele femeii tremurau. Trase fumul adânc în piept, cu lăcomie.

— Ce-ar fi totuşi să amânăm?

— Nu. Oricum n-aş putea să adorm. Scutură scrumul: Vă stau la dispoziţie.

— Cunoaşteţi escrocheria de la Consignaţia? întrebă maiorul turnând coniac în pahare.

— M-a pus în temă… soţul meu câteva zile înaintea spargerii.

— Cu ce prilej?

— Momentul îl preconizase demult. Zâmbi amar. Momentul de adevăr… în seara aceea am aflat lucruri cutremurătoare despre mine, despre el, despre viaţa noastră. Am avut dintr-odată senzaţia că mă aflu printre ruine, în jurul meu totul se dărâmase, păşeam prin pustiu. Crezusem că mă pricep la oameni atât cât îmi închipuiam că e necesar să te pricepi, îmi făcusem o virtute din a ignora tot ce nu mă priveşte, interesul meu se limita la cârpe şi meserie. Atât. Nu toţi avem vocaţie de cugetători, nu fiecăruia îi e dat să descopere o Americă… îmi vine greu să cred că în ultimele opt luni am fost mai obtuză,

mai oarbă ea altă dată. Anumite împrejurări amplifică însuşirile şi defectele noastre. Eram convinsă că Nik Stratilat se cumpără pentru că e un pictor mare…

Nu e!

— Ştiu. O ştie şi el, mi-a mărturisit. Vânzaroa deg Aiâsată trebuia să-i justifice veniturile.

— Lovitura de la depozit n-a fost prima, presupun. Curios, n-am primit nicio reclamaţie.

— Nik prăda posesorii obiectelor de valoare, nedeclarate. E un decret…

— Remarcabil! observă Pătraşeu încruntând sprintenele. Un teren fertil şi sigur. Unde le comercializa?

— Peste graniţă. E în combinaţie cu nişte italieni, ei îi trimiteau aparatura, înlesneau transferul… Majoritatea banilor cuveniţi tot ei îi depozitau. Ieri am aflat că au încetat colaborarea, nu-l mai cunosc.

— Există o justiţie! Ideea loviturilor la locuinţele indivizilor care nu s-au conformat legii nu-i de lepădat, păgubaşii rămân muţi, pentru a nu-şi mărturisi propria ilegalitate.

— De asta a şi rezistat Nik.

— Ce nevoie avea să se complice cu depozitul?

— Posesorii de bunuri nedeclarate se răriseră, clienţii îl presau, plus, probabil, lăcomia!

Goliră ceştile de cafea, fiecare cu gândurile lui.

— De când am început ancheta, spuse maiorul, mă întreb cum aţi acceptat să-l ajutaţi.

— N-are importanţă…

— R Pentru mine da. Sunteţi un om deosebit…

— O zdreanţă!

Pătraşeu îşi umezi buzele:

— Dimineaţă o să daţi o declaraţie scrisă. Nu e nevoie să treceţi absolut toate motivele participării dar, credeţi-mă, acum mi-e peste putinţă să nu insist. Ajutaţi-mă să vă înţeleg. Oricâtă fantezie aş avea, nu pot să-mi închipui că aţi cedat fără presiuni, numai de dragul banilor. Pregătit sau nu pentru viaţă, există curse pe care le eviţi instinctiv, cu ochii închişi. O privi ţintă: V-a

şantajat?

Mara întoarse capul, spuse încet

— Da. Nik m-a pregătit psihologic înainte de a-mi face propunerea. În seara aceea mi-a demonstrat practic punct cu punct că depind în întregime de el.

— V-a convins? întrebă mirat Pătraşeu.

— Avea argumente…

— Vă gândiţi la aranjamentul cu barul?

Şi la el. A fost primul şoc, prima fisură, eram convinsă că rezist profesional. O chestiune de orgoliu, în ultimă analiză, de echilibru sufletesc.

— Înţeleg. Apoi?

— Apoi…

Se opri, îşi muşcă buzele.

— Spuneţi, doamnă!

— Nu pot! Ce-a urmat n-are nicio legătură cu furtul, vă asigur. O poveste intimă, murdară, mi-a întors sufletul…

Pătraşcu îşi aminti declaraţia amantei abandonate, de Adam Petrescu. Mara fusese văzută intrând în garsoniera din strada Bărăţiei. Nu insistă. Femeia bău puţin coniac, aprinse altă ţigară.

— Cunoaşteţi efectul drogurilor?

—.

— Din lecturi.

— V-aş putea vorbi eu ceasuri întregi. Expiră lung fumul. Timp de câteva săptămâni înaintea „momentului de adevăr”. Nik mi-a strecurat seară de seară, înainte de culcare; drogul în paharul cu lapte de pe noptieră.

— Poftim?

Pătraşcu nu-şi credea urechilor, cutele dintre sprâncene i se/adânciseră. Maraprivea absentă fotografia Ninei la patru ani, cu un căţel de catifea în braţe. Pe fitunci n-avea nimic împotriva animalelor domestice… Din codiţele fetiţei, mici, de şoricel, se vedeau doar fundele enorme, două avioane cai ei astupau urechile.

— Aţi auzit bine, am fost drogată fără să ştiu. Până dimineaţa efectul dispărea, mă trezeam din ce în ce mai prost dispusă. Necesitatea, însă, rămânea! Clătină din cap:

Povestea miroase de la şapte poşte a melodramă, femeia blondă, suavă, ajunsă în ghearele unui vampir şi aşa mai departe. Nu sunt nici blondă, nici suavă, dar astea nu-s motive să mă credeţi. Cu asemenea istorii, trebuie să recunoaşteţi, nu vă ciocniţi în fiecare zi. Mi-ar părea rău să vă închipuiţi că-mi caut circumstanţe”.

— Chestiunea, oricum, întoarce lucrurile la o sută optzeci degrade. De ce v-a intoxicat?

— Drogul constituie mijlocul cel mai eficient de a-ţi asigura dependenţa cuiva. Asemenea produs nu-l găseşti la farmacie. Din clipa în care nu mi-a mai strecurat doza în paharul cu lapte a început coşmarul… Strânse pleoapele: Groaznic!

Maiorul îşi frecă bărbia pe gânduri.

— Există cineva care poate să confirme?

— A fost! Cascadorul. Era de faţă când Adam i-a sugerat soţului meu ideea.

— Adam! Un tip cu fantezie…

— Un… mă rog, despre morţi numai bine.

— Aşa se spune. În asta a constat şantajul?

Mara netezi cu muchia palmei faţa de masă galben-pai pe care Nina se iscălise cu pixul maiorului: Carmencita-Nina Pătraşcu… Fetiţei îi plăcuse numele Carmencita.

— Da…

— Numai? V-aş ruga să fiţi foarte sinceră, oricum pictorul nu e omul care să vă menajeze după arestare.

— Ar mai fi ceva… L-am cunoscut pe Nik cu mult înaintea căsătoriei, am avut un copil…

— Care s-a născut mort, sunt informat.

— Nu, domnule maior, al meu trăia, sora de la maternitate l-a schimbat cu altul… Lucrurile astea nu mai au cum s-o atingă, a părăsit ţara, la câteva săptămâni după substituire.

— De unde ştiţi?

— Nik i-a aranjat plecarea în schimbul unei declaraţii scrise. Avu un râs mic, rece. Colegii, prietenele mă invidiau ce noroc am avut să-l întâlnesc…

Maiorul scoase carnetul de însemnări, citi:

— Despre sora Anghelache e vorba cumva?

— Aţi aflat?

Pătraşcu nu-i răspunse. Privea pe gânduri zorile plăpânde.

— Dacă am înţeles bine, hotărârea pictorului de a face apel la dumneavoastră s-a născut recent, câteva săptămâni înaintea furtului.

— Categoric.

— V-aţi întrebat pentru ce s-a dat peste cap să obţină declaraţia surorii cu opt luni înainte?

S-a asigurat, bănuiesc, că voi fi docilă în împrejurări cheie, nu văd altă explicaţie. Nik ştia cu ce se ocupă…

I: – Aşa raţionaţi acum.

— În clipa aceea şi ulterior n-am văzut în faţa ochilor tivit celula, mă gândeam cu groază la ce va urma.

— O stare de spirit speculată abil de soţul dumneavoastră.

Mara respiră profund.

— Printre altele. Am un frate inginer…

— Dragoş Teodorescu.

— A făcut un accident, cu maşina, s-a speriat, ştiţi cum se întâmplă, şi a fugit… Un act condamnabil, nu încape discuţie. Gigi Păun se afla prin apropiere, l-a recunoscut.

— Demult?

— Luni 6 iunie…

Pătraşeu bătea capătul ţigării de unghia degetului gros. Gestul încremeni.

— Anul ăsta?

— Da.

— V-a mărturisit el?

— Nu. N-am mai apucat să-l văd, a plecat imediat într-o delegaţie, la Araci mi se pare. Victima a decedat. Ospătarul i-a spus lui Nik şi a început şantajul.

— Sinistru! observă maiorul.

— După „momentul de adevăr” nu mai aveam decât o singură dorinţă: să mor. Am înghiţit un tub de luminai…

Se auziră bătăi în uşa liftului blocat între ziduri, voci groase care făceau recomandări din stradă nevestelor ieşite pe balcon să-i rupă urechile lui ăla micu’ dacă nu-şi face lecţiile, zgomotul pachetelor cu resturi alimentare aruncate de gospodine în curtea interioară. Începea o nouă zi.

— În cele din urmă, continuă maiorul, aţi acceptat.

— Da. Nick a pus la cale alibiul, Gigi Păun, Adam, poetul Sihlă şi inginerul Stănescu trebuiau să depună în favoarea noastră. Se pare că aţi ocolit capcanele.

— Filmarea a avut loc pe la nouă, iar pendula surprinsă în cadru arăta ora zece, nu?

— Exact. Vila e legată de blocul învecinat printr-un tunel.

— L-a descoperit aseară locotenentul Brumă.

— Pe acolo am ieşit. Cascadorul aştepta la volan, în câteva minute am ajuns la depozit. Drumul dus şi întors pe cablu a fost un supliciu, de o mie de ori ora să mă prăbuşesc. La plecare ne-a surprins bătrâna…

Vorbea cu fruntea rezemată în pumni, cu vocea gâtuită. Maiorul deschise fereastra. Aerul proaspăt pătrunse în încăpere împreună cu zgomotele dimineţii, împreună cu zâmbetul soarelui.

— Aţi fost înşelată, doamnă!

— Nu-i prima dată… La ce vă referiţi?

— Am intuit dintr-un bun început că dumneavoastră sunteţi singura care eventual va vorbi şi oamenii mei nu şi-au. precupeţit eforturile răscolind trecutul, luând relaţii de la toţi care v-au cunoscut. Locotenentul Brumă a discutat zilele trecute cu sora Anghelache.

— S-a întors?

— N-a plecat!

Mara tresări:

— Nik i-a aranjat… Se opri cu gura întredeschisă. Ce vreţi să spuneţi, domnule maior?

— Înlocuirea noilor născuţi e un basm, ca şi declaraţia scrisă, ca şi trecerea frauduloasă peste graniţă a soni de gardă.

— A!

Femeia îl privea încremenită.

— Pictorul, continuă Pătraşcu, a mizat p naivitatea dumneavoastră şi a mizat bine. N-aţi dorit copilul, iar faptul că chestiunea s-a rezolvat relativ uşor printr-o simplă substituire presupunea discreţie.

— Ce mascaradă, Dumnezeule!

Pătraşcu se apropie de masă.

— Luni (3 iunie curent, inginerul Dragoş Todorescu se afla de zece ore la celălalt capăt al ţării.

— Adică?!?

— Nu el a făcut accidentul! E pur şi simplu uimitor cât de credulă aţi fost! Chiar dacă admit că Nik Stratilat este un maestru al improvizaţiilor…

Ajuns în stradă maiorul respiră-adânc.

Câştigase.

*

Locotenentul observă luminile noi, vesele din ochii lui Pătraşcu, dar se abţinu să-l întrebe ce s-a întâmplat.

— Introdu-i pe frumoşii ăia, te rog.

Întâi intră Gigi Păun, două minute mai târziu, Adam Petrescu şi cascadorul. Când dădu cu ochii de ospătar, Anton Zaharia avu un sughiţ scurt, seducătorul împrumută expresia imposibil de confundat a omului care întinde mâna în baie după prosop şi atinge o stafie.

— Aşa vasăzică! Mda… mormăi Adam.

— Clar! spuse cascadorul.

Maiorul le făcu semn să ia loc:

— Aţi înţeles, în sfârşit! Nu ştiu cât de limpede vă e chestiunea, de un lucru însă pot să vă asigur: dacă nu vă reţineam pentru cercetări, astăzi eraţi pe masa de autopsie. Nik Stratilat a răscolit Bucureştiul în căutarea voastră cu laţul în mână.

— Chintă regală din patru culori! spuse Gigi Păun căscând ostentativ. Am mai văzut d-astea.

Pătraşcu se răsuci:

— Ai spirit de observaţie! Cum a fost cu accidentul din 6 iunie? Cine era la volan, fratele doamnei Mara, nu?

Ospătarul deveni atent. Minciuna o ticluise cu pictorul, n-avea de unde să ştie. Doar dacă… Zâmbetul îi fugi de pe buze. Se uită la ceilalţi. Adam îşi reluase masca durerii, cascadorul sta arc, încordat la maximum, atent să vadă dincotro vine pericolul.

— Nu-ţi sparge capul, băiete, continuă maiorul, îţi spun eu de unde ştiu. În clipa asta, soţia pictorului aşterne pe hârtie tot ce mi-a povestit timp de trei ore.

— Sunt curios ce înşiră, nu mi-a făcut deloc impresia că fantezia o dă afară din casă, spuse Adam Petrescu.

Pătraşcu acceptă clătinând din cap:

— Hotărât. Niciodată nu i-ar trece prin minte, de pildă, că un om poate fi împins la droguri, strecurându-i-se seara, înainte de culcare, „medicamentul” în paharul cu lapte. Asemenea idei poate avea numai un tip care îşi pipăie în permanenţă gândul, îi vede culoarea, simte forma.

Adam asculta desenând cu degetul mijlociu spirale nervoase pe genunchi:

„Mara a vorbit, gândi, e limpede! il

Pătraşeu se întoarse spre Brumă:

— Râmi ne numai Anton Zaharia. Andrei, dă-le, te rog, codul penal să-l răsfoiască, continuă maiorul, când cei doi se aflau pe punctul de a părăsi biroul. Vor găsi acolo fapta lor încadrată exact. Poţi să le explici cât de îngăduitoare este justiţia faţă de cetăţenii dispuşi să trădeze interesele statului. Tânărul măcinat de-gânduri va avea la ce să mediteze.

Rămaşi singuri, cascadorul îşi fixă privirea undeva peste capul maiorului. Pătraşeu îl privi mult timp în tăcere.

— După Nick Stratilat, spuse, situaţia dumitale este cea mai grea, sper că ai înţeles.

— Nu ştiu la ce vă referiţi.

— A. continui să speri că nu-i decât o cursă. Nu, Antoane, de astă dată nu. De unde crezi că ştiu amănuntul cu drogul strecurat în pahar? Erai de faţă când Adam i-a sugerat pictorului intoxicarea şi tot dumneata ai fost acela care i-ai povestit doamnei Mara. De altfel, peste un ceas, o

să-ţi dau să-i citeşti declaraţia.

Cascadorul îşi concentra privirea pe chipul maiorului.

— N-a rezistat…

— Nu.

— Bănuiam că aşa o să se întâmple.

— Nu-i purta pică, e un om nefericit, toţi au păcălit-o.

— Da… Anton Zaharia îl privea cu un soi de admiraţie. Credeam că încă nu s-a născut ăla în stare să-l înfrângă pe Nik.

Pătraşeu îi întinse pachetul de ţigări, aprinse şi el una.

— Doamna Stratilat mi-a povestit că nu-l agreezi pe Adam Petrescu.

— O jigodie!

— Nu ţi-a plăcut nici ideea cu intoxicarea.

Am şi aşa destule păcate.

— Uite ce e, Antoane, aş vrea să mă ajuţi într-o chestiune.

Cascadorul zâmbi amar:

— Eu…

— Va trebui să dai o declaraţie cu tot ce s-a întâmplat. Se grăbi să precizeze: nu acum. mâine, peste douy-trei zile când nu vei mai avea dubii asupra stadiului la care a ajuns ancheta. Nu ai cele mai ortodoxe păreri despre onestitate, eşti un dur, poţi stâlci în pumni zece bărbaţi, dar sunt convi-ns că niciodată n-ai. fi capabil să otrăveşti un om cu bună ştiinţă, câte puţin în fiecare zi, un om nevinovat! Te rog, nu omite sugestia lui Adam Petrescu. Mara Stratilat a fost o victimă. Ajută-mă s-o ajut!

— Un act de caritate?

— De omenie.

Cascadorul îl privi în ochi:

— O să încerc.

*

Colonelul Tudo.se îşi sorbi cafeaua *

— Un alibi perfect. – În orice caz greu de spulberat, aproape imposibil, spuse Pătraşcu. Singura probă, sticla pariului, a distrus-o Anton provocând accidentul

camionetei care transporta navetele la laborator. Am parcurs o parte bună din itinerarul stabilit de Nik Stratilat şi mi-am dat seama că nu-i nimic de făcut. Peşte o sută de martori sunt gata să depună în favoarea pictorului. Complicii judicios aleşi fredonau cu dezinvoltură şi tupeu cântecul lui Nik Stratilat. Am răscolit împreună cu locotenentul Brumă trecutul fiecăruia. M-au ajutat zeci de oameni oneşti… Una din femeile abandonate de Adam Petrescu l-a urmărit o vreme pas cu pas. De la ea am aflat că individul care-şi pipăie gândurile a întreţinut la un moment dat relaţii foarte apropiatecu Mara Stratilat. Încă o confirmare a faptului că „martorii incidentali" se cunoşteau între ei, dar numai atât. În ultima analiză Adam putea recunoaşte liniştit legătura cu nevasta pictorului, fără să-i ştirbească alibiul. Mai mult, un avocat isteţ găsea în asta un atu în plus. Tânărul l-a cunoscut pe pictor prin intermediul soţiei, deci n-a picat în casă din senin. Ruptura dintre cei doi – onorată instanţă – s-a produs demult, ce interes avea Adam s-o servească pe cetăţeana Stratilat? Cu atât mai puţin pe soţul inocent, e de la sine înţeles, etcetera.

— Cunosc genul de pledoarie, spuse colonelul.

— Indiferent cum s-ar fi soldat disputa asupra autenticităţii filmului, rămâneau martorii pariului.

— Cred că asta e de fapt şi marea găselniţă a pictorului. Care tribunal poate accepta că cineva dă o lovitură, în condiţiile cunoscute, după ce a băut pe nerăsuflate o jumătate de rom? Hm! Drăcească treabă!

— Am cântărit de o mie de ori pe fiecare membru al bandei. Singura cu un trecut aproape fără pată rămânea Mara Stratilat. Ne-am concentrat atenţia asupra ei. Femeia se stăpânea greu, evenimentele din ultima săptămână şi consumul de droguri – treaba asta aveam s-o aflu mai târziu – o marcaseră evident. M-am gândit să răspund la înscenarea pictorului cu altă înscenare. Aşa s-a născut i ideea „asasinării" celor trei. I-am reţinut pentru cercetări cu câteva minute înainte ca băieţii să simtă în jurul gâtului juvăţul lui Nik Stratilat. Anticipam de fapt intenţiile

pictorului, având grijă să-i comunic Marei rezultatele. Pentru culoare şi tentă de adevăr am apelat la M-aI nana Cercel, poreclită Naşa.

— Asta cine mai e?

Maiorul aştepta întrebarea. Râse. Râsul Ninei când pul nea la cale o năzbâtie.

— Codoaşă, ghicitoare, şi gazdă de hoţi, o fostă clientă! de-a mea. Pe vremuri, cu cincisprezece ani în urmă

I vreau să spun. speria portofelele în tramvaie. Acum îşi

I vede de treabă, s-a măritat cu un coleg de breaslă. Clătină i: din cap. În Naşa a murit o mare actriţă. S-a desfăşurat amplu şi extrem de convingător în rolul mamei lui Gigi Păun, „asasinat” de pictor. Tensiunea din casă crescuse.

I Mara a avut inspiraţia să blocheze uşa dormitorului. Când pictorul.cu frânghia în mână s-a repezit s-o spargă, femeia a reuşit să fugă pe fereastră. Două ore mai târziu mi-a ¡. mărturisit totul.

I Colonelul Tudose asculta învârtind stiloul între degete. h. Se cunoşteau demult, erau prieteni.

— Greu, Grigore!

— Greu. Ai o ţigară?

Fuma privind pe fereastră dimineaţa cuminte.

— L-ai arestat? întrebă colonelul.

— Încă nu. Peste o oră. Celula i-ar aduce liniştea resemnării… N-am sadisme, mă cunoşti, dar individul ăsta m-a dezgustat. Vreau să mai tremure măcar un ceas. De când am început ancheta aşteaptă să încrucişăm mănuşile, pândeşte cu pumnii strânşi clipa când îi voi bate la uşă. Să mai aştepte! Se uită în ochii colonelului: Ştii cum a aiurit-o pe nefericita de nevastă-sa?

Relată povestea Marei Stratilat. Chipul lui Tudose se întunecă.

— Îngrozitor!

: – Eşti jurist, crezi că are şanse să scape? întrebă maiorul.

— Circumstanţe atenuante, în orice caz. Dacă

dovedeşte că a fost intoxicată împotriva voinţei ei…

— Aştept declaraţia cascadorului. Era de faţă când Adam Petrescu i-a sugerat ideea pictorului.

— S-ar putea demonstra că a acţionat sub influenţa drogurilor şi a şantajului. Va cântări mult şi convingerea judecătorului. În orice caz, n-o să fie uşor.

Maiorul se apropie de fereastră. Calea Victoriei văzută de sus părea un fluviu de culori vii, agitate. Spuse încet:

— Mi-e milă. E o mare nefericită.

*

Nik Stratilat pândea strada. Avea ochii injectaţi, obrajii căpătaseră o culoare pământie. Respira greu. În livingroom stăruia' mirosul acru de alcool şi tutun, pretutindeni se vedeauaruncate mucuri de ţigări şi sticle goale. Fumase mult, băuse incredibil. Tunelul blocat îi spulberase ultima speranţă. – Nu! mugi pictorul. Mai există una!

Aştepta întâlnirea cu maiorul. Aşteptare dureroasă împinsă la limită, când începe să te înjunghie fiecare fibră, când zgomotul paşilor pe caldarâm îţi sparg timpanele, când aerul înţeapă, fiecare respiraţie e o pernuţă de ace înghiţită…

Nik Stratilat era obişnuit să aştepte. O făcuse la paisprezece ani, pitit sub canapeaua din hol ca să vadă unde-şi ascunde tante Aimée economiile. Cuvertura, de brocart cădea până jos, acoperea picioarele aurite, husa era scoasă numai de crăciun şi paşte sau când aveau invitaţi simandicoşi… Bijuteriile le ţinea ascunse într-o casetă de argint masiv cu capacul sculptat… în despărţiturile de catifea roşie se aflau inelele cu perle şi safire – fleacuri, garnitura cu 120 de briliante pe care Aimée o moştenise de la soră-sa Ral. uca, căsătorită cu armatorul Nicolakis, Caseta stătea veşnic încuiată în seiful din spatele unui Luchian. Şase ore aşteptase Nik după paravanul de atlas cu dragorii de aur. clipa când mătuşă-sa avea să formeze cifrul

Pictorul văzu maşina maiorului şi îşi înfipse unghiile

în palmă.

— În sfârşit I

*

Pătraşcu îi făcu semn lui Brumă să oprească chiar în faţa porţii. Coborî fără grabă şi pătrunse în curtea vilei cu paşi rari. măsuraţi.

*

Pictorul lăsă uşa deschisă, apoi se aşează comod în fotoliu, picior peste picior şi cu paharul în mâna: îşi simţea limba de iască, umflată, pierduse saliva. În orbite îi ardeau doi tăciuni.

Maiorul apăru în prag. Privirile li se încrucişară pumnale. Nik Stratilat îşi umezi buzele crăpate ţinându-şi respiraţia. Nu se auzea decât liniştea.

Maiorul înaintă încet cu mâinile în buzunare, scoase declaraţia Marei şi o puse pe măsuţa cu băuturi.

Dintr-o privire pictorul îi recunoscu scrisul.

Umerii i se prăbuşiră brusc.

*

Mergeau de mină prin Cişmigiu. Nina purta pantofiori roşii. Nu se prea potriveau la rochiţa verde din olandână, dar nu voise în ruptul capului să iasă din magazin încălţată în sandalele vechi.

Pe degete îşi pictase cu carioca vreo 12 inele cu şi fără pietre. Nu-i lipsea nici verigheta, anoul auriu şterpelit de la stiloul Parker al maiorului... La încheietura mâinii stângi avea un ceas cât un deşteptător, pe cealaltă, două brăţări.

Din partea opusă venea un munte de om numai barbă şi plete. Păşea clătinându-se, ţinând în mână un trandafir ea pe un stindard. Era poetul Sihlă, zis Sonet. Se opri în faţa lui Pătraşcu răcnind:

— Lumină. Dixi! şopti gros conspirativ: Am meditat la cele întâmplate. Nu se poate! Exclus! Am spus!

— Bine, bine, zise maiorul privind alarmat în jur. îi întinse mâna de rămas bun: Mi-a făcut plăcere...

— Adică la revedere? îmi purtaţi pică?

— Nu, dar...

— Cine-i zâna asta mică? întrebă poetul uitându-se lung la Nina.

Fetiţa se ascunse speriată în spatele maiorului. Sihlă zis Sonet îngenunche oferindu-i trandafirul:

— Inimă curată, nesărutată de patimi lumeşti, te rog să-l primeşti!

Făcu o reverenţă şi se depărta.

Nina roşise toată. Era prima ei floare dăruită de un bărbat.

Îşi luă inima în dinţi şi ridică ochii spre maior.

— Unde e?

— Cine?

— Ştii tu… cu căţelul.

Pătraşcu îi trecu mâna prin păr.*

— A plecat…

— Şi nu se mai întoarce?

— R Se întoarce, Nina.

— Când?

— Peste şase luni sau peste şase zile.

Inima fetiţei zvâcni. Întrebă încet măsurându-l printre gene.

— La… noi?

Nu-i răspunse.

Redactor: maior ION aramă Tehnoredactor: GH. CUCOŞ

Bun de tipar 22.01.1979. Apărut 1919.

Comanda nr. 80 606 Combinatul Poligrafic „Casa Scânteii”. Piaţa Scânteii nr. 1, Bucureşti; Republica Socialistă România